
ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

a Budapesti Közlekedési Zrt. gazdálkodásának ellenőrzéséről

1202

2012. január

Állami Számvevőszék

Számvevői Iroda

Iktatószám: V-3007-109/2011.

Témaszám: 1018

Vizsgálat-azonosító szám: V0558

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Elek János

főigazgató

Az ellenőrzés végrehajtásáért felelős:

Dr. Sepsey Tamás

számvevő igazgató

Az ellenőrzést vezette:

Molnár Gyula Mihály

számvevő főtanácsos

Az ellenőrzést végezték:

Biró Endre

tanácsadó

Klinga László

számvevő tanácsos

Kövesné Dr. Gilicze Éva

szakértő

Preislerné Dr. Cserhalmi Dóra

szakértő

Dr. Kiss Károly

tanácsadó

Renner Andrea

számvevő

Bence Gábor

szakértő

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	13
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	18
1. A Főváros Önkormányzata tömegközlekedési feladatellátásának eredményessége	18
2. A BKV működésének szabályozása	25
3. A BKV rendelkezésére bocsátott vagyonnal való gazdálkodás szabályossága	26
4. A BKV adósságfinanszírozási és likviditási problémái megoldásának, a jelentkező kockázati tényezők kezelésének eredményessége	31
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	38
1. A Főváros Önkormányzata tömegközlekedési feladatellátásának eredményessége	38
1.1. A Főváros Önkormányzata közlekedéspolitikai stratégiája, annak illeszkedése az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégiához, és a Szolgáltatási szerződésben előírtak kapcsolata	38
1.2. A BKV-val kapcsolatos tulajdonosi joggyakorlás rendjének szabályozása, és annak betartása, illetve betartatása a döntési eljárások során	40
1.3. A közforgalmú közlekedés közszolgáltatási kötelezettségének teljesítéséhez szükséges források biztosítása a Főváros Önkormányzata részéről	44
1.4. A Főváros Önkormányzata ellenőrzési kötelezettségeinek teljesítése, az ellenőrzési megállapítások hasznosítása	50
1.5. A közforgalmú közlekedési szolgáltatások minőségének megfelelése	52
2. A BKV működésének szabályozása	54
2.1. A BKV belső szabályzatainak összhangja a szabályozási környezettel	54
2.2. A BKV szervezetének és működésének változása	56
3. A BKV rendelkezésére bocsátott vagyonnal való gazdálkodás szabályossága	57
3.1. A BKV tervezési, könyvvizelési és beszámolási rendszere	57
3.2. A rendelkezésre bocsátott vagyonnal való gazdálkodás szabályossága és tervszerűsége	62
3.3. A BKV beruházási és beszerzési tevékenysége, a rendelkezésre álló források felhasználása	71

3.4.	A BKV intézkedései az infrastruktúra elemek, a járműállomány műszaki közlekedésbiztonsági állapotának változtatására, az energia felhasználás csökkentésére	73
3.5.	A saját javítóbázisok felkészültsége, a javítóbázisokon kívül végzett alvállalkozói munkák indokoltsága	78
4.	A BKV adósságfinanszírozási és likviditási problémái megoldásának, a jelentkező kockázati tényezők kezelésének eredményessége	80
4.1.	Az adósságot keletkeztető döntések során a pénzügyi egyensúly fenntartását veszélyeztető külső és belső kockázatok vizsgálata	80
4.2.	Az adósságot keletkeztető döntések külső és belső kockázatainak csökkentése és a pénzügyi egyensúly biztosítása	84
4.3.	A kockázatok csökkentésére hozott intézkedések eredménye	87
4.4.	A működőképesség fenntartásának biztosítása	88

MELLÉKLETEK

1. számú	Tanúsítvány a Főváros Önkormányzata által 2002-2010 évek között a BKV részére nyújtott fejlesztési célú támogatásokról (1 oldal)
2. számú	Tanúsítvány a Magyar Állam és a Főváros Önkormányzata által 2002-2010 évek között a BKV részére biztosított működési célú forrásokról (1 oldal)
3/a. számú	Kérdések és válaszok a Főváros Önkormányzata tömegközlekedési feladat-ellátásának megítéléséhez (9 oldal)
3/b. számú	Kérdések és válaszok a BKV pénzügyi egyensúlya fenntartásának, az adósság kezelésének teljesítmény-ellenőrzéséhez (7 oldal)
4. számú	Szervezeti ábrák (4. a-d, 4 oldal)
5. számú	A vasúti járművek elmaradt felújításai (2 oldal)
6. számú	Elmaradt járműjavítások (1 oldal)
7. számú	Járatkiszervezés alvállalkozói költségei (1 oldal)
8/a. számú	Tanúsítvány a BKV adósságállományának alakulásáról a 2002-2010. évek között (1 oldal)
8/b. számú	Tanúsítvány a Szolgáltatási szerződés szerinti teljesítményelvárások alakulásáról a 2005-2010. évek között (1 oldal)
8/c. számú	Tanúsítvány a szolgáltatási szerződés szerinti minőségi követelmények alakulásáról a 2005-2010. évek között (1 oldal)
8/d. számú	Tanúsítvány a BKV adósságot keletkeztető döntéseiről a 2002-2010. évek között (6 oldal)
9/a. számú	Tanúsítvány a BKV eredmény-kimutatásairól a 2002-2010. évek között (1 oldal)
9/b. számú	Tanúsítvány a BKV mérlegeiről a 2002-2010. évek között (1 oldal)

-
- 9/c. számú Tanúsítvány a BKV személyi bérköltségének és létszámának alakulásáról a 2005-2010. évek között (1 oldal)
10. számú Tarlós István úr, Budapest Főváros Önkormányzatának Főpolgármestere által tett észrevétel (3 oldal)
11. számú Tarlós István úr, Budapest Főváros Önkormányzatának Főpolgármestere által tett észrevételre adott válasz (2 oldal)
12. számú Várszegi Gyula úr, BKV Zrt. vezérigazgatója által tett észrevétel (7 oldal)
13. számú Várszegi Gyula úr, BKV Zrt. vezérigazgatója által tett észrevételre adott válasz (10 oldal)

FÜGGELÉKEK

1. számú Függelék a tervezett és nyújtott férőhely-kilométer teljesítmény eltérésnek a tervezett értékhez való viszonyításáról (1 oldal)
2. számú Függelék a nyújtott minőség paramétereinek tervezetthez képest történő alakulásáról (1 oldal)
3. számú Függelék a BKV mérlegbeszámolóinak leltárral történő alátámasztásának részletes értékeléséhez (9 oldal)

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Adatvéd. tv.	a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény
Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
Ár. tv.	az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény
Eitv.	az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény
Gt. tv.	a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény
Htv.	a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
Kbt.	2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről
Mtv.	a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény
Számv. tv.	a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
Taktv.	a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény
Tao tv.	a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény
Vtv.	a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény

Rendeletek

Ámr.	az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet (hatálytalan 2009. december 20-ától)
SzMSz ₁	Budapest Főváros Önkormányzata 7/1992. (III. 26.) számú rendelete a Fővárosi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról (hatálytalan 2011. január 1-jétől)
SzMSz ₂	Budapest Főváros Önkormányzata 55/2010. (XII. 9.) számú rendelete a Fővárosi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról (hatályos 2011. január 1-jétől)
vagyongazdálkodási rendelet ₁	Budapest Főváros Önkormányzata 27/1995. (V. 15.) számú rendelete a Fővárosi Önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról (hatálytalan 2008. február 1-jétől)
vagyongazdálkodási rendelet ₂	Budapest Főváros Önkormányzata 75/2007. (XII. 28.) számú rendelete a Fővárosi Önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról (hatályos 2008. február 1-jétől)
Vasúti járművek üzembe helyezéséről szóló rendelet	a vasúti járművek üzembe helyezéséről, engedélyezéséről, időszakos vizsgálatáról és hatósági nyilvántartásáról szóló 31/2010. (XII. 23.) NFM rendelet
2005. évi költségvetési rendelet	Budapest Főváros Önkormányzata 2005. évi költségvetéséről szóló 12/2005. (III. 11.) számú rendelete

2006. évi költségvetési rendelet	Budapest Főváros Önkormányzata 2006. évi költségvetéséről szóló 12/2006. (III. 16.) számú rendelete
2007. évi költségvetési rendelet	Budapest Főváros Önkormányzata 2007. évi költségvetéséről szóló 11/2007. (III. 14.) számú rendelete
2008. évi költségvetési rendelet	Budapest Főváros Önkormányzata 2008. évi költségvetéséről szóló 15/2008. (III. 15.) számú rendelete
2009. évi költségvetési rendelet	Budapest Főváros Önkormányzata 2009. évi költségvetéséről szóló 28/2009. (V. 25.) számú rendelete
2010. évi költségvetési rendelet	Budapest Főváros Önkormányzata 2010. évi költségvetéséről szóló 9/2010. (III. 31.) számú rendelete
2011. évi költségvetési rendelet	Budapest Főváros Önkormányzata 2011. évi költségvetéséről szóló 10/2011. (III. 10.) számú rendelete
Szóróvidítések	
Alapító Okirat	a Budapesti Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság Alapító Okirata
Aláírási Szabályzat	a BKV aláírási szabályzata (Az Igazgatóság által a Társaság képviseletére, jognyilatkozatokra, külső és belső levelezések, banki okmányok aláírására jogosítottak körét a társaság mindenkor érvényes „Aláírási Szabályzat”-ában kell nyilvántartani – 2004. február 12-én kiadta a vezérigazgató)
alágazat (üzletág)	egy járműfajta (autóbusz, trolibusz, villamos, fogaskerekű, metró, MFAV, valamint HÉV) üzemeltető szervezet, vagy szervezetek
ÁSZ	Állami Számvevőszék
BKK Zrt.	Budapesti Közlekedési Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság
BKV Rt.	Budapesti Közlekedési Részvénytársaság
BKV	Budapesti Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság
BKV SzMSz	a BKV Szervezeti és Működési Szabályzata (az Igazgatóság 64/2005. számú határozatának megfelelően a vezérigazgató adta ki 2005. augusztus 16-án)
Boston Consulting Group	The Boston Consulting Group GmbH
Értékelési Szabályzat	a BKV Számv. tv. 14. § (5) bekezdésében foglaltak szerinti hatályos értékelési szabályzata
Felügyelőbizottság	a BKV Felügyelőbizottsága
fhkm	férőhely-kilométer
főjegyző	Budapest Főváros Önkormányzatának Főjegyzője
főpolgármester	Budapest Főváros Önkormányzatának Főpolgármestere
Főpolgármesteri hivatal	Budapest Főváros Önkormányzatának Főpolgármesteri hivatala
Főváros Önkormányzata	Budapest Főváros Önkormányzata
Gazdasági bizottság	Budapest Főváros Önkormányzatának Gazdasági bizottsága

hkkm	hasznos kocsikilométer
HÉV Számviteli Politika	a BKV Helyi Érdekű Vasutakra kiadott számviteli politikája
Igazgatóság	a Budapesti Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság Igazgatósága
Infrastruktúra költségek	a közösségi közlekedés helyhez kötött eszközei fenntartási és üzemeltetési költsége
Javadalmazási szabályzat ₁	a BKV Rt. Igazgatósági és Felügyelőbizottsági tagjainak, valamint a vezérigazgató javadalmazása módjának, mértékének főbb elveiről, rendszeréről szóló 2067/2003. (XI. 27.) számú határozata alapján jóváhagyott szabályzat (hatálytalan 2010. április 29-étől)
Javadalmazási szabályzat ₂	a BKV Zrt. javadalmazási szabályzata, amelyet a Közgyűlés a 951/2010. (IV. 29.) számú határozatával jóváhagyott (hatályos 2010. április 29-étől)
KSZ	BKV Kollektív Szerződés
Konzolidációs Számviteli Politika	a BKV Számv. tv. 10. § szerinti konszolidált éves beszámoló készítésével kapcsolatos előírásokat az alkalmazott konszolidációs számviteli elveket, eljárásokat, értékelési módszereket tartalmazó szabályzata
Közgyűlés	Budapest Főváros Önkormányzatának Közgyűlése
Közlekedési ügyosztály	Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri hivatalának Közlekedési Ügyosztálya (2010. december 31-ig)
Leltározási szabályzat	a BKV által a Számv. tv. 14. § (5) bekezdésében foglaltak szerint, a Számviteli Politika keretében elkészített, az eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzata
MÁK	Magyar Államkincstár
MFAV	Millennium Földalatti Vasút
MFB	Magyar Fejlesztési Bank
NKH	Nemzeti Közlekedési Hatóság
OTP Nyrt.	Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Nyilvánosan Működő Részvénytársaság
SAP rendszer	Integrált vállalatirányítási rendszer („Systeme, Anwendungen und Produkte“)
Stabilizációs és hatékonyságnövelő program	a BKV 2007. évi stabilizációs és hatékonyságnövelő programja
Számviteli Politika	a BKV Számv. tv. 14. § (3) bekezdésében foglaltak szerint hatályos számviteli politikája
Tarifapolitika	a jegy- és bérletárak meghatározásának elvei
Tárcaközi Bizottság	a helyi közösségi közlekedés támogatásáról szóló 33/2010. (IV. 16.) KHEM-ÖM együttes rendelet 4. § (1) szerint létrehozott bizottság a támogatás elosztási javaslatának elkészítésére
Tulajdonosi bizottság	Budapest Főváros Önkormányzatának Tulajdonosi bizottsága (2006. december 18-ig)
Ügyrend	Budapesti Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság Ügyrendje

---

Városüzemeltetési bi-
zottság

Városüzemeltetési és
Környezetgazdálkodási
bizottság

vezérigazgató

VJSz Kft.

Budapest Főváros Önkormányzatának Városüzemeltetési
bizottsága (2006. december 18-ig)

Budapest Főváros Önkormányzatának Városüzemeltetési
és Környezetgazdálkodási bizottsága (2007. január 1.-
2010. október 10.)

a BKV vezérigazgatója

Vasúti Járműjavító Szolgáltató Kft.

ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

alapító	Budapest Főváros Önkormányzata
alapelátási paraméter	táblázatban rögzített módon városi övezetenként és forgalmi időszakonként minimum jelleggel megadott hálózati ellátottságra (megállóhely vonzáskör), üzemidőre, követési gyakoriságra és járműkihasználásra vonatkozik, mindez térbeni – időbeni rendelkezésre állást jellemez
bevételek	a Szolgáltatási szerződés keretében nyújtott szolgáltatásokból származó díjbevételek, a járatszerűen szolgáltatáshoz kapcsolódó egyéb bevételek, a BKV vagyonának hasznosításából származó bevételek, valamint az állami árkiegészítés
biztonság	minőségi követelmény, ami az utasok maximális személy- és vagyonbiztonságára vonatkozik
bonus	a minőségi követelmények teljesítése kapcsán a Főváros Önkormányzata által nyújtott többletkompensáció
Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia	a Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium által kiadott, a 2008-2020. időszakra vonatkozó Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia
elismert kompenzációigény	a számított kompenzációigényként kimutatott, a Főváros Önkormányzata szakértői által ellenőrzött, szükség esetén egyeztetés útján pontosított, visszaigazolt összeg
elvárt minőség	az utas által igényelt minőségi színvonal, ami az explicit és implicit elvárásokat tükrözi
férőhely-kapacitás	az adott járműben az ülő és az állóhelyek együttes száma (a Szolgáltatási szerződésben 5 fő/m ² szerepel a teljesítményelvárások alapjaként, a menetrendtervezéshez pedig 4 fő/m ² -t alkalmaznak)
férőhely-kilométer	közlekedési teljesítmény, az egyes járművek (szerelvények) férőhelyének (befogadóképességének) és hasznos megtett kilométerének szorzata, több jármű közlekedtetése esetén az előzőek szerint járművenként számított teljesítmények összege
jelentős összegű hiba	ha a hiba feltárásának évében, a különböző ellenőrzések során, egy adott üzleti évet érintően (évenként külön-külön) feltárt hibák és hibahatások – eredményt, saját tőkét növelő-csökkentő – értékének együttes (előjeltől független) összege meghaladja az 500 millió forintot
kerékpár	a kötöttpályás járművek egy tengelyen lévő kerékformátuma
közlekedési hálózat	azon útvonalak és kötöttpályás közlekedési vonalak összessége, amelyeken a közösségi közlekedés történik
közösségi közlekedés	alapvető utazási igényeket kiszolgáló szolgáltatás, mely meghatározott viszonylatokon és paraméterek szerint, szabályozott ár ellenében történik Budapest közigazgatási határán belül

---

közszolgáltatási követelmény	a Szolgáltatási szerződés 1. számú mellékletben található, a Főváros Önkormányzata által a megfelelő közforgalmú személyszállítási szolgáltatások biztosítása érdekében előírt követelmények
malus	a minőségi követelmények alulteljesítése kapcsán adódó kompenzációcsökkentés
MenDi-rendszer	a menetdíj bevétel elszámolást végző rendszer, melyben rögzítenek minden jegy- és bérletértékesítéssel kapcsolatos gazdasági eseményt (értékesítés, készletmozgás, üzleti pénztárak mozgása). A rendszer az SAP moduljaival közvetlen kapcsolatban van, mely biztosítja az információk áramlását
minőségi követelmények	a Szolgáltatási szerződés 1. számú mellékletben szereplő, a Főváros Önkormányzata által a szolgáltatás színvonalát meghatározó minőségi elvárások
monitoring rendszer	a Főváros Önkormányzata által működtetett, a szolgáltatás mennyiségi és minőségi színvonalát mérő és ellenőrző rendszer
paraméterkönyv	a BKV által üzemeltetett vonalak forgalmi jellemzőit tartalmazó, a felek által egyeztetett és szabályszerűen jóváhagyott követelmény rendszer
pontosság	a menetrend betartására vonatkozik, a végállomási indulási időtől való eltérés aránya ágazatonként eltérően rögzített százalékos érték figyelembevétele mellett a malus érvényesíthetőségét, illetve a bonus megítélését jelenti
P+R	jelentése: „parkolni és utazni” vagy „parkolj le és utazz” olyan parkolók megnevezése, melyek közvetlenül egy busz-, vasúti-, vagy egyéb tömegközlekedési eszköz megállója, vagy pályaudvara mellett, vagy annak közvetlen közelében kerültek kialakításra azon céllal, hogy a városba tartók ott leparkolhassák gépjárműveiket és átshálhassanak a városközpontba tartó tömegközlekedési eszközre
SD modul	a BKV-nál alkalmazott SAP integrált rendszer bevétel elszámolási és számlázási modulja
számítási eljárás	az elfogadható költségelemek és a változó paraméterek alapján bemutatja a közszolgáltatási követelmény szerinti szolgáltatás indokolt forrásigényét, a tárgyévet követő évi várható bevételt és a kettő egyenlegeként a számított kompenzációigényt
számított kompenzációigény	a közszolgáltatási követelményekben meghatározott szolgáltatások fenntartásának bevétellel nem fedezett forrásigénye, amelyet a BKV a Szolgáltatási szerződésben és mellékleteiben meghatározott feltételek, szolgáltatási paraméterek és számítási módok szerint mutat ki
szívópontok	a kötöttpályás járművek ellátására szolgáló árambetáplálási pontok

---

---

szolgáltatás	az utazóközönség közösségi közlekedéssel történő eljutasát szolgáló forgalmi, műszaki (üzemi) tevékenységek sora, beleértve a közösségi közlekedés rendelkezésre állását (térbeli és időbeli elérhetőség), az utazást (jármű, személyzet, utazási körülmények, infrastruktúra, forgalombiztonság) és a visszacsatolási lehetőségek rendszerét (utas kommunikáció, információ, észrevétel)
Szolgáltatási jelentés	a szolgáltatás mennyiségi és minőségi teljesítéséről, valamint a számított kompenzációigény, illetve a tömegközlekedési kompenzáció változásáról számot adó, a Főváros Önkormányzata részére negyedévente, illetve évente megküldendő beszámoló
Szolgáltatási szerződés	a Főváros Önkormányzata és a Budapesti Közlekedési Részvénytársaság között 2004. április 30-án létrejött szerződés
teljesítmény elvárás	az egyes években ágazonként és összesen nyújtandó férőhely-kilométert jelentik (a férőhelynél 5 fő álló utas/m ² figyelembevételével) a teljes intervallumra (2004-2012) változatlan értékekkel, lehetővé téve a változáskezelési eljárás alkalmazását, amely az ágazatok közötti átszstrukturálódást veheti figyelembe
tömegközlekedési kompenzáció	a Főváros Önkormányzata költségvetési rendeletében elfogadott, a BKV-nak címzett tárgyévi működési célú előirányzat
változó paraméter	a számítási eljárás során használt azon adatok és tényezők halmaza, amelyek következő évre várható értéke figyelembevételével prognosztizálható a számított kompenzációigény
viszonylat	a paraméterkönyvben szereplő járat, illetve járatok összessége
utaskilométer	a személyszállítási teljesítmény egyik mutatószáma, egy utaskilométer egy utas egy kilométerre történő szállítása

---

JELENTÉS

a Budapesti Közlekedési Zrt. gazdálkodásának ellenőrzéséről

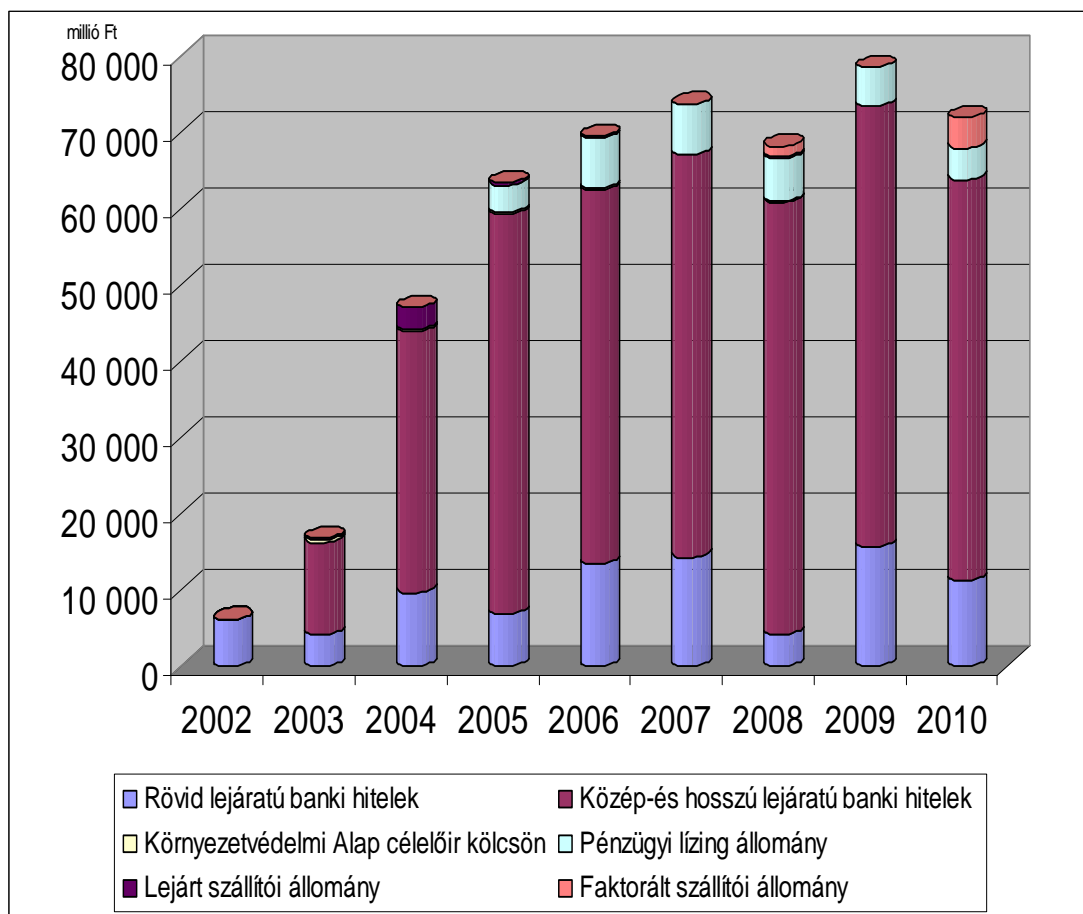
BEVEZETÉS

A Budapesti Közlekedési Részvénytársaság (BKV Rt.) egyszemélyes részvénytársasággá 1996. január elején alakult át, a korábbi Budapesti Közlekedési Vállalat jogutódjaként, majd tekintettel a Gt. tv. rendelkezéseire, Budapesti Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársasággá alakult át a 2006. év első napjától. A BKV 100%-ban önkormányzati tulajdonú, zártkörűen működő részvénytársaság, részvényei felett a tulajdonosi jogokat a Főváros Önkormányzata gyakorolja. A Főváros Önkormányzata számára a fővárosi közösségi közlekedési és forgalomtechnikai feladatok ellátási kötelezettségét az Ötv. 63/A. § g) pontja rögzíti. A Főváros Önkormányzata saját hatáskörben meghatározta Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Tervében a közlekedésfejlesztések célkitűzéseit, a Szolgáltatási szerződésben a feladatellátást biztosító szolgáltatókat, illetve az Ár. tv-ben rögzítetteknek megfelelően a viteldíjak hatósági árát.

A Magyar Állam részéről a 2002. évben 36,7 milliárd forint hitelátvállalás, a 2003-2004. években 2,1 milliárd Ft összegű kamatátvállalás történt meg. Az adósságátvállaláshoz kapcsolódóan nem voltak a Főváros Önkormányzata, illetve a BKV részére megszabott feltételek az újabb adósság keletkezésének elkerülésére. A BKV gazdálkodása a 2003-2009. években folyamatosan veszteséges (5,7-23,5 milliárd Ft közötti negatív mérleg szerinti eredmény) volt, a 2010. évi gazdálkodásának mérleg szerinti eredménye 1,018 milliárd Ft-ot tett ki.

A BKV 2010. évi nyitó adósságállománya 79,3 milliárd Ft, ebből a hitelek és kölcsönök állománya 73,5 milliárd Ft; a 2010. december havi záró adósságállománya 72,8 milliárd Ft, ebből a hitelek és kölcsönök állománya 63,8 milliárd Ft. Hiteltörlesztésre a 2008-2010. években 38,4 milliárd Ft-ot fordítottak. A BKV-nak a 2010. év végén nyolc kapcsolt vállalkozásban 25,2% és 100% közötti tartós részesedése, míg egyéb részesedése kettő vállalkozásban volt 1,0%, illetve 5,9%-os mértékben.

A BKV adósságállományának alakulása a 2002-2010. években:

Az ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy:

- a Főváros Önkormányzata eredményesen látta-e el a főváros tömegközlekedési feladatait;
- a BKV működésének szabályozása, szervezeti és működési rendszere biztosította-e szakmai feladatai ellátását;
- a BKV szabályosan gazdálkodott-e a rendelkezésére bocsátott vagyonnal;
- a BKV eredményesen kezelte-e az adósság-finanszírozási és likviditási problémái megoldásánál jelentkező kockázati tényezőket; biztosította-e a működőképesség fenntartását.

Az ellenőrzött időszak: a Főváros Önkormányzata közlekedéspolitikai stratégiáját, a tulajdonosi joggyakorlás rendjét, az ellenőrzési kötelezettségek végrehajtását, a közforgalmú közlekedési szolgáltatások minőségére irányuló tevékenységét, továbbá a BKV eszközállományának és üzemeltetésének ellenőrzését a 2005-2010. évekre vonatkozóan végeztük. A BKV működéséhez biztosított forrásokat és a társaság adósság-finanszírozási és likviditási problémái megoldásánál jelentkező kockázatok kezelését a 2002-2010. évekre irányulóan vizsgáltuk. A BKV gazdálkodásának folyamatát a 2002. évtől a helyszíni ellenőrzés le-

---

zárásáig értékeltük, a jelentésünk a 2011. július 31-éig tett megállapításainkat is tartalmazza.

Az ellenőrzés típusa: teljesítmény-ellenőrzés

A Főváros Önkormányzata tömegközlekedési feladatellátásánál és a BKV adósság-finanszírozási és likviditási problémái megoldásánál jelentkező kockázatok teljesítmény-ellenőrzés módszerével történő vizsgálatához a részletes ellenőrzési szempontokat előtanulmány készítésével alapoztuk meg. Az eredményesség kritériumait az alábbiakban határoztuk meg.

Eredményes a Főváros Önkormányzata tömegközlekedési feladatainak ellátása, ha:

- a Főváros Önkormányzata rendelkezik közlekedéspolitikai stratégiával, az illeszkedik az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégiához, a BKV Fővárosi Közgyűlés által jóváhagyott középtávú közlekedésfejlesztési stratégiája ezeken alapul;
- a Főváros Önkormányzata szabályozta a BKV-val kapcsolatos tulajdonosi joggyakorlás rendjét és azt betartotta, illetve betartatta a döntési eljárások során;
- a Főváros Önkormányzata a szükséges mértékben biztosította a BKV működéséhez szükséges forrásokat;
- a Főváros Önkormányzata teljesítette ellenőrzési kötelezettségeit, intézkedett az ellenőrzési megállapítások végrehajtásáról, illetve érvényesítette a jogait;
- a közforgalmú közlekedési szolgáltatások minősége megfelelő volt.

Eredményes a BKV adósság-finanszírozási és likviditási problémái megoldásánál jelentkező kockázati tényezők kezelése és a működőképesség fenntartása, ha:

- az adósságot keletkeztető döntések során vizsgálták a pénzügyi egyensúly fenntartását veszélyeztető külső és belső kockázatokat;
- intézkedtek az adósságot keletkeztető döntések külső és belső kockázatainak csökkentése és a pénzügyi egyensúly biztosítása érdekében;
- az adósságot keletkeztető döntések külső és belső kockázatainak csökkentésére hozott intézkedések javították a pénzügyi egyensúlyt, a fizetőképességet;
- biztosították a működőképesség fenntartását.

A kritériumok mindegyike lényeges, ezért bármelyik esetében a nemleges válasz kizárja, hogy eredményes legyen a minősítés.

A BKV rendelkezésére bocsátott vagyonnal való szabályszerű gazdálkodást, valamint a közszolgáltatási feladatok ellátásához a központi költségvetésből és egyéb forrásból nyújtott támogatások célszerű felhasználását elemző eljárás, illetve szabályszerűség ellenőrzés módszerével vizsgáltuk.

Az ellenőrzés jogszabályi alapját a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 92. § (1) bekezdése, az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. 120/A. § (1) bekezdése, és az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3) és (6) bekezdéseinek előírásai képezték¹.

A BKV vezérigazgatója 1993. július 1-jétől 2006. december 31-éig Aba Botond, 2007. január 1. – 2008. április 15. között Antal Attila volt, majd 2008. február 9-étől (Antal Attila betegsége miatt) 2008. augusztus 31-ig Balogh Zsolt, mint megbízott vezérigazgató tevékenykedett, 2008. szeptember 1-jétől 2011. szeptember 5-ig dr. Kocsis István töltötte be ezt a tisztséget, ezt követően az Igazgatóság elnöke dr. Várszegi Gyula kapott megbízást a vezérigazgatói feladatok ellátására. A 2002-2011. szeptember 30-ig terjedő időszakban a gazdasági terület irányításában négy alkalommal volt vezetőváltás, míg a műszaki területet öt vezérigazgató-helyettes irányította.

A 2010. évi önkormányzati képviselő- és főpolgármester-választást követően változott a főpolgármester személye. A főjegyző személye 2010. december 20-tól változott, a korábbi főjegyző 1992-től 2010. november 18-áig látta el a főjegyzői feladatokat.

A Közgyűlés az 1829/2010. (X. 27.) számú határozatával döntött a BKK Zrt. létrehozásáról, egy összefogó, integráló, szakmai alapokon működő szervezetként. A BKK Zrt. közvetlenül a Fővárosi Önkormányzatnak alárendelve működik, annak 100%-os tulajdonában áll, az intézményrendszeri struktúrában a Fővárosi Önkormányzat és a közlekedési szolgáltatók, üzemeltetők között helyezkedik el és megrendelői, koordinátori feladatokat lát el. A BKK Zrt. mind a közösségi, mind pedig a közúti közlekedés területén alapvetően stratégiai, fejlesztési, irányítási, megrendelői, ellenőrzési feladatokat integrál.

A jelentéstervezettel kapcsolatosan az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény előírásainak megfelelően záró megbeszélést tartottunk 2011. augusztus 3-án a Főpolgármester úr képviselőjével, illetve a BKV vezérigazgatójával és munkatársaival.

A záró megbeszélést követően a Kormány az 1269/2011. (VIII. 4.) határozatában elrendelte, hogy kerüljenek meghatározásra a BKV hitelviszonyon alapuló adóssága átvállalásának elvei, tartalma és ütemezése azzal, hogy az átvállalás összege a BKV esetében nem haladhatja meg a 78 milliárd Ft-ot. Felhívta továbbá a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy az adósságátvállalás kapcsán készítsen előterjesztést a társaság ésszerű alapokon nyugvó, költség-hatékony átalakítására, a nemzeti közlekedésirányító szervezet keretében elérhető legnagyobb megtakarításra, a jelenleg fennálló díj- és kedvezményrendszer átalakítására, valamint az adósságállomány újratermelődésének elkerülését biztosító modellre.

---

¹ A vizsgálat előkészítése és a helyszíni ellenőrzés idején hatályos rendelkezések, melyek közül az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. 120/A. § (1) bekezdését módosította, az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvényt pedig hatályon kívül helyezte 2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény, melynek 5. § (2), (3) és (4) bekezdés a) pontja vonatkozik jelen ellenőrzésre.

A jelentést egyeztetésre megküldtük a főpolgármesternek és a BKV vezérigazgatójának. Észrevételeiket, valamint az azokra adott válaszokat a 10. - 13. számú melléletek tartalmazzák.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

1. A FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATA TÖMEGKÖZLEKEDÉSI FELADATELLÁTÁSÁNAK EREDMÉNYESSÉGE

A Főváros Önkormányzatának **tömegközlekedési feladatellátása** nem volt eredményes, mivel a Főváros Önkormányzata a tulajdonosi jogkörrel felruházott bizottságok beszámoltatását elmulasztotta, a szükséges mértékben nem biztosította a közforgalmú közlekedés közszolgáltatási kötelezettségének teljesítéséhez a forrásokat, részben teljesítette ellenőrzési kötelezettségeit, illetve részben biztosította az ellenőrzési megállapítások hasznosulását. Továbbá részben volt megfelelő a közforgalmú közlekedési szolgáltatások minősége, mivel a tervezett és nyújtott minőség közötti eltérés megszüntetéséről a Főváros Önkormányzata nem intézkedett. Annak ellenére nem eredményes a főváros tömegközlekedési feladatellátása, hogy a Főváros Önkormányzata rendelkezett közlekedéspolitikai stratégiával, az illeszkedett az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégiához, a Szolgáltatási szerződés teljes mértékben tartalmazta a főváros tömegközlekedési feladatainak ellátási kötelezettségét, továbbá szabályozta a BKV-val kapcsolatos tulajdonosi joggyakorlás rendjét, és azt – a tulajdonosi jogkörrel felruházottak beszámoltatási kötelezettség elmulasztásának kivételével – betartotta, illetve betartatta a döntési eljárások során.

A Főváros Önkormányzata **a főváros tömegközlekedésére vonatkozó stratégiai** elképzeléseket a 2001-2015. időszakra vonatkozó Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Tervében határozta meg. A megváltozott közlekedési környezetre tekintettel a 2009. évben került elfogadásra a 2020-ig szóló új Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Terve, amely az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégiával összhangban készült. A BKV középtávú közlekedésfejlesztési tervei Budapest közlekedési rendszerének fejlesztési terveivel összhangban, az azokban megfogalmazott prioritások figyelembevételével készültek el.

Az Ötv-ben előírt tömegközlekedési feladatok ellátása érdekében a Főváros Önkormányzata és a BKV 2000. május utolsó napján Üzemeltetési szerződést, majd ezt követően 2004. áprilisban, határozott időre, nyolc évre Szolgáltatási szerződést kötött a fővárosi tömegközlekedési feladatok ellátására kialakult hálózati rendszer üzemeltetésére. A **Szolgáltatási szerződés** a Főváros Önkormányzata közforgalmú személyszállítással kapcsolatos feladatellátási kötelezettségét teljes egészében tartalmazta. A Főváros Önkormányzata az Ötv-ben előírtaknak megfelelően a Közgyűlés által jóváhagyott Szolgáltatási szerződésben meghatározta a helyi tömegközlekedés feladatellátásának módját, az időszakonként elfogadott paraméterkönyvben pedig annak mértékét. A Szolgáltatási szerződésben mind a Főváros Önkormányzata, mind a BKV érdekeinek védelmére megfogalmazásra kerültek a szerződésben foglaltak végrehajtását biztosító garanciális elemek.

A Főváros Önkormányzata az Alapító Okiratban meghatározta az alapító kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyeket, az évente egy alkalommal áttekintésre, értékelésre és döntés meghozatalára vonatkozó feladatokat, továbbá a rendkívüli alapítói döntés szükségességének eseteit. A Főváros Önkormányzata az önkormányzati társaságok feletti **tulajdonosi jogok gyakorlásának szabályait** a vagyongazdálkodási rendelet_{1,2}-ben rögzítette. Az SzMSz₁-ben előírta az állandó bizottságok részletes feladat- és hatásköreit, ennek megfelelően a BKV esetében a Tulajdonosi bizottság, majd 2006. december 19-étől a Gazdasági bizottság kapott felhatalmazást a jogok gyakorlására. Egyes átruházott hatáskörbe utalt jogok gyakorlása esetében az illetékes szakmai bizottság egyetértésére volt szükség, amelynek megadására 2006. december közepéig a Városüzemeltetési bizottság, majd azt követően a Városüzemeltetési és Környezetgazdálkodási bizottság kapott felhatalmazást. A Főváros Önkormányzata az SzMSz₁-ben előírta az állandó bizottságok általános feladatkörének meghatározásakor az éves beszámolási kötelezettséget az átruházott feladat- és hatáskörök ellátásáról, azonban a tulajdonosi joggyakorlással felruházott bizottságok – a fővárosi tömegközlekedési feladatok ellátásával kapcsolatban – az előírtak ellenére nem számoltak be a Közgyűlésnek és ennek elmaradására az előző főjegyző nem hívta fel a figyelmet.

A tulajdonosi joggyakorlással felhatalmazott bizottságok a BKV éves üzleti terveinek elfogadásával egyidejűleg **jóváhagyták a tervezett veszteséget** és ennek hitelfelvétellel, lejáró hitelek megújításával, illetve folyószámla hitelkeret igénybevételel történő finanszírozását. A bizottságok a döntésekről a Közgyűlést annak ellenére nem tájékoztatták, hogy a hitelfelvétel, a hitelrefinanszírozás és a folyószámla hitelkeret igénybevétele a BKV gazdálkodásában kockázatot és többlet kamatkiadást (a 2002-2010. években 41,4 milliárd Ft) jelentett. A bizottságok éveken keresztül tudomásul vették a BKV egyre növekvő adósságállományát, nem hoztak intézkedéseket annak csökkentésére, nem hívták fel a Közgyűlés figyelmét a BKV egyre növekvő adósságállományának kockázataira. Az SzMSz₁-ben foglaltaknak megfelelően a bizottsági ülések jegyzőkönyvei nyolc napon belül továbbításra kerültek a főpolgármester részére, de az abban foglaltakról a Közgyűlés részére az előző főpolgármester nem készített tájékoztatást. A Főváros Önkormányzata a Szolgáltatási szerződésben rögzített kompenzációsámítást nem alkalmazta, nem gondoskodott a működéshez szükséges források hiánytalan biztosításáról. Nem biztosította a szolgáltatási szerződésben foglaltak ellenére a BKV nyereséges gazdálkodását, nem teremtette meg a hitelek visszafizetésének fedezetét.

A BKV üzleti terveiben szereplő és a tulajdonosi joggyakorlással felhatalmazott bizottságok által jóváhagyott működésből eredő, bevétellel nem fedezett indokolt költségek megtérítését, illetve az ennek következtében keletkező veszteség finanszírozását nem biztosította a Főváros Önkormányzata. A Főváros Önkormányzata nem adta át a szükséges forrásokat a kötelező közzolgáltatási feladat ellátásához.

A kötelező közzolgáltatási feladat ellátását veszélyeztették a BKV üzleti terveit veszteséggel és ennek hitelből történő finanszírozását elfogadó tulajdonosi joggyakorlással felhatalmazott bizottság elnöke és tagjai, továbbá az előző főpolgármester, mert elmulasztotta a bizottságok döntéseiről szóló jegyzőkönyvek-

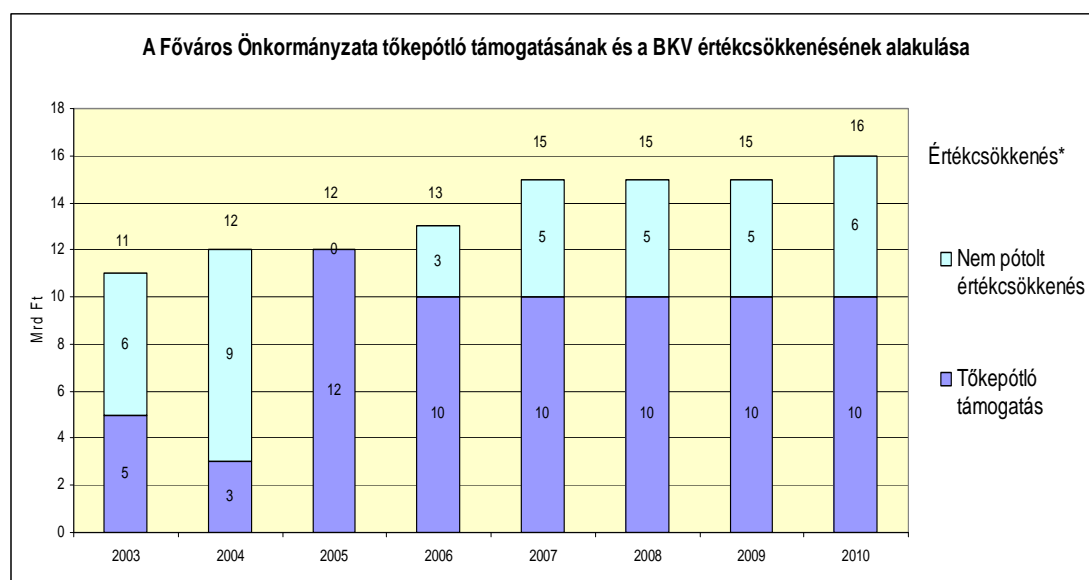
ben foglaltak Közgyűlés felé történő jelzését, erre a mulasztásra az előző főjegyző nem hívta fel a figyelmet.

A Közgyűlés a 2003. évben jóváhagyta a BKV Javadalmazási szabályzat₁-et, amely a vezérigazgató részére adható **prémium** feltételének előírását tartalmazta. Az adható prémium mértékére nem vonatkozott a szabályozás, arról a Tulajdonosi bizottság döntött. A 2005. évi menedzser-megállapodásban rögzített premizálási rendszer alapprémiumot (az éves alapbér 100%-áig) és többletösztönző prémiumot (az éves alapbér 215%-áig) tartalmazott. Ez ellentétben volt a Javadalmazási szabályzat₁-ben előírtakkal, amely csak ösztönző prémium kifizetését tette lehetővé. A 2006-2008 augusztusáig terjedő időszakban a menedzser-megállapodások megkötése a Tulajdonosi, majd a Gazdasági bizottság és a vezérigazgató részéről nem történt meg. Ennek ellenére a 2007. évi prémium mértékéről a Gazdasági bizottság 2008. január hónapban, utólagosan döntött, ez szabálytalan volt. A 2005-2010. években a BKV vezérigazgatójának előírt prémiumfeladatai alapvetően az üzleti tervben foglaltak és a munkaköri feladatainak végrehajtásához kötődtek, ami nem jelentett többletfeladatot és nem segítette elő a BKV hosszabb távon megvalósuló eredményes működtetését, valamint a fennálló finanszírozási hiány növekedésének megakadályozását, illetve csökkentését. A kifizetett prémium nem volt arányban a teljesítménnyel, mivel mögötte nem állapítható meg többlet teljesítmény, illetve nem kötődött a munkaköri kötelezettségeken felüli többletfeladatok elvégzéséhez. A Közgyűlés 2010 áprilisában a BKV Javadalmazási szabályzat₁-et hatályon kívül helyezte, ezzel egy időben elfogadta a BKV Javadalmazási szabályzat₂-t, ami kiterjedt a vezérigazgató, a vezérigazgató-helyettesek és az igazgatók javadalmazására. A szabályozásban előírtak szerint a vezérigazgató az éves prémiumkitűzésben rögzített feladatok és az egyes feladatokhoz kapcsolt kifizetési feltételek teljesítése esetében ösztönző prémiumban részesülhet, ennek teljesülését az Igazgatóság értékeli és engedélyezi a kifizetést. A 2005-2010. években a vezérigazgatók részére 97,2 millió Ft összegű prémium került kifizetésre.

A Szolgáltatási szerződésben – az előírt szolgáltatási feladatok teljesítésének értékelése után – a bevételekkel nem fedezett indokolt költségek megtérítésére és a tervezett díjbevétel legfeljebb 4%-ának megfelelő összegű méltányos nyereség biztosítására kompenzáció fizetésben állapodott meg a Főváros Önkormányzata és a BKV. A számított kompenzációigényt a BKV-nak minden év november végéig kellett eljuttatnia a Főváros Önkormányzata részére. A BKV vezérigazgatója 2004 októberében megküldte a Főváros Önkormányzatának a független szakértő által auditált kompenzációszámítási modellt. A számított kompenzációigény megállapításához a BKV a kompenzációszámítási táblázatokban bemutatta a modell alapján a 2004-2012. évekre számított várható kompenzációigény összegét, amely évi 31,6 és 38,7 milliárd Ft között volt, a Közgyűlés megtárgyalta a modellel kapcsolatos előterjesztést és a 2005. évben elfogadta a modellt a számított kompenzációigény megállapításának alapjaként. A BKV vezérigazgatói a 2005-2011. évekre a Szolgáltatási szerződés előírását figyelmen kívül hagyva nem nyújtották be a számított kompenzációra vonatkozó igényt a Főváros Önkormányzatának. A Szolgáltatási szerződésben foglaltak ellenére a BKV és a Főváros Önkormányzata a 2004-2010. évekre vonatkozóan nem hajtotta végre a tömegközlekedési kompenzáció éves elszámolását sem.

A Főváros Önkormányzata 2002-2010 között 27,4 milliárd Ft összegben nyújtott **működési célú támogatást** a BKV részére, mely összeg nem a bevétellel nem fedezett indokolt költségek megtérítését, hanem egyéb működéssel összefüggő kiadások megtérítésére (tömegközlekedési hozzájárulás, BKV FŐVINFORM szolgáltatás támogatása, megállapodás alapján egyszeri működési célú támogatás, Margit híd felújítása miatti tömegközlekedési többlétszolgáltatás kompenzációja) szolgáltak.

A felújítási és pótlási feladatok ráfordításainak finanszírozásáról 2005-2010 között a Főváros Önkormányzata és a BKV által évente kötött külön megállapodások keretében rendelkeztek. A megállapodások mellékleteiben meghatározták azokat a feladatokat, amelyeket **amortizációpótlás** címen, céljelleggel nyújtott végleges pénzeszköz átadással – tőketartalékba helyezési kötelezettséggel – támogatott a Főváros Önkormányzata. A 2003-2010. közötti időszakban 76,2 milliárd Ft összegű támogatás kifizetése történt meg erre a célra. A 2011. évi költségvetési rendeletben a Közgyűlés 10,9 milliárd Ft összegben határozta meg az amortizációt pótló támogatás összegét. A tőkepótló támogatás csak 2005-ben fedezte az elszámolt értékcsökkenési leírás összegét.

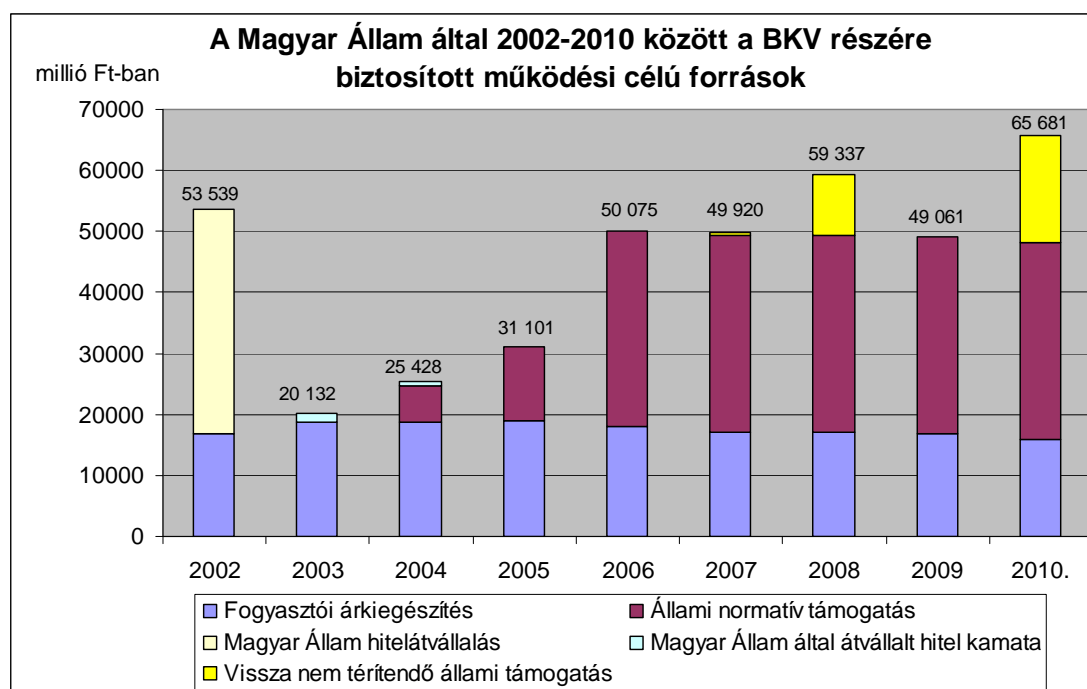
* A könyvviteli beszámolóban szereplő értékcsökkenési leírás összege

A Főváros Önkormányzata **a BKV fejlesztéseinek támogatására** 2002-2010 között (az amortizációt pótló támogatásokon, valamint a 4-es metró beruházáson túlmenően, melynek kiadása 2010. december végén nettó 212,4 milliárd Ft volt) további 96,1 milliárd Ft összeget utalt át. A legjelentősebb összegű fejlesztési célú támogatást 2002-2007 között a villamos járműfejlesztésre (Combinó villamos beszerzés) 36,1 milliárd Ft, 2003-2010 között az M2 metróvonal felújítására 37,1 milliárd Ft, továbbá 2005-2010 között az M2 metróvonal járműcseréjéhez (Alstom metrószerelvény beszerzés) 19,4 milliárd Ft összegben biztosította a Főváros Önkormányzata.

A Magyar Állam 2002-2010 között – különböző jogcímenek – 404,2 milliárd Ft összegben biztosított **működési célú forrásokat** a BKV részére. Ebből a BKV 2002. évi adósságvállalásból és az átvállalt hitelek kamataiból eredően

38,9 milliárd Ft, 2004-2010 között központosított normatív hozzájárulás jogcímen 178,8 milliárd Ft, 2002-2010 között fogyasztói árkiegészítés jogcímen 158,4 milliárd Ft összegben teljesültek kiadások. A Magyar Állam 2007-2010 között további három alkalommal, 28,1 milliárd Ft összegben nyújtott a BKV részére – külön megállapodások alapján – vissza nem térítendő működési célú támogatást.

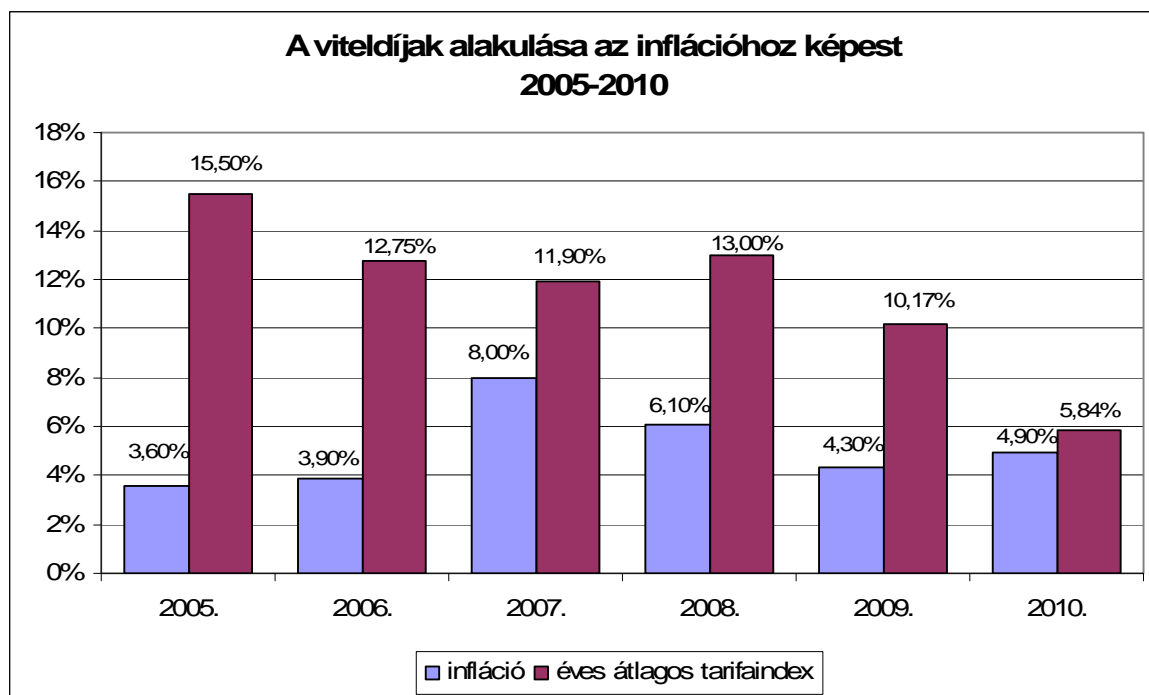
A 2002-2010. közötti években a BKV működésének finanszírozásához a Magyar Állam által biztosított források kétszeresen haladták meg a Főváros Önkormányzata által nyújtott támogatásokat.

A normatív állami támogatás 2008-2011. évi összegének megállapításánál a költségvetési törvényekben előírták, hogy a Főváros Önkormányzata adott évi központi támogatása nem lehetett kevesebb az előző évinél, illetve nem haladhatta meg a közösségi közlekedési feladatellátás során keletkezett veszteség mértékét.

A Főváros Önkormányzata a Htv-ben és az Ár. tv-ben előírtakkal összhangban, rendeletekben döntött a 2005-2010. években a BKV hatósági árformába tartozó **viteldíjainak** megállapításáról és azok alkalmazási feltételeiről, azonban a Szolgáltatási szerződésben előírtak ellenére a döntésre vonatkozó határidőt túllépték. A díjak megállapítása során a két legfontosabb árképzési tényező az infláció alakulása és az árkiegészítés indexálása volt. A Közgyűlés 1999-ben határozatban döntött arról, hogy a BKV viteldíjait a következő években úgy kell megállapítani, hogy azok az „aktuális infláció” mértékéhez viszonyítva legalább 5%-os reáltarifa szintemelést biztosítsanak. A kötelező mértékű tarifaszint emelés megállapítást elrendelő határozatot a Közgyűlés 2008-ban helyezte hatályon kívül. A viteldíjak 2002-2010 között az inflációt meghaladóan nőttek.

Forrás: BKV

Egy 2009-ben készült tanulmány² rögzíti, hogy Budapesten a helyi fizetőképes kereslethez viszonyítva a BKV vonaljegyek ára magasabb, mint a legtöbb vizsgált európai fővárosban, illetve a bérletek ára a nettó havi bér százalékában drágának bizonyult, a jegy-, illetve bérletárak abszolút értéke más külföldi városokkal összehasonlítva alacsony volt.

A BKV Felügyelőbizottságának működési szabályzataiban előírtak ellenére a 2005-2010. időszakban a **BKV Felügyelőbizottságának tevékenységéről** szóló beszámolót nem készítette el a Felügyelőbizottság. A Gazdasági bizottság a tulajdonos hatáskörében eljárva a 2008. és a 2009. évre vonatkozóan a BKV éves beszámolójának elfogadásáról hozott határozataiban a Felügyelőbizottság ezekhez csatolt jelentésének elfogadásáról az Alapító Okiratban előírt kötelezettsége ellenére nem döntött. A BKV 2005-2008. és 2010. évi beszámolóinak elfogadásakor a Tulajdonosi/Gazdasági bizottság, illetve a Közgyűlés határozott a könyvvizsgálói jelentések elfogadásáról, az Alapító Okiratban foglaltak ellenére a 2009. évi beszámoló elfogadásakor a határozat nem tartalmazott utalást erre. A Főváros Önkormányzatának belső ellenőrzése a 2005-2010. években nem ellenőrizte a BKV-t, az éves belső ellenőrzési terveket alátámasztó kockázatelemzést a BKV-ra nem terjesztették ki

A Szolgáltatási szerződés előírásai alapján a Főváros Önkormányzata a BKV által **nyújtott szolgáltatások ellenőrzését** a Főpolgármesteri hivatal révén, a Közlekedési ügyosztály bevonásával látta el. Az ellenőrzések nem terjedtek ki minden közlekedési alágazatra, illetve a 2008. és a 2009. évben nem került sor

² A Boston Consulting Group „A Fővárosi Önkormányzat és az EIB között megkötött hitelszerződésben előírt BKV Zrt. és a fővárosi tömegközlekedés hosszú távú működési és finanszírozási stratégiájának kialakítása” címmel készített tanulmánya.

ilyen ellenőrzésre. Az ellenőrzések megállapításait tájékoztatásul megküldték a BKV vezérigazgatójának, azonban a hiányosságok megszüntetése érdekében intézkedések megtételét és azokról való tájékoztatást csak 2010-től kért a Közlekedési ügyosztály a vezérigazgatótól.

A 2005-2010. években a Főváros Önkormányzata – tőketartalékba helyezési kötelezettséggel – biztosított fejlesztési célú **támogatásokat** a BKV számára, utólagos **elszámolási kötelezettséggel**. A BKV által benyújtott elszámolásokat a Közlekedési ügyosztály felülvizsgálta összezszerűség és az elvégzett munkák szakmai megalapozottsága tekintetében.

A Szolgáltatási szerződés **minőségi célként** rögzíti, hogy a Főváros Önkormányzata az Európai Unió közös közlekedéspolitikájával összhangban, a BKV közreműködésével, fenntartható közlekedési módok alkalmazásával, integrált, teljes körű, jó minőségi színvonalú személyszállítást biztosítson Budapesten és az érintett környező települések területén. A nyújtott szolgáltatás értékelését a Szolgáltatási jelentés teszi lehetővé, míg a minőségi követelményeknek való megfelelést és egyben a kompenzáció többlet iránti igény lehetőségét a bonus pontok, a meg nem felelést, illetve kompenzációcsökkentést a malus pontok jelentenek. A Szolgáltatási szerződésben a minőségi paraméterek a menetkimaradások száma, a pontosság és a biztonság voltak.

A Szolgáltatási szerződésben meghatározott közfeladatellátás és a **szolgáltatás színvonalának értékelése** a 2005-2010 közötti időszakban a BKV által készített Szolgáltatási jelentések alapján történt, ami a teljesítményelvárásoknak és a minőségi paraméterek teljesítésének értékelését jelentette, azonban nem adott képet az utas-elégedettségről, valamint nem mutatta be a beérkezett utas-panaszok értékeléséből számszerűsíthető elvárt és érzékelt minőségi szint közötti különbséget. A tervezett és nyújtott férőhely-kilométer teljesítményeltérések számszerű értékei alapján a BKV ebben az időszakban a teljesítményelvárásoknak eleget tett. Az összesített jellemzők alapján a minőségi paramétereket a BKV biztosította. A számítási eljárást alágazatonként, negyedévenként és összesítve a Szolgáltatási jelentés tartalmazta, ez alapján a BKV kompenzáció többletre lett volna jogosult, de azt nem érvényesítette.

A Főváros Önkormányzata a BKV által nyújtott **szolgáltatások minőségére vonatkozó monitoring rendszer** keretében, évente két alkalommal végzett méréseket a 2005-2007. és a 2010. években. Az ellenőrzések rövid időszakra, kevés számú viszonylatra, vagy csak meghatározott alágazatra, a statisztikai mintavétel szabályai mellőzésével történtek. A megállapítások inkább figyelemfelkeltésre, semmint a BKV tevékenységének egyértelmű megítélésére voltak alkalmasak.

A **minőségjellemzők** egységes értelmezése, definiálása, az egységes minőségi szemléletmód és tevékenység meghatározása érdekében került kidolgozásra az európai unós tagországok számára a minőségi kritériumok rendszere és hierarchikus rendje a normákat tartalmazó szabvány formájában, amelynek magyar nyelvű kiadása 2008-ban jelent meg. A szabvány alkalmazására kötelező előírás nincs, annak előírásait a Szolgáltatási szerződésben nem alkalmazták.

2. A BKV MŰKÖDÉSÉNEK SZABÁLYOZÁSA

A BKV **működésének szabályozása** a jogszabályi rendelkezéseken és az Alapító Okiraton kívül a BKV SzMSz-én, vezérigazgatói utasításokon, a vezérigazgató-helyettesek és az igazgatók által kiadott szakmai és forgalmi utasításokon, valamint rendelkezéseken alapult. A BKV a vonatkozó jogszabályok szerint kötelezően kidolgozandó belső szabályzatokat elkészítette, azonban a Közbeszerzési és versenyeztetési szabályzat módosítása csak 2010 októberében történt meg, holott a Kbt. 2009. évi módosítása április elsejétől hatályba lépett. A Közgyűlés által 2010 októberében kiadott bérpolitikai irányelvekben foglaltak szerint a szellemi állománycsoportú munkavállalók ösztönzési elveinek átfogó felülvizsgálata és ennek eredményeként a Javadalmazási szabályzat₂-ben foglaltak módosítása nem történt meg

A Számv. tv. 14. §-ában előírtak szerint, a BKV a Számviteli Politika keretében elkészítette az eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzatát, azonban a saját tőke és a céltartalékok leltározására vonatkozó előírások a szabályzatban nem kerültek rögzítésre.

A BKV a Számviteli Politika keretében szabályozta az eszközök után elszámolt értékcsökkenési leírás szabályait. Ennek keretében az épületek, a személy- és tehergépkocsik kivételével az eszközöknek a rendeltetésszerű használatbavételkor rendelkezésre álló információk alapján, a hasznos élettartam végén várhatóan realizálható értéke, vagyis a maradványértéke nulla összegben került megállapításra, mivel valamennyi eszközt a műszaki élettartam végéig üzemeltetnek. A műszaki élettartam végéig üzemeltetett eszközök egy részénél (kivéve épületek, személy- és tehergépkocsik) nem állapítottak meg a Számv. tv. előírásai ellenére várható maradványértéket. A rendeltetésszerű használatból kivont autóbuszok eladási értéke 6,8 millió Ft volt, ezért nem volt helyes a nulla Ft-ban megállapított maradványérték.

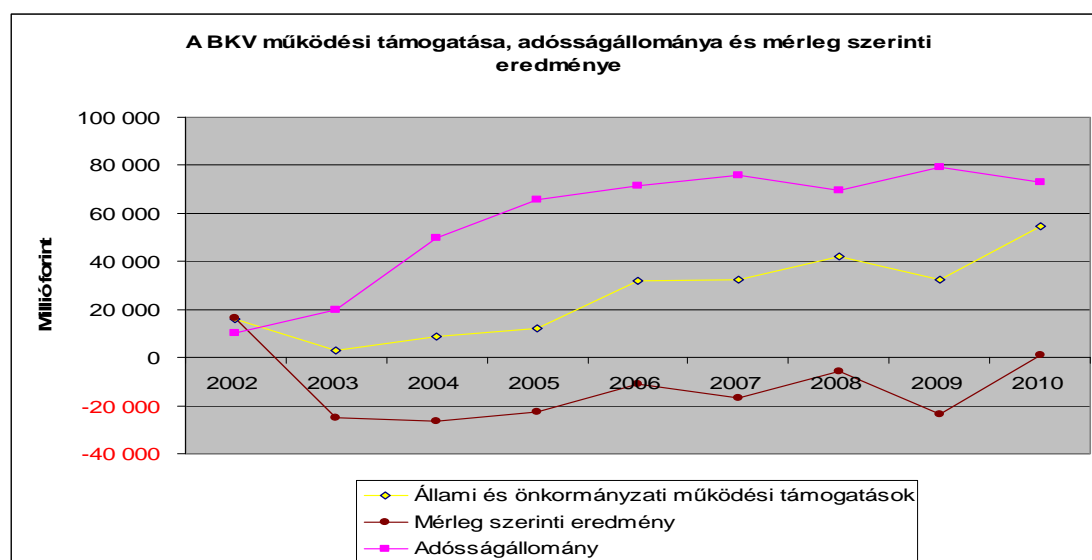
A BKV a közérdekű adatok szolgáltatására és közzétételi kötelezettségére vonatkozó adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatában előírtak nem feleltek meg az Adatvéd. tv-ben és az Eitv-ben előírtaknak, mert az általános közzétételi listában nem rendelkeztek a közfeladatot ellátó szerv feladatellátásának teljesítményére, kapacitásának jellemzésére, hatékonyságának és teljesítményének mérésére szolgáló mutatók és értékük, illetve azok időbeli változására vonatkozó adatainak közzétételéről.

A BKV szervezete a 2007-2010. években funkcionális és erősen centralizált struktúrában működött. A 2007. évi szervezetmódosítás következtében az átlagos állományi létszám az év végére 12 817 főről 11 853 főre csökkent. A szervezeten belüli hierarchikus viszonyok átláthatóbbá váltak, a folyamatok centralizált jellege megmaradt, az átlagos állományi létszám a 2010. év végére 12 082 főre emelkedett.

3. A BKV RENDELKEZÉSÉRE BOCSÁTOTT VAGYONNAL VALÓ GAZDÁLKODÁS SZABÁLYOSSÁGA

Az **üzleti tervek** a Szolgáltatási szerződésben megfogalmazott feladatokkal összhangban voltak. Az üzleti terveket teljesítmény oldalról a Szolgáltatási szerződés határozta meg, amely 2012-ig tartalmazza a teljesítmény- elvárásokat. Üzleti tervek éves szinten készültek, az üzleti terv nem tartalmazott középtávú kitekintést. A BKV eseti jelleggel 2005-ben 7 éves, 2009-ben 10 éves üzleti modellt készített. Az adott év teljesítmény-elvárásait a BKV által összeállított és a Főváros Önkormányzata által jóváhagyott paraméterkönyv tartalmazta.

A **BKV gazdálkodása** a 2003-2009. években folyamatosan veszteséges (5,7-23,5 milliárd Ft közötti negatív mérleg szerinti eredmény) volt, a 2010. évi gazdálkodásának mérleg szerinti eredménye 1,018 milliárd Ft-ot tett ki.

A BKV állami és önkormányzati támogatásának változása jelentősen befolyásolta a mérleg szerinti eredmény alakulását és kisebb mértékben az adósságállomány változását. A Magyar Állam 2002-ben úgy vállalta át a BKV-t terhelő hitelek és kamatok fizetésének kötelezettségét, hogy nem kötötte feltételekhez az állami szerepvállalást. Ezért nem volt olyan beépített mechanizmus³, amely megakadályozhatta volna, hogy a BKV ismét eladósodjon. Ennek következtében az adósságállomány már 2004-re meghaladta a 2002. évi szintet, kialakult a hitelspirál. Sem a BKV vezérigazgatója, sem a tulajdonos (egyben a szolgáltatást megrendelő) Főváros Önkormányzata nem tett érdemi intézkedéseket az adósságállomány csökkentésére. Az állami normatív támogatás jelentős mértékű növelésére, valamint az eseti, vissza nem térítendő állami támogatások folyósítására is feltételek meghatározása nélkül került sor. A BKV működtetésének, illetve veszteséges gazdálkodásának hitelekből történő finanszírozása miatt a 2010. év végére 72,8 milliárd Ft összegű adósságállomány alakult ki.

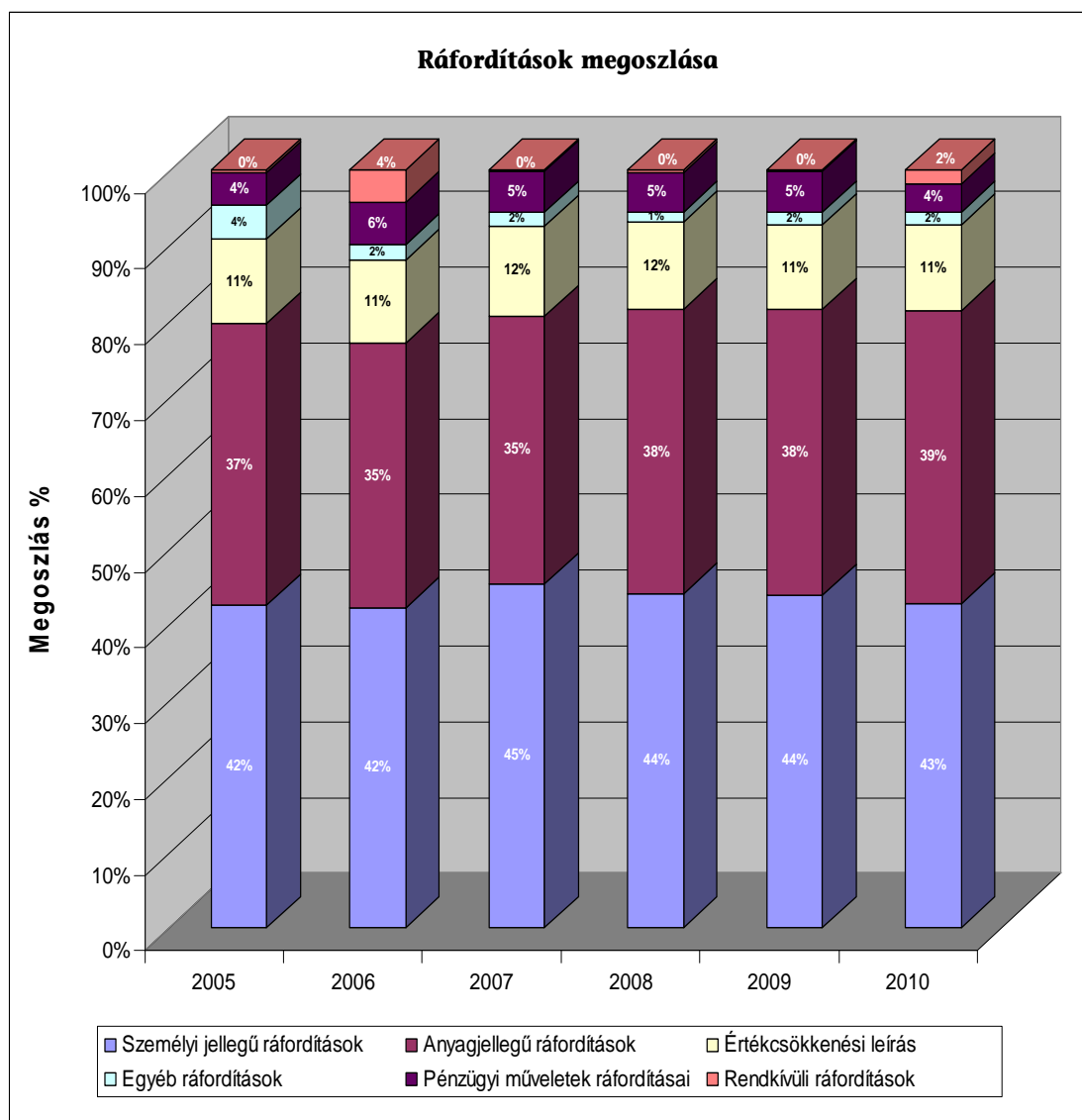
³ Olyan kontrollok kiépítése, amelyek időben megakadályoznák vagy időben feltárnák a szervezet működését veszélyeztető hibákat.

A **gazdasági események** számviteli nyilvántartásokban való rögzítése informatikai rendszerek támogatásával történik a könyvvizetésre vonatkozó szabályok betartásával. Az elszámolások folyamata a rendszerleírások alapján nyomon követhető. A BKV beszámolóját alátámasztó leltározással kapcsolatos teendőit és vonatkozó rendelkezéseit a Leltározási Szabályzat tartalmazza. A BKV számviteli nyilvántartásaiban a 2004-2006. években az 5,0 milliárd Ft-os működési célú hitelt a Számv. tv-ben foglaltakat figyelmen kívül hagyva, tévesen a beruházási és fejlesztési célú hitelek között mutatta ki. A könyvvizsgáló a fejlesztési hitelnek az éves beszámoló mérlegében történő téves kimutatását nem kifogásolta. A BKV pénztáraiban lévő – a pénzzállító vállalkozás részére történő átadásra váró – készpénzállományt a fordulónapra vonatkozó pénztárleltárak nem tartalmazták, azokat helytelenül a követelések között számolták el.

A nyújtott szolgáltatások bevétele üzletáganként a minden járműtípuson használható jegy- és bérletrendszerből adódóan pontosan nem állapítható meg, ennek következtében az **üzletágankénti eredmény megállapítása** sem a korrigált 2004. évi utasszámlálási adatokon alapszik.

A 2005-2010. években a ráfordítások közül a személyi jellegű ráfordítások aránya 42-45% között alakult, az anyagjellegű ráfordítások 35-39% között mozogtak, az értékcsökkenési leírás 11-12%-ot tett ki. A pénzügyi műveletek ráfordításának aránya az összes ráfordításhoz viszonyítva 4-6% között, az egyéb ráfordítások aránya 1-4% között, a rendkívüli ráfordítások pedig 0,4-4% között alakultak.

A helyi közösségi közlekedés támogatásának igénylése során a bevételekkel nem fedezett indokolt költségek meghatározásához benyújtott adatszolgáltatásban az aktivált saját teljesítmények ráfordításainak figyelembevétele nem indokolt, mivel az aktivált készletek, tárgyi eszközök felhasználásakor, az üzembe helyezés után ismét elszámolt költségek miatt a ráfordítás kétszeresen került figyelembevételre.

A BKV jellemzően eszközigenyes szolgáltatása a műszaki állapot romlása mellett növekvő fenntartási és üzemeltetési költségigénnyel jár. Az eszközállomány üzemeltetésének biztosításán túl a felújításokra, pótlásokra az elszámolt és a bevételekben megtérülő értékcsökkenés leírásból képződik forrás (a 2005-2010. években elszámolt értékcsökkenési leírás összege 86,5 milliárd Ft volt), azonban az a BKV számításai szerint 2010 végéig mintegy 700 milliárd Ft-tal elmaradt a műszakilag szükséges mértéktől. Az eszközállomány felújításának és pótlásának forrását az értékcsökkenési leírás hivatott biztosítani, azonban annak a veszteséges gazdálkodás miatt nincs meg a bevételoldali fedezete. A működéshez szükséges **eszközállomány szinten tartása** nem volt biztosított, a 2007-2010. években az eszközpótlások és a felújítások értéke 30,4 milliárd Ft-tal maradt el az elszámolt értékcsökkenési leírás és a kapott támogatások összegétől.

Az eszközök felújítása után az értékcsökkenés elszámolása változatlanul az eredeti amortizációs kulccsal folytatódott, ami – kellő differenciális nélkül – meghosszabbította az eszközöknek a ciklusrend szerinti felújítási munkák figyelembevételével eredetileg tervezett élettartamát, így a felújított eszközök terve-

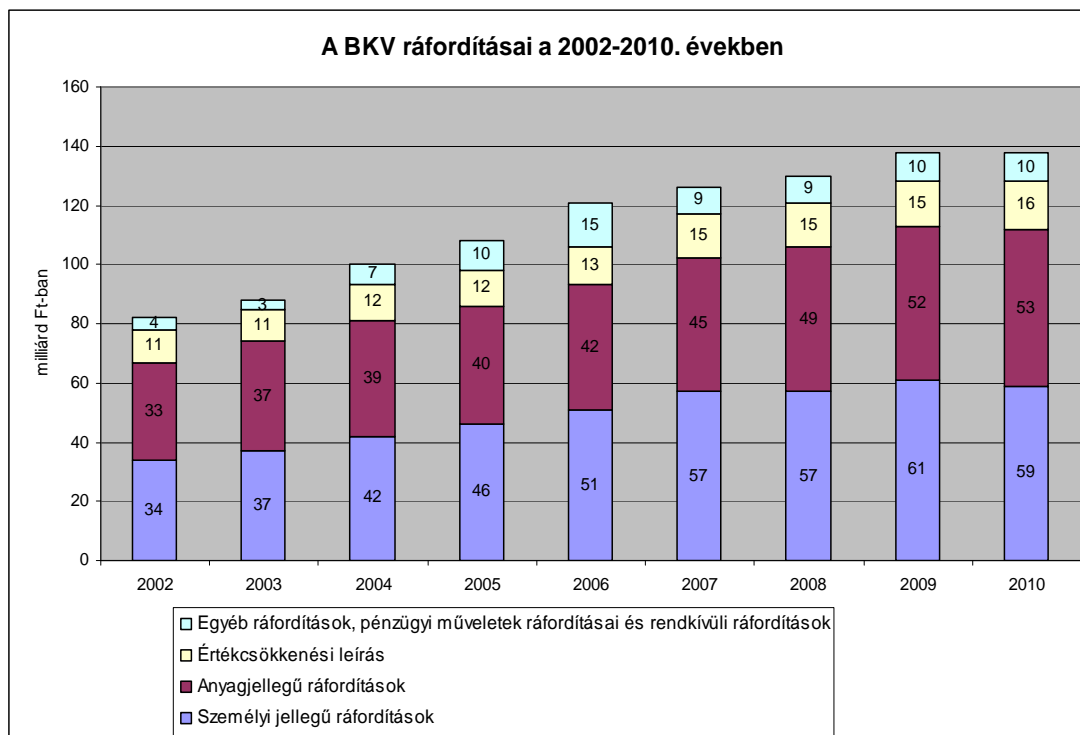
zett hasznos élettartama a műszakilag indokolt élettartamot eléri, vagy meghaladja.

A tervezett hasznos élettartamon belüli értékesítés legjelentősebb csoportja belsőszolgálati személy- és tehergépjármű állomány értékesítése volt, a 2009. június hónapban kötött bérleti és flottakezelési szerződés keretében. Az Igazgatóságunk készített előterjesztésben bemutatták, hogy az eszközök könyv szerinti értéke magasabb a várható eladási árnál. Az értékesített, használt gépkocsikat a BKV Zrt. az eljárást megelőzően nem értékeltette fel, azok átlagos életkora 9,1 év volt. Az értékesítésből származó bevétel 164,0 millió forinttal volt alacsonyabb, mint a BKV könyveiben szerepeltetett nyilvántartási érték.

A BKV **műszaki eszközszerrendszere** (járműállomány, infrastruktúra) napjainkra a teljesítőképességének, használhatóságának határára érkezett. A járműpark és az előregedett infrastrukturális eszközszerrendszer 85,2%-a a tervezett élettartamát már meghaladta, a pótlás, illetve korszerűsítés elodázhatatlanul szükségessé vált. Jelen körülmények között a paraméterkönyvben rögzített jármű kiadás biztosításához szükséges járműmennyiség csak az elavult járművek egy részének felújításával biztosítható. A vasúti járműveknél a villamos járművek gyakorlatilag elérték, míg a metró és HÉV járművek túlhaladták a tervezett élettartamukat, cseréjük időszerűvé vált. A járművek üzemeltetése így magas forgalombiztonsági kockázatot hordoz magában és ugyanakkor veszélyt jelent az utasok, valamint a közlekedésben résztvevők számára.

A **bér- és létszámgazdálkodás** kereteit a Szolgáltatási szerződésben foglalt teljesítmény-követelmény alapján jogszabályok és belső szabályzatok szerint meghatározott járművezetői, karbantartói és állomási létszámigény, valamint az érdekképviselőkkel történt megállapodásoknak megfelelő jövedelemelvárást határozták meg. A BKV teljes munkaidős munkavállalóinak éves bruttó átlagkeresete a 2005-2010. években 16,9-22,2%-kal haladta meg a Központi Statisztikai Hivatal által, a menetrendszerű egyéb szárazföldi személyszállítás, illetve 2008-tól a városi, elővárosi szárazföldi személyszállítás ágazatban közzétett bruttó átlagkereseteket. A BKV teljes munkaidős munkavállalóinak átlagos állományi létszámát figyelembe véve az ágazati átlagkereseten felüli kereset kifizetés ebben az időszakban évi 4,3-6,7 milliárd Ft többlet kereset kifizetést jelentett, ami tekintettel a BKV veszteséges gazdálkodására, aránytalan terhet jelentett a gazdálkodás során.

A BKV-nál a személyi jellegű ráfordítások több mint 73%-kal, az anyagjellegű ráfordítások pedig 60%-ot meghaladóan nőttek a 2002. évről a 2010. évre.

A vezető beosztású munkavállalók jövedelmét a szellemi állománycsoportú munkavállalók ösztönzési elveiről kiadott vezérigazgatói utasítás határozta meg. A felső vezetői prémiumfeladatok részben a vezérigazgató feladataival megegyezők voltak (az üzleti eredmény terv, a Szolgáltatási szerződésben foglalt fhkm terv teljesítése, a személyi jellegű ráfordítások tervének betartása), és kiegészültek a vezető beosztásától függően személyre szóló feladatokkal, amelyek a vezető munkaköri feladatai voltak. Az éves prémiumfeladatok részletjesítését negyedéves rendszerességgel önértékeléssel értékelték. A 2005-2009-es években a vezetői munkaszerződésekben előírták, hogy az alappremium legalább 150%, az ösztönző prémium legalább 150%-a az alapbérnek, továbbá 12 havi bruttó kereset 2-3%-át elérő összegű önkéntes magánnyugdíj- és egészségpénztári tagdíj hozzájárulás, a vezető nevére szóló életbiztosítás, illetve korlátlan belföldi és külföldi szolgálati személygépkocsi és mobiltelefon használat, 12 havi végkielégítés, 100 nap felmondási idő, négy havi titoktartási díj, utazási és gépkocsivásárlási kedvezmény is megillette a vezető állású munkavállalókat. A 2005-2010. években a vezérigazgató-helyettesek részére 513,5 millió Ft, az igazgatók részére 972,4 millió Ft összegű prémiumot fizettek ki, a kifizetett prémium nem volt arányban a teljesítménnyel, mivel mögötte nem állapítható meg többleteljesítmény, illetve nem kötődött a munkaköri kötelezettségeken felüli többletfeladatok elvégzéséhez.

A Taktv. előírásai érvényesítése érdekében a Közgyűlés által hozott határozatok végrehajtása megtörtént, mivel a 2011. évi prémiumkiírásokban megváltozott a kifizetett prémium mértéke (vezérigazgató 40%, minden más vezető beosztású alkalmazott 20-40%). A vezetői prémiumfeladatok továbbra is a 2010. évihez hasonlóak voltak, az egyéni feladatok között a napi munkaköri feladatok szerepelnek, ami nincs összhangban a Főváros Önkormányzata által kiadott Javalmazási szabályzat₂-ben foglaltakkal.

Az átszervezések miatt a 2007. évben a végkielégítések és a munkaviszony megszüntetéséhez kapcsolódó egyéb kifizetések összege 1208 millió Ft volt, amelyből az egyedi munkaszerződések alapján történt kifizetések összege közel 308 millió Ft volt. Az egy főre jutó végkielégítések összege, amely nem tartalmazta a prémium kifizetéseket, a felmentési időre járó béreket, a titoktartási díjat, a magánnyugdíj- és egészségpénztári munkáltatói hozzájárulásokat a 2008-2010. években 22,7 és 40,9 millió Ft között volt. Az egyedi munkaszerződések alapján a 2008-2010. években végkielégítésként 12-17 hónap átlagkeresetet, valamint négyhavi titoktartási díjat, jelentős összegű önkéntes magánnyugdíj- és egészségpénztári munkáltatói hozzájárulást fizettek ki az átszervezések miatt eltávozó vezetőknek. Egy vezető beosztásban foglalkoztatott munkavállaló munkaviszonyának megalapozatlan rendkívüli felmondása következtében közel 87 millió Ft összegű kár érte a BKV-t. A jogosulatlan kifizetések miatt a 2009. évben a vezérigazgató feljelentést tett, a büntető eljárás folyamatban van, erre tekintettel az ÁSZ nem tesz külön feljelentést.

Az Országgyűlés Költségvetési, pénzügyi és számvevőszéki bizottsága Ellenőrző albizottsága 2009. augusztus és december között vizsgálta a Főváros Önkormányzata közösségi közlekedés támogatásának felhasználását, az azzal történő elszámolásokat, kiemelten a 2007-2008 években végkielégítésre kifizetett 1,5 milliárd Ft elköltését. Az albizottság a vizsgálat megállapításairól figyelem felhívó állásfoglalást adott ki.

4. A BKV ADÓSSÁGFINANSZÍROZÁSI ÉS LIKVIDITÁSI PROBLÉMÁI MEGOLDÁSÁNAK, A JELENTKEZŐ KOCKÁZATI TÉNYEZŐK KEZELÉSÉNEK EREDMÉNYESSÉGE

A pénzügyi egyensúly fenntarthatóságának alapvető követelménye, hogy a BKV ráfordításai a bevételekben megtérüljenek, és a hitelek visszafizetése is a bevételekből legyen biztosítható.

A BKV pénzügyi kockázatkezelési stratégiával nem rendelkezett, a kockázatok feltárására és kezelésére vonatkozó szabályokat nem határozták meg. A BKV az Alapító Okiratban meghatározott **adósságot keletkeztető döntéshozatali** előírásoknak eleget tett, de az adósságot keletkeztető döntések előkészítése során a hitelfelvétel elmaradásának kockázatait mutatta csak be, a visszafizetés kockázatairól, a kockázatkezelés lehetőségeiről és feltételeiről az üzleti tervek nem tartalmaztak tájékoztatást. Az üzleti tervek a döntéshozók számára nem biztosították a teljes körű tájékoztatást, mert az üzleti év során felvenni tervezett hitelek és egyéb adósságot keletkeztető döntések vonatkozásában tételes kimutatást sem a szöveges indoklási rész, sem a tervezési tábla nem tartalmazott. Az üzleti évre tervezett adósságot keletkeztető döntések következtében felvett hitelek törlesztéseinek mértékét, ütemezését, kamatfizetési kötelezettségét, egyéb – a hitelfelvételhez kapcsolódó – költségeit elkülönítetten nem mutatták be.

A BKV az esedékes kamatokat minden évben megfizette, azonban a kamatfizetési kötelezettség forrása újabb hitelfelvétel volt, amely a BKV hitelállományának folyamatos emelkedését okozta. A hitelállomány növekedése viszont a kamatfizetési teher emelkedését vonta maga után, így hozzájárult a hitelspirál

kialakulásához. Az adósság összege a 2002. évi konszolidációt követően a 2010. év végére 72,8 milliárd Ft-ra növekedett, de a BKV megőrizte fizetőképességét.

A BKV-nál a 2002-2010 közötti időszakban a hitel- és kölcsönszerződések, valamint szerződésmódosítások 10%-át nem a vezérigazgató, hanem az Alírási Szabályzatban foglaltakkal ellentétben a BKV két vezető tisztségviselője írta alá.

A BKV közbeszerzési eljárást hirdetett 2005-ben autóbusz, trolibusz, belszolgálati járművek beszerzéséhez lízing biztosítása céllal 7800 millió Ft értékben, 2005-2006. években történő igénybevétellel. A közbeszerzési eljárás kiírásának engedélyezésére az Igazgatóság döntést nem hozott. A BKV pénzforgalmi osztályvezetője 2004. április 5-én a gazdasági vezérigazgató helyettes részére feljegyzést készített 50 db VOLVO autóbusz beszerzésének lízing konstrukció keretében történő esetleges megvalósításáról, melyben kimutatta, hogy a **lízing konstrukció** alkalmazása összességében rosszabb pénzügyi adottságokkal bír, mint a saját forrásból vagy hitelből történő beszerzés. A közbeszerzési eljárás megindítására vonatkozó előzetes tájékoztató közzétételét a Beruházási és a Közbeszerzési Igazgatóság Közbeszerzési Irodájának vezetője 2005. április közepén kezdeményezte. Az előzetes tájékoztató közzétételének kérésére vonatkozó döntés meghozatalakor a döntéshozó a feljegyzés alapján tudott arról, hogy a lízing nem a legelőnyösebb finanszírozási konstrukció, és a döntés időpontjában egyértelmű információkkal rendelkezett a döntés következtében keletkező vagyoni hátránnyról. Az ÁSZ számítása szerint a lízingből történt finanszírozás a teljes konstrukció esetében 500-700 millió Ft-ra becsülhető többletköltséget okozott a BKV-nak. Az Állami Számvevőszék ebben az ügyben büntető feljelentést tett.

A 2005 és 2011 májusa között a BKV működőképessége biztosított volt, azonban az esedékes adósságterhek veszélyeztetik a fizetőképesség további fenntartását. Amennyiben a 2011. évi Üzleti Tervben jelzett működési támogatások szintje nem éri el a tervezett mértéket, valamint, ha a 2011. évben lejáró hitelek megújítása eredménytelen lesz, akkor a BKV fizetéseképtelenné válik. A fizetőképesség fenntartásának egyik alapfeltétele a lejáró hitelek sikeres megújítása, illetve az esedékes törlesztő részletek akár több évvel történő elhalasztása.

Már a rövid távú fizetőképesség fenntartását is veszélyeztetik a következő tényezők:

- a külső forrásokból történő hitel visszafizetések (a hitel új hitellel történő kiváltása, folyószámlahitel-keret terhére történő törlesztés) magas aránya;
- a tőketörlesztések gyakori halasztása, melyeket a hitelintézetek egyre rövidebb időre hajlandóak átütemezni;
- a 2011. évben 17,0 milliárd Ft tőketörlesztés válik esedékessé, míg 2012-ben ennek több mint kétszerese (36,5 milliárd Ft) várható;
- a 2011. évi üzleti tervben a Közgyűlés határozatában 8,8 milliárd Ft-os veszteséget hagyott jóvá, melynek finanszírozására további 4,5 milliárd Ft hitel felvételt engedélyezett.

A BKV az adósságfinanszírozási és likviditási problémái megoldásánál jelentkező **kockázati tényezőket nem kezelte eredményesen**, mivel az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló döntései során csak a hitelfelvétel elmaradásának kockázatait mutatta be, annak következményeire vonatkozóan kockázatelemzést nem végzett, a pénzügyi egyensúly fenntartását veszélyeztető külső és belső kockázatokot nem tárta fel. A BKV 2011. május végéig biztosította a működőképesség fenntartását, bár a pénzügyi egyensúlyt, a gazdálkodás stabilitását a nem tervezett támogatásokból elért bevételéből biztosította, a fizetőképességet a hitelek megújításával, újabb hitelfelvelekkel tartotta fenn. A fejlesztési célú hitelek cél szerinti felhasználását a BKV nem ellenőrizte, megtérülésük nem volt biztosított. Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalások csak az előre nem tervezett támogatások hatására csökkentek. Az esedékes adósságterhek törlesztése veszélyezteti a fizetőképesség és a működőképesség fenntartását, mivel a 2011. évi üzleti tervben sem biztosított a pénzügyi egyensúlyt.

Az ellenőrzés intézkedést igénylő megállapításai és javaslatai:

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet köteles az ellenőrzött szervezet vezetője összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított 30 napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervet határidőben nem küldi meg a szervezet, vagy az nem elfogadható, az ÁSZ elnöke a hivatkozott törvény 33. § (3) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

a főpolgármesternek

1. A vezérigazgatók részére kifizetett prémium nem volt arányban a teljesítménnyel, mivel mögötte nem állapítható meg többletteljesítmény, illetve nem kötődött a munkaköri kötelezettségeken felüli többletfeladatok elvégzéséhez, továbbá veszteség esetén is járt prémium.

Javaslat

Kezdeményezze, hogy a BKV vezérigazgatójának előírt prémiumfeladatok a BKV hosszabb távon megvalósuló eredményes működtetését, valamint a fennálló adósságállomány növekedésének megakadályozását, illetve csökkentését biztosítsák.

2. A BKV Felügyelőbizottsága, a működési szabályzataiban előírtak ellenére 2005-2010. között nem számolt be a tevékenységéről a Közgyűlésnek.

Javaslat

Intézkedjen, hogy a BKV Felügyelőbizottsága – a működési szabályzatában foglaltaknak megfelelően – saját működéséről a Közgyűlésnek beszámoljon. Vizsgáltsa ki, hogy miért nem került sor a beszámolásra.

3. A Szolgáltatási szerződésben meghatározott közfeladatellátás és a szolgáltatás színvonalának értékelése a 2005-2010 közötti időszakban a BKV által készített Szolgálat

tási jelentések alapján történt, ami a teljesítményelvárásoknak és a minőségi paraméterek teljesítésének értékelését jelentette, azonban nem adott képet az utas-elégedettségről, valamint nem mutatta be a beérkezett utas-panaszok értékeléséből számszerűsíthető elvárt és érzékelt minőségi szint közötti különbséget.

Javaslat

Biztosítsa, hogy a Szolgáltatási szerződésben meghatározott közfeladatellátás és a szolgáltatás színvonalának értékelése tartalmazza az évenként végrehajtandó utas-elégedettségi vizsgálatok eredményeiből, valamint a beérkezett utaspanaszok értékeléséből számszerűsíthetően az elvárt és az érzékelt minőségi szint különbségét is.

4. A Főváros Önkormányzata a BKV által nyújtott szolgáltatások minőségére vonatkozó monitoring rendszer keretében, évente két alkalommal végzett méréseket a 2005-2007. és a 2010. években. Az ellenőrzések rövid időszakra, kevés számú viszonylatra, vagy csak meghatározott alágazatra, a statisztikai mintavétel szabályai mellőzésével történtek.

Javaslat

Intézkedjen, hogy a BKV által nyújtott szolgáltatások minőségére vonatkozó monitoring rendszer keretében végzett mérések, ellenőrzések számát a statisztikai mintavétel szabályainak figyelembevételével határozzák meg.

a főjegyzőnek

1. A Főváros Önkormányzatának belső ellenőrzése a 2005-2010. években nem ellenőrizte a BKV-t, az éves belső ellenőrzési terveket alátámasztó kockázatelemzést a BKV-ra nem terjesztették ki.

Javaslat

Intézkedjen arról, hogy az éves belső ellenőrzési terveket megalapozó kockázatelemzés terjedjen ki BKV-ra is.

2. A Szolgáltatási szerződés előírásai alapján a Főváros Önkormányzata a BKV által nyújtott szolgáltatások ellenőrzését a Főpolgármesteri hivatal révén, a Közlekedési ügyosztály bevonásával látta el. Az ellenőrzések nem terjedtek ki minden közlekedési alágazatra, illetve a 2008. és a 2009. évben nem került sor ilyen ellenőrzésre.

Javaslat

Vizsgáltsa ki, hogy a Szolgáltatási szerződés előírásai ellenére miért nem került sor a BKV által nyújtott szolgáltatások ellenőrzésére a 2008. és a 2009. évben a Közlekedési Ügyosztálynál, indokolt esetben kezdeményezzen felelősségre vonást.

a vezérigazgatónak

1. A BKV a Szolgáltatási szerződés előírását figyelmen kívül hagyva nem nyújtotta be a számított kompenzációra és a bonus rendszer alapján járó többlettámogatásra vonatkozó igényét a Főváros Önkormányzatának.

Javaslat

Intézkedjen, hogy a BKV a Szolgáltatási szerződésben foglaltaknak megfelelően a kiszámított kompenzációigény összegét, valamint a bonus rendszer alapján járó többlettámogatási igényt a 2011. évben nyújtsa be a Főváros Önkormányzatának.

2. A Közgyűlés által 2010 októberében kiadott béripolitikai irányelvekben foglaltak szerint a szellemi állománycsoportú munkavállalók ösztönzési elveinek átfogó felülvizsgálata és ennek eredményeként a Javadalmazási szabályzat₂-ben foglaltak módosítása nem történt meg.

Javaslat

Intézkedjen, hogy a kiadott béripolitikai irányelvekben foglaltaknak megfelelően a szellemi állománycsoportú munkavállalók ösztönzési gyakorlatának átfogó felülvizsgálata és módosítása megtörténjen.

3. A Számv. tv. 14. §-ában előírtak szerint, a BKV a Számviteli Politika keretében elkészítette az eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzatát, azonban a saját tőke és a céltartalékok leltározására vonatkozó előírások a szabályzatban nem kerültek rögzítésre.

Javaslat

Egészíttesse ki a Számv. tv. 14. §-ában előírtak szerint elkészített eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzatát a saját tőke és a céltartalékok leltározására vonatkozó előírásokkal.

4. A BKV adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatában előírtak nem feleltek meg az Adatvéd. tv-ben és az Eitv-ben előírtaknak, mert az általános közzétételi listában nem rendelkeztek a közfeladatot ellátó szerv feladatellátásának teljesítményére, kapacitásának jellemzésére, hatékonyságának és teljesítményének mérésére szolgáló mutatók és értékük, illetve azok időbeli változására vonatkozó adatainak közzétételéről.

Javaslat

Gondoskodjon az Adatvéd. tv. 19. § (2), illetve az Eitv. 4. § (3) bekezdésében előírt általános közzétételi listában meghatározott – a közfeladatot ellátó szerv feladatellátásának teljesítményére, kapacitásának jellemzésére, hatékonyságának és teljesítményének mérésére szolgáló – mutatók és értékük, illetve azok időbeli változásának közzétételéről.

5. A BKV pénztáraiban lévő – a pénzszállító vállalkozás részére történő átadásra váró – készpénzállományt a fordulónapra vonatkozó pénztárleltárak nem tartalmazták, azokat helytelenül a követelések között számolták el.

Javaslat

Gondoskodjon arról, hogy a beszállt, tőkesúlyos trezorban elhelyezett készpénzállományt a mérlegben mindaddig a pénzeszközök között mutassák ki, amíg az átadás-átvétel meg nem történik a pénztáros, illetve a pénzszállító vállalkozás között.

6. A helyi közösségi közlekedés támogatásának igénylése során a bevételekkel nem fedezett indokolt költségek meghatározásához benyújtott adatszolgáltatásban az üzembe helyezés után ismét elszámolt költségek miatt a ráfordítás kétszeresen került figyelembevételre.

Javaslat

Intézkedjen, hogy a helyi közösségi közlekedés támogatásának igénylése során a bevételekkel nem fedezett indokolt költségek meghatározásáról kiadott 1/2010 (IV. 16.) számú KHEM tájékoztató által előírt adatszolgáltatásban a ráfordítások között az aktivált saját teljesítmények ráfordításai ne kerüljenek figyelembevételre.

7. Az eszközök felújítása után az értékcsökkenés elszámolása változatlanul az eredeti amortizációs kulccsal folytatódott, ami – kellő differenciális nélkül – meghosszabbította az eszközöknek a ciklusrend szerinti felújítási munkák figyelembevételével eredetileg tervezett élettartamát, így a felújított eszközök tervezett hasznos élettartama a műszakilag indokolt élettartamot eléri, vagy meghaladja. A tervezett hasznos élettartamon belül értékesített, használt gépkocsikat a BKV Zrt. az eljárást megelőzően nem értékelte fel. Az értékesítésből származó bevétel 164,0 millió forinttal volt alacsonyabb, mint a BKV könyveiben szerepeltetett nyilvántartási érték.

Javaslat

Vizsgálja felül a BKV amortizációs politikáját az eszközök műszakilag alátámasztott hasznos élettartama alapján, és szükség esetén alkalmazzon további differenciálást az egyes járműtípusok között. Intézkedjen, olyan eljárási rend kialakítására, amely biztosítja, hogy a használt gépkocsik értékesítése valós piaci áron történjen.

8. A műszaki élettartam végéig üzemeltetett eszközök egy részénél (kivéve épületek, személy- és tehergépkocsik) nem állapítottak meg a Számv. tv. előírásai ellenére várható maradványértéket.

Javaslat

Intézkedjen, hogy a BKV Számviteli Politikájában a Számv. tv. 52. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kerüljön meghatározásra maradványérték azon tárgyi eszközök vonatkozásában, amelyek értékesítésekor bevétel realizálása várható.

9. A BKV pénzügyi kockázatkezelési stratégiával nem rendelkezett, a kockázatok feltárására és kezelésére vonatkozó szabályokat nem határozták meg.

Javaslat

Készíttesse el a BKV pénzügyi kockázat értékelési és kockázatkezelési szabályzatát.

10. Az üzleti tervek a döntéshozók számára nem biztosították a teljes körű tájékoztatást, mert az adósságot keletkeztető döntések előkészítése során a hitelfelvétel elmaradásának kockázatait mutatták csak be, a visszafizetés kockázatairól, a kockázatkezelés lehetőségeiről és feltételeiről az üzleti tervek nem tartalmaztak tájékoztatást. Az üzleti év során felvenni tervezett hitelek és egyéb adósságot keletkeztető döntések vonatkozásában tételes kimutatást sem a szöveges indoklási rész, sem a tervezési tábla nem tartalmazott. Az üzleti évre tervezett adósságot keletkeztető döntések következtében felvett hitelek törlesztéseinek mértékét, ütemezését, kamatfizetési kötelezettségét, egyéb – a hitelfelvételhez kapcsolódó – költségeit elkülönítetten nem mutatták be.

Javaslat

Intézkedjen, hogy az üzleti tervek tartalmazzák az adósságot keletkeztető döntések kockázatainak teljes körű bemutatását, részletesen ismertessék a hitel visszafizetéshez kapcsolódó törlesztő részletek mértékét, ütemezését, a kamatfizetési kötelezettséget és az egyéb költségeket. Az üzleti tervet terjessze be jóváhagyásra a Közgyűlésnek.

11. A BKV-nál a 2002-2010 közötti időszakban a hitel- és kölcsönszerződések, valamint szerződés módosítások 10%-át nem a vezérigazgató, hanem az Aláírási Szabályzatban foglaltakkal ellentétben a BKV két vezető tisztségviselője írta alá.

Javaslat

Tartassa be és rendszeresen ellenőriztesse az Aláírási Szabályzatban foglaltak végrehajtását.

12. A fejlesztési célú hitelek cél szerinti felhasználását a BKV nem ellenőrizte.

Javaslat

Ellenőriztesse rendszeresen a fejlesztési célra felvett hitelek cél szerinti felhasználását.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATA TÖMEGKÖZLEKEDÉSI FELADATEL- LÁTÁSÁNAK EREDMÉNYESSÉGE

1.1. A Főváros Önkormányzata közlekedéspolitikai stratégiá- ja, annak illeszkedése az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégiához, és a Szolgáltatási szerződésben előírtak kap- csolata

A Közgyűlés határozatokban **jóváhagyta a 2001-2015. időszakra vonatkozó Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Tervét**, amelynek középpontjában a személyszállítás komplex fejlesztése állt.

A személyszállítás komplex fejlesztése a meglévő MÁV és HÉV vonalak korszerű elővárosi rendszerre fejlesztését, a városi gyorsvasúti vonalak bővítését és a vilamos, illetve autóbusz hálózattal együttes rendszerbe történő integrálását, a hátrált irányú közúthálózati elemek fejlesztését, átfogó parkolási politikát, továbbá P+R hálózat megvalósítását jelentette.

A megváltozott közlekedési környezet⁴ hatására a Közgyűlés határozataival új közlekedési koncepciót fogadott el. A 2020-ig szóló Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Tervében a jármű és eszközállomány, valamint a hálózatfejlesztések mellett kiemelt elemmé vált a nem motorizált közlekedés, a forgalomszabályozás, a városi-elővárosi közlekedés integrációs eszköz- és intézményi hátterének megvalósítása, a teherforgalom és az áruellátás térségi kezelése.

A **Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Terveiben rögzített stratégiai célok és prioritások az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégiában** a Budapesti városi-elővárosi közlekedés fejezetben – a 2007-2020. időszakra – **megfogalmazott prioritásokkal összhangban voltak**.

A **BKV** a 2005-2011. időszakra vonatkozó „Középtávú Beruházási terv”, illetve a 2010-2016. időszakra a „BKV Zrt. Hétéves Fejlesztési Terve” formájában **rendelkezett középtávú közlekedésfejlesztési tervvel**, melyeket az Igazgatóság fogadott el. A Középtávú Beruházási terv a Főváros Önkormányzata 2001-2015. időszakra vonatkozó Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Tervével összhangban, az abban megfogalmazott prioritások figyelembevételével készült.

---

⁴ A Közgyűlés elé került előterjesztés szerint: Budapest környezeti, közlekedési állapotának romlása, a klímaváltozás hatásai, Magyarország európai uniós tagsága, a fejlesztési és finanszírozási környezet változása, Budapest iránti megnövekedett befektetői érdeklődés, a főváros és környékének együttélése.

A „BKV Zrt. Hétéves Fejlesztési Tervben” a beruházási nagyprojektek – a meglévő eszközállományt érintő, illetve az új beruházások – kétharmada a kötött pályás fejlesztésekre irányult. Ezek mellett az autóbusz alágazatot érintő fejlesztéseket (busz rekonstrukciós program, jövő európai autóbuszrendszere program), továbbá a forgalomirányítási és utastájékoztatási rendszer korszerűsítését, fejlesztését irányozták elő. A „Hétéves Fejlesztési Tervben” foglalt fejlesztések igazodtak a 2020-ig szóló Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Tervében meghatározott – a jármű- és eszközállomány, valamint a hálózatfejlesztések, a forgalomszabályozás – prioritásokhoz.

Az Ötv. 8. § (1) bekezdésében és a 63/A. § g) pontjában foglaltak szerinti tömegközlekedési feladatok ellátása érdekében a Főváros Önkormányzata és a BKV 2000. május 31-én Üzemeltetési szerződést kötött a fővárosi tömegközlekedési feladatok ellátására kialakult hálózati rendszer üzemeltetésére. Ezt követően – 2004. április 30-án, határozott időre, nyolc évre – Szolgáltatási szerződést kötöttek a felek, melyben az Ötv. 8. § (2) bekezdésében foglaltak alapján **a Főváros Önkormányzata meghatározta a helyi tömegközlekedés feladatellátásának módját**, a paraméterkönyvben pedig annak **mértékét**, amelyet szükség szerint felülvizsgált.

A Szolgáltatási szerződés célja, tárgya, valamint tartalma **a Főváros Önkormányzata** közforgalmú személyszállítással kapcsolatos **feladatellátási kötelezettségét tartalmazta, céljaként a jó minőségi színvonalú személyszállítás biztosítását** – beleértve az utastájékoztatási és kiszolgálási rendszerek korszerűsítését, a közlekedés biztonságának emelését, a környezetvédelmi intézkedések előtérbe helyezését –, valamint **ennek átlátható finanszírozási rendszerének megteremtését rögzítették** a szerződő felek. **A Szolgáltatási szerződés tárgyaként a közforgalmú személyszállítás⁵ nyújtását nevesítették**, valamint az ennek érdekében szükséges járművek és infrastrukturális eszközök javítását, karbantartását, továbbá felújítását és pótlását az adott évre tervezett⁶ értékcsökkenési leírás összegének mértékéig. **A Szolgáltatási szerződés a Főváros Önkormányzata, illetve a BKV jogai és kötelezettségei keretében részletezi a feladatellátást**, így a szolgáltató kötelezettsége közforgalmú személyszállítási szolgáltatás nyújtása, a menetjegyhez jutás biztosítása, forgalomirányítási és zavarelhárítási rendszer működtetése, az utas-elégedettség mérése, a javítások, karbantartások, felújítások, pótlások elvégzése. A Főváros Önkormányzata kötelezettséget vállalt az elismert kompenzációigény előirányzatként történő betervezésére a tárgyévi költségvetési rendeletben, a szolgáltatás nyújtásához szükséges közterület biztosítására, a szolgáltatások mennyiségi és minőségi alakulását figyelemmel kísérendő monitoring rendszer működtetésére.

⁵ A Szolgáltatási szerződés az értelmező rendelkezésekben a következőképpen definiálja a közforgalmú személyszállítást: „a nagyközönség számára villamossal, fogaskerekűvel, metróval, földalattival, HÉV-vel, trolibuszszal és autóbusszal biztosított, menetrend szerinti személyszállítás”.

⁶ A Szolgáltatási szerződésben foglaltak szerint a felújítási és pótlási feladatok mindenkori értékcsökkenést meghaladó ráfordításainak finanszírozásáról külön szerződésben rendelkeznek a felek, amelyben utólagos elszámolási kötelezettséget írt elő az átadó Főváros Önkormányzata.

A Szolgáltatási szerződésben mindkét szerződő fél terhére **meghatároztak szankciókat a nem szerződészerű teljesítés eseteire**. A szankciók alkalmazására a 2005-2010. években nem került sor. A Szolgáltatási szerződést 2011. július végéig 12 alkalommal módosították.

1.2. **A BKV-val kapcsolatos tulajdonosi joggyakorlás rendjének szabályozása, és annak betartása, illetve betartatása a döntési eljárások során**

A Közgyűlés az 1506/1995. (XII. 21.) számú határozatában döntött a Budapesti Közlekedési Vállalat részvénytársasági formába történő átalakításáról, majd a 2006. évben a Gt. tv. 171. § (2) bekezdésének előírását figyelembe véve a zártkörűen működő részvénytársasági forma alkalmazásáról. **A Főváros Önkormányzata**, mint alapító és egyszemélyes tulajdonos **az Alapító Okiratban** – többek között – meghatározta az alapító kizárólagos hatásköreit, az évente egy alkalommal áttekintésre, értékelésre és döntés meghozatalára vonatkozó feladatokat, továbbá a rendkívüli alapítói döntés szükségességének eseteit.

Az önkormányzati társaságok feletti tulajdonosi jogok gyakorlásának szabályait a Főváros Önkormányzata a vagyongazdálkodási rendelet_{1,2}-ben **határozta meg**. Ennek keretében a Főváros Önkormányzata tulajdonában lévő egyszemélyes gazdasági társaságokkal – így a BKV-val – összefüggő **egyes tulajdonosi jogokat a Közgyűlés közvetlenül gyakorolta**, de azt is előírta, hogy az Alapító Okirat rendelkezése által **alapítói döntést igénylő kérdésekben** – a Közgyűlés közvetlen hatáskörébe utalt jogok kivételével – **az általa felhatalmazott bizottság dönt**. Ennek figyelembevételével 2006. december 18-áig a Tulajdonosi bizottság, majd azt követően a Gazdasági bizottság átruházott hatáskörben 2010. november 2-áig volt jogosult a BKV-t érintő döntéseket meghozni.

A Közgyűlés közvetlenül gyakorolta az Alapító Okirat megállapítását és módosítását, az alaptőke felemelését és leszállítását, az egyes részvényfajtákhoz fűződő jogok megváltoztatását, valamint az egyesülés, beolvadás, megszüntetés, más gazdasági társasági formába történő átalakulás engedélyezését. A Közgyűlés hatáskörébe tartozott 2007. április 27-éig – azt követően a Gazdasági bizottság hatásköre – az Igazgatóság, a Felügyelőbizottság tagjainak, a könyvvizsgáló megválasztása, visszahívása, illetve díjazásának megállapítása, a vezérigazgató ki-nevezése, felmentése, munkabérének megállapítása.

A vagyongazdálkodási rendelet₂-ben 2010. november 3-ától előírtak szerint a tulajdonosi jogokat a továbbiakban a Közgyűlés közvetlenül gyakorolja. Kivételt képeznek az Igazgatóság és Felügyelőbizottság tagjainak, továbbá könyvvizsgálónak a megválasztása, visszahívása, megbízása és annak visszavonása, díjazása, továbbá a vezérigazgató megbízása, megbízásának visszavonása, díjazásának megállapítása, mely jogokat az Ötv. 62. § (8) bekezdés előírásai alapján a vagyongazdálkodási rendelet₂-ben és az SzMSz₂-ben foglaltak szerint a főpolgármester közvetlenül gyakorolja.

A Főváros Önkormányzata az SzMSz₁-ben **előírta az állandó bizottságok részletes feladat- és hatásköreit**, továbbá meghatározta a bizottságokra átruházott hatáskörök jegyzékét⁷. Rendelkezett a Főváros Önkormányzata továbbá arról is, hogy egyes átruházott hatáskörbe utalt jogok gyakorlása esetében az SzMSz₁ 6. számú mellékletében⁸ felhatalmazott illetékes szakmai bizottság egyetértése szükséges. A fővárosi tömegközlekedési feladatok ellátásával összefüggő kérdésekben 2006. december 18-ig a Városüzemeltetési bizottság, majd azt követően a Városüzemeltetési és Környezetgazdálkodási bizottság volt felhatalmazva az egyetértési jogkör gyakorlásával, amit azok az előirtaknak megfelelően gyakoroltak, 2010. november 2-áig, ezt követően az egyetértési jogkör megszűnt.

A Főváros Önkormányzata az SzMSz₁ 5. számú mellékletében az állandó bizottságok általános feladatkörének meghatározásakor **előírta az éves beszámolási kötelezettséget** az átruházott feladat- és hatáskörök ellátásáról, de nem szabályozta a beszámolás rendjét és határidejét. A tulajdonosi joggyakorlással felruházott bizottságok – a fővárosi tömegközlekedési feladatok ellátásával kapcsolatban – **az SzMSz₁-ben előírtak ellenére nem számoltak be a Közgyűlésnek az átruházott feladat- és hatáskörök ellátásáról ennek elmaradására a főjegyző nem hívta fel a figyelmet**. Az SzMSz₁-ben foglaltaknak megfelelően a bizottsági ülések jegyzőkönyvei nyolc napon belül továbbításra kerültek az előző főpolgármesternek, de az abban foglaltakról **a Közgyűlés részére az előző főpolgármester nem készített tájékoztatást**. Ezt a mulasztást az előző főjegyző nem jelezte.

A 2005-2010. években a tulajdonosi joggyakorlással felhatalmazott bizottságok határozatokban⁹ elfogadták az Igazgatóság jelentését, az éves üzleti tervet, továbbá a 2005-2008. évi a könyvvizsgáló jelentést, valamint az Igazgatóság által előterjesztett éves beszámolót (mérleg, eredménykimutatás, kiegészítő melléklet, üzleti jelentés). Külön határoztak a mérlegfőösszegről, az adózás előtti eredményről, az eredménytartalék igénybevételéről, a mérleg szerinti eredményről (veszteségről), illetve a mérleg szerinti veszteség elhatárolásáról a következő évek eredményének terhére.

A tulajdonosi joggyakorlással felhatalmazott **bizottságok** a BKV éves üzleti terveinek elfogadásával egyidejűleg **jóváhagyták a tervezett veszteséget és ennek hitelfelvétellel, a lejáró hitelek megújításával, illetve folyószámla hitelkeret igénybevételével történő finanszírozását**. A tulajdonosi joggyakorlással felhatalmazott bizottságok a döntésekről **a Közgyűlést nem tájékoztatták** annak ellenére, hogy a hitelfelvétel, a hitel megújítás és a folyószámla hitelkeret igénybevétele **a BKV számára kockázatot és többlet kamatkiadást jelentett. A bizottságok éveken keresztül tu-**

⁷ az SzMSz₁ 5. számú melléklete

⁸ Az SzMSz₁ 6. számú mellékletét a Főváros Önkormányzatának 52/2010. (X. 18.) számú rendelete hatályon kívül helyezte, hatálytalan 2010. október 19-étől.

⁹ A Tulajdonosi Bizottság a 367/2005. (V. 23.) és a 299/2006. (V. 22.) számú határozatai. A Gazdasági Bizottság a 348/2007. (V. 23.), a 401/2008. (VI. 10.), a 265/2009. (V. 26.) és a 258/2010. (V. 25.) számú határozatai.

domásul vették a BKV egyre növekvő adósságállományát, nem hoztak intézkedéseket annak csökkentésére, **nem hívták fel a Közgyűlés figyelmét a BKV egyre növekvő adósságállományának kockázataira. A Főváros Önkormányzata** – a Szolgáltatási szerződésben a kompenzációsámításból eredő előírásokat figyelmen kívül hagyva – **nem gondoskodott a működéshez szükséges források biztosításáról.** A bizottságok nem jelezték a Közgyűlésnek, hogy amennyiben a BKV nem képes az adósságát törleszteni a csőd- és felszámolási eljárásról szóló törvény alapján a bíróság megállapíthatja a Főváros Önkormányzata korlátlan és teljes felelősségét a BKV tartozásaiért.

A csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 63. § (2) bekezdése értelmében az egyszemélyes gazdasági társaság felszámolása esetében az egyedüli tag (ebben az esetben a Főváros Önkormányzata) korlátlan felelősséggel tartozik a társaság minden olyan kötelezettségéért, amelynek kielégítését a felszámolási eljárás során az adós vagyona nem fedezi, ha a hitelezőnek a felszámolási eljárás során, vagy annak jogerős lezárását követő 90 napos jogvesztő határidőn belül benyújtott keresete alapján a bíróság megállapítja az önkormányzatnak – az adós társaság felé érvényesített tartósan hátrányos üzletpolitikájára figyelemmel – korlátlan és teljes felelősségét a társaság tartozásaiért.

A közpénzek felhasználásával, a köztulajdon használatának nyilvánosságával, átláthatóbbá tételével és ellenőrzésének bővítésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2003. évi XXIV. törvény figyelembe vételével a Közgyűlés a Javadalmazási szabályzat₁-ben meghatározta az Igazgatóság tagjai, a Felügyelőbizottság tagjai és a vezérigazgató javadalmazása módjának, mértékének főbb elveit.

A Közgyűlés a BKV Javadalmazási szabályzat₁-ben **a vezérigazgató** részére adható **prémium feltételének előírását határozta meg**, a vezérigazgató-helyettesekre és az igazgatókra a szabályozás nem terjedt ki. A vezérigazgató az alapbéren túlmenően ösztönző prémiumban részesülhetett az Igazgatóság javaslata alapján, a Tulajdonosi, majd a Gazdasági bizottsága által évenként megkötésre (megújításra) kerülő menedzser-megállapodásokban rögzített feladatokhoz kapcsolt prémium feltételek teljesítése esetén. A Javadalmazási szabályzat₁-ben a vezérigazgató részére kifizethető prémium mértékét nem határozták meg, arról a Tulajdonosi, majd a Gazdasági bizottság döntött.

A 2005. évi menedzser-megállapodásban rögzített premizálási rendszer **alaprémiumot** (az éves alapbér 100%-áig) **és többletösztönző prémiumot** (az éves alapbér 215%-áig) **tartalmazott, ellentétben a Javadalmazási szabályzat₁-ben előírtakkal.**

A 2005. évi menedzser-megállapodásban – többek között – a prémiumfizetés feltételeként a 2005. évi üzleti terv személyi jellegű költségeinek betartását írták elő, a kitűzött prémium mértéke az alapbér 20%-a volt¹⁰. A 2005. évben teljesített bérkifizetések összege 513 millió Ft-tal meghaladta a tervezettet, így a prémium-

---

¹⁰ A személyi jellegű költségek tervezett összegének betartásáért a prémium mértéke az éves alapbér 20%-a volt, ezen belül a bér 50%-os, az érdekegyeztetési mechanizmus működtetése 40%-os, a munkabiztonsági helyzet 10%-os arányt képviselt.

feltétel ezen előírása nem teljesült, ennek ellenére szabálytalanul kifizették a prémiumot a vezérigazgatónak. A 2005. évre tervezett menetdíj bevételeket a tervezetthez képest 2690 millió Ft-tal alulteljesítették. A menedzser-megállapodásban rögzítettek szerint a tervezettől való elmaradás esetén 25 millió Ft-onként az éves alapbér 7,5%-ával csökkenthető a vezérigazgató kifizethető prémiuma, az Igazgatóság a negatív ösztönzés alkalmazásával (prémiumcsökkentés) nem élt. Az Igazgatóság a 41/2006. (IV. 11.) számú határozatában elfogadta a prémiumfeladatok teljesítését.

A 2006-2008. augusztus 31-e közötti időszakban a menedzser-megállapodások tervezetét, illetve az Igazgatóság részére az azokban meghatározott feladatok értékeléséhez és a kifizetés alapjául szolgáló döntés meghozatalához szükséges előterjesztést a BKV humánpolitikai vezetője készítette el. Ebben az időszakban menedzser-megállapodást nem kötöttek annak ellenére, hogy annak kötelezettségét a Javadalmazási szabályzat₁ 4. pontja előírta.

A 2008. évben a Gazdasági bizottság 6/2008. (I. 15.) számú határozata alapján, a vezérigazgató prémiumát 2007. január 1. napjától 2007. december 31. napjáig – a 2076/2006. (XII. 20.) közgyűlési határozatban megállapított 667 400 Ft/hó összegnek megfelelő díjazás szerint – az éves alapbér 150%-ában állapította meg. A 2007. évi prémiumfeladatok meghatározása aláírt menedzser-megállapodás hiányában nem történt meg, a prémium mértékének megállapítása utólagosan történt, így a kifizetés a prémiumfeladatok előre történő kitűzésének elmaradása miatt szabálytalan volt.

A 2009-2010. években a menedzser-megállapodásokat a vezérigazgatóval az Igazgatóság elnöke kötötte meg, abban a Javadalmazási szabályzat_{1,2}-ben előírtaknak megfelelően csak ösztönző prémium (150%) szerepelt.

A vezérigazgató 2009-2010. évi prémiumfeladatai: az éves üzleti tervben foglalt teljesítése, a tervezett adósságállomány betartása és lehetőség szerinti csökkentése, a szolgáltatás színvonalának javítása, továbbá a BKV átalakítására vonatkozó koncepció kialakítása és végrehajtása voltak.

A 2005-2010. években a BKV vezérigazgatójának előírt prémiumfeladatok alapvetően a veszteséget tartalmazó üzleti terv teljesítéséhez és a munkaköri feladatainak végrehajtásához kötődtek. A prémium kifizetéséhez meghatározott követelmények nem jelentettek többletfeladatot, továbbá nem segítette elő a BKV hosszabb távon megvalósuló eredményes működtetését, valamint a fennálló finanszírozási hiány növekedésének megakadályozását, illetve csökkentését. A kifizetett prémium nem volt arányban a teljesítménnyel.

A Közgyűlés a 2010. évben a Javadalmazási szabályzat₁-et hatályon kívül helyezte, ezzel egy időben a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény előírásait is figyelembe véve határozatban fogadta el a Javadalmazási szabályzat₂-t. A szabályozás kiterjedt a vezérigazgató, a vezérigazgató-helyettesek és az igazgatók javadalmazására és foglalkoztatásának feltételeire. A szabályozásban előírtak szerint a vezérigazgató az éves prémiumkitűzésben rögzített feladatok és az egyes feladatokhoz kapcsolt kifizetési feltételek teljesítése esetében ösztönző prémiumban részesülhetett, ennek teljesülését az Igazgatóság értékelte és engedélyezte a kifizetést. A szabályozás alapján a 2010. évtől a **vezérigazgató prémium-feladatainak** meghatározását az éves üzleti terv egyidejű elfogadásához kötötték,

emellett rögzítették az értékelés módját, a teljesítésigazolás feltételeit, a prémie-umelőleg kifizetésének és visszafizetésének szabályait, ami **a 2010. és a 2011. évi üzleti tervek elfogadásakor** megtörtént.

A 2005-2010. évek között a vezérigazgatók részére 97,2 millió Ft összegű prémie-umot fizettek ki.

1.3. A közforgalmú közlekedés közszolgáltatási kötelezettségének teljesítéséhez szükséges források biztosítása a Főváros Önkormányzata részéről

A Főváros Önkormányzata és a BKV kapcsolatát 2004-től a közforgalmú személyszállítással összefüggésben létrejött Szolgáltatási szerződés határozta meg, amely – többek között – kiterjedt a Főváros Önkormányzata által igényelt szolgáltatás nyújtásához kapcsolódó bevételek és ráfordítások meghatározásának módjára. Ennek keretein belül **előírták**, hogy milyen forrásokat tekintenek a bevétel részének, valamint **a kompenzációsámítás szabályait és a** minőségi követelmények teljesítésével összefüggő **bonus/malus rendszer alkalmazási feltételeit**.

A Szolgáltatási szerződés tartalmazta a számított kompenzációigény – ami az indokolt költségek és a bevételek különbözete, valamint a tervezett díjbevétel legfeljebb 4%-ának megfelelő összegű méltányos nyereség fedezete – számításának módját¹¹. A számított kompenzációigényt a következő költségvetési évre vonatkozóan a BKV-nak háttéranyagokkal együtt minden év november 30-áig kellett eljuttatnia a Főváros Önkormányzata részére. **A BKV vezérigazgatója** 2004. október 13-án¹² **megküldte a Főváros Önkormányzatának a** független szakértő által auditált **kompenzációsámítási modellt**, és annak Excel alapú számítógépes programját, melyben tájékoztatásul bemutatták a 2004-2012 évekre számított (várható) évi 31,6-38,7 milliárd Ft közötti összegű kompenzációigényt. A Közgyűlés a Szolgáltatási szerződés 4. számú módosításának¹³, 3. számú mellékletében meghatározta, hogy a BKV által kidolgozott kompenzációsámítási modell a tömegközlekedési kompenzációigény értékének meghatározására szolgál, amit (Excel alapú táblázatokban) számítási eljárással állapítanak meg.

A Szolgáltatási szerződésben előírták továbbá, hogy amennyiben (január 15-éig) nem kerül meghatározásra az adott évi kompenzáció összege, úgy addig az éves üzleti terv forgalmi teljesítmény mutatóinak véglegesítése sem történhet meg. Az éves üzleti tervek forgalmi teljesítmény mutatóit a tulajdonosi jogkörrel felruházott bizottságok annak ellenére elfogadták, hogy az adott évi kompenzáció összegéről nem döntöttek. **A BKV az évenként kiszámított és aktualizált kompenzációigény összegét** a 2005-2011. évekre vonatkozóan

---

¹¹ A szerződő felek vállalták, hogy a számítás alapjául szolgáló kompenzációsámítási modellt, melyet a 3. számú melléklet tartalmazott, legkésőbb 2004. szeptember 30-áig felülvizsgálják és pontosítják.

¹² A kompenzáció számítási modell megküldését az 51/2234/2004. számon iktatták.

¹³ A Közgyűlés 1653/2005. (VI. 30.) számú határozatában foglaltaknak megfelelően.

nem nyújtotta be a Főváros Önkormányzatának, így annak összegéről a Közgyűlés nem döntött.

A Szolgáltatási szerződésben meghatározták az elismert kompenzációigény tárgyevi tervezésével összefüggő előírásokat, illetve annak elmaradásával összefüggő garanciális elemeket, amelyek nem teljesítése esetén szankciókat helyeztek kilátásba. Ennek megfelelően amennyiben a Főváros Önkormányzata részéről az éves költségvetési rendeletek eredeti előirányzatként nem tartalmazzák az elismert kompenzációigény legalább 90%-ának megfelelő összegét tömegközlekedési kompenzáció címen, abban az esetben a BKV-nak haladéktalanul kérnie kell a közszolgáltatási kötelezettség teljes eltörlését. Amennyiben a Főváros Önkormányzata tárgyevi költségvetési rendelete az elismert kompenzációigény legalább 90%-ának megfelelő összegű, de azt teljesen le nem fedő eredeti előirányzatot tartalmazott tömegközlekedési kompenzáció címen, a BKV haladéktalanul írásban kérhette a tulajdonostól a közszolgáltatási kötelezettsége részbeni eltörlését.

A Főváros Önkormányzata 2005-2011. évi költségvetési rendeletei nem tartalmaztak tömegközlekedési kompenzáció címen előirányzatot, így a bevétellel nem fedezett forrásigény biztosítására a BKV működéséhez **nem nyújtottak kompenzáció címen támogatást**. A Szolgáltatási szerződésben rögzített kompenzációszámítás előírását figyelmen kívül hagyva, **a BKV** üzletei terveiben szereplő és a tulajdonosi joggyakorlással felhatalmazott bizottságok által jóváhagyott – működésből eredő – **veszteség finanszírozását nem biztosította a Főváros Önkormányzata**. Az elismert kompenzációigény hiányában működési célú kiadási előirányzatot a Főváros Önkormányzata nem tervezett, a BKV ennek elmaradása miatt **nem kezdeményezte** a – Szolgáltatási szerződésben előírtak ellenére¹⁴ – **a közszolgáltatási kötelezettség eltörlését**. A Szolgáltatási szerződésben foglaltak ellenére a BKV és a Főváros Önkormányzata a 2004-2010. évekre vonatkozóan nem hajtotta végre a tömegközlekedési kompenzáció éves elszámolását sem. A Szolgáltatási szerződésben meghatározott kompenzációigény elismerésének és finanszírozásának hiányában a Főváros Önkormányzata nem biztosította a tömegközlekedés kötelező feladatellátásának forrásait.

A 2008. és a 2010. évben rendkívüli állami támogatás biztosította a BKV fizetőképességét, valamint az NKH 2010. november 8-án felfüggesztette a BKV valamennyi tevékenységével kapcsolatos vasúthatósági működési engedélyét, mivel a BKV a pénzügyi teljesítőképességgel kapcsolatos követelményeknek való megfelelést nem tudta teljesíteni.

A Főváros Önkormányzata 2002-2010 között 27,4 milliárd Ft összegben nyújtott működési célú támogatást a BKV részére, mely összeg nem a Szolgáltatási szerződésben meghatározott kompenzációszámítás alapján került megállapításra (2. számú melléklet).

A Főváros Önkormányzata 2002-ben 16 200 millió Ft, a 2003-2004 években, évenként 3000 millió Ft összegben nyújtott működési célú támogatást „Tömegközlekedési hozzájárulás” címen a BKV részére.

¹⁴ A Szolgáltatási szerződés 8.3.4. pontjában foglaltaknak megfelelően.

A Főváros Önkormányzata 2005-2009 között évente 8,0 millió Ft összegben támogatta a BKV FŐVINFORM szolgáltatását annak érdekében, hogy az a főváros közlekedési helyzetéről és annak változásáról folyamatos tájékoztatást adjon. A működési célú támogatással összefüggő feltételeket évente kötött megállapodásokban rögzítették.

A Magyar Köztársaság miniszterelnöke és a főpolgármester 2009. december 23-án szándéknyilatkozatot írtak alá a fővárosi tömegközlekedés, valamint ennek keretében a BKV működési finanszírozási kereteiről. Ez alapján a Magyar Állam és a Főváros Önkormányzata között 2010. április 24-én létrejött a BKV személyszállítási közszolgáltatásához nyújtott támogatásról szóló megállapodás, melyben megállapodtak a BKV 2010. évi pénzügyi hiányának rendezéséről, továbbá a BKV fenntartható működéséhez és finanszírozásához 2011-től érvényesítendő intézkedésekben. A megállapodás alapján a 2010. évben a Főváros Önkormányzata saját forrásból 5000 millió Ft működési célú támogatás folyósítását vállalta a BKV részére, amit teljesített.

A Főváros Önkormányzata és a BKV a Margit híd forgalom előli lezárása következtében teljesített tömegközlekedési többletszolgáltatás kompenzációjának mértékéről 2010 júniusában kötött megállapodásban rendelkeztek. Ez alapján – a Közgyűlés döntését figyelembe véve – a teljesített többletszolgáltatás miatt 2009-ben 132,0 millió Ft összegű költségtöbbletet térítettek meg.

A felújítási és pótlási feladatok **ráfordításainak finanszírozásáról** a Szolgáltatási szerződésben előírtaknak megfelelően 2005-2010 között a Főváros Önkormányzata és a BKV által évente kötött **külön megállapodások keretében rendelkeztek**. A megállapodások mellékleteiben meghatározták azokat a feladatokat, amelyeket amortizáció pótlás címen (fejlesztési célra), céljelleggel nyújtott végleges pénzeszköz átadással – tőketartalékba helyezési kötelezettséggel – támogatott a Főváros Önkormányzata. **A támogatás mértékéről a Közgyűlés határozatokban**¹⁵ **döntött**, mely összegek az éves költségvetési rendeletekbe eredeti előirányzatként beépítésre kerültek, ami 2002-2010 között összességében 76,2 milliárd Ft volt.

A 2011. évi költségvetési rendeletben a Közgyűlés 10,9 milliárd Ft összegben határozta meg az amortizációt pótló támogatás összegét. A pénzeszközök átutalása utólagos elszámolási kötelezettség előírása mellett megtörtént, 2011. július 31-ig az elszámolásra nem került sor.

A Főváros Önkormányzata a BKV fejlesztéseinek támogatására 2002-2010 között – az amortizációt pótló támogatások és a 4-es metró beruházására¹⁶ felhasznált pénzeszközök nélkül – további **96,1 milliárd Ft összegben nyújtott támogatást** (1. számú melléklet). A legjelentősebb összegű fejlesztési célú támogatást 2002-2007 között a villamos járműfejlesztésre (Combinó villamosok beszerzése) 36,1 milliárd Ft, 2003-2010 között az M2 metróvonal felújítására 37,1 milliárd Ft, továbbá 2005-2010 között az M2 metróvonal járműcse-

---

¹⁵ a Közgyűlés 589/2005. (II. 24.), 308/2006. (II. 23.), 366/2007. (III. 1.), 848/2008. (V. 29.), 626/2009. (IV. 30.), 838/2010. (IV. 29.) számú határozatai

¹⁶ A Főváros Önkormányzata 2010. december 31-éig a 4-es metró beruházás 1-2. szakaszára összesen nettó 212,4 milliárd Ft kiadást teljesített. Az ÁSZ 2010-ben ellenőrizte a 4-es metró beruházási folyamatát, amelyről az 1023. számú jelentésében beszámolt.

réjéhez (Alstom metrószerelevények beszerzése) 19,4 milliárd Ft összegben biztosította a Főváros Önkormányzata.

A Magyar Állam 2002-2010 között – különböző jogcímenek a Főváros Önkormányzatán keresztül – **össességében 404,2 milliárd Ft összegben biztosított működési célú forrást a BKV részére** (2. számú melléklet). Ebből 2002. évi adósságátvállalás és az átvállalt hitelek kamataiból eredően 38,8 milliárd Ft, 2004-2010 között központosított normatív hozzájárulás jogcímen 178,8 milliárd Ft, 2002-2010 között fogyasztói árkiegészítés jogcímen 158,4 milliárd Ft összegben teljesültek kiadások. A 2002. évben a Magyar Állam nem kötötte feltételekhez az adósságátvállalásra történő pénzeszköznyújtást. A Magyar Állam 2007-2010 között három alkalommal, a Főváros Önkormányzatával kötött szerződésen és megállapodásokon alapulóan további 28,1 milliárd Ft összegben nyújtott a BKV részére – vissza nem térítendő – működési célú támogatást.

A Főváros Önkormányzata a Gazdasági és Közlekedési Minisztériummal 2007. november 30-án kötött támogatási szerződés alapján 587,5 millió Ft-ot kapott a HÉV személyszállítási közszolgáltatási tevékenység bevételével nem fedezett indokolt költségei ellentételezésére.

A Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvényben a fővárosi közösségi közlekedés 2008. évi kiegészítő támogatására 10,0 milliárd Ft került átcsoportosításra, amit az Önkormányzati Minisztérium utalványozása alapján a MÁK 2008. decemberében folyósított a Főváros Önkormányzata részére, amely azt továbbutalta a BKV felé. A támogatás felhasználásának szabályait, az elszámolás feltételeit – a vissza nem térítendő támogatás átutalását követően – a Főváros Önkormányzata és a Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium között 2009. májusában „a BKV személyszállítási közszolgáltatáshoz 2008. évben nyújtott kiegészítő támogatás felhasználásának és utólagos elszámolásának feltételeiről” szóló megállapodásban határozták meg. Az ÁSZ a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről készült 0928 számú jelentésében aggályosnak ítélte az Önkormányzati Minisztérium eljárását, amelynek keretében úgy biztosított összességében 17,1 milliárd Ft forrást (ebből 10,0 milliárd Ft-ot a Főváros Önkormányzatának) az önkormányzatoknak, hogy a pénzügyi folyósítást megelőzően a támogatásra szerződést nem kötött. Az ÁSZ jelentésben foglaltak szerint a minisztérium ezzel figyelmen kívül hagyta az állami kötelezettségvállalást tartalmazó támogatási szerződések megkötésének a feltételeire vonatkozó (Polgári Törvénykönyv, Áht. és Ámr.) előírásokat.

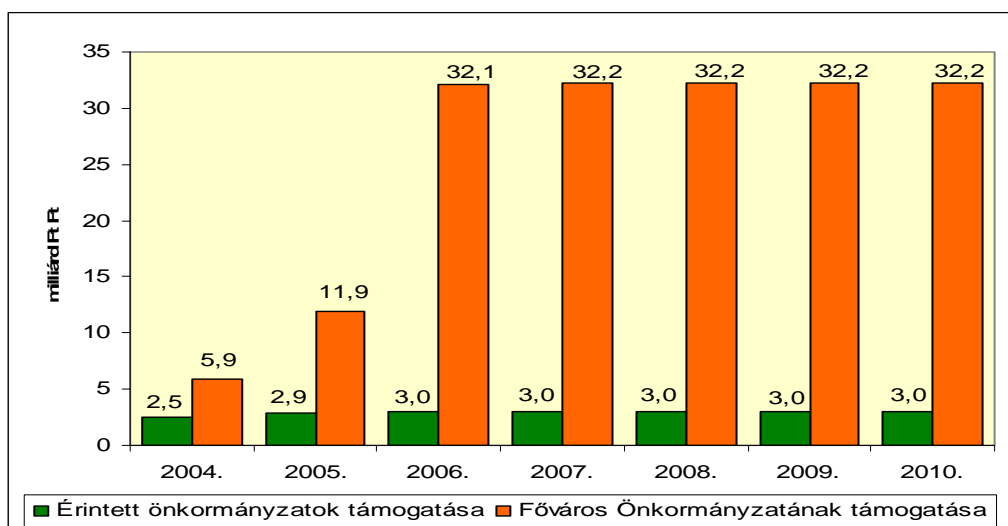
A Magyar Állam és a Főváros Önkormányzata között 2010. április 24-én létrejött, a BKV személyszállítási közszolgáltatásához nyújtott támogatásról szóló megállapodásban a Magyar Állam vállalta, hogy a fogyasztói árkiegészítésen és a normatív támogatáson felül 17,4 milliárd Ft vissza nem térítendő támogatást nyújt a BKV részére a Főváros Önkormányzata útján, ebből 10,0 milliárd Ft összegben teljesített kiutalást a MÁK 2010. első félévben, 2010. decemberében az 1260/2010. (XI. 30.) Korm. határozatban foglaltak alapján 7,5 milliárd Ft kifizetése történt meg.

A Magyar Állam az éves költségvetési törvényekben a „helyi közösségi közlekedés támogatása” jogcímen **központosított normatív hozzájárulást biztosított** a 2004. évtől **a feladat ellátásához**. A támogatás igénylésének feltételei a 2008. évtől úgy változtak, hogy a tárgyévet megelőző évben ténylegesen teljesített személyszállítási teljesítmények (férőhely-kilométer) arányában került

elosztásra, figyelembe véve az egyes üzemágazatok tárgyévet megelőző évi üzemi szintű fajlagos ráfordításait is. A támogatásra a helyi közösségi közlekedési közszolgáltatás ellátása során felmerülő, tárgyévet megelőző évi **veszteség erejéig pályázhatott a Főváros Önkormányzata**, ehhez az alapadatokat a BKV szolgáltatta.

A 2008-2011. évi költségvetési törvényekben¹⁷ előírták, hogy **a Főváros Önkormányzata** adott évi központi **támogatása nem lehetett kevesebb az előző évinél.**

A Főváros Önkormányzatának és az érintett közösségi közlekedést működtető önkormányzatok részesedését az önkormányzatoknak megállapított közösségi közlekedés támogatása központosított normatív hozzájárulás összegéből a 2004-2010. években a következő grafikon mutatja be:

A Főváros Önkormányzata a helyi közösségi közlekedés támogatása jogcímen rendelkezésre álló előirányzathól a 2004. évben 70,1%-os, a 2005. évben 80,6%-os, a 2006-2010. évek között 91,4-91,6% közötti arányban részesedett.

A BKV a személyszállításban a Magyar Állam által meghatározott utazási kedvezmények miatti bevételkiesés ellentételezése céljából a fogyasztói árkiegészítésről szóló 2003. évi LXXXVII. törvény alapján fogyasztói árkiegészítésre jogosult. A fogyasztói árkiegészítések igénylésének eljárásrendjét a belföldi menetrend szerinti személyszállítás ingyenes utazásai után járó fogyasztási árkiegészítés megállapításáról szóló GKM rendeletek¹⁸ tartalmazzák. A BKV számításai szerint a **2004-2010. években az ingyenesen igénybe vett utazások és a kedvezményes bérletvásárlások miatti bevételkiesés összege a BKV-nál 29,8 milliárd Ft volt.**

¹⁷ A 2008. évi költségvetési törvény 5. számú mellékletének 13. pontja, a 2009-2011. évi költségvetési törvények 5. számú mellékletének 10. pontja tartalmazta ezt az előírást

¹⁸a 28/2004. (III. 12.), a 46/2006. (VII. 11.) és a 31/2007. (III. 13.) GKM rendeletek

A kedvezményesen igénybe vett utazások miatti bevételkiesés összege 2004-ben 0,5 millió Ft, 2005-ben 1200,5 millió Ft, 2006-ban 3354,8 millió Ft, 2007-ben 3633,8 millió Ft, 2008-ban 5634,2 millió Ft, 2009-ben 7483,8 millió Ft, 2010-ben 8529,2 millió Ft volt. A bevételkiesést az okozta, hogy a bérlet teljes árát nem fedezte a kedvezményesen vásárolt bérletért az igénybevevő által fizetett térítési díj és a fogyasztói árkiegészítés együttes összege.

A 2002-2010 közötti években a BKV működésének finanszírozásához a Magyar Állam által biztosított források kétszeresen haladták meg a Főváros Önkormányzata által nyújtott támogatásokat. A 2002-2010. években a BKV működésének finanszírozását biztosító források 40,9%-át (462,8 milliárd Ft) a menetdíj és egyéb bevételek, 17,7%-át (199,7 milliárd Ft) a Főváros Önkormányzatának fejlesztési és működési célú pénzeszköz átadásai, valamint 35,8%-át (404,2 milliárd Ft) normatív és egyedi támogatások, hitelátvállalások útján a Magyar Állam által biztosított támogatások, 5,6%-át (63,7 milliárd Ft) a hitelfelvételek – amelyek 41,4 milliárd Ft-os többlet kamatkiadást okoztak – tették ki.

A BKV hatósági árformába tartozó viteldíjainak megállapításáról és azok alkalmazási feltételeiről **a Főváros Önkormányzata** a 2005-2010. években **rendeletekben döntött**¹⁹, azonban a Szolgáltatási szerződésben előírtak ellenére a döntésre vonatkozó határidőt (október 30.) nem tartották be. A díjak megállapítása során a két legfontosabb árképzési tényező az infláció alakulása és az árkiegészítés indexálása volt. A jegykínálatra és a viteldíjakra vonatkozó javaslatok kidolgozása során figyelembe veendő szempontok: az utazóközönség teherbíró képessége, az utasbarát és utasvonzó intézkedések kezdeményezése, a jegy- és bérletárak jövedelmekhez viszonyított aránya, a pótdíjbehajtás hatékonysága és a fizetőképesség romlása.

A Közgyűlés a 2381/1999. (XII. 16.) számú határozatában döntött arról, hogy a BKV viteldíjait a következő években úgy kell megállapítani, hogy azok az „aktuális infláció” mértékéhez viszonyítva 5%-os reáltarifa-szint emelést biztosítsanak. A kötelező mértékű tarifaszint emelés megállapításának elrendelését megállapító határozatot a Közgyűlés az 1989/2008. (XII. 18.) számú határozatával helyezte hatályon kívül. A viteldíjak mértéke 2005-2010 között az inflációt meghaladóan nőtt.

A Boston Consulting Group 2009-ben készült tanulmányában a Budapesten forgalomban lévő jegy-, illetve bérletárakról a következő megállapítást tette:

„A jegyárak abszolút értéke más külföldi városokkal összehasonlítva alacsony. A nyugat-európai városokban Madrid kivételével valamennyi jegytípus a budapestinél magasabb, az összehasonlításba vont városok közül viszont Prága és Varsó alacsonyabb árral rendelkezik. A helyi nettó órabér arányában mérve azonban már más a nemzetközi összehasonlítás eredménye: a helyi fizetőképes kereslethez viszonyítva a BKV vonaljegy ára magasabb, mint a legtöbb vizsgált városban.”

„A korlátlan utazást biztosító bérletek ára nemzetközi összehasonlításban hasonló eredményt mutat, mint a menetjegyeknél. A bérletek abszolút ára Budapesten az egyik legalacsonyabb, az összehasonlításba vont városok közül csak Varsóban és Prágában

¹⁹ a Főváros Önkormányzata 86/2005. (XII. 16.), 65/2006. (XII. 22.), 83/2007. (XII. 28.), 76/2008. (XII. 30.), 74/2009. (XII. 10.), 62/2010. (XII. 23.) számú rendeletei

olcsóbb. A nettó havi bér százalékában azonban már drágának bizonyul a budapesti bérllet, amely a nemzetközi minta magas árú bérlletei között található.”

1.4. A Főváros Önkormányzata ellenőrzési kötelezettségeinek teljesítése, az ellenőrzési megállapítások hasznosítása

A Felügyelőbizottság működési szabályzataiban²⁰ a Felügyelőbizottság feladatáknak előírták a Főváros Önkormányzata részére történő beszámolást, ennek ellenére a 2005-2010. időszakban a Közgyűlés, illetve a tulajdonosi jogkörök gyakorlására felhatalmazott bizottságok részére **a Felügyelőbizottság elnöke a Felügyelőbizottság tevékenységéről szóló beszámolót nem terjesztette elő.**

A 2005. évben a Tulajdonosi bizottság, a 2006-2007. években a Gazdasági bizottság a BKV éves beszámolójáról a Felügyelőbizottság jelentését elfogadta. **A Gazdasági bizottság a 2008. és a 2009. évre vonatkozóan a BKV éves beszámolójának elfogadásáról hozott határozataiban a Felügyelőbizottság jelentésének²¹ elfogadásáról nem döntött,** az Alapító Okirat 9.4. pontjában előírt kötelezettsége ellenére. A 2010. évi beszámoló elfogadásához kapcsolódóan a Felügyelőbizottság jelentését is elfogadta a Közgyűlés²².

A BKV 2005-2008. évi beszámolóinak elfogadásakor a Tulajdonosi majd a Gazdasági bizottság határozott a könyvvizsgálói jelentések²³ elfogadásáról. Az Alapító Okiratban foglaltak ellenére **a 2009. évi beszámoló elfogadásakor a határozat nem tartalmazott utalást arra, hogy a BKV könyvvizsgálójának jelentését is elfogadta a tulajdonos hatáskörében eljáró bizottság.** A 2010. évi beszámoló elfogadásához kapcsolódóan a könyvvizsgáló jelentését is elfogadta a Közgyűlés.

A könyvvizsgáló a 2009. évi beszámolóra vonatkozóan elutasító záradékot adott, tekintettel arra, hogy a BKV-nál több, jelentős visszaélés gyanúja merült fel, ezek kimenetelének hatását nem lehetett megbízhatóan felbecsülni, ezért a könyvvizsgálat az elszámolások helyességének eredményéről és teljességéről nem tudott megbizonyosodni.

Az Ötv. 92. § (11) bekezdés b) pontja alapján (2005. augusztus 31-ei módosítást követően) az önkormányzat belső ellenőrzését ellátó szervezet ellenőrzést végezhet az önkormányzat többségi irányítást biztosító befolyása alatt működő gazdasági társaságoknál. A 2005-2010. évekre vonatkozó **éves belső ellenőrzési terveket alátámasztó kockázatelemzést a BKV-ra nem terjesztették ki, a belső ellenőrzés általi vizsgálatát nem tervezték.** A 2011. évi belső ellenőrzési tervhez készített kockázatelemzés a Főváros Önkormányzata

---

²⁰ a Felügyelőbizottság 2004. szeptember 8-án, illetve a 2010. évben kiadott működési szabályzata

²¹ A Felügyelőbizottság a 2008. évi beszámolót a 16/2009. számú határozatával, a 2009. évi beszámolót a 38/2010. számú határozatával elfogadásra javasolta.

²² a Közgyűlés 1391/2011. (V. 25.) számú határozata alapján

²³ A könyvvizsgáló a 2005-2008. évi beszámolók esetében hitelesítő záradékot, a 2010. évi beszámoló tekintetében korlátozó záradékot adott.

többségi irányítást biztosító befolyása alatt működő gazdasági társaságok egy részére kiterjedt, azonban a BKV-t továbbra sem vonták be a kockázatelemzésbe, arra hivatkozással, hogy „a BKK Zrt.²⁴ érdekkörébe tartozik”. Ezen hivatkozás nem volt megalapozott tekintettel arra, hogy a BKV továbbra is a Főváros Önkormányzatának kizárólagos tulajdonát képező gazdasági társaság, a BKK Zrt-vel kapcsolatos jogviszony még nem áll fenn.

A Szolgáltatási szerződés rögzíti, hogy a Főváros Önkormányzata **saját maga, vagy független megbízott szervezet révén ellenőrizheti a BKV által nyújtott szolgáltatásokat**. Ezen ellenőrzési feladatát a Főváros Önkormányzata a Főpolgármesteri hivatal révén, a Közlekedési ügyosztály bevonásával látta el, ellenőrzéseket a 2005-2007., valamint a 2010. évben folytattak le, az **ellenőrzések nem terjedtek ki minden közlekedési alágazatra**.

Az ellenőrzések – a 2008-2009. évek kivételével – kiterjedtek a villamos és az autóbusz viszonylatokra, azonban trolibusz és HÉV viszonylatokat csak a 2006. évben ellenőriztek. A 2005. évben 62 viszonylatot, a 2006. évben 57 viszonylatot, a 2007. évben 27 viszonylatot, valamint a 2010. évben 61 viszonylatot ellenőriztek. A mérési adatok alapján kimutatták az átlagos járműhiányt, illetve az átlagos menetkimaradások arányát, amelyek értéke 0,4-2,9%, illetve 0,9-5,7% között volt az ellenőrzött években.

Az ellenőrzések során feltárt hiányosságok megszüntetését egyes viszonylatok ismételt ellenőrzésével követték nyomon, azonban ezek mindössze az ellenőrzött viszonylatok 4,8-7%-át jelentették. Az ellenőrzések a BKV által nyújtott szolgáltatásokra és nem a BKV gazdálkodásának vizsgálatára irányultak. Az ellenőrzések megállapításait az ellenőrzési szempontok tényadatainak táblázatos formában történő bemutatásával rögzítették és tájékoztatásul megküldték a vezérigazgatónak. Az ellenőrzések során feltárt **hiányosságok megszüntetése érdekében intézkedések megtételét** és azokról való tájékoztatást a Közlekedési Ügyosztály **csak a 2010. évtől kért a vezérigazgatótól**.

A 2005-2010. években **a Főváros Önkormányzata fejlesztési célú támogatást** – tőketartalékba helyezési kötelezettséggel – **biztosított a BKV számára**. A pénzeszköz átadás-átvételi megállapodásokban utólagos elszámolási kötelezettséget írt elő az átadó Főváros Önkormányzata, a számadás formáját a kifizetett számlákról készített elszámolás, valamint a beruházás féléves, illetve éves teljesítéséről készített beszámoló benyújtásával határozták meg. **A BKV által benyújtott elszámolásokat a Közlekedési ügyosztály felülvizsgálta** összegszerűségük és az elvégzett munkálatok szakmai megalapozottsága tekintetében. A 2005. és a 2006. évi elszámolások alapján a **rendeltetés szerinti felhasználást állapítottak meg**. A 2007-2010. években a felülvizsgálatok során kifogásoltak számlákat, amelyekre a BKV írásos magyarázatot adott és ennek figyelembevételével elfogadásra kerültek a kifogásolt számlák, illetve a BKV visszavonta a nem megfelelő számlákat.

A 2005-2009. években teljesített pénzeszköz átadásokról szóló megállapodásokban foglaltaknak megfelelően a BKV a támogatás felhasználásáról szóló fél-

---

²⁴ A BKK Zrt. sem szerepelt a kockázatelemzésben.

éves, illetve éves beszámolókat a Közlekedési ügyosztálynak benyújtotta, amelyeket az elfogadott. A 2010. I. félévi beszámolót tájékoztatásként²⁵ a Közgyűlés elé terjesztették, amelyet az tudomásul vett.

1.5. A közforgalmú közlekedési szolgáltatások minőségének megfelelése

A Szolgáltatási szerződés minőségi célként rögzíti, hogy a Főváros Önkormányzata az Európai Unió közös közlekedéspolitikájával összhangban, a BKV közreműködésével, fenntartható közlekedési módok alkalmazásával, integrált, teljes körű, **jó minőségi színvonalú személyszállítást biztosítson Budapesten és az érintett környező települések területén.**

A BKV a Szolgáltatási szerződés 1. számú mellékletében meghatározottak alapján köteles a rögzített közszolgáltatási követelményekben megfogalmazott alapellátási paramétereket és minőségi követelményeket alapul véve, a paraméterkönyvben rögzített közlekedési hálózaton, meghatározott ágazonkénti éves férőhely-kilométer teljesítmény felhasználásával, rögzített viszonylatonkénti kínálati jellemzők alapján integrált személyszállítási szolgáltatást biztosítani. Mindezek jelentik a tervezett szolgáltatást.

A minőségi követelmények képezik a bonus/malus elszámolás alapját. A Szolgáltatási szerződésben rögzített **minőségi paraméterek a menetkimaradások száma, a pontosság és a biztonság voltak.**

A nyújtott szolgáltatás értékelésének formáját és tartalmi követelményeit a Szolgáltatási szerződés 2. számú mellékletében rögzítették, az erre vonatkozó adatokat **a Szolgáltatási jelentés tartalmazta.** A szolgáltatás szöveges értékelése tartalmazza a férőhely kilométerben megadott teljesítményelvárásokat, illetve azok alakulását befolyásoló tényezőket, a menetdíjbevételek realizálására vonatkozó tevékenységet, a forgalmi és a műszaki fejlesztéseket, a megvalósult és tervezett rekonstrukciós munkákat. A Szolgáltatási jelentéseket a BKV-nak negyedévenként kell benyújtania a Főváros Önkormányzatához, az utolsó negyedévnél az éves értékelést is el kell végeznie. A 2005-2010 közötti időszakban a Szolgáltatási jelentések előírt módon történő benyújtása megtörtént.

A Szolgáltatási szerződésben rögzített teljesítményelvárások és a minőségi paraméterek teljesítésének összevetése azonban **nem adott képet az utas elégedettségéről**, valamint nem mutatta be a beérkezett utas panaszok értékeléséből számszerűsíthető elvárt és érzékelt minőségi szint közötti különbséget. A BKV éves szinten mintegy 1,3 milliárd utast szállít. Az utasszám és az utaskilométer 2005-2009 között közel 4%-kal csökkent, miközben a férőhely kapacitás 1,2%-kal nőtt.

A BKV vezérigazgatójának a záró megbeszélésen fenntartott észrevétele szerint: „Az „utasszám és az utaskilométer 2005-2009 között közel 4%-kal csökkent” ez a

---

²⁵ A 2010. I. félévi beszámolót a Városüzemeltetési Főpolgármester-helyettes terjesztette tájékoztatás formájában a Közgyűlés elé.

megállapítás még az ágazati utasszámokra igaz. Ha a felszálló utasszámokra nézzük, akkor ez az érték 5%-ra módosul a vizsgált időszakban. Miután 2010-ben áttértünk az utóbbi számítási módszerre és a KSH felé is ezeket az értékeket továbbítottuk, a Jelentésben is ezt a mértéket lenne célszerű szerepeltetni.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel az utasszám és az utaskilométerrel kapcsolatos megállapításunk 2005-2009 évre vonatkozik, ezért a 2010. évi adatok nem érintik a megállapításunkat.

A teljesítményelvárások az összehasonlíthatóság érdekében a tervezett és a nyújtott férőhely-kilométer teljesítmény eltérés tervezett értékéhez való viszonyításával jellemezhetők, százalékban meghatározva (1. számú függelék) Az eltérések számszerű értékei alapján a 2005-2010 közötti időszakban **a BKV a teljesítményelvárásoknak eleget tett** (8/b. számú melléklet).

A minőségi paraméterek teljesítésének értékeléséhez a menetkimaradások, az indulások pontossága, valamint a balesetek előző évhez (bázis) való viszonya szolgál (2. számú függelék). Az összesített jellemzők alapján **a minőségi paramétereket a BKV biztosította** (8/c. számú melléklet).

A Szolgáltatási szerződés a Főváros Önkormányzata jogai és kötelezettségei között az ellenőrzés, monitoring alponban **nem kötelezettséget, hanem jogosultságot fogalmaz meg és nem tér ki az ellenőrzés eredményeinek következményeire.**

A Főváros Önkormányzata **a monitoring rendszer keretében, évente két alkalommal végzett méréseket** a szolgáltatásokra vonatkozóan a 2005-2007. és a 2010. években. **Az ellenőrzések** rövid időszakra, kevés számú viszonylatra, vagy csak meghatározott alágazatra és **a statisztikai mintavétel szabályai mellőzésével történtek. A megállapítások**, bár számszerű eredményeket tartalmaztak, inkább **figyelemfelkeltésre és nem a BKV tevékenységének egyértelmű megítélésére voltak alkalmasak**

A minőség szempontok alakulása a megrendelői szerep fontosságát és felelősségét is mutatja. A megrendelőnek az elvárt minőség ismeretében – a finanszírozási lehetőségek figyelembevételével mellett – kell meghatároznia, majd „megrendelnie” a tervezett minőséget.

A minőségjellemzők egységes értelmezése, definiálására, az egységes minőségi szemléletmód és tevékenység meghatározása érdekében dolgozták ki az európai uniós tagországok számára a minőségi kritériumok rendszere és hierarchikus rendje a normákat tartalmazó EN 13816:2002 szabvány formájában, amelynek magyar nyelvű kiadása 2008-ban jelent meg. A szabvány minden más előírással összehasonlítva a legteljesebben tartalmazza a közforgalmú közlekedés minőségügyi követelményeit. A szabvány alkalmazására kötelező előírás nincs, annak előírásait a Szolgáltatási szerződésben nem alkalmazták.

A Szolgáltatási szerződés a célok megfogalmazását az Európai Unió közös közlekedéspolitikájával összhangban adja meg, **a szolgáltatás minőségének értékeléséhez három** (menetkimaradások száma, pontosság, biztonság) **minőségi tényezőt vett figyelembe**

A BKV utas-elégedettségi vizsgálatot végeztetett 2008-ban a korszerű utastájékoztató rendszer bevezetése kapcsán. A kétezer főt jelentő minta szerint elégedettek a BKV hálózati lefedettségével, a menetrenddel, az utastájékoztató eszközök mennyiségével és megbízhatóságával, információtartalmával. A tisztaság, a kényelem, a jegyértékesítés, a klimatikai viszonyok, a biztonság közepes minősítést kaptak. Utas-elégedettségi vizsgálatot a későbbiekben nem végeztek.

A BKV 2010-ben személymegkérdezéssel alapuló piac szegmentációs kutatást végeztetett, kétezer fős reprezentatív mintán. A felvétel az utazási szokásjellemzők mellett utas-elégedettségre is vonatkozott. A megkérdezettek elégedetlenek voltak az alacsony sebességgel, a zsúfoltsággal, a tisztasággal, a kellemetlen utastársakkal, a járművek és a megállók elhanyagoltságával. A BKV utas-elégedettségi vizsgálati telefonos megkérdezéssel alapultak.

Összességében a Főváros Önkormányzatának **tömegközlekedési feladatellátása nem volt eredményes**, mivel a Főváros Önkormányzata a tulajdonosi jogkörrel felruházott bizottságok beszámoltatását elmulasztotta, a szükséges mértékben **nem biztosította** a közforgalmú közlekedés közszolgáltatási kötelezettségének teljesítéséhez **a forrásokat**, részben teljesítette ellenőrzési kötelezettségeit, illetve részben biztosította az ellenőrzési megállapítások hasznosulását. Továbbá részben volt megfelelő a közforgalmú közlekedési szolgáltatások minősége, mivel a tervezett és nyújtott minőség közötti eltérés megszüntetéséről a Főváros Önkormányzata nem intézkedett. Annak ellenére nem eredményes a főváros tömegközlekedési feladatellátása, hogy a Főváros Önkormányzata rendelkezett közlekedéspolitikai stratégiával, az illeszkedett az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégiához, a Szolgáltatási szerződés teljes mértékben tartalmazta a főváros tömegközlekedési feladatainak ellátási kötelezettségét, továbbá szabályozta a BKV-val kapcsolatos tulajdonosi joggyakorlás rendjét, és azt – a tulajdonosi jogkörrel felruházottak beszámoltatási kötelezettség elmulasztásának kivételével – betartotta, illetve betartotta a döntési eljárások során (3/a. számú melléklet).

2. A BKV MŰKÖDÉSÉNEK SZABÁLYOZÁSA

2.1. A BKV belső szabályzatainak összhangja a szabályozási környezettel

A BKV működtetésének feladat-, hatásköri- és felelősségi szabályozását az Alapító Okirat határozza meg, amely legutoljára 2010. október 27-én módosult és került egységes szerkezetben jóváhagyásra.

A BKV működését a 2007. évi szervezetfejlesztést követően az 57/2007. számú igazgatósági határozattal elfogadott – augusztus 1-jétől hatályos – BKV SzMSz szabályozta. Az új szabályzat kiküszöbölte a régi szabályzat hiányosságait.

A korábbi szabályzat nem tartalmazta a vezérigazgató-helyettesek felelősségét az irányításuk alá tartozó szervezeti egységhez rendelt feladatok pontos, szabályos végrehajtásáért, nem határozta meg a BKV-hoz tartozó társaságok éves tervezési irányelveivel kapcsolatos döntés-előkészítésének, az irányelvek betartása figyelemmel kísérésének feladatgazdáját.

A BKV 2004 júliusától érvényes Kollektív Szerződése 2009. december 31-én hatályát veszítette. Az új KSZ-t 2010. január 19-én kötötte meg a vezérigazgató a szakszervezetekkel. A járművezetők bérezésére vonatkozóan azt visszamenőlegesen 2010. január 1-jétől helyezte hatályba a vezérigazgató, viszont a BKV azt 2010. január 17-től alkalmazta a béren kívüli juttatások tekintetében. A KSZ személyi hatálya – a vezető állású munkavállalókon (vezérigazgató és vezérigazgató-helyettesek) kívül – kiterjed a BKV-val munkaviszonyban álló valamennyi munkavállalóra. A KSZ több más kedvezmény megtartása, illetve csökkentése (béren kívüli juttatás) mellett az Mtv. 122. §-ában a forgalmi személyzetnek járó munkaközi szüneten felül további 20 perc fizetett pihenőidőt is biztosított, amely évente 272,2 millió Ft költségnövekedést jelentett.

A BKV 2008. szeptember 30-ától hatályos Közbeszerzési és versenyeztetési szabályzatának átfogó felülvizsgálata a Kbt. 2009. április 1-jétől hatályos módosítása után nem történt meg. A szabályzatot csak 2011. február 8-án módosította a vezérigazgató, holott a 16/VU 2009. számú vezérigazgatói utasítás rendelkező része erre a feladatra 2009. október 31-i határidőt állapított meg. A Kbt. módosítással összehangolt egységes szabályozás 2009. április 1. és 2011. február 8-a között a BKV-nál nem volt.

A BKV vezérigazgatójának a záró megbeszélésen fenntartott észrevétele szerint: *„Az előző megállapítás törlését kérjük a következők miatt. A Közbeszerzési és Versenyeztetési Szabályzat 2009 augusztusában történt felülvizsgálatát követően megállapításra került, hogy a Kbt. 2009. április 1-jei módosítása a szabályzat tartalmát jelentős mértékben nem érintette, ennél fogva a szabályzat átfogó módosítását nem a Kbt. 2009. évi módosulása, hanem a belső döntési rend változása tette szükségessé. A 2010. június 1-jei SZMSZ módosítással a Műszaki Igazgatóságról a Gazdasági Igazgatóság hatáskörébe került a BKV beszerzési tevékenység végrehajtása. A BKV beszerzési rendjében bekövetkezett változásokra figyelemmel a 2008. évi Beszerzési Szabályzat felülvizsgálatáig és annak átfogó módosításáig - a beszerzési folyamat zavartalansága és hatékonyabbá tétele érdekében - 2010. június 18-án hatályba lépett a „Társaság beszerzési tevékenységének átmeneti szabályozásáról” szóló, 15/VU/2010. vezérigazgatói utasítás. Ez az új Ügyrendnek és Alírási Szabályzatnak megfelelően szabályozta a szerződéskötést megelőző eljárásokat, a döntéshozatal és a bírálóbizottság működésének rendjét a beszerzési eljárásokban, valamint a szerződéskötéssel és megrendelések kiadásával kapcsolatos eljárásokat.”*

Az észrevétel nem megalapozott, mivel a 16/VU/2009 vezérigazgatói utasítás rendelkező része előírja, hogy a beszerzési szabályzat átfogó módosítását 2009. október 31-éig végre kell hajtani. Erre a határidőre az átfogó szabálymódosítás nem készült el, azt csak 2011. február 8-án módosították. A beszerzési tevékenységgel kapcsolatosan kiadott 15/VU/2010 vezérigazgatói utasítás a BKV beszerzési tevékenységének átmeneti szabályozásáról szólt, ezért a megállapításunkat fenntartjuk.

A BKV megsértette az Adatvéd. tv. 19. § (2), valamint az Eitv. 4. § (3) bekezdésében előírtakat, mivel a BKV adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatának az általános közzétételi listája nem rendelkezett a közfeladatot ellátó szerv feladatellátásának teljesítményére, kapacitásának jellemzésére, hatékonyságának és teljesítményének mérésére szolgáló mutatók és értékük, azok időbeli változása adatainak közzétételéről.

A BKV hatályos **Számviteli Politikája és belső szabályzatai** – az alábbiakban jelzett kivételektől eltekintve – megfelelnek a jogszabályoknak és a tevékenység sajátosságainak. A BKV szervezetében, működésében 2007. évet követően nem voltak olyan eszközváltozások, amelyek a Számviteli Politika módosítását igényelték volna. A Számviteli Politika részeként a Számv. tv. 14. §-ában előírt szabályzatokkal a BKV rendelkezett. Az **Értékelési Szabályzat** 2001-ben, a pénz- és értékezelés szabályozása 2006-ban lépett hatályba. A HÉV Számviteli Politika az ágazatra vonatkozóan külön szabályozta az eredménykimutatás elkészítését. A konszolidált éves beszámoló összeállítása során alkalmazott konszolidációs számviteli elveket, eljárásokat, értékelési módszereket, valamint a konszolidált éves beszámoló készítésével kapcsolatos egyéb előírásokat a 2009-ben kiadott Konszolidációs számviteli politika tartalmazta.

A Számv. tv. 14. §-ában előírtak szerint, a BKV-nak a Számviteli Politika keretében el kellett készítenie az eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzatát, azonban **a saját tőke és a céltartalékok leltározási folyamata a szabályzatban nem került rögzítésre**. Az önköltségszámítás rendje a Számv. tv. 14. §. (7) bekezdésében foglaltak betartásával, az alaptevékenység sajátosságainak megfelelően került szabályozásra. A szabályzat kiterjed a saját termelésű készleteken és beruházásokon kívül az alaptevékenység kiemelt szolgáltatásaira, ezen belül infrastruktúra létesítményfajtákra, járműtípusokra és járatokra.

2.2. A BKV szervezetének és működésének változása

A BKV 2007 előtt általános, társasági szintű feladatokat ellátó központi integrátori igazgatóságokra, valamint az operatív szolgáltatási feladatokat ellátó üzemigazgatóságokra tagolódott (4/a. számú melléklet).

A BKV szervezeti felépítése a 2007. évben átalakult. A változtatás célja a szervezet működésének racionalizálása, hatékonyságának javítása és az átláthatóság biztosítása volt. A szervezeten belüli funkcionális irányítás átláthatóbbá vált, a folyamatok centralizált jellege megmaradt. Az új irányítási (4/b. számú melléklet) modellt és az új szervezeti felépítést a folyamatelvűség, centralizáció és átláthatóság határozta meg. A folyamatelvűség szerint a BKV működése forgalmi, műszaki, gazdasági és értékesítési alapfolyamatban testesült meg. A centralizáció az ágazati, a gazdálkodási, a logisztikai (beszerzés, készletgazdálkodás, raktározás) és az informatikai folyamatokat érintette. Az üzemigazgatói struktúra (hat üzemigazgatóság) helyett három ágazatba (HÉV/metró, villamos, autóbusz/trolibusz) szerveződtek mind a forgalmi, mind pedig a műszaki folyamatok. A központosítás következtében a készletgazdálkodás és a beszerzés racionalizáltabbá vált. A szervezetmódosítás hatására a BKV létszáma 2007. év végére 12 817 főről 11 853 főre csökkent, majd 2010. december 31-én 12 082 főre emelkedett az átlagos állományi létszám.

Az ingatlanfejlesztési iroda 2008 júniusában megszűnt és a szervezet kiegészült az Informatikai főosztállyal és a kommunikációs irodával (4/c. számú melléklet). A BKV 2010. évi holdingstruktúrát kialakító szervezetfejlesztési tervét a Főváros Önkormányzata nem fogadta el, ezért továbbra is fennmaradt az irányítás erős centralizáltsága, szervezetileg kiegészülve a biztonsági, a jogi és az IT igazgatósággal (4/d. számú melléklet).

3. A BKV RENDELKEZÉSÉRE BOCSÁTOTT VAGYONNAL VALÓ GAZDÁLKODÁS SZABÁLYOSSÁGA

3.1. A BKV tervezési, könyvvezetési és beszámolási rendszere

Az **üzleti tervek** a Szolgáltatási szerződésben megfogalmazott **feladatokkal összhangban voltak**. Az üzleti terveket a Szolgáltatási szerződésben foglalt teljesítmény-elvárások határozták meg, éves szinten készültek, középtávú kitekintést nem tartalmaztak. A BKV eseti jelleggel 2005-ben 7 éves, 2009-ben 10 éves üzleti modellt készített. Az adott év teljesítmény-elvárásait a paraméterkönyv tartalmazta, a Fővárosi Közgyűlés 2010-ben azt nem fogadta el, így a 2009. évi alapján történt a közösségi közlekedés ráfordításainak tervezése. A bevételek tervezése a paraméterkönyv alapján meghatározott teljesítmények és a Tarifapolitika alapján került meghatározásra.

A költség- és ráfordításigényt a teljesítményelvárások függvényében határozták meg.

A villamos energia felhasználás tervezhetőségét a piaci árakhoz képest jó kondíciókkal megkötött több éves szerződés biztosította. 2010. január 1-je óta a szadpiacról történik a beszerzés.

A gázolaj fogyasztás költségeit prognosztizált nagykereskedelmi ár és kedvezmények alapján tervezték, az előrejelzések bizonytalanságát a kockázatok között szerepeltették, fedezeti ügyleteket nem kötöttek. A BKV 2008. és 2011. év során is vizsgálta a gázolaj fedezeti ügylet megkötésének lehetőségét, azonban az ügyletek megkötésére nem került sor.

A személyi jellegű ráfordítások nagyságrendje az érdekképviselőkkel történt megállapodások függvénye volt. A szolgáltatási szerződés szerinti teljesítménykövetelménynek megfelelő járművezetői és karbantartói létszámgigényt, valamint az állomások személyzetigényét jogszabályok és belső szabályzatok határozták meg. Az eszközpark - műszaki állapotának folyamatos romlása miatt - egyre nagyobb karbantartási élőmunka-ráfordítást igényelt.

A karbantartási költségek tervezése az üzembeálló járműszükséglet és a karbantartás tapasztalati adatainak a figyelembevételével történt. A közlekedésbiztonsági felelősség érvényesülésének eredményeként csak olyan jármű vehetett részt a szolgáltatásban, forgalomban, amely megfelelt az előírásoknak.

Az eszközpark állapotának következményeként a műszaki okból bekövetkezett menetkimaradások száma nőtt, 2010-ben 31%-kal volt magasabb, mint az előző évben, amelyhez a régebbi típusú járművek rossz műszaki állapotán túl a 2010. januári sztrájkot megelőzően alkalmazottnál szigorúbb járműátvételi rend is hozzájárult.

Az **üzletáganként keletkezett bevételek**, költségek és ráfordítások elszámolására vonatkozó előírásokat, a követendő eljárásokat, valamint a számításokkal kapcsolatos szabályokat a BKV Költség-kontrolling szabályzata és az önköltségszámítási, kalkulációs és költségáramlási rendje, valamint a HÉV Számviteli Politika tartalmazták.

A **gazdasági események áttekinthetőségének biztosítását voltak hivatottak szolgálni** az SAP rendszer moduljai, a saját fejlesztésű informatikai rendszerek, a rendszerleírások és **a vonatkozó BKV szabályzatok**. Az informatikai és számviteli rendszerek egymásra épültek. A beszerzés teljes folyamatát végig kísérik az egymásra épülő bizonylatolási és engedélyezési eljárások. Minden beszerzés az anyag- vagy szolgáltatásigény felmerülésével kezdődik, melyet az adott igazgatóságon a beszerzés jellegétől függően rögzítenek a megfelelő SAP modulban.

A MenDi rendszerben történik a jegy- és bérletértékesítések rögzítése, mely kapcsolódik egyrészt az SAP készlet moduljához, másrészt az SAP SD számlázó és bevételkezelői moduljához. Az adatok közvetlenül áramolnak a modulok és a fejlesztett rendszer között. Bevételek esetében a MenDi és a főkönyvi nyilvántartás közötti kapcsolatot az SD modul teremti meg. A Könyvelési és mérleg osztály havonta egyezteti a MenDi és az SD modul adatait. Minden évben elvégzik az SD és az FI modul (a BKV-nál alkalmazott SAP integrált rendszer főkönyvi modulja) egyeztetését, ahol levezetik a rendszerek közötti eltéréseket (az SD modul nem képes kezelni az időbeli elhatárolásokat).

A MenDi rendszer nem kezeli a csúszó érvényességgel vásárolt bérleteket, vagyis a rendszerben nem lehetett rögzíteni az érvényesség kezdetét, ezért a vásárlás napjától tekintették érvényesnek a megvásárolt bérletet. Ennek következtében **a bevételekhez kapcsolódó időbeli elhatárolások csúszó érvényességgel vásárolt bérletekhez kapcsolódó része nem volt megfelelő**. Egy új, kétszintű kereskedelmi program 2011. június 1-jén került bevezetésre, amelynek kialakítása során figyelembe vették az előbbieken leírt hiányosságot.

A papír alapú pénztárjelentések adatait a Bevétel elszámoltató csoport rögzítette a MenDi rendszerbe és megtörtént a manuális adatok egyeztetése a pénztárosok által, a MenDi rendszerben rögzített utolsó adattal. A jegy- és bérletbevételek megfelelő főkönyvi számlára történő könyvelését a törzsadatbázis biztosítja. A rendszerek és modulok közötti rendszeres adategyeztetések, a törzsadatok kezelése, illetve a rendszerleírások alapján a jegy és bérletértékesítéssel kapcsolatos folyamatok nyomon követhetőek voltak.

A BKV-nál az eszközök és források számbavétele a Számv. tv. 69. § (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban mennyiségi felvétellel, illetve egyeztetéssel történik.

A BKV Számviteli Politikájának 5. számú melléklete tartalmazza az évközi és évvégi leltározással összefüggő feladatok ütemtervét, a leltározandó eszközök és felelősök megnevezését, a határidők megjelölését. A beszámoló leltárral történő alátámasztásának **részletes értékelése alapján** (3. számú függelék):

- a főkönyvi és analitikus nyilvántartások egyeztetése során **a tárgyi eszközök közül** az 1322 Egyéb gépek, berendezések főkönyvi számlánál a 2005-2009. években 2524,1-3635,8 ezer Ft összegű **eltérés mutatkozott** a nyilvántartások végösszege között;

A BKV vezérigazgatójának a záró megbeszélésen fenntartott észrevétele szerint: „A hiba az SAP lekérdezésben volt, nem a főkönyvi és az analitikus adatokban, ezért kérjük kiemelni, hogy az analitika és a főkönyv megegyezik.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel az analitika és a főkönyv eltérése fennállt, melyet írásbeli nyilatkozatban a BKV számviteli vezetője elismert.

- a követelések leltározása során, a fordulónapon nyitott egyenleggel rendelkező vevők és a szállítók esetében minden évben kiküldésre kerültek az egyenlegértékesítő levelek, melyek írásos feldolgozását, illetve az esetleges eltéréseket, azok tisztázását teljes körűen egyik évben sem végezték el, így az egyenlegközlőkkel való alátámasztás a vevők és a szállítók mérlegértéke esetében nem megfelelő;
- a mérlegben **beruházási hitelként kimutatott összegeknél a 2004-2007. évek között helytelen összeg szerepelt.** A BKV 2004. december 3-án négy hitelszerződést kötött forgóeszköz finanszírozási céllal 5,0-3,0-2,0-1,0 milliárd Ft értékben. A számviteli nyilvántartásokban az 5,0 milliárd Ft-os, helytelenül a beruházási és fejlesztési célú hitelek között szerepelt, megsértve a Számv. tv. 22. § (1) bekezdésében foglaltakat, mivel a BKV nem megfelelő mérleg soron mutatta ki a hitelt;
- **a pénzzállító vállalkozás részére átadásra váró készpénzállományt** a fordulónapra vonatkozó pénztárleltárak nem tartalmazták, azokat **helytelenül a követelések között számolták el.** A pénzeszközöket a BKV pénztárosai tőkesúlyos trezorban helyezik el, amelyhez már nem lehet hozzáférni a pénzzállító vállalkozás nélkül. Az érvényes szerződés szerint a pénzzállító vállalkozás a tőkesúlyos trezor kinyitásától viseli a felelősséget, így a trezorból el nem szállított pénznek a BKV mérlegében követelésként való elszámolása nem felelt meg a szerződésben foglaltaknak.

A BKV főkönyvi nyilvántartása a Számv. tv. 12. § előírásai szerint épült fel, a bevételekre vonatkozóan tevékenységenkénti főcsoportok szerint, melynek részletei a számlatükörben dokumentáltak. Az értékesítés nettó árbevételei között 93%-os nagyságrendű a jegy- és bérletbevételek összege, amely nem rendelhető közvetlenül üzleti területhez. Az **egyes alágazati területek** (autóbusz, villamos, trolibusz, HÉV, metró) **bevételeinek elkülönítése kalkuláció útján történt.**

A nyújtott szolgáltatások költségeit, valamint ráfordításait a BKV által használt SAP integrált informatikai rendszerben gyűjtik, a kimutatások ebből a rendszerből készülnek. **A költség-kontrolling rendszer alkalmas volt az egyes költségelemek elkülönített nyilvántartására,** melynek felhasználásával külön kerültek kimutatásra a BKV által nyújtott szolgáltatások közvetlen, illetve közvetett költségei.

Utókalkuláció a számviteli politikában meghatározott kalkulációs egységekre (rendelésekre, járműtípusokra, infrastruktúra-típusokra, járatokra) vonatkozóan negyedévente és összesítve év végén készült. Eredménye, dokumentációja áttekinthető, alkalmas a jármű- és az infrastruktúra üzemeltetés és karbantartás közvetlenül elszámolt anyag- és személyi jellegű ráfordításai, terv szerinti értékcsökkenése és biztosítási díja, valamint a járatokkal szoros összefüggésben elszámolt jármű- és utasforgalom kiszolgálás költségeinek nyomon követésére.

Az utókalkulációk többek között az üzleti tervezés során kerültek felhasználásra. A dokumentáció alapján a költségek 64%-a a járatokra másodlagosan, megfelelő mutatószámok alapján került elszámolásra. A közvetett és általános költségek aránya nem éri el a közvetlen költségek 60%-át.

A BKV-nak az évente kiadott szabályozás szerint a **normatív állami támogatás igényléséhez** a közszolgáltatásokat tartalmazó bevétellel nem fedezett indokolt költségekről **ágazati elszámolást kell készíteni** a 33/2010. (IV. 16.) KHEM-ÖM együttes rendeletben meghatározott felépítésben. Az adatszolgáltatásnál érvényesítették a Szolgáltatási szerződésben rögzített előírásokat, valamint az önköltségszámításra vonatkozó belső szabályozásban foglaltakat, azonban **a 2010. évi adatszolgáltatásnál** a ráfordítások között **az aktivált saját teljesítmények költségeinek feltüntetése nem indokolt**, mivel az aktivált készletek, tárgyi eszközök felhasználásakor, az üzembe helyezés után ismét elszámolt költségek miatt **a ráfordítás kétszeresen került figyelembevételre.**

A tárgyi eszközök amortizációs kulcsát a BKV számviteli politikájában rögzítettek szerint határozták meg. A „vaskerekű járművek” tervezett élettartama 30-40 év, ami hatszorosan-nyolcszorosan, az autóbuszoké 12-15 év, a trolibuszoké 12-20 év, ami kétszeresen, illetve négyszeresen meghaladta a Tao. tv. 2. számú melléklet IV. b) pontjában, a járművekre meghatározott öt év alatti költségként való (20%-os leírási kulcs) elszámolást. Az amortizáció elszámolás alapja az eszköz mindenkor bekérülési értéke. A BKV Értékelési Szabályzatának megfelelően az eszközök **felújítása után az értékcsökkenés elszámolása változatlanul az eredeti amortizációs kulccsal folytatódott, ami meghosszabbította az eszközöknek a ciklusrend szerinti felújítási munkák figyelembevételével eredetileg tervezett élettartamát**, így a felújított eszközök tényleges használati ideje a tervezett hasznos élettartam fölött van.

A tervezett hasznos élettartamon belül a 2009-2010. évben értékesített járművek ellenértéke

Adatok: millió Ft

Év	Db	Bruttó érték	Halmazott Écs	Kivezetési érték	Értékesítési bevétel	Ért./Kiv.%
2009	179	888,2	572,7	315,5	62,1	19,7
2010	39	260,8	221,8	39,0	8,3	21,3
ebből flottaszerződés keretében értékesített:						
2009	155	517,9	308,8	209,1	60,8	29,1
2010	11	66,9	41,3	25,6	7,3	26,9

Az értékesített járművek kivezetett nettó értékének és eladási árának különbsége a 2009. évben 253,4 millió Ft, a 2010. évben pedig 30,7 millió Ft volt.

Az értékesítés legjelentősebb csoportja a 159 db + 30% személygépjármű és 3,5 tonna össztömeget meg nem haladó tehergépjármű állomány értékesítése és egyidejűleg az értékesített járműpark méretével megegyező új és üzembe helyezett gépjárművek bérlése a 2009. június 22-én kötött bérleti és flottakezelési szerződés keretében. Az Igazgatóságnak készített előterjesztésben bemutatták, hogy az eszközök könyv szerinti értéke magasabb a várható eladási árnál. A lecserélendő, használt gépkocsikat a BKV Zrt. az eljárást megelőzően nem értékeltette fel, azok átlagos életkora 9,1 év volt. A BKV könyveiben az értékesített járművek bruttó értéke 584,8 millió Ft, a számviteli törvény szerinti kivezetési értéke 234,7 millió Ft volt. Az értékesítésből származó bevétel pedig 70,7 millió Ft volt, ami 164,0 millió forinttal volt alacsonyabb, mint a BKV Zrt. könyveiben szerepeltetett nyilvántartási érték. A közbeszerzési eljárásban az összességében legelőnyösebb ajánlattevővel kötöttek szerződést. Az eljárás kiírásánál a bérleti díj optimális mértékét helyezték előnybe, ennek megfelelően a bírálati szempont 80%-os súllyal a tartós bérlet és kapcsolódó flottakezelési szolgáltatás nettó havi díja volt, a használt járművek nettó vételára 20%-os súllyal szerepelt. Az összességében **legelőnyösebb ajánlat** – vagyonértékelés hiányában – **nem adott kellő információt külön-külön az értékesített járművek és az igénybe vett szolgáltatások valós piaci értékéről.**

A BKV-nál az eszközök maradványértéke az épületek, a személy- és tehergépkocsik kivételével (maradványérték az eszköznek a rendeltetésszerű használatba vételekor rendelkezésre álló információk alapján, a hasznos élettartam végén várhatóan realizálható értéke) nulla, mivel valamennyi eszközt a műszaki élettartam végéig üzemeltetnek. A rendeltetésszerű használatból kivont eszközök eladáskori értéke (maradványérték) azonban magasabb, mint nulla, amit a 2009-2010 időszakban az alábbi adatok szemléltetnek:

A 0-ra leírt autóbuszok értékesítése a 2009-2010. években

Adatok: millió Ft-ban

Év	db	Bekerülési érték	Halmazott Écs	Kivezetési érték	Értékesítési bevétel
2009	14	126	126	0	1,3
2010	29	567	567	0	5,6

A műszaki élettartam végéig üzemeltetett eszközök elszámolt értékcsökkenése megegyezett a bekerülési értékkel, azonban az autóbuszok értékesítésekor 6,8 millió Ft bevételt realizáltak, vagyis ezen eszközöknek ennyi volt a maradványértéke, ezzel megsértették a Számv. tv. 52. § (1) bekezdésben foglaltakat, miszerint a tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési értékét azokra az évekre kell felosztani, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogják. A tervezett hasznos élettartamon túli üzemeltetés után értékesített, járműveknél a 6,8 millió Ft összegű maradványértéket is elszámolták helytelenül értékcsökkenési leírásként, ami a járművek eredeti bekerülési értékének 1%-át tette ki.

3.2. A rendelkezésre bocsátott vagyonnal való gazdálkodás szabályossága és tervszerűsége

A BKV vagyoni helyzetét jellemző főbb adatok 2005-2010. közötti időszakban:

Adatok: millió Ft-ban

Megnevezés	2005. jan. 1.	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Befektetett eszközök	238 169	271 578	335 717	393 130	448 117	498 309	527 512
Forgóeszközök	7 843	10 673	8 694	10 552	9 243	11 859	11 643
Aktív időbeli elhatárolások	98	118	111	199	249	154	182
Eszközök összesen	246 110	282 369	344 522	403 881	457 609	510 322	539 337
Saját tőke	112 678	102 084	100 938	103 157	116 252	103 574	114 706
Céltartalék	187	514	1 304	1 747	2 252	2 332	955
Kötelezettségek	59 920	81 828	97 783	112 994	104 176	124 501	118 261
Ebből:							
Hosszú lejáratú kötelezettségek	32 256	52 305	49 787	57 393	50 138	44 837	39 641
Rövid lejáratú kötelezettségek	27 664	29 523	47 996	55 601	54 038	79 664	78 620
Passzív időbeli elhatárolások	73 325	97 943	177 497	185 983	234 929	279 915	305 415
Források összesen	246 110	282 369	344 522	403 881	457 609	510 322	539 337

A BKV eszközállománya hat év alatt több mint kétszeresére (293,2 milliárd Ft-tal) **nőtt.** A növekedésből 289,4 milliárd Ft az immateriális javak és tárgyi eszközök, és mindössze 3,8 milliárd Ft a forgóeszközök növekedése. A befektetett eszközállomány növekedésének forrása közel 80%-ban a kiemelt beruházások céltámogatása, ami halasztott bevételként jelenik meg a passzív időbeli elhatárolások 232,1 milliárd Ft-os növekedésében. A saját tőke – az összesen 81,5 milliárd Ft-os tőkepótlás ellenére – csupán 2,0 milliárd Ft-tal nőtt, további 58,4 milliárd Ft-os nagyságrendben a veszteség finanszírozására felvett, hosszú- és rövid lejáratú kötelezettségek növekedése biztosította a tárgyi eszközállomány növekedésének forrását.

Az eszközállomány 97,8%-át a befektetett eszközállomány teszi ki. Ezen belül a beruházások, és beruházásra adott előlegek aránya a 2005. évi 20%-ról 2010-re 41%-ra emelkedett, összege öt év alatt 198 milliárd Ft-tal nőtt. Az ingatlanok, gépek, berendezések, járművek nettó értéke 2007-ig növekedett, azóta az ingatlanok nettó értéke stagnál, a termelésben részt vevő járművek, gépek, berendezések nettó értéke – a bruttó érték évi 3-4%-os növekedése mellett – 5,2%-kal

csökkent. A nettó érték csökkenése mellett az eszközállomány elhasználódott, műszaki színvonala alacsony, a rendelkezésre állási képessége leromlott. A BKV 2002-2010. évi mérlegeinek részletes adatait a 9/b. számú melléklet tartalmazza.

A **gazdálkodás főbb mutatószámainak alakulása során** a 2005-2010. években **az értékesítés nettó árbevétele megközelítően a tervezett szinten alakult.** A menetdíjbevétel 2009-ig a tarifaemelések, valamint a szigorított jegyellenőrzési intézkedések eredményeként folyamatosan nőtt, 2010-ben a jegyeladások visszaesésével párhuzamosan a 2008. évi szint alá csökkent.

A ráfordítások, ezen belül az anyag- és személyi jellegű ráfordítások, illetve az elszámolt értékcsökkenés összege folyamatosan nőtt. Az üzemi tevékenység eredménye a kapott támogatások összegének függvényében változott, 2010-ben nagymértékben az előre nem tervezett támogatások eredményeként először volt pozitív összegű. A pénzügyi műveletek eredményét döntően a fizetett kamatok határozták meg, melynek összege a hitelállomány összegéhez igazodóan változott. A BKV eredménykimutatásának 2002-2010. közötti részletes adatait a 9/a. számú melléklet tartalmazza.

Az eredménykimutatás főbb adatai a 2005-2010. években.

Adatok: millió Ft-ban

Megnevezés	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Értékesítés nettó árbevétele	62 434	63 913	66 812	72 137	71 686	69 586
Egyéb bevételek	17 590	33 851	35 151	47 219	38 266	61 831
Aktivált saját teljesítmények	2 843	3 171	3 181	3 034	3 545	4 167
Anyagjellegű ráfordítások	40 391	42 445	44 794	48 716	52 073	53 381
Személyi ráfordítások	46 158	51 202	57 316	57 162	60 683	58 989
Értékcsökkenés	12 275	13 296	14 866	15 026	15 465	15 587
Egyéb ráfordítások	4 703	2 517	2 451	1 564	2 316	2 427
Üzemi eredmény	-20 660	-8 525	-14 283	-78	-16 681	5 200
Pénzügyi eredmény	-3 916	-4 972	-6 196	-5 358	-6 581	-3 928
Szokásos vállalkozási eredmény	-24 576	-13 497	-20 479	-5 436	-23 262	1 272
Rendkívüli eredmény	2 110	2 475	3 649	-306	-263	-254
Mérleg szerinti eredmény	-22 466	-11 022	-16 830	-5 742	-23 525	1 018

A mérleg szerinti eredmény – a 2010. évet megelőzően – **minden évben negatív volt, összesen 78,5 milliárd Ft veszteség halmozódott fel.** A 2005-2009. években a működési támogatással növelt bevételek még az üzemi ráfordításokat sem finanszírozták.

Az anyagjellegű ráfordítások 2005-ről 2010-re 32%-kal, a személyi jellegű ráfordítások 28%-kal és az értékcsökkenési leírás 27%-kal növekedett. A ráfordítások közül a 2010. évben 45,2% a személyi jellegű ráfordítások aránya, 40,9%-ot tesznek ki az anyagjellegű ráfordítások, az értékcsökkenési leírás 12,0%, az egyéb ráfordítások aránya 1,9% volt.

A folyamatosan negatív mérleg szerinti eredmény miatt a Főváros Önkormányzata, mint tulajdonos tőkepótlással biztosította a saját tőke szinten tartását. Az alaptőke változatlan (127 milliárd Ft) összegétől a saját tőke minden évben 10-20%-kal alacsonyabb, de nem érte el a Gt. tv. szerinti (az alaptőke kétharmadára történő csökkenés) kritikus szintet. Ebben a helyzetben szabadon felhasználható beruházási saját forrás nem képződött. A beruházások fedezetül – a Főváros Önkormányzata által célzottan biztosított beruházási forrásokon túl – a hitelfelvételek szolgáltak.

A veszteséges gazdálkodást a bevételeket tartósan meghaladó ráfordítások idézték elő. A BKV a Szolgáltatási szerződésben foglalt mennyiségi és minőségi követelmények teljesítése mellett a bevételekkel nem fedezett indokolt költségek egy részének megtérítéseként normatív állami támogatásban részesült, azonban nem igényelte a Főváros Önkormányzatától a Szolgáltatási szerződés szerint járó kompenzációt. A 2009. évig **a bevételekkel nem fedezett, indokolt költségek** Főváros Önkormányzata általi megtérítése a kapott **működési és előre nem tervezett támogatással együtt sem volt biztosított.** Ilyen körülmények között a finanszírozást biztosító **működési hitelfelvételek nyilvánvalóan nem térültek meg, a növekvő hitelköltségek újabb hiteligényt generáltak,** amelyet **2010-től további új hitel felvételével már nem, csak a meglévő hitelek megújításával tudott biztosítani a BKV.** A visszafizetési kockázatot a bankok beárazták, ami tovább növelte a hitelköltségeket – a BKV fizetendő kamatai és kamatjellegű ráfordításai 2005 és 2009 között 82,7%-kal nőttek, az adósságspirál folytatódása – változatlan feltételek mellett – megállíthatatlan, annak ellenére, hogy a kamatfelárak még a 2008-ban kezdődött pénzügyi válság következtében sem emelkedtek olyan mértékben, amilyen mértékű emelkedés a piaci átlagkamatokban megfigyelhető volt.

A BKV jellemzően eszközigenyes szolgáltatása az eszközök műszaki állapotának romlása miatt növekvő fenntartási és üzemeltetési költséggel járt. A vonali meghibásodások száma emelkedett, a meghibásodások műszaki és személyi okainak feltárása növelte az ellenőrzések számát. Az eszközállomány felújításának és pótlásának forrását az értékcsökkenés leírás hivatott biztosítani, azonban a veszteséges gazdálkodás miatt annak nincs meg a bevétel oldali fedezete.

A működéshez szükséges eszközállomány szinten tartása a 2007. évtől kezdődően még **az elszámolt értékcsökkenés fedezetének felhasználása szintjén sem volt biztosított,** mert a saját forrásból megvalósult beruházások és felújítás értéke nem érte el az elszámolt értékcsökkenés és támogatás együttes összegét sem.

Értéknövelő ráfordítások és forrásainak alakulása a 2005-2010. években

Adatok: millió Ft-ban

Év	Értéknövelő ráfordítás			Támo- gatás	ÉCS	Összes forrás	Eltérés*
	Beruhá- zás	Felújítás	Összesen				
2005	33 048	6 059	39 107	16 313	12 275	28 588	10 519
2006	68 056	5 884	73 940	52 685	13 296	65 981	7 959
2007	71 064	5 465	76 529	61 794	14 866	76 660	-131
2008	50 605	5 818	56 423	46 887	15 026	61 913	-5 490
2009	55 991	7 329	65 320	62 450	15 465	77 915	-12 595
2010	40 589	7 242	47 831	44 391	15 587	59 978	-12 147
Össze- sen	319 353	37 797	359 150	284 520	86 515	371 035	-11 885

* Eltérés = értéknövelő ráfordítás összesen – mínusz – összes forrás

A BKV a 2005-2006. években a kapott támogatás (önkormányzati, állami, és az európai uniós források) és az elszámolt értékcsökkenési leírás együttes összegén felül 18,5 milliárd Ft-ot fordított beruházásra és felújításra, amit hitelből finanszírozott, mivel ezekben az években a mérleg szerinti eredmény -22,5, illetve -11,2 milliárd Ft volt, vagyis nem, illetve csak részben volt meg az elszámolt értékcsökkenési leírás bevétel oldali fedezete. A 2007-2010 közötti időszakban az értéknövelő ráfordítások összege 30,4 milliárd Ft-tal maradt el a kapott támogatás és az elszámolt értékcsökkenési leírás együttes összegétől. A BKV vesztesége ebben az időszakban 45,1 milliárd Ft-ot tett ki, így az elszámolt 60,9 milliárd Ft értékcsökkenési leírásból 15,8 milliárd Ft saját forrás képződött az értéknövelő ráfordítások fedezetére.

A beruházások és felújítások saját forrásául szolgáló **értékcsökkenési leírás mértéke jelentősen elmarad a szükséges nagyságtól**, mivel:

- a BKV egyes eszközeinél a gazdálkodás kedvezőtlen körülményei miatt a leírási kulcsok – különösen az eszközök felújítása után – a tervezett hasznos élettartamánál jóval hosszabb leírási időt feltételeznek;
- a magas inflációs rátájú időszakban elindult értékarány eltolódás miatt az új eszközök beszerzési árai jóval magasabbak, mint a BKV tulajdonában lévő eszközök bruttó értéke, így az elszámolt értékcsökkenési leírás nem nyújt fedezetet ezen eszközök beszerzésére.

Az eszközpótlások, értéknövelő felújítások forrásszükséglete már hosszú évek óta **nem teremthető meg az értékcsökkenési leírásokból**. Az eszközpótlási, felújítási forráshiányt részben fedezte a tulajdonosi tőkepótlás (valójában a hiányzó kompenzációs támogatás miatt keletkezett veszteség részbeni rendezése), nagyságrendje azonban még az elszámolt amortizáció összegének szintjét sem érte el. A működésre és az elengedhetetlen beruházásokra

igénybe vett külső hitelállomány mellett jelentős – a BKV számításai szerint hozzávetőleg 700 milliárd Ft – az elmaradt eszközpótlásokból és felújításokból adódó „belső eladósodottság”. A 2011. februári dátummal készült, „Tájékoztató a budapesti közösségi közlekedés általános állapotáról, különös tekintettel annak műszaki közrendszerére, valamint a megújítás lehetőségeire” című dokumentum részletes, több százmilliárdos forrásigényű kiút-alternatívákat tartalmaz az eszközállomány megújításának, fejlesztésének elmaradásából adódó hiány, vagyis a „belső eladósodottság” megszüntetésére. Az elmaradt beruházások és felújítások miatt a meglévő eszközök üzemeltetési költségei növekedtek.

A személyszállítási szolgáltatás bevétele minden egy forintjának eléréséhez szükséges üzemi ráfordítás a 2008. évi mérséklődés kivételével folyamatos növekedést mutat, 2010. évre megközelítette a kétszeres értéket.

Az **alaptevékenység** (közösségi közlekedés) fajlagos bevételeit és ráfordításait a következő táblázat tartalmazza:

Személyszállítási fajlagos bevételek és üzemi ráfordítások változása a 2005-2010. években

Adatok: millió Ft-ban

Megnevezés/ év	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2010/ 2005
Személyszállítási bevétel ²⁶	58 885	61 771	65 051	69 416	68 646	66 916	113,6%
Üzemi ráfordítás	100 684	106 289	116 246	119 434	126 633	126 217	125,4%
Ráfordítás/bevétel	1,71	1,72	1,79	1,72	1,84	1,89	110,5%
Bevétel/ ráfordítás	0,58	0,58	0,56	0,58	0,54	0,53	91,2%

A nyújtott **szolgáltatások bevétele** üzletáganként a minden járműtípuson használható jegy- és bérletrendszerből adódóan, illetve a menetdíj bevétel 2004. évi utasszámlálási adatok alapján történő felosztása miatt **pontosan nem állapítható meg, ezért az üzletágankénti eredmény megállapítása sem helytálló.**

A BKV vezérigazgatójának a záró megbeszélésen fenntartott észrevétele szerint: „Az üzletágankénti bevételek kalkulálása kialakított módszertan szerint történik. A menetdíjbevétel felosztása statisztikai célokat szolgál, a felosztás alapjául szolgáló utasszám adatok KSH-val egyeztetett módszertan szerint kerültek meghatározásra. A normatív támogatás ágazati bontása a rendelet szerint kerül figyelembevételre. A HÉV eredménykimutatása hatósági előírás alapján a kialakított Számviteli Politika szerint készül, ez a módszer használatos a többi ágazatra vonatkozóan is. A költségek felosztása a vizsgálat szerint korrekt. Összességében tehát az ágazati eredmény minden szem-

²⁶A jegy- és bérletbevételek, valamint a fogyasztói árkiegészítés összege, továbbá a szerződéses menetrend szerinti járatok bevétele.

pontból megfelel a BKV Zrt. belső szabályzatainak, és a külső partnerek elvárásainak. Az ágazati eredmény kimutatásnál mindenhol feltüntetésre kerül, hogy ez csak a közszolgáltatási tevékenység adatait tartalmazza.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel a menetdíjbevétel felosztása a 2004. évi utasszámlálási adatokon nyugszik, ami nem ad kellő megalapozottságot a bevételek üzletágankénti felosztásához.

A 2005-2010. években a **személyszállítás bevételei nem fedezték az elszámolt ráfordításokat**. Az üzemi eredmény 2005-2009 között folyamatosan negatív összeget mutat. A **2008-ban az üzemi eredmény közelített a nullához és 2010-ben pozitív előjelűvé vált**, a 2008. évi 10 milliárd Ft-os és a 2010. évi 22,5 milliárd Ft-os, **előre nem tervezett állami és önkormányzati támogatások hatására**. A BKV állami és önkormányzati támogatásainak változása nagyban befolyásolja a mérleg szerinti eredmény és az adósságállomány alakulását. A Szolgáltatási szerződésben foglalt kompenzációigény benyújtásának és kifizetésének elmaradása hozzájárult az adósságállomány 2010. év végi 72,8 milliárd Ft összegű felhalmozódásához, illetve a 2002 és 2010 között 41,4 milliárd Ft kamatkiadást okozott.

Az üzleti területek közvetlen és közvetett költségeit a 2010. évre vonatkozóan az alábbi táblázat tartalmazza:

Adatok: millió Ft-ban

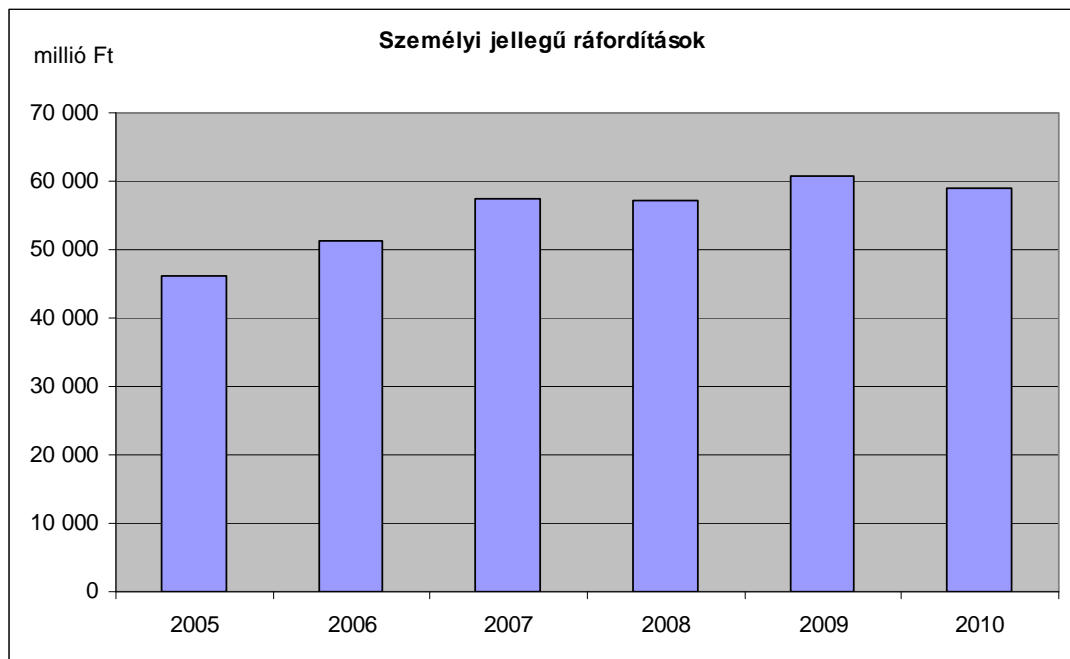
Megnevezés	HÉV	Villamos	Metró	Autóbusz	Trolibusz	Összesen
Járműüzemeltetés közvetlen ráfordításai	1 904	6 640	3 980	21 798	3 208	37 530
Karbantartással kapcsolatos közvetlen ráfordítások	960	4 262	1 635	5 963	1 001	13 821
Állandó jellegű költségek	587	3 711	930	2 335	531	8 094
Járműtípus közvetlen költségei összesen	3 451	14 613	6 545	30 096	4 740	59 445
Infrastruktúra költségek	2 250	4 104	6 465	98	290	13 207
Felosztott felszíni infrastruktúra ktg.	99	175	25	476	68	843
Járatok jármű és utasforg. kiszolg.	593	0	1490	0	0	2083
Összesen közvetlen ktg.	6 393	18 892	14 524	30 670	5 099	75 578
Közvetett költségek	4 772	8 555	8 897	17 239	2 886	42 349
TELJES ÖNKÖLT-SÉG	11 165	27 447	23 421	47 909	7 985	117 927

A járműtípusok közvetlen költségeinek átlagosan 63,1%-át a járműüzemeltetés költségei teszik ki, a karbantartási költségek aránya átlagosan 23,3%. A vi-

szonylatok ráfordításain belül a költségtípusok megoszlása lényegesen eltérő. A villamos ágazat üzemeltetési költségének aránya például csak 45,4%, míg az autóbuszoké 77,2%.

A személyszállításon kívüli tevékenységek bevételei jellemzően **tárgyi eszköz kölcsönzése** (0,8-1,0 milliárd Ft/év), **reklámfelületek bérleti díj-bevételből** (0,6-0,7 milliárd Ft/év) **származtak**. Tekintettel arra, hogy az értékesítés nettó árbevételén belül ezek 3-4%-os (2-3 milliárd Ft) nagyságrendet képviselnek, csekély mértékben járultak hozzá a BKV alapfeladatainak finanszírozásához.

A **bér- és létszámgazdálkodás** a 2005-2007 években a lefolytatott bértárgyalásokat követően kiadott keretek között az üzletági modell szerint decentralizáltan, **2007-től funkcionális modell szerint működött**²⁷. A bér- és létszámgazdálkodást 2010-től központosították, a létszámgazdálkodás a humánpolitikai igazgató, a bér- és létszámgazdálkodás a gazdasági vezérigazgató-helyettes feladata lett.

A bértárgyalások eredményeként a bruttó átlagkeresetek 2005-ről 2009-re 40%-kal növekedtek. A 2010. évi – július elsejéig elhúzódó – bértárgyalások után (2000 Ft/fő/hó béremelést követően) 2011-ben csak az SZJA csökkentés és a superbruttósítás nettó keresetcsökkentő hatását kiegyenlítő bérkompenzációra került sor. A BKV összes költségén belül **az éves személyi jellegű ráfordítások mértéke 42-45%-ot képviselt**. A bérköltség, létszám és az átlagkeresetek alakulását 2005-2010. években munkakör csoportonként a 9/c. számú melléklet tartalmazza. A BKV teljes munkaidős **szellemi és fizikai munkavál-**

²⁷ Az üzletági modellben az üzemigazgatóságok teljes körű forgalmi, műszaki és gazdálkodási funkciókkal működtek, míg a 2007. évtől bevezetett funkcionális modell keretében kialakították a szervezetekhez és a folyamatokhoz rendelt költséggazdálkodást.

lalóinak éves bruttó átlagkeresete a 2005-2010. években a – a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett – a menetrendszerű egyéb szárazföldi személyszállítás, illetve 2008-tól a városi, elővárosi szárazföldi személyszállítás **ágazatban foglalkoztatott teljes munkaidős dolgozók bruttó átlagkeresetét 16,9-22,2%-kal haladta meg.** A BKV teljes munkaidős munkavállalóinak átlagos állományi létszámát figyelembe véve az ágazati átlagkereseten felüli keresetkifizetés ebben az időszakban évi 4,3-6,7 milliárd Ft többlet kereset kifizetést jelentett, ami tekintettel a BKV veszteséges gazdálkodására, aránytalan terhet jelentett a gazdálkodás során.

A 2005-2006. években, illetve a 2007. évi átszervezés során végrehajtott létszámleépítésekhez kapcsolódóan kifizetett végkielégítések összegét a következő táblázat szemlélteti:

Kifizetett végkielégítések a BKV-nál a 2005-2010. években

Adatok: ezer Ft-ban

Megnevezés	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kifizetett összeg összesen	32 377	74 898	1 207 790	324 154	206 629	83 338
Érintett létszám összesen	32	30	271	83	60	18
ebből egyedi munkaszerződés alapján						
kifizetett összeg összesen	2 509	5 176	307 667	81 931	22 713	52 490
érintett létszám összesen	1	1	13	2	1	2

Az átszervezések **miatt a 2007. évben a kifizetett végkielégítések összege 1208 millió Ft volt,** amelyből **az egyedi munkaszerződések alapján kifizetett végkielégítés összege közel 308 millió Ft volt.** A végkielégítések összege nem tartalmazta a prémium kifizetéseket, a felmentési időre járó béreket, a titoktartási díjat, a magánnyugdíj- és egészségpénztári munkáltatói hozzájárulásokat. Az egy főre jutó végkielégítések összege a 2008-2010. években 22,7 és 40,9 millió Ft között volt. Az egyedi munkaszerződések szerint foglalkoztatott vezetőknek a 2008-2010 években 12-17 havi átlagkeresetet fizettek ki végkielégítésként. Az öt vezető állású munkavállaló esetében a végkielégítésen kívül további 9,8 millió Ft alappremium, 24,0 millió Ft titoktartási díj, 1,7 millió Ft önkéntes egészségpénztári hozzájárulás, 0,4 millió Ft életbiztosítási díj megváltás kifizetése történt meg, valamint 1,3 millió Ft lakáshitel törlesztő részlet is elengedtek.

A vezérigazgató a kifizetett végkielégítések és a munkaviszony megszüntetéséhez kapcsolódó egyéb kifizetések ügyében a 2009. évben belső vizsgálatot rendelt el, melynek megállapításai alapján a különösen nagy vagyoni hátrányt okozó bűncselekmények alapos gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen 2009. szeptember 30-án feljelentést tett. A Központi Nyomozó Főügyészség tájékozta-

tása alapján²⁸ a nyomozás folyamatban van. A belső ellenőrzési vizsgálati anyagban foglaltak alapján tett feljelentés nem tartalmazta az egyik BKV vezető tisztségviselő rendkívüli felmondásának körülményeit, mely alapján a rendkívüli felmondás nem volt megalapozott, ezért a BKV-t közel 87 millió Ft összegű kár érte. A BKV 2008. augusztus 27-én a dolgozóval Megállapodást készített elő a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetéséről, melyben részletesen meghatározták a dolgozót megillető juttatások körét, a munkavállaló a Megállapodást aláírta. A BKV a dolgozó munkaviszonyát 2008. augusztus 27-én kelt rendkívüli felmondással megszüntette, a megállapodásban rögzített juttatások kifizetése nem történt meg. A dolgozó a rendkívüli felmondás megalapozottságát vitatta, bírósághoz fordult, a bíróság helyt adott keresetének.

A 2010. évet megelőző időszak vezetői munkaszerződéseiben előírták, hogy az alapprémium legalább 150%, az ösztönző prémium legalább 150%-a az alapbérnek. A vezető munkavállalók javadalmazását a Szellemi állománycsoportú munkavállalók ösztönzési (premierálási, jutalmazási) elveiről kiadott 24/2008. számú vezérigazgatói utasítás határozta meg. A 2010. évi prémium a felső vezetők alapbérének 100-120%-a volt.

A 2005-2010. években a vezérigazgató-helyettesek részére 513,5 millió Ft-ot, az igazgatók részére 972,4 millió Ft összegű prémiumot fizettek ki.

A felső vezetői prémiumfeladatok közül három a vezérigazgató feladataival megegyezően (az üzleti eredmény terv, a Szolgáltatási szerződésben foglalt fhkm terv teljesítése, a személyi jellegű ráfordítások tervének betartása) került meghatározásra, amely két-három, a vezető beosztásától függően személyre szóló feladattal egészült ki. Utóbbiak általában a vezető munkaköri feladatai voltak. Az éves prémiumfeladatok részteljesítését negyedéves rendszerességgel önértékeléssel értékelték, a prémiumfeladatok teljesítésének ellenőrzése a Humánpolitikai Igazgatóságon megtörtént, és ezt a felettes vezető is jóváhagyta. A kifizetett prémiumok nem voltak arányban a teljesítménnyel, mivel mögötte nem állapítható meg többleteljesítmény, illetve nem kötődött a munkaköri kötelezettségeken felüli többletfeladatok elvégzéséhez.

A felső vezetők (FEOR 0-s állománycsoportú vezetők) 2010. IV. negyedévi prémium feladatainak teljesítéséről szóló jelentések elkészítési határideje 2010. december 9. volt, így a feladatok kiértékelése a várható adatok alapján történt. A beruházási terv teljesítésére irányuló egyéni feladat értékelése ellentmondott az önértékeléshez csatolt kimutatáson lévő jelentős lemaradásnak. A BKV 2010. évi Beruházási Terve 2010 decemberében módosításra került, amelyet a 2010. december 16-i BKV Igazgatósági, illetve a 2010. december 17-i Felügyelőbizottsági Ülés hagyott jóvá. Az önértékeléshez csatolt táblázat még az eredeti tervet tartalmazta, de a módosított Beruházási Terv szerint a feladat teljesült, ez azonban a prémium feltétel utólagos módosítását (csökkentését) jelentette.

A BKV vezérigazgatójának a záró megbeszélésen fenntartott észrevétele szerint: „A 2005-2010. években az akkor érvényben lévő szabályzatoknak maradéktalanul megfelelően kerültek a prémiumok kifizetésre. A kiindulási alap minden esetben a vezérigazgatói kifizetés volt, melyben folyamatosan szerepeltek az eredményes működéssel és a fi-

---

²⁸ Erre tekintettel nem tett feljelentést az Állami Számvevőszék.

nanszírozási hiány növekedésének megakadályozásával kapcsolatos feladatok, amik továbbdelegálásra kerültek a további felsővezetői szintekre. Ezek tartalmaztak több szakterületre vonatkozó közös feladatokat is, melyek betartása hatással volt a Társaság egészének eredményességére. 2011. évben is – többszöri egyeztetést követően – a szintén hasonló típusú feladatok a vezérigazgató részére kerültek kitűzésre, így az eddigieknek megfelelően ismét ezen feladatok alapulvételével készültek el a felsővezetői prémium kitűzések. Megjegyezzük, hogy a gazdasági társaságok vezetőinek ösztönzése általában a gazdasági mutatók betartásához kapcsolódik, például a terv teljesítéséhez.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel a felsővezetői prémiumfeladatok személyre szóló feladat kiegészítései a prémiumkitűzésekben leírtak alapján az adott vezető munkaköri feladatait képezték, anélkül, hogy az üzleti tervben szereplő jelentős hiány csökkentését tüzték volna ki prémiumfeladatul.

A Taktv. előírásai érvényesítése érdekében a Közgyűlés által hozott határozatok végrehajtása megtörtént, mivel a 2011. évi prémiumkiírásokban megváltozott a kitűzött prémium mértéke (vezérigazgató 40%, minden más vezető beosztású alkalmazott 20-40%). A prémiumcélok a 2010. évihez hasonlóak, az egyéni feladatok között továbbra is szerepelnek a napi munkaköri feladatok, ami nincs összhangban a Főváros Önkormányzata által kiadott Javadalmazási szabályzat₂-ben foglaltakkal. A vezetők 2011. évi prémium feltételei szerint: „A prémiumfeladatok értékelése félévente, az üzleti terv teljesülésének figyelembevételével történik. A féléves értékelést követően kifizetett prémium összeg nem minősül előlegnek”.

Az Országgyűlés Költségvetési, pénzügyi és számvevőszéki bizottsága Ellenőrző albizottsága 2009. augusztus 17-e és december 7-e között vizsgálta a Főváros Önkormányzata közösségi közlekedés támogatásának felhasználását, az azzal történő elszámolásokat, kiemelten a 2007-2008 években végkielégítésre kifizetett 1,5 milliárd Ft elköltését. Az Ellenőrző albizottság állásfoglalását közzétette, amely kivonatossan az alábbiakat tartalmazta:

„Magyarország nyilvánvaló érdeke, hogy a döntéshozók felelősen bánjanak az adófizetők pénzével. A BKV vezetése, illetve a felügyeletét ellátó Főváros Önkormányzata és a tulajdonosi jogokat gyakorló testület azonban nem ezt tette, felelőtlen bérgazdálkodást folytattak, és emiatt alapjaiban rendült meg az emberek bizalma a BKV-ban. A kialakult tarthatatlan helyzetet tovább súlyosbították a folyamatosan napvilágra kerülő rendkívül magas összegű végkielégítések, melyekről a közvélemény komoly kérésrel, az új vezérigazgató érkezésével tájékozódhatott. A Költségvetési, pénzügyi és számvevőszéki bizottság azt javasolta, hogy övezze a korábnál jóval komolyabb figyelem a BKV gazdálkodását, legyenek megnevezve a felelősök, és tegyen meg mindent a kormány azért, hogy a BKV az utasok érdekeit szolgálja.”

3.3. A BKV beruházási és beszerzési tevékenysége, a rendelkezésre álló források felhasználása

A BKV közbeszerzési tevékenységének előírásait a 2005-2010. évi időszakban a közbeszerzési szabályzatok tartalmazták. A 2005-2007. évek között a közbeszerzési eljárásokat a Beruházási és Közbeszerzési Igazgatóságon működő Közbeszerzési Iroda folytatta le. 2008 augusztusáig a bizottsági munkára, az értékelő bizottságok működésére vonatkozó eljárási rend nem változott, de a BKV 2007. januári szervezeti átalakulására tekintettel az új vezérigazgató az 1/2007. számú vezérigazgatói körlevélben elrendelte, hogy értékha-

tárra tekintet nélkül, valamennyi szerződés megkötésére kizárólag vezérigazgatói engedély alapján kerülhetett sor 2007. január 2. és 2008. június 30. között.

A szervezeti átalakításnak és a központi beszerzési rendszernek megfelelő BKV Beszerzési Szabályzata 2008. augusztus 5-én lépett hatályba, amely a közbeszerzési eljárások lebonyolítását a Logisztikai Főosztály hatáskörébe utalta. A szabályzat hatálybalépése óta eltelt időszakban felmerült változásokra tekintettel a belső beszerzési szabályok módosításaként 2009. július 22-én hatályba lépett a 16/VU/2009. számú vezérigazgatói utasítás. A vezérigazgatói utasításban többszintű döntéshozatali rend került kialakításra.

Döntéshozó: 5000 millió Ft-ot meghaladó értékű beszerzési eljárás esetén az Igazgatóság (az energia beszerzések kivételével), 500 millió Ft-ot meghaladó értékű beszerzési eljárás esetén a vezérigazgató egy személyben, 500 millió Ft értéket el nem érő beszerzési eljárás esetén az Általános és Műszaki Vezérigazgató-helyettes, a Gazdasági Vezérigazgató-helyettes és a Logisztikai Főosztályvezető vagy kijelölt helyetteseik együttesen (Állandó Döntéshozó Bizottság), 50 millió Ft értéket el nem érő beszerzési eljárás esetén az Általános és Műszaki Vezérigazgató-helyettes, 5 millió Ft értéket el nem érő beszerzési eljárás esetén a Logisztikai Főosztályvezető.

A BKV évente elkészített ütemterve alapján tervezték meg a várható közbeszerzési eljárások lebonyolítását. Az eljárások tervezése arra tekintettel került meghatározásra, hogy a BKV a Kbt. 163. § (1) bekezdés c) pontja alapján úgynevezett közszolgáltató ajánlatkérőnek minősül. **A BKV méretéből adódóan tipikusan európai uniós eljárásrendben bonyolította a megjelölt témakörök szerinti eljárásokat**, így a nemzeti eljárásrendben meghatározott témakörök szerinti beszerzések – néhány beruházás kivételével – uniós eljárási rendben kerültek lebonyolításra.

A BKV a 2005-2010. években 538 közbeszerzési eljárást folytatott le, ennek eredményeként 579,0 milliárd Ft összegű szerződést kötött a nyertes pályázókkal. Ebben az időszakban a Közbeszerzési Döntőbizottságnál indított eljárások száma 53 volt, ebből 20 eljárás járt jogkövetkezményekkel és a BKV-ra kiszabott bírság összege 62,0 millió Ft-ot tett ki.

A BKV beszerzési igényeinek jelentős része speciális, más felhasználó által nem igényelt elemekből áll. A BKV-nál a 61 875 cikkfészes beszerzésére 2007-2010 között mintegy 2700 közbeszerzési és versenyeztetési eljárást bonyolítottak (átlagos költség: 0,9 millió Ft), mintegy 2400 millió Ft összegben. A BKV engedélyezett raktárkészletének értéke 2900 millió Ft. A műszaki üzemeltetés feltétele a jármű és infrastruktúra eszközrendszer működéséhez szükséges biztonsági készlet, melynek olyan fődarabokat, alkatrészeket és anyagokat kell tartalmaznia, amelyek zavarelhárítás esetén azonnal szükségesek. A leányvállalatok és az alvállalkozók a BKV-nál rugalmasabban tudják kezelni az infrastrukturális eszközrendszerekre vonatkozó biztonsági készletek biztosítását a zavarelhárítási tevékenységük végzése során. A fenti konstrukció a BKV részére az azonnali javításokhoz szükséges speciális alkatrészek, infrastrukturális részegységek beszerzése terén előnyösebb eljárási módot jelentett, mint a közbeszerzési folyamatban történő anyagbeszerzés, ami csak több hónapos késéssel tette volna lehetővé a javításhoz szükséges váltók, speciális elágazások, pályaalkatrészek biztosítását. A javításokhoz szükséges biztonsági készletekre fordított forrásoknál is megtakarítást jelentett ez a megoldás.

A BKV eszközparkjának megújítása, cseréje nem történt meg az indokolt mértékben. A járműállomány műszaki állapotának szinten tartásához szükséges felújításokra **nem jutott elegendő forrás**. Az egyre nagyobb üzemeltetési problémák következtében a Főváros Önkormányzata finanszírozta a kiemelt beruházásokat (új beruházások, járműbeszerzések, rekonstrukciók), továbbá forrást biztosított a biztonságos működéshez szükséges járműfelújításokhoz.

A 4-es metró²⁹ I. szakasza építésének kezdetétől a 2015. évig tervezett összes beruházási kiadása 377,4 milliárd Ft, amelyből az állami támogatás – a Közlekedés Operatív Program támogatásával 313,7 milliárd Ft-ot, azaz 83,1%-os arányt, míg a Fővárosi Önkormányzat saját forrása 63,7 milliárd Ft-ot, azaz 16,9%-ot képvisel. A forrástulajdonosok (állam, önkormányzat) a számlák kifizetését biztosítják az általuk kezelt, elkülönített bankszámláikról. Tényleges forrásátadásra nem került sor.

Sikeres pályázatok eredményeként jutott a BKV hazai és egyéb európai uniós pályázati forrásokhoz. A 2005. évben támogatási szerződés kötésére került sor az Angyalföld, Dél-Pest és Cinkota telephelyeken végrehajtott fűtés korszerűsítésekre, illetve a nagykorúti villamos pálya áramellátásának korszerűsítésére. A FUTÁR projekt a folyamatos utas tájékoztatási rendszer kiépítésének támogatására kapott támogatást a BKV. A Dunai hajózási projekt egy, a dunai tömeges személyszállítás kialakításának kidolgozásához ad támogatást.

3.4. A BKV intézkedései az infrastruktúra elemek, a járműállomány műszaki közlekedésbiztonsági állapotának változtatására, az energia felhasználás csökkentésére

A BKV a 2005-2010. évek közötti időszakban az infrastrukturális elemek (villamos és metró pályák, felsővezetékek, villamos kocsiszínek, autóbusz járműtelepek, és egyéb kiszolgáló létesítmények) állapotának javítására, szinten tartására folyamatosan tett intézkedéseket.

Infrastruktúra beruházások és felújítások alakulása a 2005-2010. években

Adatok: millió Ft-ban

Megnevezés	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Épület, építmény	1542	1183	737	616	484	383
Vonali infrastruktúrális beruházások	16070	20605	13476	30587	4202	5330
Összesen	17612	21788	14213	4203	4686	5713

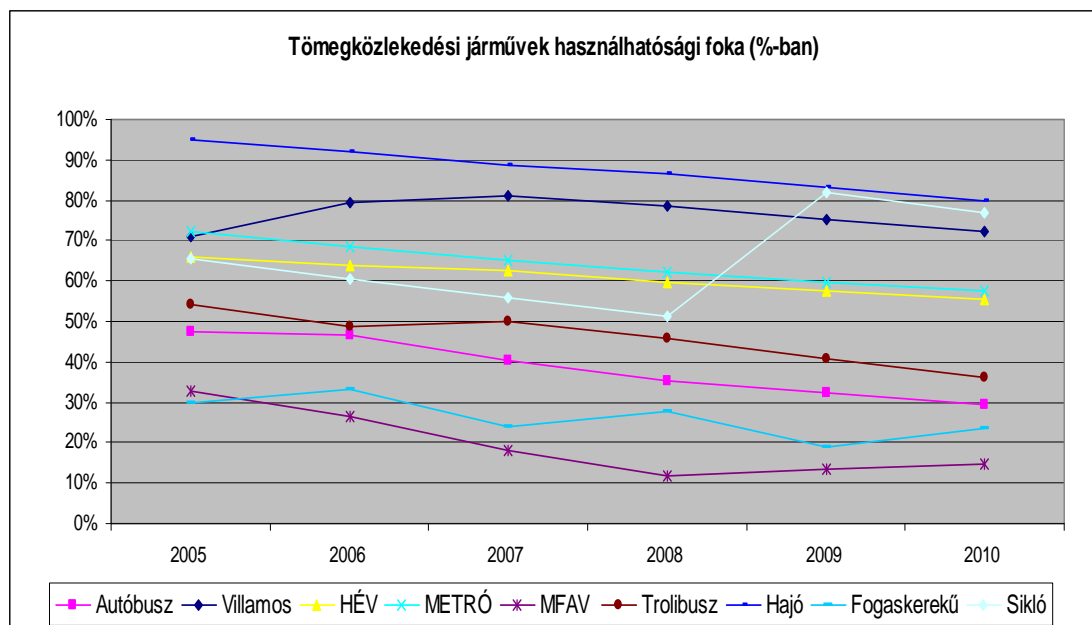
Az infrastruktúra elemek beruházására és felújítására fordított források nagyságrendje a 2005. évhez képest 67,6%-kal csökkent a BKV rendelkezésére álló források beszűkülésével párhuzamosan. Az épületeken, építményeken állag-

²⁹ A 4-es metró beruházási folyamatának ellenőrzéséről az Állami Számvevőszék 2010. szeptemberben adta ki az 1023-as számú jelentést.

megóvási jellegű munkákat és kisebb volumenű beruházásokat végeztek. Ennek keretében **a rövid távon megtérülő energiahatékonyságot javító beruházások** készültek el (az Angyalföld villamos kocsiszínbén, illetve a cinkotai és Délpesti autóbussz járműtelepeken). A megvalósult fűtésrekonstrukció a 2006-2010. években a 2003. év felhasználásához képest 38%-os gázfogyasztás megtakarítást eredményezett. Ebbe beleértendő az évek során különböző technológiai igényekből adódóan beépítésre került gázkészülékek (mint az ipari ruhaszárító, fékerómérő próbapad, hőlégbefúvó, járműmosó légszárítók) gázfogyasztása is. A vonali infrastrukturális beruházások és felújítások közül a leglényegesebbek a M2 metróvonal felújítása 2005-2008. években, a Szentendrei HÉV vonal korszerűsítése 2005-2007. években, a Nagykörúti villamos-pálya és áramellátásának korszerűsítési munkái voltak.

Az infrastrukturális berendezések, elemek olyan állapotban vannak, hogy a jelentkező **meghibásodások miatti korlátozások állandósultak, azok elhárítása fenntartási módszerekkel már nem oldható meg.** Kivételt csak az M2 metróvonal jelent, ahol a rekonstrukció a befejeződött. Az infrastruktúra megközelíti, a járműpark viszont elérte a „billenő pontot”, ahonnan az állapotok romlása már az időfüggvényben nem lineáris, hanem exponenciális. Azonnali beavatkozások nélkül a rendszer rohamos mértékben halad az ellehetetlenülés felé. Az infrastruktúra elemek közül a pályák és a vonalvilágítás berendezéseinek műszaki állapota megközelíti a kritikus 50%-os szintet.

A járműállomány műszaki állapotát mutatja, hogy az összes járműkategória túlhaladta a tervezett életkorát, az infrastruktúra minden alrendszere elérte azt a határpontot, amely alatt bármikor és bármilyen típusú hiba bekövetkezhet. A forgalmi következményeket a menetkimaradások alakulásával lehet jól érzékelteni, melyek száma 2010-ben a 2007. évi 245%-a volt. Ez a növekedés a ciklusrend szerinti javítás tervezését lehetetlenné tette.

A működőképességet biztosító eszközpark állapota fokozatosan romlott. **A jármű- és infrastruktúra állomány** könyv szerinti érték/bruttó érték alapján számított **átlagos használhatósági foka folyamatosan csökkent.**

A használhatósági fok mérőszáma, az eszközállomány nettó és bruttó értéke arányából mutatott kép – a felújítások után is – a valóságosnál kedvezőbb képet mutat. Az autóbusz, trolibusz, földalatti és a fogaskerekű vasút használhatósági foka így is 50% alatt maradt.

Az autóbuszok 60-80%-a meghaladta a tervezett műszaki élettartamát, a járművek meghibásodásának oka alapvetően a szerkezeteinek üzemszerű elhasználódásából és korából adódó anyagfáradás volt. Az autóbusz parkból **a 2005-2010 években 280-400 kocsi nem került forgalomba,** csúcsidőszakban átlagosan 193 db a telephelyen maradó autóbuszok száma, ami 86% járműkiadási arányt jelent. A forgalomba nem adott járművek biztosítottak fedezetet a ciklikus karbantartásokra és a pótlási feladatokra is. **A műszaki állapotokra tekintettel** az – előregedett, a tervezett életcikluson túlfuttatott, nagyjavítást nem kapott – **cserélendő autóbuszok darabszáma megközelítette az ezer darabot.**

A BKV külön nem mutatja ki az életciklust betöltött járművekre fordított költségeket. A vasúti jármű szakterületen az elmaradt járműjavítások adatait az 5. számú melléklet tartalmazza, a javítás elmaradása azt jelenti, hogy az adott járművön nem került a ciklusrend szerinti esedékességgel elvégzésre a javítás, de a későbbiekben – a mindenkorai rendelkezésre álló beruházási költségkeret függvényében, vagy egy másik, javításra szoruló jármű rovasára – ezek a járművek is műhelyi javításra kerültek. A javítás elvégzéséig ezeket a járműveket a biztonságos üzemeltetéshez szükséges műszaki beavatkozásokkal tartották forgalomban. A metró járműveknél a BKV kimutatta, hogy a vezérigazgató által elrendelt felújítási tilalom következményeként 2006 és 2010 között 82 db szerelvény felújítása maradt el (6. számú melléklet). Az új járművek beérkezésének bizonytalansága következtében 2011 januárjától – meghatározott ütemterv szerint – az elmaradások pótlása megkezdődött. A HÉV járművek esetében elmaradt járműjavítás nem volt.

A BKV az energiafelhasználás területén tett intézkedéseivel a közlekedési szolgáltatások megbízható ellátása mellett a költségek csökkentését, illetve az energiafelhasználás hatékonyságának fokozását kívánta elérni.

Annak érdekében, hogy az energiaszolgáltatóktól az elérhető legalacsonyabb beszerzési árat kapja a BKV a 2005-2009 években energiahordozónként (azok értékesítési sajátosságaihoz alkalmazkodva) eltérő lépéseket tett.

A villamosenergia-költségek 2005-2010. évi alakulását a következő táblázat mutatja be:

Év	Villamos energia		
	MWh	ezer Ft	Egységár
2005	302 884	5 961 450	19,68
2006	313 675	6 342 544	20,22
2007	306 203	8 005 031	26,14
2008	310 149	9 595 892	30,94
2009	309 617	10 788 935	34,85
2010	315 631	8 612 947	27,29

Forrás: BKV (A költségkimutatás az ÁFÁ-t nem tartalmazza)

Az elérhető legalacsonyabb beszerzési ár érdekében 2010. január 1-jétől Európai Unió hatáskörű közbeszerzési eljárás eredményeként – teljes körű ellátás keretében – a szabadpiacról történik a villamos energia beszerzése. A várható fogyasztás negyedórás előrejelzéséért kapott árcsökkentés hatására **2010-ben több mint 250 millió Ft villamosenergia-költség megtakarítás jelentkezett.**

A BKV a villamos energia igényét monitorozza és a lehetőségeihez képest optimalizálta. A villamos energia monitorozás eredményeként a 2010. évi közbeszerzési eljárást úgy írták ki, hogy vállalták a fogyasztási adatainak negyedórás időközre való, 5%-os pontosságú előrejelzését, egy héttel a tényleges fogyasztás előtt. Az ajánlattevők közül a nyertes ajánlattevő 1 Ft/kWh „Jótéjesítési Prémium” értéket határozott meg.

A BKV **intézkedett a villamos vontatási hálózat energiaveszteségeinek feltárására.** A vontatási földkábelek és szívópontok esetében a rossz műszaki állapotok a hálózat veszteségeit növelik, ezért **ennek pontos megállapítására vizsgálatokat végeztek.**

A HÉV vonalak esetében 2004. évben a szentendrei HÉV vonalon, a Filatorigát áramátalakító körzetében, a Nagyicce és Kavicsbánya HÉV áramátalakítóknál 2005. III. negyedévben végezték el terhelés-vizsgálatokat. Villamos szakterületen 64 esetben vizsgálták a kábelek állapotát és 50 vizsgálatot végeztek az olajos transzformátorok műszaki állapotára vonatkozóan. Jellemzően elvégezték a be- rendezések javítás, karbantartás előtti, utáni hőkamerás méréseit. Az ellenőrzés időszakában valósult meg az M2 metró vonal rekonstrukciója, amelynél a kábelkötések is felújításra kerültek, jelentősen csökkentve a visszavezető hálózaton keletkező veszteségeket.

Az épületek energiaveszteségeinek csökkentése érdekében 2009-ben Cinkota autóbusz telephelyen nyolc darab, Kelenföld autóbusz telephelyen három darab gyorsmozgású spirálkaput építettek be a meglévő SCAN-DOOR kapuk mellé, a Fehér úti metró telephelyen szintén megvalósult egy hasonló beszerzés (kocsisín csarnoképület).

A gázolaj költségek alakulása a 2005-2010. években

Év	Gázolajfelhasználás		A VOLÁN átlagos gázolaj egységára (Ft/liter, áfa nélkül)
	millió Ft	Egységár Ft/liter (áfa nélkül)	
2005	6953	187,1	187,4
2006	7964	207,8	208,0
2007	7704	200,5	201,2
2008	9007	237,4	239,6
2009	7670	199,6	200,4
2010	9087	235,3	236,6

A gázolajköltségek csökkentése érdekében a BKV folyamatosan szélesítette a lehetséges beszállítók közötti piaci versenyt. Ennek megvalósítása során a Kbt. 18. címe szerinti keret-megállapodásos eljárásrend szerint folytatták az üzemanyag beszerzést. A BKV eljárása következtében **a nagykereskedelmi üzemanyagárhoz képest is 2-3%-kal alacsonyabb áron történt a gázolaj beszerzés**, illetve a VOLÁN vállalatok átlagos gázolajáránál minden évben alacsonyabb volt. A BKV-nál a **gázolaj felhasználás csökkentése érdekében** sokrétű – a járművezetői-forgalmi és a műszaki területeken megjelenő – **intézkedést és utasítást adtak ki**. A járművek rendszeres ellenőrzése technológiai vizsgálati folyamatában kerül sor célzottan az üzemanyag elfolyások (üzemanyag vezetékek, csökötések, tartály, töltőcsonc) felderítésére és megszüntetésére. A járművek túlfogyasztása okainak meghatározása érdekében az üzemanyag fogyasztást naponta, járművezetőnként feldolgozták és elemezték. Az értékeléseknél különös fontossággal kezelték a forgalmi változásokat, amelyek objektív okokból eredményezik a járművek gázolajfogyasztásának megemelkedését.

Az üzemanyag megtakarítást a közúti gépjárművek üzemanyag- és kenőanyag-fogyasztásának igazolás nélkül elszámolható mértékéről szóló 60/1992. (IV. 1.) Korm. rendelet előírásai, és az üzemeltetési körülményekhez, viszonylatokhoz kapcsolódó korrekciós tényezők alapján meghatározott üzemanyagnormához hasonlítva állapították meg. A viszonyítási alapul szolgáló normát a 2006. és a 2007. évben szigorították. Az üzemanyag megtakarításhoz kapcsolódóan a gépjárművezetők részére ösztönzési rendszert működtettek.

Az üzemanyag megtakarítás alakulását a 2005-2010. években a következő táblázat szemlélteti:

Évek	Felhasznált üzemanyag mennyisége (ezer liter)	Megtakarított üzemanyag mennyisége (ezer liter)	Megtak arítás (millió Ft)
2005	37 162	2 452	458,8
2006	38 333	1 909	396,6
2007	38 427	2 971	595,6
2008	37 938	2 724	646,8
2009	38 424	2 591	517,3
2010	38 612	2 016	474,6
Megtakarítás összesen			3 089,7

Forrás: BKV

A táblázat adataiból kitűnik, hogy az üzemanyag megtakarítások nagyságrendje évente 1,9 és 3,0 millió liter között volt, összege pedig az éves gázolajfelhasználás költségének 5,0-7,7%-át tette ki.

Az alternatív hajtóanyagok alkalmazására vonatkozó kutatásokat és trendeket a BKV folyamatosan nyomon követte. Tanulmányok és tervek nyomán átfogó összehasonlítást végeztek az alternatív hajtásrendszerekkel kapcsolatban, ezen belül a legrealisabban szóba jöhető CNG (sűrített földgáz), illetve hibrid hatásrendszerrel összefüggésben. A földgáz üzemre történő átállás a CNG autóbuszok esetében a 421 ezer Ft/év járműre vetített többletköltség miatt a BKV döntése alapján jelenleg nem valósítható meg.

3.5. **A saját javítóbázisok felkészültsége, a javítóbázisokon kívül végzett alvállalkozói munkák indokoltsága**

A Közúti Jármű Főmérnökségen az autóbuszok üzemeltetését végző mind az öt telephely rendelkezik hatósági telepengedéllyel, valamint működik NKH engedéllyel rendelkező saját javító bázis, amelyek egyben műszaki vizsgahelyek is. A saját javító bázisok műszaki felszereltségének színvonala, valamint a szakemberek felkészültsége megfelel a szakhatósági követelményeknek, amit a rendszeres hatósági ellenőrzések is igazoltak. A telephelyek kielégítik a telepengedélyben rögzített 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet, az ISO 9001 által előírt, valamint a további munkavédelmi, környezetvédelmi és egyéb előírásokban meghatározott követelményeket. **A műszaki szakterület a forgalomba állítás előtt biztosította a járművek forgalombiztonsági előírásoknak való megfelelését.**

A Vasúti Jármű Főmérnökségen a javító bázisok, illetve a minőségellenőrzést végző szervezet minden olyan felszereltséggel rendelkeznek, amelyek a közlekedésbiztonsági előírások betartásához, illetve betartatásához szükségesek.

A kerékpárok műszaki állapotának megítélésére a kocsiszínek és a járműjavítók el vannak látva sablonokkal és mérőműszerekkel. A levegős és elektromos működtetésű készülékeket, valamint a villamos forgógépeket a javítás után próbapadokon ellenőrzik. A villamos járművek féklassulásának, szigetelési és földelési ellenállásának mérésére célműszerek álltak rendelkezésre. A repedésvizsgálatokhoz ultrahangos vizsgálóműszert, repedésvizsgáló mágneseket alkalmaztak. Az M2 metró vonalán a járműveket fél-automatikus vonatvezetői rendszer segítségével (AVR) üzemeltetik. A rendszernek a járművek fedélzetén lévő berendezéseinek próbájára külön próbaterem áll rendelkezésre.

A műszaki üzemeltetés kockázatkezelési gyakorlata során a legfontosabb alapelv, hogy olyan jármű nem adható forgalomba, illetve olyan infrastrukturális eszköz nem tartható üzemben, amely **forgalombiztonsági kockázatot jelent**.

Az eszközök műszaki állapotának folyamatos romlása mellett a saját javító bázisok **a forgalombiztonság szintjét biztosították**. A BKV műszaki eszközszerrendszere (járműállomány, infrastruktúra) napjainkra a teljesítőképességének, használhatóságának határára érkezett. A forgalom-lebonyolításra kifejtett hatások következtében a rendkívüli műszaki események száma a 2009. évi 24 966 darabról a 2010. évre 33 333 darabra nőtt. A járműpark és az előregedett infrastrukturális eszközszerrendszer több mint kétharmada a tervezett élettartamát már meghaladta. A saját javító bázisok rendelkezésére álló javítási-üzemeltetési keretek az elmúlt években reálértékben csökkentek, de a nagyságrendjük sem nyújtott fedezetet az előírt javítások, karbantartások maradéktalan végrehajtására.

A járműpark működképességének fenntartása érdekében szükséges volt a saját javító bázisokon kívüli, alvállalkozók útján elvégzett munkák igénybevétele is. Az autóbuszok főegységei körében a motorok, kormányművek, futóművek, sebességváltók javítására kerül külső partner bevonásával sor, mivel ezen feladatok ellátására a BKV saját kapacitással nem rendelkezik. A Vasúti Jármű Főmérnökség külső vállalkozásoknak adta azokat a munkákat, amelyek a viszonylag kis darabszám miatt az arra szakosodott cégeknél olcsóbban elvégezhetők (forgácsolás, hőkezelés). Jelenleg csak azoknak a fődaraboknak a javítását, illetve olyan járműsérülések helyreállítását végeztetik külső vállalkozóval, amelyhez a BKV nem rendelkezik kapacitással, vagy műszaki felkészültséggel. A fődarabok külső fél által történő javíttatásánál – az ajánlati ár mellett – alapszempont a szakmai alkalmasság volt. Az elvégzett felújításokat a BKV minőségellenőrző szervezete ellenőrzi és veszi át.

A BKV egyik legfontosabb alvállalkozója, a 100%-os tulajdonú leányvállalata, a VJSZ Kft., amely éves árbevételének 95-98%-át a tulajdonos megrendeléseit tették ki. A 2005-2010. években a javítás műszaki tartalmától függően 3000-3500 millió Ft közötti értékben, 50-100 db értéknövelő járműjavítást, jármű rekonstrukciót, sérülésjavítást, jármű üzembe helyezést végzett el. Emellett mintegy 900-1000 millió Ft értékben villamos, HÉV és metró egyedi fődarab (kerékpár, motor, forgóváz, abroncskozás) javítást végzett, 150-250 millió Ft közötti értékben gyártott kitérőket, átszeléseket és pályaalkatrészeket, egyéb alkatrészgyártást és javítást 50-100 millió Ft közötti értékben végzett.

A Mozdólépcső Javító és Szolgáltató Kft. a BKV 100%-os tulajdonában lévő leányvállalata. A 2005-2010. években a mozdólépcsők javítására kifizetett szolgáltatási díj összege 7,4 milliárd Ft volt. A két alvállalkozóval elvégzetett munkák - a szakértő vizsgálata és véleménye alapján - indokoltak és szükségességek voltak.

Az Európai Unió kötelezése alapján **az autóbusz járatkiszervezésekre kiírt**, nyílt nemzetközi **közbeszerzési eljárás eredménye**, az ajánlatbeadások hiánya egyértelműen **azt mutatta, hogy a piac a felajánlott áron nem vállalta a feladatot, a tender eredménytelen volt**. Az új feltételekkel kiírt közbeszerzési eljárás alapján a 2004. évtől kezdődően öt alvállalkozó autóbuszai látják el 55 viszonylaton a tömegközlekedési feladatokat. Az alvállalkozóknak kifizetett szolgáltatási díj összege a 2005-2010 közötti időszakban 18,3 milliárd Ft volt. A járatok **kiszervezése nem csökkentette a szolgáltatás költségeit**. Az alvállalkozó nem végzett egy sor olyan tevékenységet, melyet a BKV-nak el kell látnia. Ilyen tevékenységek a forgalomirányítás, a menetrend-készítés, a forgalomfejlesztés, az értékesítés és a jegyellenőrzés. Az alvállalkozó bevonása átmenetileg kiváltja a járműbeszerzésre fordítható eszközök hiányát, de ez költségmegtakarítást nem jelent. A járatkiszervezés alvállalkozóinak adatait, viszonylatait, költségeit a 7. számú melléklet tartalmazza.

4. A BKV ADÓSSÁGFINANSZÍROZÁSI ÉS LIKVIDITÁSI PROBLÉMÁI MEGOLDÁSÁNAK, A JELENTKEZŐ KOCKÁZATI TÉNYEZŐK KEZELÉSÉNEK EREDMÉNYESSÉGE

4.1. Az adósságot keletkeztető döntések során a pénzügyi egyensúly fenntartását veszélyeztető külső és belső kockázatok vizsgálata

A BKV 2007. előtti aláírási szabályzatai a szerződések aláírását megelőző engedélyezésre vonatkozó előírást nem tartalmaztak. A 2007. évi Aláírási Szabályzat az üzleti tervben nem szereplő hitelek felvételére vonatkozóan az alaptőke 2%-át meghaladó hitelfelvételnél a Gazdasági Bizottság, az alaptőke 2%-át el nem érő hiteleknél az Igazgatóság döntési hatáskörét írta elő. A bankgarancia esetében 100 millió Ft értékhatár fölött a Főváros Önkormányzata engedélyéhez köti a szerződéskötést. Az Aláírási Szabályzat lízing ügyletek engedélyezésére vonatkozóan szabályozást nem tartalmazott.

Az Alapító Okirat szerint **a Főváros Önkormányzata kizárólagos hatáskörébe tartozik** az éves üzleti terv jóváhagyása, a jóváhagyott üzleti tervben nem szereplő fejlesztési **hitelfelvétel engedélyezése**, amennyiben a hitelfelvétel – az egyes szerződések értékét két éven belül összeszámítva – az alaptőke 2%-át meghaladja. A 2010. október 27-i alapító okirat módosítással a Főváros Önkormányzata kizárólagos hatáskörébe került a garancia- vagy kezességvállalás, a tartozásátvállalás, illetve a tartozás elengedése, követelés vásárlása és követelés engedményezése, ha a szerződés értéke éves szinten az 50 millió Ft összeget meghaladja; a pénzügyi lízing, a tartós bérleti szerződés megkötése, ha a szerződés alapján az éves kötelezettségvállalás az 500 millió Ft

összeget meghaladja. Az értékhatárokat el nem érő esetekben az Igazgatóság dönt.

Az üzleti terveket **az Igazgatóság és a Főváros Önkormányzata a 2002-2010-es években** elfogadta, ezzel az üzleti tervekben szereplő **adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokat engedélyezte** (8/d. számú melléklet). **A BKV az üzleti terveiben a hitel- és kölcsön műveletek közül nem mutatta be 2005-ben a 3,8 milliárd Ft-os folyószámlahitelkeret emelést, a 2007. évben három hitel törlesztőrészletének átütemezését** 10,2 milliárd Ft összegben. Az Igazgatóság nem hozott határozatot a 3,8 milliárd Ft folyószámlahitelkeret emelés tekintetében, azonban a 2007. évi átütemezéshez határozatban hozzájárult.

A BKV 2002-ben 5,0 milliárd Ft rendkívüli, beruházási célú hitel felvételére kapott engedélyt, ennek ellenére a szerződést forgóeszköz-finanszírozási céllal kötötte meg és az összeget a 2003. év I. negyedévében szabálytalanul működésre használta fel. A 2004. évi üzleti tervben 20 milliárd Ft működési és 8,0 milliárd Ft fejlesztési célú hitel felvételt terveztek, az Igazgatóság 60/2004. számú határozatával a konstrukciót 15,0 milliárd Ft beruházási és 12,0 milliárd Ft működési célú hitel felvételére változtatta, ténylegesen 23,9 milliárd Ft forgóeszköz finanszírozási célú hitel felvétele történt meg.

A BKV közbeszerzési eljárást hirdetett 2005-ben gördülőállomány (autóbusz, trolibusz, belszolgálati járművek) beszerzéséhez lízing biztosítása céllal 7800 millió Ft értékben, 2005-2006. években történő igénybevétellel. A közbeszerzési eljárás kiírásának engedélyezésére az Igazgatóság döntést nem hozott. A 2005. évi üzleti tervben az igénybe venni kívánt lízing összege nem követhető nyomon (a cash-flow tervben és a beruházási tervben eltérnek az összegek, a finanszírozási tervben és a vezetői összefoglalóban nem tesznek említést lízingből történő finanszírozásra), a 2006-os üzleti tervben a nyomonkövethetőség biztosított volt. A BKV pénzforgalmi osztályvezetője 2004. április 5-én a gazdasági vezérigazgató helyettes részére feljegyzést készített 50 db VOLVO autóbusz beszerzésének lízing konstrukció keretében történő esetleges megvalósításáról, melyben kimutatta, hogy a lízing konstrukció alkalmazása összességében rosszabb pénzügyi adottságokkal bír, mint a saját forrásból vagy hitelből történő beszerzés. A közbeszerzési eljárás megindítására vonatkozó előzetes tájékoztató közzétételét a Beruházási és a Közbeszerzési Igazgatóság Közbeszerzési Irodájának vezetője 2005. április 14-én kezdeményezte. Az előzetes tájékoztató közzétételének kérésére vonatkozó döntés meghozatalakor a döntéshozó a feljegyzés alapján tudott arról, hogy a lízing nem a legelőnyösebb finanszírozási konstrukció, és a döntés időpontjában egyértelmű információkkal rendelkezett a döntés következtében keletkező vagyoni hátrányról. A megkötött lízing szerződések összesen 106 db autóbusz, 10 db trolibusz és 22 db belszolgálati jármű beszerzésének finanszírozását tartalmazták. Az ÁSZ számítása szerint a lízingből történt finanszírozás a teljes konstrukció esetében 500-700 millió Ft-ra becsülhető **többletköltséget okozott a BKV-nak.** Ezért az Állami Számvevőszék feljelentést tett.

A szállítói állomány faktorálásának engedélyezését az Alapító Okirat nem rendelte a tulajdonos kizárólagos döntési jogkörébe. A faktorálás lehetőségét a 2007. évi üzleti terv nem tartalmazta, de az Igazgatóság határozatot hozott

arról, hogy 2007. november hónaptól – a faktoráló bank felé fizetendő kamat teljesítése mellett – hozzájárul a szállítói kötelezettségek faktoring ügylethez kapcsoltn történő teljesítéséhez maximum 4,0 milliárd Ft értékben. A 2008. évtől a szállítói állomány faktorálása az üzleti tervekben szerepelt.

A BKV pénzügyi kockázatkezelési stratégiával nem rendelkezik, a kockázatok feltárására és kezelésére vonatkozó szabályokat nem határozták meg. A Corvinus Egyetem Szabályozott Iparágak Kutatóközpont 2011-ben tanulmányt készített „*Egységes Kockázatkezelési Modell kialakítása a BKV Zrt.-nél*” címmel. A tanulmány a Pénzügyi Főosztály esetében a hitelek kamatfelára, az alapkamat változása és az év végi árfolyamváltozás kockázatokat határozta meg, a visszafizetési, likviditási, refinanszírozási, költségfedezeti kockázatok azonban nem kerültek azonosításra.

A BKV-nál az adósságot keletkeztető döntések magas kockázatúak voltak, mert a döntések előkészítése során az üzleti tervekben a visszafizetés kockázatait nem tárták fel, a visszafizetések forrásait nem határozták meg, hitelköltségekre vonatkozó számításokat nem végeztek, a költségek fedezetét nem határozták meg, a hitelek megtérülésére számításokat nem végeztek, a változó kamatból eredő kockázatot nem mutatták be, nem mérték fel a fejlesztési célú hitelek működésre történő felhasználásának kockázatát.

A BKV a likviditásának tervezésekor az adósságállomány egészére vonatkozó likviditási- és kamatkockázat elemzést készített az adott üzleti évre vonatkozóan, kötelezettségként a jelentkező hitelátütemezést, hitelmegújítást, visszafizetési kötelezettséget bemutatta, ezzel a likviditási kockázatot csökkentette. Viszont a kockázatot növelte, hogy a BKV üzleti terveiben több évre vonatkozóan sem az adósság teljes egészére, sem az adott évben tervezett adósságot keletkeztető döntésekre nem mutatta be a kamat- és hitelköltségeket, valamint a – 2006. és 2007. évek kivételével – az adósságszolgálatot sem.

A BKV az Alapító Okirat által meghatározott tájékoztatási kötelezettségének a Főváros Önkormányzata felé eleget tett, de **az adósságot keletkeztető döntések visszafizetési kockázatairól, a kockázatkezelés lehetőségeiről és feltételeiről az üzleti tervek nem tartalmaztak tájékoztatást**. Az üzleti tervek szerkezetére vonatkozóan jogszabályi előírás nem volt, saját belső szabályozásában határozták meg üzleti terv felépítését. A BKV tervezési és beszámolási szabályzatának pénzügyi tervre vonatkozó fejezete, valamint a gazdasági vezérigazgató-helyettes által évente kiadott tervezési irányelvek az adósságállomány bemutatására, az adósságot keletkeztető döntések tervezésére előírásokat nem tartalmaztak, a mellékletek között az adósságállomány alakulását bemutató kötelezően elkészítendő kimutatás nem volt.

A BKV vezérigazgatójának a záró megbeszélésen fenntartott észrevétele szerint: „A BKV Zrt. működésében a legnagyobb pénzügyi kockázatot a fizetési képtelenség veszélye jelentette. A hitelfelvételnek más alternatívája nem volt, megfelelő mértékű támogatás hiányában a BKV fizetőképességét más módon nem lehetett biztosítani. Ebben a helyzetben a fizetőképességre a döntés elmaradása jelentette volna a legnagyobb kockázatot, mivel a hitelfelvétel elmaradása esetén a BVK Zrt. fizetési képtelenné vált volna, ami a szolgáltatás leállítását vonja maga után. Kérjük a megállapítás törlését.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel az adósságot keletkeztető döntések előkészítése során a hitelfelvételre vonatkozó döntés elmaradásának kockázatait mutatták be, a hitelfelvételt eredményező döntésből eredő likviditási és visszafizetési kockázatra vonatkozó elemzés nem történt. A hitelszerződések megkötésére vonatkozó döntések megalapozásához, a döntés következményeire vonatkozóan – a kamatkockázat kivételével – kockázatelemzést nem végeztek, a hitelköltségek biztosításának fedezetét nem vizsgálták, a fejlesztési célú hitelek megtérülésére vonatkozóan számítások nem készültek, a felhasználási kockázatra vonatkozó elemzés nem történt.

A likviditás tervezése során az üzleti évre tervezett adósság-állományváltozás, a fizetendő törlesztőrészek és a tervezett kamatköltségek összesítve bemutatásra kerültek. Ennek ellenére az üzleti tervek a döntéshozók számára nem biztosították a döntések meghozatalához szükséges tájékoztatást, mert az üzleti év során felvenni tervezett hitelek és egyéb adósságot keletkeztető döntések vonatkozásában tételes kimutatást sem a szöveges indoklási rész, sem a tervezési tábla nem tartalmazott, az üzleti évre tervezett adósságot keletkeztető döntések törlesztéseinek mértékét, ütemezését, kamatfizetési kötelezettségét, egyéb – a hitelfelvételhez kapcsolódó – költségeit elkülönítetten nem mutatták be.

A BKV vezérigazgatójának a záró megbeszélésen fenntartott észrevétele szerint: *„Az évközben történt átütemezések költségei az üzleti tervek készítésekor még nem voltak ismertek, sőt az átütemezés ténye sem volt még ismert. A pénzügyi helyzettel foglalkozó igazgatósági előterjesztések már említik ezeket a költségeket.”*

Az észrevétel nem megalapozott, mivel az üzleti tervek készítése során a hitelek átstrukturálását már tervezték, ennek költségeit azonban elkülönítetten nem mutatták ki.

A BKV hitelfelvételeire kiírt beszerzési eljárások során a belső szabályozás szerint 2002-2004 között a kiírást kezdeményező szervezeti egység vezetője volt a döntéshozó, 2004-2008 között egyszemélyi döntés esetén az Aláírási Szabályzat szerint szerződéskötésre jogosult vezető, testületi döntés esetén az Értékelő Bizottság. Az új Beszerzési Szabályzat szerint 2008. augusztustól a Bíráló Bizottság javaslata alapján egyszemélyi döntés esetében a döntést 50 millió forint felett a vezérigazgató hozta, testületi döntés esetén pedig a Döntéshozó Bizottság. A 2009. év júliustól az 5000 millió forintot meghaladó beszerzések esetében a döntést a BKV Igazgatósága mint testület hozza, az 500 millió forintot meghaladó beszerzések esetében pedig a vezérigazgató egyszemélyben.

Az eljárásokat lezáró határozatot (döntést) négy esetben a vezérigazgató, a 2005. évi lízing szerződés esetében – a szabályzatok előírásaival ellentétesen – a vezérigazgató helyett a Beruházási és Közbeszerzési Igazgatóság és a Gazdasági Igazgatóság vezérigazgató-helyettesei hozták meg.

Az Aláírási Szabályzat rendelkezik a szerződések aláírásának jogáról: a vezérigazgató kizárólagos jogkörébe helyezi a hitel- és kölcsönszerződések, valamint az ezekhez kapcsolódó okiratok, jelzálog, elidegenítési tilalom, hitelfelvétel, tárgyi eszközök, ingatlanok, vagyonértékű jogok megterhelése (kezesésvállalás, kötelezettség átvállalása, hitelfedezet, bankgarancia), kölcsön nyújtása (nem mun-

kavállalók számára) tárgyú okiratok aláírását, helyettesítését az Igazgatóság két tagja láthatta el.

A BKV-nál a 2002-2010. időszakban a hitel- és kölcsönszerződések, valamint szerződésmódosítások 90%-át a szabályoknak megfelelően a vezérigazgató vagy két igazgatósági tag írta alá. A lízingre vonatkozó szerződéseket, valamint egy esetben a hitelszerződést, öt további esetben hitelszerződés-módosításokat **az Aláírási Szabályzatban foglaltakkal ellentétben a BKV két vezető tisztségviselője írta alá.**

A BKV vezérigazgatójának a záró megbeszélésen fenntartott észrevétele szerint: „Az Unicredit Bankkal aláírt hitel-hosszabbítást a vezérigazgató úr távollétében a gazdasági vezérigazgató helyettes és a pénzügyi főosztályvezető írta alá. Kérjük ennek törlését a szabálytalanul aláírt dokumentumok közül, mert – amint egyébként a Jelentéstervezet készítői is megemlítik itt zárójelben – a vezérigazgató meghatalmazta a gazdasági vezérigazgató helyett a BKV harmadik személyekkel szembeni teljes jogú képviselőjére, valamint a módosítást utólagosan jóváhagyta.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel a vezérigazgató ugyan meghatalmazta a gazdasági vezérigazgató-helyetteset, de ez ellentétes volt az érvényben lévő aláírási szabályzat azon előírásaival, hogy a vezérigazgató távollétében a hitelszerződéseket a BKV Igazgatóságának két tagja írhatja alá és a pénzügyi osztályvezető nem volt az Igazgatóság tagja.

Az Igazgatóság felé történő, a hitelek engedélyezésére vonatkozó előterjesztések – a hitelfelvétel szükségességének indoklásaként – likviditási- és kamatkockázat elemzést tartalmaztak, azonban a visszafizetésre, a törlesztőrészek fedezetére, a hitel költségeinek kockázatára nem tértek ki.

Az NKH 2010. november 8-ával a **BKV valamennyi tevékenységével kapcsolatos vasúthatósági működési engedélyét felfüggesztette**, egyidejűleg hat hónapig érvényes, ideiglenes működési engedélyt adott ki. A döntés indoka az volt, hogy a Vtv. 8. § (1) bekezdése szerint a BKV pénzügyi helyzete teljesítőképességével kapcsolatos követelményeknek való megfelelést nem tudta teljesíteni. A működési engedélyek felfüggesztését a hatóság 2010. november 8. és december 20. között visszavonta, mivel a fővárosi közösségi közlekedés működtetése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1260/2010. (XI. 30.) Korm. határozat rendelkezett arról, hogy a 2010. évi költségvetés általános tartaléka terhére 7,5 milliárd Ft átcsoportosítására kerüljön sor a fővárosi közösségi közlekedés zavartalan működése érdekében.

4.2. Az adósságot keletkeztető döntések külső és belső kockázatainak csökkentése és a pénzügyi egyensúly biztosítása

A **BKV a pénzügyi egyensúly biztosítása érdekében 2002-2005. években bevételt növelő intézkedéseket nem hozott.** A pótdíjbehajtások eredményesebbé tételére 2006-tól a behajtásba ügyvédi-irodákat, követeléskezelő irodákat vontak be. A 2007. évi stabilizációs és hatékonyságnövelő program keretében tett intézkedések eredményeként 5,8-8,6 milliárd forint többletbevételt várt a BKV. A program keretében a jegy- és bérletellenőrzések szigorítására a 2007. évtől bejáratok ellenőrzését alkalmazták a metró viszonylatokon, felszíni céll ellenőrzéseket vezettek be és jelentősen megemelték a pótdíjakat. A nagy ér-

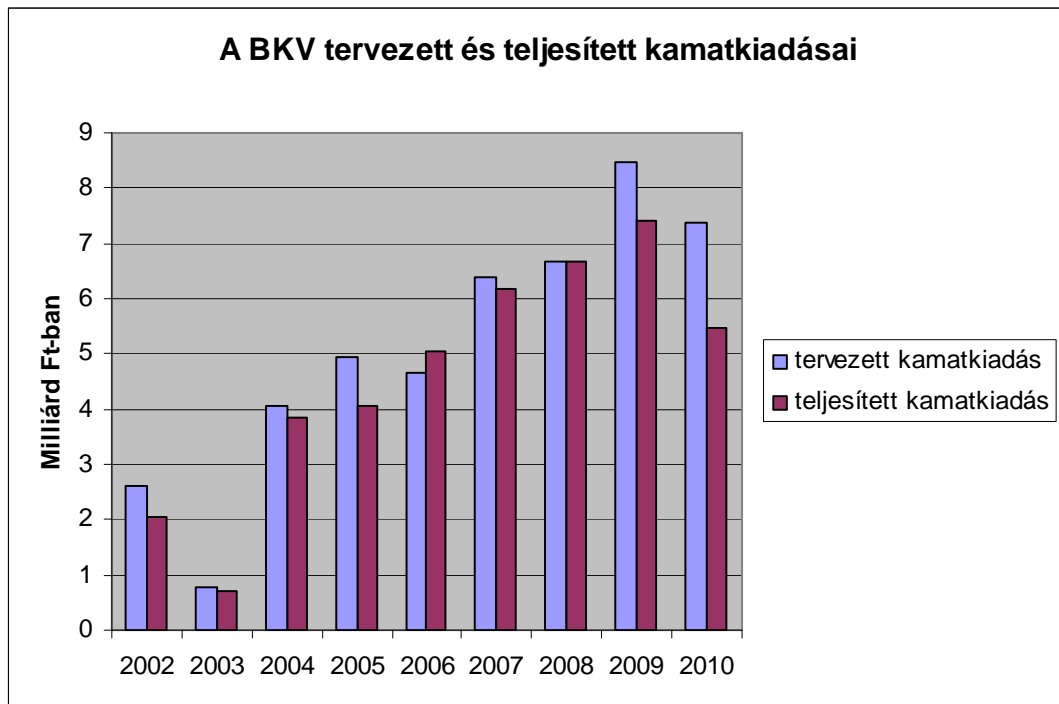
tékű pótdíjtarozások kedvezményes befizetése érdekében a 2007-2008. években akciót hirdettek Az értékesítési csatornák fejlesztése céljából kiterjesztették és átszervezték a viszonteladói hálózatot, valamint bevezetésre került a „kitelepüléssel értékesítés”. A reklámbevételek növelése érdekében a meglévő szerződések felülvizsgálatát tervezték 2007-ben.

A metró viszonylatok bemeneti ellenőrzésének állandósításának hatása megmutatkozott a jegyár bevételek magasabb realizálásában. **A pótdíj bevételek a 2007-2008. években jelentősen megemelkedtek**, a 2007. évben 613,6 millió forinttal, 2008. évben pedig 781,7 millió forinttal növekedtek az előző évhez viszonyítva. A pótdíjbevételek 2009-ben és 2010-ben jelentősen visszaestek (a 2010. évi pótdíjbevétel 726,2 millió Ft volt, ami csak 33,4 millió forinttal haladta meg a 2006. évi 692,8 millió Ft-ot). **Az ellenőrzéshez szükséges létszám biztosítását a BKV külső forrásból oldotta meg**, 2010-ben a fokozott jegyellenőrzés költsége 1600 millió forint volt. A reklámfelület bérleti díjából származó bevétel 2006-ban 620,5 millió Ft volt, ami 2007-ben 78,7 millió forinttal (11%), 2008-ban 9,8 millió forinttal (1,5%), 2009-ben 57,3 millió forinttal (8%) emelkedett az előző évhez képest.

A 2007. évi stabilizációs és hatékonyságnövelő program keretében szervezeti átalakítást hajtottak végre, melynek hatására **2007-2008-ban megközelítőleg 1000 főnyi létszámleépítés történt**. Az intézkedés eredményeként a bérköltség a létszámleépítés egyszeri hatásainak következtében a 2007. évben 2,2 milliárd forinttal növekedett a 2006. évhez képest, míg a 2008. évben a korábbi években tapasztalható növekedési ütem megtört, a bérköltség növekedése mindössze 0,8 milliárd forint volt a 7,5%-os bérfelértékelés ellenére. A 2008. évről 2009-re 3,0 milliárd Ft-tal nőtt a személyi ráfordítás. A BKV a 2007. évben stabilizációs és hatékonyságnövelő programja keretében tervezte a kiemelt igénybe vett szolgáltatási szerződések felülvizsgálatát, a karbantartások racionalizálását, a beszerzési folyamat átalakítását, a beszerzési költségek optimalizálását. A Stabilizációs és hatékonyság növelő programban meghatározott **célkitűzések nem valósultak meg**, a BKV anyagjellegű ráfordításai folyamatosan emelkedtek 2007-2010 évek között.

A BKV teljes hitelállománya változó kamatozású volt a 2002-2010. időszakban, ami kamatkockázatot jelentett a piaci kamatlábak kedvezőtlen alakulása esetén. A kamatkockázat csökkentése érdekében a BKV a hitelek közbeszerzési eljárásaiban a kamatfelárat határozta meg bírálati szempontként.

A BKV kamatkiadásainak alakulását a 2002-2010. években a következő diagram szemlélteti:

Forrás: A BKV üzleti tervei és beszámolóí (2002-2010 évek között)

A BKV a kamatkidadásokat az üzleti terveibe beépítette, az üzleti évre tervezett kamatkidadás a 2006. év kivételével minden évben meghaladta a ténylegesen fizetett kamatot, ezért likviditási kockázatot nem jelentett. A teljesített kamatkidadás 2009-ben és 2010-ben 1029 és 1908 millió Ft-tal elmaradt a tervezettől, melynek oka a jegybanki alapkamat folyamatos csökkenése volt.

A 2002-2010. években a BKV által kifizetett kamatok összege 41,4 milliárd Ft volt, ami a Szolgáltatási szerződésben rögzített kompenzáció érvényesítésével elkerülhető lett volna.

A hitelek visszafizetési kockázata magas volt, mert az eladósodottság és a folyamatos veszteséges működés eredményeképpen a törlesztő részletek fedezete nem állt rendelkezésre. A BKV a visszafizetési kockázat csökkentése érdekében az üzleti tervekben hitel átütemezéseket tervezett, a hitelek megújítását, illetve a nem megújítható vagy átütemezhető hitel visszafizetési kötelezettséget a költségeibe beépítette. A hitelintézetekkel tárgyalásokat kezdeményezett a hitelek átütemezésére, a hitelek megújítására a beszerzési eljárásokat meghirdette. A hitelek átstrukturálását a 2009. évig az üzleti tervek szerint megvalósította, azonban a 2010. évben egy 5,0 milliárd Ft-os hitel megújítására kiírt közbeszerzési eljárás eredménytelen volt. A hitel visszafizetésének fedezetét a 2010-ben kapott állami támogatás biztosította.

A BKV-nak a 2002-2010. időszakban átmenetileg szabad pénzeszköze a 2002. év végétől 2004. első félévéig volt, melyet egy naptól három hónapig terjedő időszakra, 2,5-7,85% fix kamatozással, 10 millió forint és 5000 millió forint közötti összegben kötött le. A 2002-ben felvett 25 millió USD (amerikai dollár) hiteltől származó szabad pénzeszközeit 12 naptól három hónapig tartó időtartamban 1,1-2,4% fix kamatozással lekötötte. Az ügyletekből származó kamatbevételeit tételesen nem mutatta ki, a pénzügyi műveletek bevételei (2002-ben

903 millió Ft, 2003-ban 542 millió Ft, 2004-ben 26 millió Ft) azonban egyik évben sem érték el a pénzügyi műveletek ráfordításait. Szabad pénzeszköze a BKV-nak 2004. második félévétől 2010. december végéig nem volt.

4.3. A kockázatok csökkentésére hozott intézkedések eredménye

Az adósságot keletkeztető döntések külső és belső kockázatainak csökkentésére hozott intézkedések eredményének megítélését az adósság, a fajlagos ráfordítások és a pénzügyi egyensúly alakulásán keresztül értékeltük. **Az adósság összege az ellenőrzött időszakban növekedett, de a BKV megőrizte fizetőképességét.** A fizetőképesség megőrzésében meghatározó szerepe az Állam és a Főváros Önkormányzata által nyújtott támogatásoknak volt.

A saját tőke és kötelezettségek arányát az alábbi táblázat szemlélteti:

Megnevezés/Év	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Saját tőke millió Ft	102 084	100 938	103 157	116 252	103 574	114 706
Kötelezettségek millió Ft	81 828	97 783	112 994	104 176	124 501	118 261
Saját tőke/kötelezettségek	1,25	1,03	0,91	1,12	0,83	0,97

A mutató a 2005. évhez képest számottevően romlott, több évben is az elvárható 1,00 érték alá esett.

A 2007. évi hatékonyságjavító intézkedések hatása a közösségi közlekedés fajlagos ráfordításai alapján

Megnevezés/év	2007	2008	2009	2010
Üzemi ráfordítás millió Ft	116 246	119 434	126 633	126 217
Telj. millió fhkm	21 308	21 375	21 552	21 458
Ft/fhkm	5,4555	5,5876	5,8923	5,8820
A Ft/fhkm változás az előző évhez (%-ban)		102,42	105,45	99,83

Az intézkedések a közösségi közlekedési tevékenység fajlagos ráfordításai szerint nem voltak eredményesek, a fajlagos ráfordítások tovább emelkedtek és csak 2010-ben sikerült a növekedést megállítani. A személyszállítási tevékenység támogatások nélküli bevételének egy Ft-jára jutó ráfordítás összege 2007-ről 2010-re 10%-kal emelkedett.

A BKV hitelállománya változásának és támogatásának alakulását a 2005-2010. években a következő táblázat szemlélteti:

Adatok: millió Ft-ban

Megnevezés	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rövid lejáratú hitelállomány változása	-1 036	6 524	849	-10 111	11 465	-4 318
Hosszú lejáratú hitelállomány változása	16 385	-3 170	3 722	3 884	1 170	-5 400
Hitelállomány változása összesen	15 349	3 354	4 571	-6 227	12 635	-9 718
Nem tervezett működési támogatás Fővárostól	0	0	0	0	0	5 132
Nem tervezett működési támogatás Államtól	0	0	588	10 000	0	17 500

A 2008. és a 2010. év kivételével a hitelállomány nem csökkent. A 2008. évben a csökkenést az előre nem tervezett támogatás kifizetése eredményezte. Ezt követően a 2009. évben a hitelkeret fokozott kihasználása jellemezte a BKV gazdálkodását. A hosszúlejáratú hitelek 2010. évi csökkenése az elmaradt hitelmegújítás következménye, a visszafizetést az előre nem tervezett állami és önkormányzati támogatások biztosították.

A BKV 2011. január havi nyitó szabad folyószámla hitelkerete 11,0 milliárd Ft, a nyitó adósság állománya 72,8 milliárd Ft, ebből a hitelek és kölcsönök állománya 63,8 milliárd Ft volt.

4.4. A működőképesség fenntartásának biztosítása

A 2005-2010. időszakban, illetve 2011 májusában a BKV működőképessége még biztosított volt, a 2011-től azonban az esedékes adósságterhek törlesztő részletei veszélyeztetik a **BKV fizetőképességének fenntartását**. Amennyiben a **2011. éves Üzleti Tervben jelzett működési támogatások szintje nem éri el a tervezett mértéket**, valamint ha **a 2011. évben lejárató hitelek megújítása eredménytelen lesz, akkor a BKV fizetésekképtelenné válik**.

A 2010. december 31-én fennálló hitelállományhoz kapcsolódó jövőben esedékes törlesztő részletek évenkénti összegének alakulása:

Adatok: millió Ft-ban

Megnevezés	2010.12.31 Záró állomány	2011 új hitelfelvétel (+)	2011. évben törlesztett hitelek	Esedékes tőketörlesztések összege			
				2011 törlesztendő hitelek	2012	2013	2014
Hosszúlejáratú bankhitel	52 490	3 500	3 800	12 400	35 790	3 500	500
Lízing	4 147		200	597	783	783	783
Összesen	56 637	3 500	4 000	12 997	36 573	4 283	1 283

Az esedékes törlesztő részletek teljesítése a 2011. évben 13,0 milliárd Ft, míg 2012. évben 36,6 milliárd Ft terhet jelent a BKV számára. A fenti táblázat nem tartalmazza a folyószámla-hitelek állományát, melyekhez kapcsolódó szerződéseket évente meg kell hosszabbítani. Az OTP Nyrt-vel szembeni 2010. évben elhalasztott tőketörlesztések közül 2011 januárjában kifizetésre került 0,8 milliárd Ft, illetve megtörtént a márciusban esedékes 1,2 milliárd Ft tőketörlesztés 2011. szeptemberre történő halasztása.

A BKV 10 milliárd Ft összegű hitelre vonatkozó közbeszerzési eljárást indított 2011-ben, melynek célja, hogy pótolja a 2010 decemberében a sikertelen hitelmegújítás miatt kifizetett 5 milliárd Ft-ot, illetve a 2011. év folyamán működési hitelhez kapcsolódó 5 milliárd Ft összegű esedékes törlesztő részletet. A kiírt közbeszerzési eljárásban való részvételre beadott jelentkezések alapján csak 3,5 milliárd Ft forrást sikerült bevonni. 2011-ben további 11,2 milliárd Ft összegű hitel megújítása válik szükségessé az esedékes törlesztő részletek teljesítésére.

A 2011. évi pénzügyi terv a lejáró hitelek, illetve esedékes törlesztő részletek teljes körű megújításával számolva készült, így ezek meghiúsulása esetén veszélybe kerülhet az üzleti tervben foglaltak teljesíthetősége. Az adósságterhek törlesztéseire vonatkozóan az évek során kialakult és az üzleti tervekben, jelentésekben is rögzített trendek előre vetítik **a fennálló hitelállomány hosszú távú fenntarthatóságában rejlő veszélyeket, melyek komoly kétségeket keltenek a pénzügyi egyensúly fenntartásával kapcsolatban.** A lejáró hitelek kiváltása, illetve az esedékes törlesztő részletek halasztása jövőbeni biztosítására a finanszírozó bankok csökkenő hajlandóságot mutatnak.

A BKV **jelenleg nem tudja biztosítani a hitelek visszafizetésének forrását.** A pénzügyi egyensúly fenntarthatóságának alapvető követelménye, hogy a ráfordítások a bevételekben megtérüljenek, és a hitelek visszafizetése is a bevételekből legyen biztosítható.

A társasági formára kötelezően előírt jegyzett tőkének megfelelő összegű saját tőkére vonatkozó előírást a Gt. tv. 51. § (1) bekezdése tartalmazza. A BKV a saját tőke megfelelőségére vonatkozó törvényi előírásoknak a 2005-2010. időszakban megfelelt, amit a következő táblázat adatai szemléltetnek:

Adatok: millió Ft-ban

Megnevezés	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Jegyzett tőke	127 000	127 000	127 000	127 000	127 000	127 000
Saját tőke	102 084	100 938	103 157	116 252	103 574	114 706
Saját tőke/jegyzett tőke	80%	79%	81%	92%	82%	82%

A BKV a Gt. tv. 245. § (1) bekezdésében megfogalmazott speciális előírásnak is megfelelt, mivel **saját tőkéje veszteség miatt a 2005-2010. időszak egyik évében sem csökkent az alaptőke kétharmadára.** Ezen jogszabályi előírásnak való megfeleléshez azonban feltétlenül **szükséges volt a Fővárosi Önkormányzattól a tőketartalék javára kapott fejlesztési célú tőkepótló támogatás.** Ennek hiányában a folyamatos működési veszteség következtében a saját tőke már 2006-ban az alaptőke kétharmada alá csökkent volna.

A BKV az adósságfinanszírozási és likviditási problémái megoldásánál jelentkező kockázati tényezőket nem kezelte eredményesen (3/b. számú melléklet), mivel az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló döntései során csak a hitelfelvétel elmaradásának kockázatait mutatta be, a hitelfelvétel következményeire vonatkozóan kockázatelemzést nem végzett, hitelfelvételre vonatkozóan a pénzügyi egyensúly fenntartását veszélyeztető külső és belső kockázatokat nem tárta fel. **A BKV 2011. május 31-ig biztosította a működőképesség fenntartását**, bár fizetőképességét, a gazdálkodás stabilitását nem önerőből biztosította. A fizetőképességet **a lejárt hitelek megújításával, illetve újabb hitelfelvételekkel érték el.** A fejlesztési célú hitelek nem térültek meg, mert a fejlesztések költsége az árbevételben nem érvényesíthető. Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalások gyakorlatilag csak az előre nem tervezett támogatások hatására csökkentek. Az esedékes adósságterhek törlesztése veszélyezteti a fizetőképességet, **a működőképesség hosszú távú fenntartását.**

Budapest, 2012. január „16 „

Melléklet: 19 db

Függelék: 3 db

V.5. 185/2010.05.20.

Kimutatás az Önkormányzat által 2002-2010. évek között a BKV Zrt részére nyújtott fejlesztési támogatásokról (4-es metró beruházás nélkül) millió Ft-ban.

Budapest Főváros Önkormányzata

Tanúsítvány

1. számú melléklet a V-3007/2011. számú jelentéshez

az Önkormányzat által 2002-2010 évek között a BKV Zrt. részére nyújtott fejlesztési célú támogatásokról*

Feladat megnevezése	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		mindösszesen n
	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	
1. BKV Rt. 2002-2010. évi beruházásainak támogatása	6 389,9	6 094,4	5 545,4	5 545,4	3 000,0	3 000,0	11 872,0	11 872,0	10 000,0	10 000,0	10 000,0	10 000,0	9 708,2	9 708,2	10 000,0	10 000,0	10 000,0	10 000,0	76 220,0
2. Villamos járműfejlesztés (Combinó)	3 077,1	15,2	11 842,4	10 943,1	12 425,8	250,4	10 502,0	9 623,8	10 104,7	8 838,5	7 146,0	6 455,2							36 126,3
3. Hannoveri használt villamosok beszerzése	2 911,4	2 911,4																	2 911,4
4. M-2 metróvonal felújítása			3 000,0	506,2	9 158,0	5 370,3	8 162,3	7 800,4	10 569,3	9 582,3	10 226,9	9 700,5	3 065,6	2 836,3	2 500,0	186,3	2 300,0	1 111,5	37 093,8
5. M-2 metróvonal járuléssere							28,0	1,2	9 548,1	9 545,8	10 233,0	1,3	9 600,0	8 859,9	11 477,7	846,8	11 647,3	118,3	19 373,3
6. Nagykőrüti villamoshoz (Combinó) peronok átépítése									550,0	550,0									550,0
7. Közforgalmu közútpótló kompok révek felújítási támogatása							10,5	10,5	6,5	6,5	7,7	7,7							24,7
8. BKV Hálózati Szolg. Kft. Céljellelleggel támogatott fejlesztési célú pénzeszköz átadás	10,0	10,0																	10,0
Osszesen:*	12 388,4	9 031,0	20 387,8	16 994,7	24 583,8	8 620,7	30 574,8	29 307,9	40 778,6	38 573,2	37 613,6	26 164,7	22 373,8	21 404,4	23 977,7	11 033,1	23 947,3	11 229,8	172 309,5

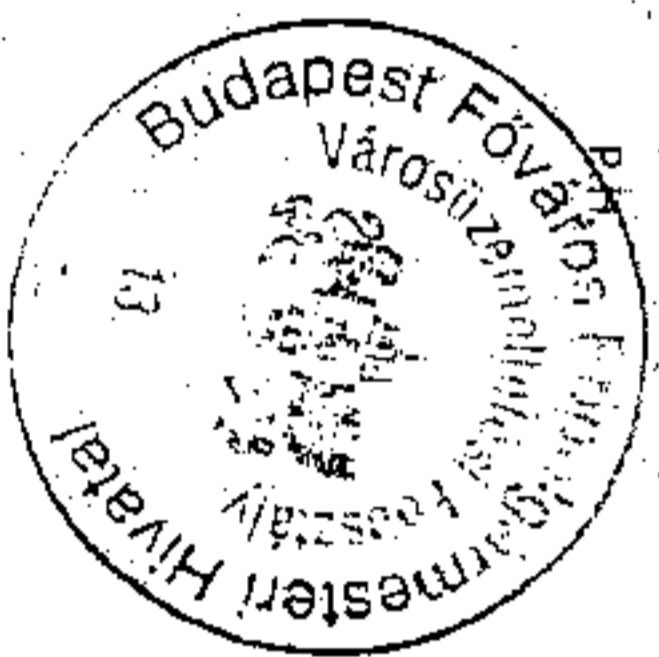
*4-es Metró beruházás nélkül

Nyilatkozat: A tanúsítványban szereplő adatok valóságszerűt igazoltam.

2011. MÁJ 16.

2011.05.20.

a Főpolgármesteri Hivatali képviselőként
Palfy Gábor
Városüzemeltetési
Főosztály vezetője

Tanúsítvány

A Magyar Állam és az Önkormányzat által 2002-2010 évek között a BKV Zrt. részére biztosított működési célú források

Támogatás jogcíme	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	Mindösszes en 2002- 2010 között
millió Ft-ban										
Állam részéről										
- normatív hozzájárulás	0,0	0,0	5 924,7	11 965,4	32 139,8	32 198,1	32 198,1	32 198,1	32 198,1	178 822,3
- fogyasztói árkiegészítés*	16 798,0	18 834,0	18 687,0	19 045,0	17 935,0	17 135,0	17 139,0	16 863,0	15 983,0	158 419,0
- Magyar Állam hitelátvállalás*	36 741,4	0,0								36 741,4
- Magyar Állam által átvállalt hitel kamata*	0,0	1 292,8	816,4							2 109,2
- vissza nem térítendő támogatás						587,5	10 000,0		17 500,0	28 087,5
Önkormányzat részéről										
- működési célú támogatás	16 201,9	3 000,0	3 000,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	5 132,0	27 373,9
Összesen:	69 741,3	23 126,8	28 428,1	31 018,4	50 082,8	49 928,6	59 345,1	49 069,1	70 813,1	431 553,3

Nyilatkozat: A tanúsítványban szereplő adatok valódiságát igazolom.

Megjegyzés: * jelölt adatokat a BKV szolgáltatta

Kiállítás időpontja: 2011.06.15.

.....
a Főpolgármesteri Hivatal képviselőjeként

Palfy Gábor

Városüzemeltetési

Főosztály vezető

Kérdések és válaszok a Főváros Önkormányzata tömegközlekedési feladatellátásának megítéléséhez

Eredményes a főváros tömegközlekedési feladatainak ellátása, ha:

- a Főváros Önkormányzata rendelkezik közlekedéspolitikai stratégiával, az illeszkedik az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégiához, a Szolgáltatási szerződés teljes mértékben lefedte a főváros tömegközlekedési feladatainak ellátási kötelezettségét;
- a Főváros Önkormányzata szabályozta a BKV-val kapcsolatos tulajdonosi joggyakorlás rendjét, és azt betartotta, illetve betartatta a döntési eljárások során;
- a Főváros Önkormányzata a szükséges mértékben biztosította a BKV működéséhez szükséges forrásokat;
- a Főváros Önkormányzata teljesítette előírt ellenőrzési kötelezettségeit, intézkedett az ellenőrzési megállapítások végrehajtásáról, illetve érvényesítette a jogait;
- a közforgalmú közlekedési szolgáltatások minősége megfelelő.

Főkérdés: Eredményesen látta-e el a Főváros Önkormányzata a főváros tömegközlekedési feladatait?

(minősítés az öt eredményességi kritériumra adott válaszok figyelembe vételével)

1.	<p>A Főváros Önkormányzata rendelkezik-e közlekedéspolitikai stratégiával, az illeszkedik-e az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégiához, a Szolgáltatási szerződés teljes mértékben lefedi-e a főváros tömegközlekedési feladatainak ellátási kötelezettségét?</p> <p>Igen</p> <p>Összességében: A Főváros Önkormányzata a vizsgált időszakban rendelkezett az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégiához illeszkedő közlekedéspolitikai stratégiával. A Szolgáltatási szerződés célja, tárgya, valamint tartalma a Főváros Önkormányzata közforgalmú személyszállítással kapcsolatos feladat ellátási kötelezettségét teljes egészében lefedte.</p>
----	--

<p>1.1.</p>	<p>A Főváros Önkormányzata által elfogadott közlekedéspolitikai stratégia illeszkedik-e az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégiához?</p> <p>Igen</p> <p>A vizsgált időszakban a Főváros Önkormányzata közlekedéspolitikai stratégiái: a 2001-2015. időszakra vonatkozó Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Terve, a 2020-ig szóló Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Terve. A 2020-ig szóló Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Terve az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégiához illeszkedett.</p>
<p>1.2.</p>	<p>A Főváros Önkormányzata által megismert BKV középtávú közlekedésfejlesztési és beruházási tervei a fővárosi közlekedéspolitikai stratégián és az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégián alapul-e?</p> <p>Igen</p> <p>A Középtávú Beruházási terv a Főváros Önkormányzata 2001-2015. időszakra vonatkozó Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Tervével, a Hétéves Fejlesztési Tervében foglalt fejlesztések a 2020-ig szóló Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Tervével összhangban voltak.</p>
<p>1.3.</p>	<p>A Szolgáltatási szerződés tartalma, célja, területi hatálya egyértelműen és teljes mértékben lefedi-e a Főváros Önkormányzata feladat ellátási kötelezettségeiben foglaltakat, valamint voltak-e garanciák a Szolgáltatási szerződésben foglaltak teljesítésére, illetve szankciók a nem teljesítésére?</p> <p>Igen</p> <p>A Szolgáltatási szerződés célja, tárgya, valamint tartalma a Főváros Önkormányzata közforgalmú személyszállítással kapcsolatos feladat ellátási kötelezettségét teljes egészében lefedte. A Szolgáltatási szerződésben mind a Főváros Önkormányzata, mind a BKV érdekeinek védelmére megfogalmazásra kerültek a szerződésben foglaltak végrehajtását biztosító garanciális elemek, valamint mindkét szerződő fél terhére meghatároztak szankciókat a nem szerződészerű teljesítés eseteire.</p>
<p>2.</p>	<p>A Főváros Önkormányzata szabályozta-e a BKV-val kapcsolatos tulajdonosi joggyakorlás rendjét, és azt betartotta, illetve betartatta-e a döntési eljárások során?</p> <p>Igen</p> <p>Összességében: A Főváros Önkormányzata szabályozta az átruházott jogkörök gyakorlásának rendjét, az átruházás ennek megfelelően történt, továbbá előírta a tulajdonosi joggyakorlásról történő beszámolást. A BKV vezető tisztségviselő részére írásban történő utasítás lehetőségét meghatározták, de az utasítására jogosultak körét nem, továbbá a Felügyelő Bizottság és a Könyvvizsgáló jelentésének elfogadásáról nem minden évben döntöttek határozatlanban. A tulajdonosi jogkörrel felruházottak a jogkör gyakorlásáról nem számoltak be a Közgyűlésnek.</p>

2.1.	A Főváros Önkormányzata szabályozta-e a BKV-val kapcsolatos tulajdonosi joggyakorlás rendjét? Igen	
2.1.1.	A Főváros Önkormányzata, mint tulajdonos átruházott-e tulajdonosi jogköröket?	Igen A BKV esetében a Tulajdonosi/Gazdasági bizottság kapott felhatalmazást, hogy gyakorolja a vagyongazdálkodási rendelet-ben előírt, továbbá a fel nem sorolt, de a Gt. tv-ben az alapító, vagyis a Közgyűlés hatáskörébe utalt jogokat. Rendelkezett arról, hogy egyes átruházott hatáskörbe utalt jogok gyakorlása esetében az SzMSz ₁ 6. számú mellékletében felhatalmazott illetékes szakmai bizottság egyetértése szükséges.
2.1.2.	A Főváros Önkormányzata szabályozta-e az átruházott jogkörök gyakorlását?	Igen A Főváros Önkormányzata az SzMSz ₁ -ben előírta az állandó bizottságok részletes feladat- és hatásköreit, továbbá meghatározta a bizottságokra átruházott hatáskörök jegyzékét.
2.1.3.	A Főváros Önkormányzata a BKV vezető tisztségviselők utasításának joggyakorlását szabályozta-e?	Részben A BKV vezető tisztségviselő részére írásban történő utasítás lehetőségét és módját a BKV Alapító Okiratában rögzítették, de a BKV vezető tisztségviselők utasítására jogosultak körét nem határozták meg, így az előírás gyakorlásának személyi feltétele nem volt biztosított.
2.1.4.	A Főváros Önkormányzata előírta-e az átruházott jogkörök gyakorlásáról történő beszámolást?	Igen A Főváros Önkormányzata az SzMSz ₁ 5. számú mellékletében az állandó bizottságok általános feladatkörének meghatározásakor előírta az éves beszámolási kötelezettséget az átruházott feladat- és hatáskörök ellátásáról.
2.2.	A Főváros Önkormányzata a BKV-val kapcsolatos tulajdonosi joggyakorlás rendjét betartotta-e, illetve betartotta-e a döntési eljárások során? Nem	
2.2.1.	A Főváros Önkormányzata betartotta, illetve betartotta-e a tulajdonosi joggyakorlás rendjét az üzleti terv, az üzleti jelentés, a BKV vezetők primumkitűzéseinek, az éves be-	Részben A 2009-2010. években a Felügyelő Bizottság beszámolóról készített jelentésének elfogadásáról, illetve a 2010. évben a könyvvizsgáló jelentés elfogadásáról a BKV Alapító Okiratában foglalt előírás ellené-

	számoló, a könyvvizsgálói jelentés elfogadásakor?	re a tulajdonosi joggyakorlással felhatalmazott bizottságok határozatban nem döntöttek.
2.2.2.	A vezető tisztségviselők utasításának jogával a tulajdonosi jog gyakorlója élt-e?	Nem
2.2.3.	A Főváros Önkormányzata beszámoltatta-e a tulajdonosi jogkörökkel felruházottakat a jogkörök gyakorlásáról?	Nem A tulajdonosi joggyakorlással felruházott bizottságok a fővárosi tömegközlekedési feladatok ellátásával kapcsolatban az SzMSz-ben előírtak ellenére nem számoltak be a Közgyűlésnek az átruházott feladat- és hatáskörök ellátásáról. Beszámoltatás nem történt.
3.	A Főváros Önkormányzata a szükséges mértékben biztosította-e a közforgalmú közlekedés közszolgáltatási kötelezettségének teljesítéséhez szükséges forrásokat? Nem Összességében: A Szolgáltatási szerződésben meghatározásra kerültek az indokolt költségek és várható bevételek, illetve a bevétellel nem fedezett forrásigény biztosításának módja, továbbá az éves költségvetési rendeletekben terveztek felhalmozási célú pénzeszköz átadást. A bevétellel nem fedezett forrásigényt nem biztosították, az elismert kompenzációigényt nem határozták meg, így ennek mértékéről nem döntöttek.	
3.1.	A Főváros Önkormányzata biztosította-e a BKV részére a Szolgáltatási szerződésben foglaltak szerint a működéshez szükséges forrásokat? Nem	
3.1.1.	A Szolgáltatási szerződésben meghatározásra kerültek-e az indokolt költségek és várható bevételek, illetve a bevétellel nem fedezett forrásigény biztosításának módja?	Igen A Szolgáltatási szerződés kiterjedt a Főváros Önkormányzata által igényelt szolgáltatás nyújtásához kapcsolódó bevételek és ráfordítások meghatározásának szabályozott módjára, a bevétellel nem fedezett forrásigény biztosítására.
3.1.2.	Megtörtént-e a bevétellel nem fedezett forrásigény biztosítása?	Nem A Főváros Önkormányzata 2005-2011. évi költségvetési rendeletei nem tartalmaztak tömegközlekedési kompenzáció címen előirányzatot, a bevétellel nem fedezett forrásigény biztosítására a BKV működéshez nem nyújtottak támogatást.

<p>3.2.</p>	<p>A Főváros Önkormányzata a BKV részére biztosította-e a központosított normatív hozzájárulást, évenként meghatározta-e a hatósági árat, a Szolgáltatási szerződés szerint biztosította-e az elismert kompenzációigényt?</p> <p>Részben</p> <p>A Főváros Önkormányzata a központosított normatív hozzájárulást biztosította a BKV részére, évenként rendeletben döntött a viteldíjak hatósági árának megállapításáról, de a Szolgáltatási szerződésben meghatározott számításon és egyeztetésen alapuló elismert kompenzációigényt nem határozták meg, így ennek biztosítására sem került sor.</p>	
<p>3.3.</p>	<p>A Főváros Önkormányzata költségvetési rendeletei tartalmaztak-e felhalmozási célú pénzeszközátadást?</p> <p>Igen</p> <p>A Főváros Önkormányzata a BKV fejlesztéseinek támogatására 2002-2010 között – az amortizációt pótló támogatások és a 4-es metró beruházására felhasznált pénzeszközök nélkül – 96,1 Mrd Ft összegben nyújtott felhalmozási célú támogatást. Az amortizációt pótló támogatások összege 2002-2010 között 76,2 Mrd Ft volt.</p>	
<p>4.</p>	<p>Teljesítette-e ellenőrzési kötelezettségeit a Főváros Önkormányzata a fővárosi tömegközlekedési feladatának eredményes ellátásához, intézkedett-e az ellenőrzési megállapítások végrehajtásáról?</p> <p>Részben</p> <p>Össességében: A Főváros Önkormányzata a BKV Felügyelő Bizottságának, könyvvizsgálójának tevékenységét részben követte nyomon, az általuk a tulajdonosra vonatkozóan tett megállapítások végrehajtásáról nem intézkedett. a Főváros Önkormányzatának belső ellenőrzése vizsgálatot a BKV-nál csak 2010-ben végzett, a Szolgáltatási szerződés teljesítésével kapcsolatos ellenőrzések nem terjedtek ki minden közlekedési alágazatra, illetve a 2008. évben és a 2009. évben nem került sor ellenőrzésre. A Főváros Önkormányzata az amortizációt pótló fejlesztésekhez történő hozzájárulások célnak megfelelő felhasználását ellenőrizte.</p>	
<p>4.1.</p>	<p>Figyelemmel kísérte-e a Főváros Önkormányzata a BKV Felügyelő Bizottságának tevékenységét, és intézkedett-e az ellenőrzési megállapítások végrehajtásáról?</p> <p>Részben</p>	
<p>4.1.1.</p>	<p>Nyomon követte-e a Főváros Önkormányzata a BKV felügyelő Bizottságának tevékenységét?</p>	<p>Részben</p> <p>A 2005-2010. időszakban a Közgyűlés, illetve a tulajdonosi jogkörök gyakorlására felhatalmazott bizottságok előterjesztés hiányában a BKV Felügyelő bizottságának tevékenységéről szóló beszámolót nem tárgyaltak. Átruházott hatáskörben eljárva a 2005. évben a Tulajdonosi bizottság, a 2006-2007.</p>

		években a Gazdasági bizottság a BKV éves beszámolójáról a Felügyelő bizottság jelentését elfogadta, azonban a 2008. és a 2009. évekre vonatkozóan ez nem történt meg.
4.1.2.	Intézkedett-e a Főváros Önkormányzata a BKV Felügyelő Bizottsága által tett, a tulajdonosra vonatkozó realizáló intézkedések végrehajtásáról?	Részben A Felügyelő bizottság jelzésére is figyelemmel a Közgyűlés eseti vizsgálóbizottság felállításáról döntött a BKV-nál kitudódott, a BKV-t érintő szabálytalanságok munkajogi, polgári és esetleges büntetőjogi vonatkozásainak kivizsgálására.
4.2.	Elfogadta-e a Főváros Önkormányzata a könyvvizsgáló jelentéseit, intézkedett-e a könyvvizsgálói megállapítások végrehajtásáról?	
	Részben	
4.2.1.	Elfogadta-e a Főváros Önkormányzata a könyvvizsgáló jelentéseit?	Részben A BKV 2005-2007. évi beszámolóinak elfogadásakor a Tulajdonosi bizottság, illetve a Gazdasági bizottság határozott a könyvvizsgálói jelentések elfogadásáról, azonban ez a 2009. évi beszámoló esetében nem történt meg.
4.2.2.	Intézkedett-e Főváros Önkormányzata a könyvvizsgálói jelentés tulajdonost érintő megállapításai végrehajtásáról?	Nem
4.3.	Végzett-e a Főváros Önkormányzatának belső ellenőrzése vizsgálatot a BKV-nál, és intézkedett-e az ellenőrzési megállapítások végrehajtásáról?	
	Részben	
4.3.1.	Végzett-e a Főváros Önkormányzatának belső ellenőrzése vizsgálatot a BKV-nál?	Részben Csak a 2010. évben, közgyűlési döntés alapján.
4.3.2.	Főváros Önkormányzata intézkedett-e az ellenőrzési megállapítások végrehajtásáról?	Nem Az ellenőrzésről készült jelentésben kettő célszerűségi javaslat volt.

<p>4.4.</p>	<p>Eleget tett-e a Főváros Önkormányzata a szolgáltatási szerződés teljesítésével kapcsolatos ellenőrzési kötelezettségeinek, a megállapítások végrehajtásáról meggyőződött-e?</p> <p>Részben</p>	
<p>4.4.1.</p>	<p>Eleget tett-e a Főváros Önkormányzata a szolgáltatási szerződés teljesítésével kapcsolatos ellenőrzési kötelezettségeinek?</p>	<p>Részben</p> <p>Az ellenőrzések nem terjedtek ki minden közlekedési alágazatra, illetve a 2008. évben és a 2009. évben nem került sor ellenőrzésre.</p>
<p>4.4.2.</p>	<p>A Főváros Önkormányzata a szolgáltatási szerződés teljesítéséről készült ellenőrzési megállapítások végrehajtásáról meggyőződött-e?</p>	<p>Nem</p> <p>A hiányosságok megszüntetése érdekében intézkedések megtételét és azokról való tájékoztatás adását csak a 2010. évtől írták elő a BKV vezérigazgatójának.</p>
<p>4.5.</p>	<p>Ellenőrizte-e a Főváros Önkormányzata az amortizációt pótló fejlesztésekhez történő hozzájárulások célnak megfelelő felhasználását, és intézkedett-e az ellenőrzési megállapítások végrehajtásáról?</p> <p>Igen</p>	
<p>4.5.1.</p>	<p>Ellenőrizte-e a Főváros Önkormányzata az amortizációt pótló fejlesztésekhez történő hozzájárulások célnak megfelelő felhasználását?</p>	<p>Igen</p> <p>A BKV által benyújtott elszámolásokat a Közlekedési ügysztyály felülvizsgálta összegszerűségük és az elvégzett munkálatok szakmai megalapozottsága tekintetében.</p>
<p>4.5.2.</p>	<p>Intézkedett-e a Főváros Önkormányzata az ellenőrzési megállapítások végrehajtásáról?</p>	<p>Igen</p> <p>A 2007., a 2008., a 2009. és a 2010. években a felülvizsgálatok során kifogásoltak számlákat, amelyekre a BKV írásos magyarázatot adott és ennek figyelembevételével elfogadásra kerültek a kifogásolt számlák, illetve a BKV visszavonta a nem megfelelő számlákat.</p>
<p>5.</p>	<p>A közforgalmú közlekedési szolgáltatások minősége megfelelő-e?</p> <p>Részben</p> <p>Összességében: A Szolgáltatási szerződésben rögzített és a Szolgáltatási jelentésekben közölt mutatószámok számszerű értékei alapján a szolgáltatási minőség a 2005-2010. időszakban megfelelő volt. A nem rendszeres utas elégedettségi vizsgálatok eredményei és az utas panaszok növekvő száma alapján a szolgáltatás csak részben minősíthető megfelelőnek.</p>	

<p>5.1.</p>	<p>Meghatározta-e a Főváros Önkormányzata a szolgáltatási szerződésben a tömegközlekedési feladatellátás tervezett minőségét?</p> <p>Igen</p> <p>A tervezett szolgáltatás a Közszolgáltatási követelményekben jelenik meg, amelyek az alapellátási paramétereket, a teljesítmény elvárásokat, a paraméterkönyvet és a minőségi követelményeket jelentik. Ez utóbbiak a menetkimaradásokat, a pontosságot és a biztonságot jellemző értékek.</p>
<p>5.2.</p>	<p>Értékelte-e a Főváros Önkormányzata a nyújtott szolgáltatás színvonalát?</p> <p>Igen</p> <p>A BKV negyedévente és évenként összefoglalóan a Szolgáltatási jelentés benyújtásával tájékoztatta a Főváros Önkormányzatát a nyújtott szolgáltatás színvonaláról a Szolgáltatási szerződésben meghatározott tartalmú szöveges beszámoló és az előírt táblázatok kitöltésével. A tulajdonosi joggyakorlással felhatalmazott bizottság a jelentéseket elfogadta.</p>
<p>5.3.</p>	<p>A tervezett minőség és a nyújtott minőség közötti eltérés esetén intézkedett-e a Főváros Önkormányzata a különbség rendezésére?</p> <p>Nem</p> <p>A Szolgáltatási szerződés szerint a tervezett és nyújtott minőség közötti eltérés nagysága alapján a bonus/malus rendszer alkalmazásával a BKV kompenzáció többletre, illetve kompenzációcsökkentésre számíthatott. A 2005–2010 közötti időszakban, minden negyedévben különböző mértékű bonus illetve volna meg a BKV-t, amelyet nem kapott meg. A bonus érvényesítésére a Főváros Önkormányzata nem intézkedett.</p>
<p>5.4.</p>	<p>A Szolgáltatási szerződésben meghatározottaknak megfelelő volt-e a közfeladat ellátása és a szolgáltatás színvonala?</p> <p>Igen</p> <p>A Szolgáltatási szerződésben rögzített jellemzők számszerű értékei alapján mind a közfeladat ellátás mennyiségi, mind a szolgáltatás minőségi színvonala megfelelő volt, az egyes alágazatok vonatkozásában azonban nem egyforma mértékben.</p>
<p>5.5.</p>	<p>A Főváros Önkormányzata működtetett-e monitoring rendszert a szolgáltatási szerződés keretében nyújtott szolgáltatások mennyiségi és minőségi alakulásának értékelésére az ellenőrzés időszakában?</p> <p>Részben</p> <p>A kézi méréseken alapuló, rövid időtartamú, a statisztikai mintavétel szabályait nem</p>

	alkalmazó monitoring rendszer működtetésére csak a 2005., a 2006., a 2007. és a 2010. években került sor, ami nem vonatkozott valamennyi alágazatra.
5.6.	<p>A Főváros Önkormányzata figyelembe vette-e a nemzetközi normákat a szolgáltatási igény minőségi jellemzőinek meghatározásánál?</p> <p>Részben</p> <p>A nemzetközi normákat az EN 13816:2002 szabvány tartalmazza, ami nyolc kritériumot határoz meg. Az abban leírt minőségi jellemzők közül mindössze hármat (menetkimaradás, pontosság, biztonság) tartalmazott Szolgáltatási szerződés.</p>
5.7.	<p>A Főváros Önkormányzata végzett vagy végeztetett-e utas-elégedettségi vizsgálatot?</p> <p>Nem</p> <p>Az utas elégedettségi vizsgálatok végzését a Szolgáltatási szerződés a BKV feladataként határozza meg. Ennek a BKV csak részben tett eleget, nem minden évben és nem azonos szerkezetű felvételeket végeztetett, amelyek az utas elégedettség időbeni alakulásáról következtetések levonását nem tették lehetővé és nem voltak alkalmasak az elvárt minőség meghatározására sem.</p>

Kérdések és válaszok

a Társaság pénzügyi egyensúlya fenntartásának, az adósság kezelésének teljesítmény-ellenőrzéséhez

Fő kérdés:

A BKV EREDMÉNYESEN KEZELTE-E AZ ADÓSSÁGFINANSZÍROZÁSI ÉS LIKVIDITÁSI PROBLÉMÁI MEGOLDÁSÁNÁL JELENTKEZŐ KOCKÁZATI TÉNYEZŐKET, ÉS BIZTOSÍTOTTA-E MŰKÖDŐKÉPESSÉG FENNTARTÁSÁT ¹?

Nem

Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló döntései során csak a döntés elmaradásának kockázatait mutatta be, a döntés következményeire vonatkozóan kockázatelemzést nem végzett, hitelfelvételre vonatkozóan a pénzügyi egyensúly fenntartását veszélyeztető külső és belső kockázatokat nem tárta fel. A pénzügyi egyensúlyt, a gazdálkodás stabilitását a társaság önerőből nem tudta biztosítani. A fizetőképességet a hitelek refinanszírozásával, újabb hitelfelvételekkel biztosították. A fejlesztési célú hitelek cél szerinti felhasználását nem ellenőrizték, megtérülése nem volt biztosított. Az adósságoz keletkeztető kötelezettségvállalások gyakorlatilag csak az időközönként kapott többlettámogatások hatására csökkentek. Az esedékes adósságterhek törlesztése veszélyezteti a pénzügyi egyensúly fenntartását, a működőképesség fenntartása hosszú távon nem biztosított.

Kérdések	Válaszok
1.	<p>Az adósságot keletkeztető döntések során vizsgálták-e a pénzügyi egyensúly fenntartását veszélyeztető külső és belső kockázatokat?</p> <p>Nem</p> <p>A hiteligeny az éves Üzleti terv keretében az Igazgatóság és a Tulajdonos részéről jóváhagyásra került. A hitelek költségének fedezetét az Üzleti terv a ráfordítások között tartalmazta. A működési hitelek likviditási és visszafizetési kockázatával kapcsolatban az Üzleti Tervekben és a pénzügyi helyzettel foglalkozó Igazgatósági Előterjesztésekben az adott időszakra vonatkozóan a refinanszírozásra és az átütemezési lehetőségre részletes elemzések találhatóak.</p>

¹ A 10. számú mellékletben bemutatott fő kérdések, kritériumok, adatforrások értékelése alapján.

Az adósságot keletkeztető döntések előkészítése során a döntés elmaradásának kockázatait mutatta be, a döntésből eredő likviditási és visszafizetési kockázatra vonatkozó elemzés nem történt. A hitelszerződések megkötésére vonatkozó döntések megalapozásához, a döntés következményeire vonatkozóan - a kamatkockázat kivételével - kockázatelemzést nem végzett, a hitelköltségek biztosításának fedezetét nem vizsgálták, a fejlesztési célú hitelek megtérülésére vonatkozóan számítások nem készültek, a felhasználási kockázatra vonatkozó elemzés nem történt. A garancia- és kezességvállalások vonatkozásában kockázat elemzést azokban az esetekben készítettek, melyek engedélyezéséhez Igazgatósági döntés volt szükséges.

Fentiek alapján a BKV-nál a 2002-2010. időszakban a hitelszerződések megkötésére vonatkozó döntések a vizsgált esetek 45%-ában nem voltak megalapozottak.

1.1. Vizsgálták és betartották-e az adósságvállalás engedélyezésére vonatkozó előírásokat?

Részben

Az Alapító okirat, SZMSZ, DHL-ben foglalt előírások formálisan sem mindig teljesültek. Az éves Üzleti Terv és az Igazgatósági előterjesztések esetenként nem a megvalósítással összhangban tartalmazzák az adósságot keletkeztető döntéseket.

1.2. Rendelkeznek-e pénzügyi kockázatkezelési stratégiával és abban meghatározták-e a kockázatok feltárására és kezelésére vonatkozó irányelveket?

Nem

A BKV Pénzügyi Kockázatkezelési Stratégiával nem rendelkezik.

Vizsgálták-e az adósságot keletkeztető döntések kockázatait?

Részben

A BKV az adósságot keletkeztető döntések előkészítése során a döntés elmaradásának kockázatait mutatta be, a döntés következményeire vonatkozóan - a kamatkockázatok kivételével - kockázatelemzést nem végzett. A fejlesztési célú hitelek megtérülésére vonatkozóan számítások nem készültek. A működési hitelek visszafizetési kockázataival kapcsolatban az Üzleti Tervekben és a pénzügyi helyzettel foglalkozó Igazgatósági Előterjesztésekben az adott időszakra vonatkozóan a refinanszírozásra és az átütemezési lehetőségre részletes elemzések találhatóak, a döntések előkészítése során a visszafizetési kockázatra vonatkozó elemzés nem történt. A hitelek költségének fedezetét az Üzleti terv a ráfordítások között tartalmazta, azonban a döntések előkészítése során a hitelköltségek biztosításának fedezetét nem vizsgálták. A működési hitelek likviditási kockázatával kapcsolatban az Üzleti Tervekben és a pénzügyi

	<p>helyzettel foglalkozó Igazgatósági Előterjesztésekben az adott időszakra vonatkozóan részletes elemzések találhatóak, a döntések előkészítése során a döntésből eredő likviditási kockázatra vonatkozó elemzés nem történt. A fejlesztési célú döntéseknél a felhasználási kockázatra vonatkozó elemzés nem történt. A garancia- és kezességvállalások vonatkozásában kockázat elemzést azokban az esetekben készítettek, melyek engedélyezéséhez Igazgatósági döntés volt szükséges.</p> <p>1.3. Megalapozottak voltak-e a hitelszerződések megkötésére vonatkozó döntések?</p> <p>Részben</p> <p>A BKV-nál a 2002-2010. időszakban a hitelszerződések megkötésére vonatkozó döntések a vizsgált esetek 45%-ban nem voltak megalapozottak. A 2004. év után kötött hitelszerződések nem minden esetben kerültek közbeszerzési eljárás lefolytatása mellett megkötésre, és nem minden esetben az Alapító Okirat és az Aláírási Szabályzat szerint kerültek aláírásra. Közbeszerzési eljárások során a döntés a bírálati szempontok szerint történt, de a hitelszerződések nem minden esetben az Alapító Okirat és az Aláírási Szabályzat szerint kerültek aláírásra.</p> <p>1.4. A vezető testületek és a tulajdonos kapott-e rendszeres tájékoztatást az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás visszafizetési kockázatairól, a kockázatkezelés lehetőségeiről és feltételeiről?</p> <p>Részben</p> <p>A vezető testületek tájékoztatása az Üzleti tervek, Előterjesztések, Tájékoztatók keretében történt. A dokumentumok az adott időszakra vonatkozóan tartalmaztak kockázat elemzést, az adósságot keletkeztető döntések kockázatait azonban nem vizsgálták.</p>
	<p>2. Intézkedtek-e az adósságot keletkeztető döntések külső és belső kockázatainak csökkentése és a pénzügyi egyensúly biztosítása érdekében?</p> <p>Részben</p> <p>A fizetőképességet a hitelek refinanszírozásával, újabb hitelfelvételekkel biztosították. A hozott eredményjavító intézkedések eredménye a kamatköltségeket nem ellensúlyozta, a kamatok növekedését további hitelfelvétel biztosította. A fejlesztési célú hitelek cél szerinti felhasználását nem ellenőrizték, megtérülése nem volt biztosított.</p>

	<p>2.1. Hoztak-e a pénzügyi egyensúly biztosítása érdekében bevételt növelő intézkedéseket?</p> <p>Igen</p> <p>A BKV 2006-tól bevételt növelő intézkedésként törekedett a kintlévőségei behajtására, fokozta a jegyellenőrzést, átvizsgálta szerződéseit.</p> <p>2.2. Költségcsökkentő intézkedésekkel ellensúlyozták-e a felvett hitelek után fizetendő kamatköltségeket?</p> <p>Nem</p> <p>A BKV 2007-ben stabilizációs és hatékonyságnövelő programot indított, azonban a költségcsökkentő intézkedések eredménye a kamatköltségeket nem ellensúlyozta.</p> <p>2.3. Biztosították-e a működési hitelek kamatainak fedezetét?</p> <p>Igen</p> <p>A kamatfizetési kötelezettséget az üzlet tervek tartalmzták, fedezetét további hitelfelvétellel biztosították.</p> <p>2.4. Kezelték-e a kamat, árfolyam és visszafizetési kockázatokat?</p> <p>Részben</p> <p>A BKV a fix kamatláb elérésére intézkedéseket nem tett, de azzal, hogy a hitelek közbeszerzési eljárásaiban bírálati szempontként a kamatfelárat határozta meg, a kamatkockázatot csökkentette. Az árfolyamkockázatokat a 2007-ben zajlott erre irányuló projekt feltárta és bemutatta, a kockázatokra tekintettel a BKV Zrt. nem rendelkezik devizahitelekkel. A hitelek üzleti évre vonatkozó visszafizetésének kockázatát az Igazgatóság által elfogadott Üzleti Terv és az Igazgatósági előterjesztések tartalmzták, a Tulajdonos ennek ismeretében az elfogadásáról döntést hozott, és ennek megfelelően történt a hitelek refinanszírozása.</p> <p>2.5. Gondoskodtak-e a fejlesztési célú hitelek megtérülésének biztosításáról?</p> <p>Nem</p> <p>A fejlesztési célú hitelek felvétele során a fejlesztés megtérülésére vonatkozó számítások nem készültek, a fejlesztésektől elvárt eredmény nem került megállapításra, illetve az üzleti tervekbe beépítésre. A fejlesztési források cél szerinti felhasználására vonatkozó belső kontrollok nem kerültek kialakításra, a BKV Belső Ellenőrzési Igazgatóság a témában ellenőrzést nem végzett. A fej-</p>
--	--

	<p>lesztések eredményét nem mérték, realizálását nem kísérték figyelemmel.</p> <p>2.6. Intézkedtek-e az átmenetileg szabad pénzeszközök hasznosítására?</p> <p>Igen</p> <p>2003. évben és 2004. első felében a folyószámla-keretek rövid idejű pozitív egyenlege esetén a szabad pénzeszközök betéti számlán, vagy egyedi betéti lekötésekkel kerültek hasznosításra. 2004 után a BKV Zrt.-t a folyószámla-hitelkeretektől történő gazdálkodás jellemezte, így a szabad pénzeszközök az egyes felhasznált kölcsön kereteket csökkentették, a fizetendő kamatköltséget csökkentve. Mivel a hitel kamatszintje meghaladja a betéti kamatokat a pénzeszközök hasznosítása a kölcsönfelhasználások csökkentésével volt a leggazdaságosabb.</p>
	<p>3. Az adósságot keletkeztető döntések külső és belső kockázatainak csökkentésére hozott intézkedések javították-e a pénzügyi egyensúlyt és a fizetőképességet?</p> <p>Nem</p> <p>A pénzügyi egyensúlyt, a gazdálkodás stabilitását a társaság önerőből nem tudta biztosítani. Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalások összességében nem csökkentek, gyakorlatilag csak az időközönként kapott többlettámogatások eredményeztek átmeneti csökkenést.</p> <p>3.1. Az eredményjavító és kockázatcsökkentő intézkedések biztosították-e a társaság fizetőképességét?</p> <p>Részben</p> <p>A vizsgált időszakban a meghozott intézkedések következtében a BKV fizetőképessége folyamatosan biztosított volt. Az eredményjavító és kockázatcsökkentő intézkedések hozzájárultak a fizetőképesség megőrzéséhez, de a fizetőképesség biztosítása alapvetően a többlettámogatásoknak köszönhető.</p> <p>Az eredményjavító intézkedések közül kiemelkedő volt a 2007 és 2008. évben végrehajtott létszámléépítés, melynek következtében az előző években tapasztalható növekedési trend megtört. A 2007. évi stabilizációs és hatékonyságnövelő program keretében kidolgozott (CEMI Kft.-vel közösen) mintegy ötven projektről nem áll rendelkezésre a projektek tartalmát és sikerkritériumait tartalmazó, illetve a ténylegesen elért eredményekről készített projektzáró dokumentáció. Ennek hiányában a projektek tervezett és ténylegesen elért eredményeiről nem lehet meggyőződni. A 2006. év kivételével az Üzleti Tervben jelzett kamatköltség szintjét a tényleges kamatfizetések összege nem haladta meg. Az Üzleti terv minden évben tartalmazta a likviditási kockázatokot, az adósságállomány a terv keretein belül alakult, de a kockázatcsökkentő intézkedések hatására az adósságterhek nem csökkentek. Saját forrás</p>

	<p>hiányában a lejáró hitelek visszafizetése nem volt biztosított, ezért a refinanszírozás és az átütemezés lehetőségével éltek. Amennyiben a külső támogatásból finanszírozott fejlesztéseknél követelmény volt a nyomon követés, illetve a kiinduló megtérülési feltételek teljesítése, úgy az elvárásoknak maradéktalanul eleget tettek. Egyéb beruházási fejlesztéseknél (tömegközlekedési járművek beszerzése) azonban nem számoltak megtérüléssel, mivel ezen fejlesztések költségmegtakarítást nem jelentettek (üzemeltetési és karbantartási költségei meghaladják a régebbi típusú járművekkel kapcsolatban felmerülő hasonló költségeket), és többletbevételt sem hoztak. 2003. évben és 2004 első felében a folyószámla-keretek rövid idejű pozitív egyenlege esetén a szabad pénzeszközök betéti számlán, vagy egyedi betétkötésekkel kerültek hasznosításra. 2004. után a BKV Zrt.-t a folyószámla-hitelkeretektől történő gazdálkodás jellemezte, így az átmenetileg szabad pénzeszközök a felhasznált kölcsön kereteket csökkentették, a fizetendő kamatokat csökkentve. Az átmenetileg szabad forrásokból származó bevételek lényegesen elmaradnak az adószolgáltatási terhektől, illetve csupán a vizsgált időszak két évében volt ilyen jellegű lekötés, így azok számottevően nem járultak hozzá a hitelterhek csökkentéséhez.</p> <p>3.2. Az adósságcsökkentő intézkedések eredményeként javult-e a társaság pénzügyi egyensúlya az előző évekhez, illetve a kitűzött tervekhez képest?</p> <p>Nem</p> <p>A BKV pénzügyi egyensúlya a tőkeszerkezeti mutatók alapján összességében nem javult, a pénzügyi egyensúly romlását esetenként kapott többlettámogatások többlet támogatások ellensúlyozták.</p>
	<p>4. Biztosították-e a működőképesség fenntartását?</p> <p>Nem</p> <p>Az esedékes adósságterhek törlesztése veszélyezteti a pénzügyi egyensúly fenntartását, a működőképesség fenntartása hosszú távon nem biztosított.</p> <p>4.1. Veszélyeztetik-e a tartós pénzügyi egyensúly fenntartását a 2010. évet követő években esedékes adósságterhek törlesztő részletei?</p> <p>Igen</p> <p>Amennyiben a 2011. éves Üzleti Tervben jelzett működési támogatások szintje nem éri el az Üzleti Terv szerinti mértéket, valamint ha a 2011. évben lejáró hitelek refinanszírozása eredménytelen lesz, akkor az esedékes adósságterhek törlesztése veszélyezteti a pénzügyi egyensúly fenntartását. A pénzügyi egyensúly fenntartását veszélyeztető tényező az elmúlt években kialakult hiteltörlesztési magatartás (refinanszírozás). A külső források magas aránya kiszolgáltatottá teszi a BKV-t. A pénzügyi egyensúlyt veszélyezteti továbbá jelenleg a hosszú távú szolgáltatási szerződés hiánya (a hatályos szerződés</p>

2012-ben lejár). Míg 2011-ben 16797 M Ft, 2012-ben 36573 M Ft tőketörlesztés válik esedékessé, a bankok refinanszírozási hajlandósága - hosszú távú szerződés és üzleti terv hiányában - csökken.

4.2. Megfelelt-e a törvényi előírásoknak a jegyzett tőke és saját tőke aránya?

Igen

A saját tőke jegyzett tőke arány a vizsgált időszak egyik évében sem csökkent a vonatkozó törvényi előírásokban meghatározott szint alá.

4.3. Összhangban volt-e a saját és idegen források aránya a hasonló tevékenységet végző (MÁV-Start Zrt., Volán) társaságok forrásszerkezetével?

Részben

A BKV forrásszerkezete kedvezőbb képet mutat, mint a MÁV Magyar Államvasutak Zrt. hasonló mutatói, de kedvezőtlenebbül alakul a VOLÁNBUSZ Zrt. és a MÁV-START Zrt vonatkozó adatainál.

4.4. Biztosított volt-e az elszámolt amortizáció fedezetének felhasználásával a működéshez szükséges eszközállomány szinten tartása?

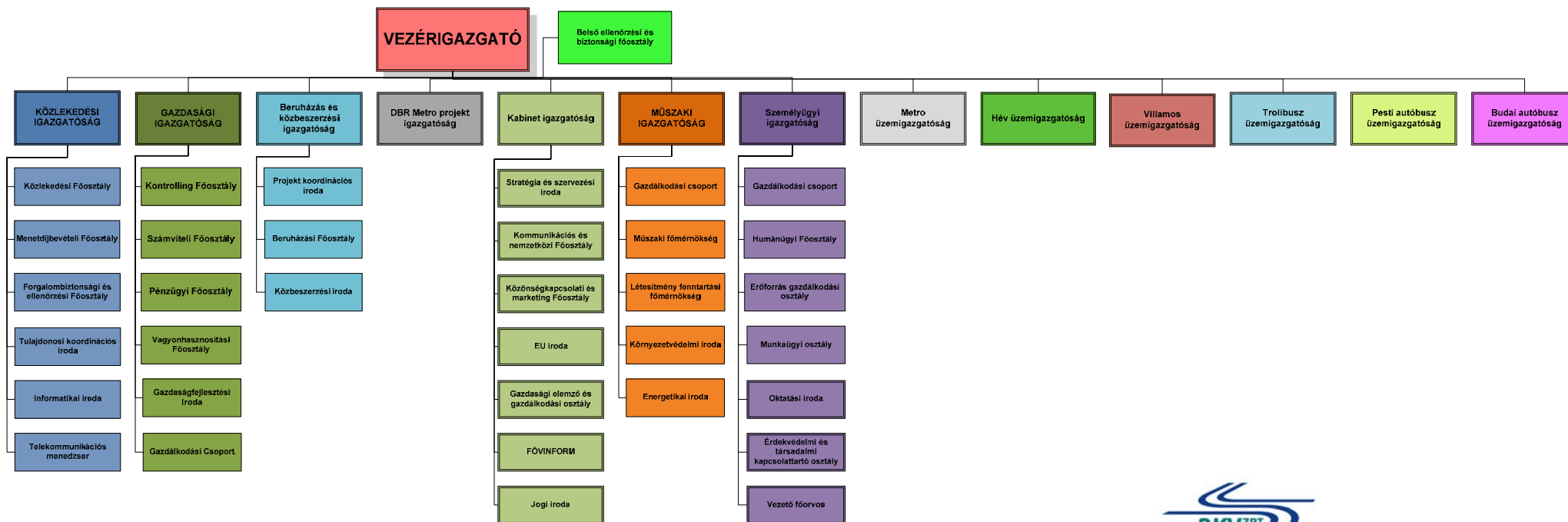
Nem

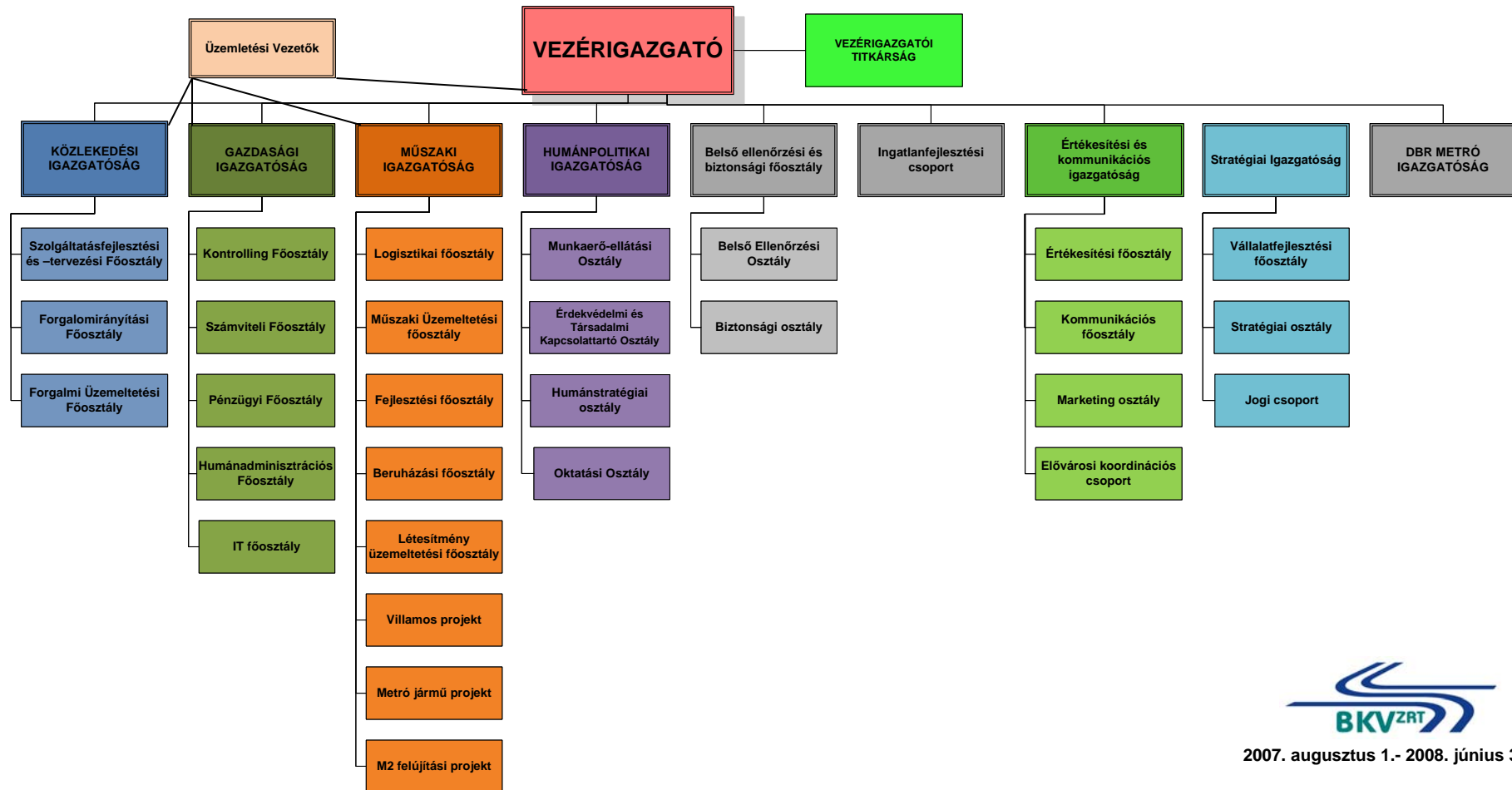
Az eszközállomány műszaki állapota, és ebből következően a szolgáltatási színvonal is romlott, de a forgalombiztonság szintje biztosított volt. Az elmúlt hónapokban bekövetkezett események tükrében a forgalombiztonsági szint megfelelő szinten tartása is kétségesé vált.

4.5. Gondoskodtak-e a működéshez szükséges eszközállomány hosszú távú fenntarthatóságáról?

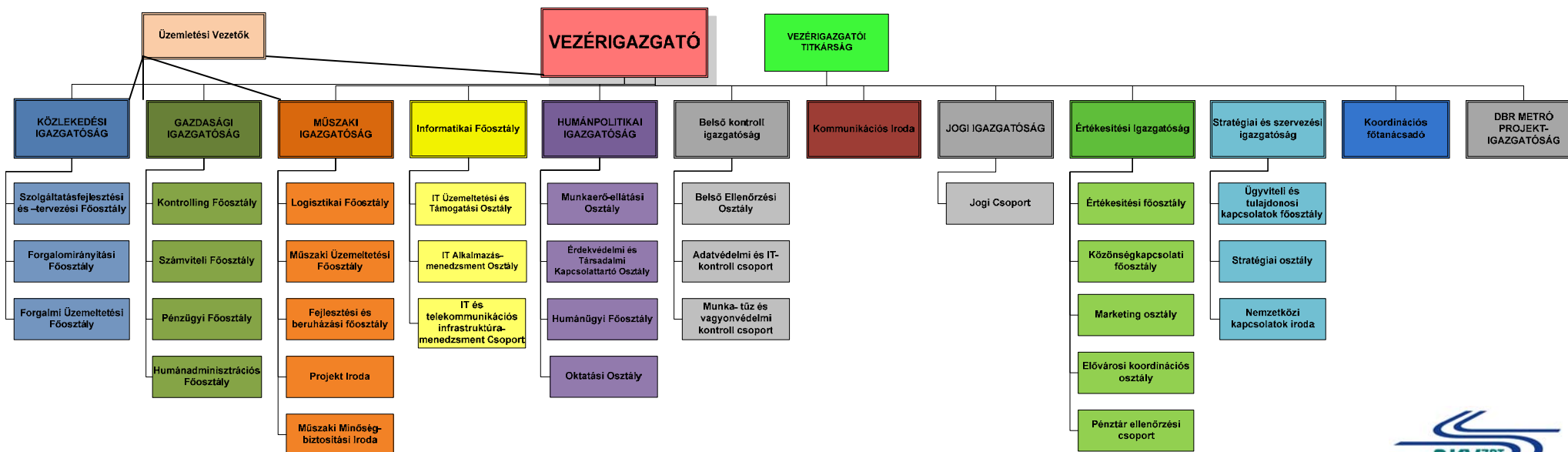
Nem

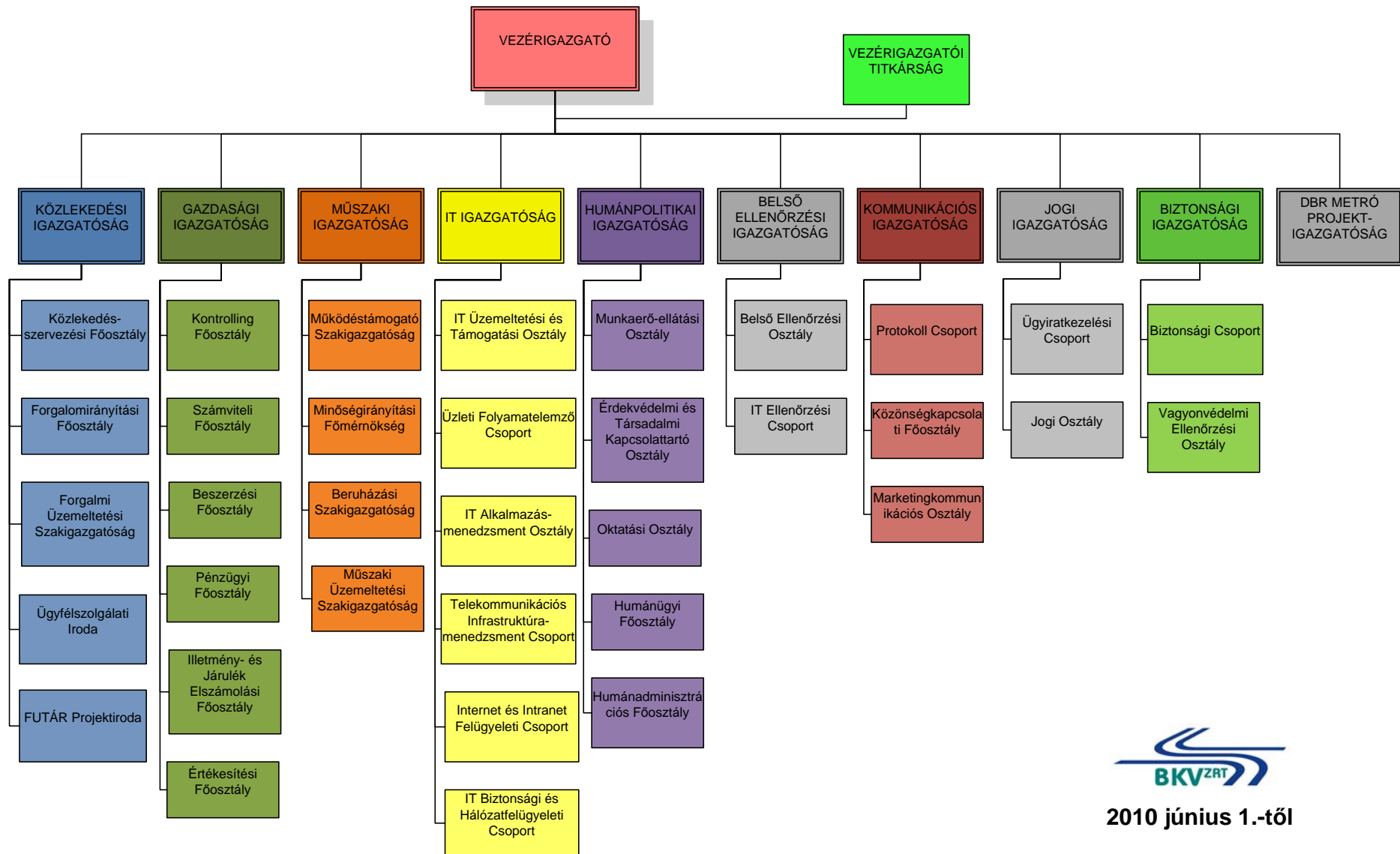
Míg 2005-2006. években a célzott támogatásokon felül végrehajtott értéknövelő beruházások és felújítások össze 10,5 illetve 8 Mrd. Ft-tal meghaladta a tárgyévben elszámolt értékcsökkenés összegét, 2007-től a tárgyévi értékcsökkenés egyre kisebb hányada került sajátéves beruházásként visszafizetésre. A forráshiány és a tartósan veszteséges gazdálkodás következtében a BKV hétéves fejlesztési terve (2010-2016) csak jelentős összegű külső források, támogatások bevonásával válik teljesíthető célkitűzéssé. Jelenleg ezen források rendelkezésre állása bizonytalan.

2010 június 1.-től

Vasúti járművek elmaradt felújításai

5. sz. melléklet
a V-3007/2011. számú jelentéshez

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ev					4	10	
Ev/A					20	5	5
Ev3						7	6
81-es				6			

A 2008. évtől elmaradt felújítások a várható új jármű beszerzés miatt kidolgozott kifuttatási terv következményei. Ezen elmaradt javítások csak egyszer - az első aktualitás évében - szerepelnek a táblázatban. Az elmaradt felújítások az új járművek beérkez

villamos

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TW6000	0	0	5	21	19	20	8
ICS-KCSV	8	22	4	9	6	10	11
T5C5	0	6	7	46	28	17	6
T5C5K	43	0	0	0	0	0	5
Sikló	0	0	0	0	2	0	0
Fogas	0	0	0	0	0	2	0
Libegő	0	0	0	0	0	0	0

villamos

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TW6000	0	0	5	21	19	20	8
ICS-KCSV	8	22	4	9	6	10	11
T5C5	-2	6	7	46	28	17	6
T5C5K	43	0	0	0	0	0	5
Sikló	0	0	0	0	2	-2	0
Fogas	-1	0	0	0	0	2	0
Libegő	0	0	0	0	0	0	-1

Vasúti járművek elmaradt felújításai

5. sz. melléklet
a V-3007/2011. számú jelentéshez

Javítási nem	Típus	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010	
		tény db	terv db	tény db	terv db	tény db	terv db	tény db	terv db	tény db	terv db	tény db	terv db	tény db	terv db
J1	TW6000						5		21	1	20		20	7	15
J2	ICS-KCSV	16	17	8	17	3	11	5	9		7	6	8		6
J1	ICS-KCSV	17	24	16	29	23	19	13	18	12	11	3	11	3	8
J2	T5C5	7	13	10	3	6	8	4	3	2	8	8	10		9
J1	T5C5	40	32	26	39	30	35	33	80	41	63	33	48	5	2
J1	T5C5K		43											34	39
J2	T5C5 tanuló									2	2				
J1	Sikló			1	1						2	2			
J1	Fogas	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2		2	2	2
	Libegő					1	1							1	
összesen :		83	131	63	91	65	81	57	133	60	115	52	99	52	81

Elmaradt járműjavítások

6. számú melléklet
a 3007/2011 számú jelentéshez

Villamos

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TW6000	0	0	5	21	20	20	13
ICS-KCSV	8	22	4	9	6	10	11
T5C5	0	6	7	46	28	17	6
T5C5K	43	0	0	0	0	0	5
Sikló	0	0	0	0	2	0	0
Fogas	0	0	0	0	0	2	0
Libegő	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	51	28	16	76	56	49	35

Metró

A felújítási tilalom alá nem eső metró kocsik

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ev							
Ev/A							
Ev3		4	4	8	4		
81-es	2	10	27	19	13		
MFAV					1		1
Összesen	2	14	31	27	18		1

A járműfelújítási tilalom miatti elmaradások

	2006	2007	2008	2009	2010
Ev		7	10	2	
Ev/A	5	15	20	5	
Ev3	1		8	5	4
Az adott évben	6	22	38	12	4
Göngyölve	6	28	66	78	82

Járatkiszervezés alvállalkozói költségei

7. számú melléklet
a V3007/2011. sz. jelentéshez

Szerződéses ütem	Szerződő partner a szolgáltatás kezdetekor	Szolgáltatás kezdete	kkm díj a szolgáltatás kezdetekor	Járműtípus a szolgáltatás kezdetekor	A szerződéshez tartozó viszonylatok a szolgáltatás kezdetekor	Szerződő partner 2011. májusban	Szerződés lejárata	kkm díj 2011. májusban	Járműtípus 2011. májusban	A szerződéshez tartozó viszonylatok a 2011.
I/B.	+ VT-Transman Kft. Videoton Holding Zrt.	2004.11.01	288 Ft	IK 263	41, 87, 87A	VT-Transman Kft. + Videoton Holding Zrt.	2012.04.30	543 Ft*	VOLVO Localo	22, 222, 29, 87, 87A, 187, 250, 250A, 150, 152
II/B.	VT-Transman Kft.	2007.01.01	420 Ft	MAN SL 223	14, 50, 58, 114, 150	VT-Transman Kft.	2012.04.30	555 Ft*	VOLVO Localo	11,111, 40, 57,257, 71, 179, 105, 114, 141, 150, 152, 212, 213,214
II/B. kiegészítő (10 M.A.N.) megállapodás	VT-Transman Kft.	2007.09.01	445 Ft	MAN SL 223	2V	VT-Transman Kft.	2012.04.30	470 Ft*	MAN SL 223	114, 213, 214
II/B.-e.) rész	VT-Transman Kft.	2007.01.01	294 Ft	IK 263	87, 87A	VT-Transman Kft.	2012.04.30	328 Ft*	MAN SL 223	40, 87, 87A, 187, 141, 150, 250, 250A
I/B. Észak-Pest	NÓGRÁD VOLÁN Zrt. + Alfa Busz Kft.	2005.06.01	398 Ft	VOLVO Localo	120, 147, 170	Nógrád Volán Zrt.	2013.06.30	506 Ft	VOLVO Localo	25, 118, 120, 126, 126A, 134, 134A, 170, 220, 224
II/B.-b.) rész	NÓGRÁD VOLÁN Zrt. + Alfa Busz Kft.	2007.04.01	470 Ft	VOLVO Localo	30	Nógrád Volán Zrt.	2012.04.30	561 Ft	VOLVO Localo	5, 30A, 96, 296, 104, 104A, 204, 133
	Volánbusz Zrt.	2006.09.01	304 Ft (+havonta 1.116.940 Ft rendelkezésre állási díj)	MB Citaro	88	Volánbusz Zrt.	határozatlan	407 Ft (+havonta 1.497.192 Ft rendelkezésre állási díj)	MB Citaro	88

* : A 2011. évi díjakkal kapcsolatos ártárgyalás folyamatban van, ezek a díjak még változhatnak

TANÚSÍTVÁNY

A BKV adósságállományának alakulása

2002-2010. évek között

A táblázat nem tartalmazza a DBR METRÓ és a leányvállalatok adatait

Megnevezés	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rövidlejáratú banki hitelek	6 207	4 249	9 648	6 912	13 436	14 285	4 173	15 639	11 320
Közép-és hosszulejáratú banki hitelek	0	12 000	34 200	52 285	49 114	52 837	56 720	57 890	52 490
Környezetvédelmi Alap céljaira kölcsön	0	293	335	327	202	64	22	0	0
Pénzügyi lízing állomány	0	0	0	3 542	6 502	6 558	5 749	4 948	4 147
Lejárt szállítói állomány	0	319	2 889	276	276	10	151	10	0
Faktorált szállítói állomány	0	0	0	0	0	4	1 356	50	3 998
Akkreditív	0	0	0	0	0	0	0	0	88
Bankgarancia állomány	4 059	3 066	2 813	2 591	2 088	1 895	1 562	745	745
Település értékvéd. T.árm.	0	0	0	26	0	0	0	0	0
Osszesen:	10 266	19 927	49 885	65 959	71 618	75 653	69 733	79 282	72 788

(millió Ft-ban)

Nyilatkozat: A tanúsítványban szereplő adatok valóságát igazolom.

Kiallítás időpontja: 2011.05.30.

P.H.

**Budapesti Közlekedési
Zártkörűen Működő Részvénytársaság**

a közszolgáltató képviselőjében

Bolla Tibor

Dr. Kössa Gábor

Gazdasági Vezérigazgató-
helyettes Péterfyi Főosztály vezető

BKV Zrt.

8/b. számú melléklet
a V-3007/2011. számú jelentéshez

TANUSÍTVÁNY
A Szolgáltatási szerződés szerinti teljesítmény-elvárások alakulása
2005-2010. évek között

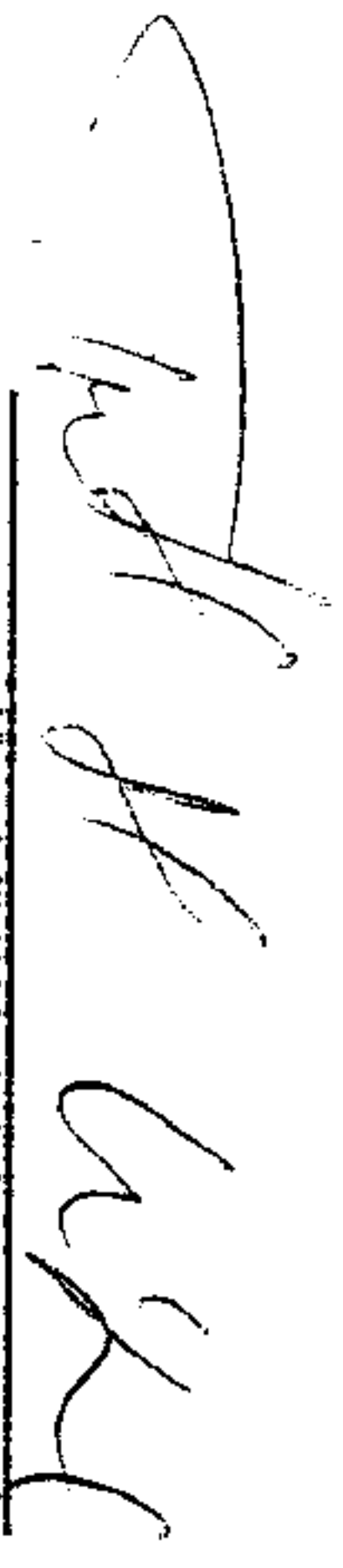
Megnevezés	2005.		2006.		2007.		2008.		2009.		2010.	
	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény
Férőhelykilométer (millió fhkm)	villamos	4 496	4 490	4 407	4 342	4 345	4 206	4 100	4 149	4 182	4 327	4 265
	trolibusz	655	654	644	637	637	640	608	612	582	579	585
	autóbusz	8 072	8 076	8 192	8 163	8 300	8 416	8 213	8 349	8 418	8 472	8 383
	HÉV	2 656	2 665	2 753	2 741	2 731	2 721	2 750	2 748	2 743	2 726	2 689
	metró	5 195	5 193	5 140	5 139	5 072	5 095	5 312	5 293	5 326	5 284	5 320
MFÁV	227	228	227	227	229	230	221	224	216	216	216	
Mindösszesen:	21 301	21 306	21 363	21 249	21 314	21 308	21 204	21 375	21 467	21 552	21 491	21 458

Férőhelyszámítás módja: általában 5 fő állóutas/ négyzetméter

Nyilatkozat: A tanusítványban szereplő adatok valóságságot igazolom.

Kiállítás időpontja: 2011. május 18.

**Budapesti Közlekedési
Zártkörűen Működő Részvénytársaság**

Tibor Lószló
Mb. Controlling Főosztályvezető

Dr. Kóssa Gábor
Pénzügyi Főosztályvezető

a Köszönetnyilvánítás helyén

8/c. számú melléklet
a V-3007/2011. számú jelentéshez

BKV Zrt.

TANUSÍTVÁNY
A Szolgáltatási szerződés szerinti minőségi követelmények alakulása
2005-2010. évek között

Megnevezés	Jarmútípus	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Előírt indulások száma (db)	villamos	2 536 156	2 587 028	2 690 055	2 580 238	2 755 309	2 734 788
	trolibusz	1 339 766	1 351 211	1 331 422	1 291 386	1 185 748	1 209 264
	autóbusz	10 738 010	10 932 171	11 168 834	9 999 828	9 440 793	9 450 864
	HÉV	271 372	272 110	271 650	274 109	278 787	278 513
	metró	675 505	648 406	643 450	651 180	639 727	637 293
	MFAV						
Mindösszesen		15 560 809	15 790 926	16 105 411	14 796 741	14 300 364	14 310 702
Kimaradt indulások száma (db)	villamos	16 217	22 027	16 429	28 666	16 387	63 906
	trolibusz	34 485	40 856	30 003	38 335	31 867	39 130
	autóbusz	191 965	229 930	191 591	284 642	216 058	411 327
	HÉV	98	198	156	1 606	433	1 443
	metró	577	906	486	5 169	868	959
	MFAV						
Mindösszesen		243 342	293 917	238 645	338 418	265 613	516 765
Elhárthatatlanul kimaradt indulások száma (db)	villamos trolibusz autóbusz HÉV metró MFAV	Az elhárthatatlanul kimaradt indulások számára vonatkozóan Társaságunknak nem áll rendelkezésére kellő részletességű nyilvántartása, így minden egyes kimaradt indulást elhárthatónak véve a BKV Zrt. szempontjából a legkedvezőtlenebb eshetőségeket vettük alapul					
Mindösszesen		0	0	0	0	0	0
Pontatlan indulások száma (db)	villamos	67 750	59 799	50 219	51 489	49 003	61 507
	trolibusz	63 415	50 042	42 856	40 529	29 388	34 841
	autóbusz	302 050	353 843	312 631	321 775	268 124	299 436
	HÉV	171	396	409	534	543	579
	metró	1 929	441	635	769	875	672
	MFAV						
Mindösszesen		435 315	464 521	406 750	415 096	347 933	397 035
Elhárthatatlanul pontatlan indulások száma (db)	villamos trolibusz autóbusz HÉV metró MFAV	Az elhárthatatlanul pontatlan indulások számára vonatkozóan Társaságunknak nem áll rendelkezésére kellő részletességű nyilvántartása, így minden egyes pontatlan indulást elhárthatónak véve a BKV Zrt. szempontjából a legkedvezőtlenebb eshetőségeket vettük alapul					
Mindösszesen		0	0	0	0	0	0
Balesetek száma (db)	villamos	395	385	428	371	396	435
	trolibusz	260	264	224	249	188	212
	autóbusz	1646	1 781	1 742	1 590	1 570	1 462
	HÉV	14	15	15	16	17	18
	metró	0	0	0	0	0	0
	MFAV	0	0	0	0	0	0
Mindösszesen		2 315	2 425	2 407	2 226	2 171	2 127
Saját hibás balesetek száma (db)	villamos	65	57	66	43	59	58
	trolibusz	102	118	76	82	68	68
	autóbusz	535	576	584	580	614	555
	HÉV	0	1	0	0	0	1
	metró	0	0	0	0	0	0
	MFAV	0	0	0	0	0	0
Mindösszesen		702	752	706	705	742	682

Nyilatkozat: A tanusítványban szereplő adatok valóságát igazolom.

Kiállítás időpontja: 2011. május 13.

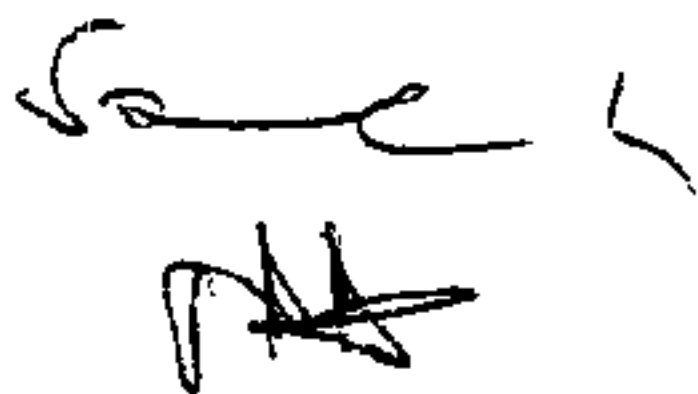
**Budapesti Közlekedési
Zártkörűen működő Részvénytársaság**

Dr. Kósa Gábor
Pénzügyi Főosztályvezető

a közszolgáltató képviselőjeként

Tislér László
Mb. kontrolling Főosztályvezető

TANÚSÍTVÁNY
A BKV adósságot keletkeztető döntései
2002-2010. évek között

A szerződéskötés kelte	A szerződés száma	A hitel/finanszírozás célja	Pánzlízingtel megnevezése	A hitel/finanszírozás szerződés szerinti összege (Mrd Ft-ban)	Futamide (év)	Törlehti idő (év/hó)	Kamat kondíciók	Az igénybevétel ideje	Az igénybevétel összege (Mrd Ft-ban)*	A visszafizetés ideje*	A visszafizetés összege (Mrd Ft-ban)*	Allam/önkormányzati átvállalás összege (Mrd Ft-ban)	Fizetett kamat összege (Mrd Ft-ban)**	Szerződésmódosítási díj összege (Mrd Ft-ban) **
2002.12.17	1306/2	VE2 hitel kiváltás	HVB Bank	25 m \$	6 hó		3 hL+0,2%	2002.12.20	25 m \$	2002.12.31		25 m \$		0,001
2002.05.31	FA-011746	Forrásszűk finanszírozás	CIB Bank	2,0	12 hó		1 hB+0,4%	2002.06.05	1,3	2002.12.31		2,50		
2002.06.12	1 sz.mód.	Forrásszűk finanszírozás mód.						2002.07.05	0,7					
2002.12.12	2 sz.mód.							2002.12.17	0,5					
2002.07.30	186/2002	Folyószámla-hitel	Budapest Bank	1,997	12 hó		1 hB+0,25%	2002.07.30	1,997	2002.12.31				
2002.12.20	186/9/2002	Folyószámla-hitel kiváltása	Budapest Bank	0,003	8 hó		1 hB+0,25%	2002.12.23	1,997	2002.12.31				
2002.07.30	187/2002	Folyószámla-hitel	Budapest Bank	0,003	12 hó		1 hB+0,25%	2002.07.31	0,003	2002.12.23				
2002.12.20	187/9/2002	Folyószámla-hitel kiváltása	Budapest Bank	2,00	8 hó		1 hB+0,25%	2002.12.23	2,00	2002.12.31				
2002.07.23	209/2002	Forrásszűk finanszírozás	Budapest Bank	2,00	12 hó		1 hB+0,25%	2002.07.29	2,00	2002.12.31				
2002.10.01	299/2002	Forrásszűk finanszírozás	Budapest Bank	2,00	12 hó		1 hB+0,25%	2002.10.01	2,00	2002.12.31				
2002.02.12	201-3018/02	Folyószámla-hitel	NIKB	1,50	10 hó		1 hB+0,25%	2002.02.12	1,50	2002.12.31				
2002.04.17	201-3119/09	Forrásszűk finanszírozás	NIKB	2,50	8 hó		3 hB+0,25%	2002.04.24	2,50	2002.12.31				
2002.04.22	201-3164/02	Forrásszűk finanszírozás	NIKB	0,70	8 hó		3 hB+0,25%	2002.05.30	0,70	2002.12.31				
2002.12.13	201-3287/02	Forrásszűk finanszírozás	NIKB	5,00	1 hó		3 hB+0,05%	2002.12.18	5,00	2002.12.31				
2002. Szerződés összesen:														
2003.06.10	6450	Folyószámla-hitel		2,30	12 hó		1 hB+0,2%	2003.06.25						
2003.06.27	1 sz.mód.							2003.07.04						
2004.06.11	2 sz.mód.							2004.06.11						
2005.06.10	3 sz.mód.							2005.06.10						
2006.06.09	4 sz.mód.													
2007.06.08	5 sz.mód.													
2007.08.27	6 sz.mód.	Folyószámla-hitel módosítás	OTP Bank					2008.06.05						
2008.06.05	7 sz.mód.							2008.07.01						
2009.06.16	8 sz.mód.							2008.09.01						
2003.07.14	6481	Forrásszűk finanszírozás	OTP Bank	4,00	79 hó	1 hó	1h+0,55%	2003.12.19	4,00					
2007.09.19	1 sz.mód.													
2008.06.30	2 sz.mód.													
2008.12.23	3 sz.mód.	Forrásszűk finanszírozás												
2009.07.01	4 sz.mód.	mód.												
2010.06.24	5 sz.mód.													
2003.03.27	36/2003	Folyószámla-hitel	Budapest Bank	1,20	12 hó		1 hB+0,19%	2003.04.01		2003.05.22				
2003.05.19	100/2003	Folyószámla-hitel		3,30	12 hó			2003.05.23						
2004.05.19	1 sz.mód.													
2004.06.08	2. mód							2004.05.21						
2005.06.28	100/2003. 3.mód.	Folyószámla-hitel	Budapest Bank				1 hB+0,19%	2007.01.18						
2006.12.18	100/2003. 3.mód.													
2007.12.18	100/2004. 4. sz. m													

A szerződés költése	A szerződés száma	A hitel/ingy célja	Pénzügyi intézmény megnevezése	A hitel/ingy szerződés szerinti összege (Mrd Ft-ban)	Futamide (év)	Törlesztési idő (év, hó)	Kamatkondíciók	Az igénybevétel ideje	Az igénybevétel összege (Mrd Ft-ban)*	A visszafizetés ideje *	A visszafizetés összege (Mrd Ft-ban) *	Állami/önkormányzati átvállalás összege (Mrd Ft-ban)	Fizetett kamat összege (Mrd Ft-ban)**	Szerződésmódosítási díj összege (Mrd Ft-ban) **
2003.07.17	153/2003							2003.08.04	2,00					
2007.06.28	1. mód.	Állalános vállalatfinanszírozás	Budapest Bank	2,00	60 hó		3 HB+0,5%							
2007.12.10	2. mód.													
2003.08.05	152/2003	Állalános vállalatfinanszírozás	Budapest Bank	2,00	60 hó		3 HB+0,5%	2003.09.03	2,00					
2007.06.28	1. mód.													
2007.12.10	2. mód.													
2007.06.28	1. mód.													
2007.12.10	2. mód.													
2003.03.10	201-3045/03	Folyószámla-hitel		2,40	12 hó		1 HB+0,25%	2003.03.10						
2003.03.26	201-3063/03							2003.04.01						
2003.05.21	201-3102/03	Folyószámla-hitel módosítás	MKB					2003.05.26						
2003.06.27	201-3158/03							2003.07.04						
2003.07.08	201-3164/03	Beruházások finanszírozása	MKB	4,00	60 hó	4 hó	3 HB+0,55%	2003.11.05	2	2006.06.30	0,57			
								2003.11.20		2007.06.29	0,57			
								2003.07.04		2007.10.16	2,29			
2003. Szerződés összesen:														
2004.09.09	7075	Forgóeszköz finanszírozás	OTP Bank	0,50	9 hó	4 hó	1 HB+0,25%	2004.12.07	0,50	2005.09.08	0,50			
2004.02.25	201-3038/04	Folyószámla-hitel		2,70	12 hó			2004.02.25						
2005.03.05	K11N-1053/0500							2005.06.06						
2005.06.03	K11N-1182/0500							2006.02.24						
2006.02.22	K11N-1022/0600	Folyószámla-hitel módosítás	MKB				1 HB+0,20%	2008.02.01						
2007.02.15	K11N-1025/0700							2008.08.13						
2008.02.18	K12N-1052/0800							2008.08.13						
2008.05.08	K12N-1052/0800							2008.08.13						
2008.10.10	K12N-1052/0801	Forgóeszköz finanszírozás		5,00	5 hó		1 HB+0,20%	2004.02.16	5,00	2009.01.29	5,00			
2004.02.13	201-3037/04	Forgóeszköz finanszírozás	MKB											
2004.07.11	1. mód.													
2004.06.15	201-3176/04	Forgóeszköz finanszírozás	MKB	6,00	6 hó	6 hó	1 HB+0,20%	2004.06.21	3,00	2004.12.15	6,00			
2004.11.23	K11N-1027/0400	Forgóeszköz finanszírozás	MKB	1,20	6 hó		1 HB+0,25%	2004.12.07	1,20	2005.06.06	1,20			
2005.05.11														
2004.12.03	201-3297/04	Forgóeszköz finanszírozás	MKB	1,00	60 hó		3 HB+0,575%	2004.12.15	1,00	2007.10.16	1,00			
2004.12.03														
2006.11.08	201-3295/04	Forgóeszköz finanszírozás	MKB	2,00	24 hó		3 HB+0,40%	2004.12.15	2,00					
2004.12.03	201-3296/04	Forgóeszköz finanszírozás	MKB	3,00	24 hó		3 HB+0,40%	2004.12.15	3,00					
2006.11.08														
2004.12.03	201-3298/04	Forgóeszköz finanszírozás	MKB	5,00	72 hó		3 HB+0,75%	2004.12.15	5,00	2010.12.14	5,00			
2004.04.02	11433/04	Forgóeszköz finanszírozás		10,00	12 hó		3 HB+0,2%	2004.04.07	5,00					
2004.11.03	1. mód.	Forgóeszköz finanszírozás	UniCredit Bank					2004.05.05	5,00					
								2004.12.07	1,20	2004.12.27	11,20			

A szerződés kötés kelle	A szerződés száma	A hitel/üzlet célja	Pénzügyi megnevezése	A hitel/üzlet szerződés szerinti összege (Mrd Ft-ban)	Futamide (év, hó)	Törlesztési idő (év, hó)	Kamat kondíciók	Az igénybevételei ideje	Az igénybevételei összege (Mrd Ft-ban)*	A visszafizetés ideje *	A visszafizetés összege (Mrd Ft-ban) *	Allam/önkormányzati átvállalás összege (Mrd Ft-ban)	Fizetett kamat összege (Mrd Ft-ban)**	Szerződés módosítási díj összege (Mrd Ft-ban)**
2004.05.11	11432/04	Folyószámla-hitel		0,80	12 hó			2004.05.21						
2005.05.18	1.mód							2004.06.11						
2005.06.13	2.mód							2004.08.15						
2006.05.11	3.mód	Folyószámla-hitel módosítás	UniCredit Bank				1 HB+0,2%	2007.01.22						
2006.12.18	4.mód													
2007.04.25	5.mód													
2008.05.20	6.mód													
2009.05.15	7.mód													
2004.11.16	11507/04	Forgóeszköz finanszírozás	UniCredit Bank	5,00	60hó	1 hó	3 HB+0,5%	2004.12.27	5,00	2010.02.26	2,00			
2009.12.23	1. mód	Forgóeszköz finanszírozás								2010.04.15	3,00			
2004.11.16	11508/04	Forgóeszköz finanszírozás	UniCredit Bank	6,20	84 hó	1 hó	3 HB+0,55%	2004.12.27	6,20	2011.12.27				
2004. Szerződés összesen:														
2005.10.17	7563	Általános vállalati finanszírozás	OTP Bank	15,00	84 hó	6 hó	3HB+0,09%	2005.11.07	15,00	2010.10.18 2011.10.17 2012.10.17	5,00			
2008.07.09	hitel átvállalás													
2005.03.11	K11N-1063/0500	Általános vállalati finanszírozás	MKB	4,10	24 hó		3 HB+0,375%	2005.03.16	4,10		4,10			
2007.02.01	K11N-1063/0501	Általános vállalati finanszírozás												
2009.03.05														
2005.08.09	11601/05	C lizing egység AFA finansz.		0,20	12 hó		1 HB+0,5475%							
2005.08.09	11594/05	B lizing egység AFA finansz.	UniCredit Bank	0,80	12 hó		1 HB+0,4975%							
2005.07.22	01A11 BP 0502190			3,276 0,320					3,28		1,68***			0,037***
2005.08.09	01A11 BP 0502190 1.mód	50 + 6 DB Volvo 7700 A típusú autóbussz			120 hó		3 HB+0,4975%	2005.09.30	0,26	2005-2010	0,136***			
2009.06.08	01A11 BP 0502242 1.mód	50 Volvo 7700 A típusú autóbussz	UniCredit Leasing		120 hó		3 HB+0,4975%	2006.06.30	3,31	2005-2010	1,444***			0,056***
2005.08.09	01A11 BP 0502190	10 db Ganz Solans Trollino 12-A típusú irolibusz		0,780	120 hó		3 HB+0,5475%	2007.09.30	0,78	2005-2010	0,24***			0,019***
2009.06.08	01A11 BP 0502191 1.mód			0,100	60 hó		3 HB+0,5475%	2006.09.30	0,096	2005-2010	0,082***			0,003***
2005.08.09	04F11 BP 0502195	Renault személygépkocsi és kishaszonjármű												
2006.03.28	04F11 BP 0502195 1.mód													
2009.06.08	04F11 BP 0502195 1.mód													
2005. Szerződés összesen:														
2006.12.22	2006.12.22	hitelkeret biztosítása általános vállalati finanszírozásra	KDB Bank	1,50	78 hó	3 hó	3HB+0,39%	2007.01.03	1,50	2013.06.22				
2008.11.17	1.mód													
2010.04.07	2.mód													
2006.12.22	2006.12.22	hitelkeret biztosítása általános vállalati finanszírozásra	Erste Bank	1,50	72 hó	3 hó	3HB+0,20%	2007.01.03	1,50	2012.12.22				
2009.04.01	1. mód													
2006.12.22	2006.12.22	Általános vállalati finanszírozás	Raffaelsen Bank	2,00	96 hó	3 hó	3 HB+1,25%	nem történt igénybevétele						
2006. Szerződés összesen:														

A szerződéskötés kelte	A szerződés száma	A hitel/financing célja	Pénzügyi megnevezése	A hitel/financing szerződés szerinti összege (Mrd Ft-ban)	Futamide (hó)	Törlesztési idő (év, hó)	Kamat kondíciók	Az igénybevétel ideje	Az igénybevétel összege (Mrd Ft-ban)*	A visszafizetés ideje*	A visszafizetés összege (Mrd Ft-ban)*	Allami/önkormányzati átvállalás összege (Mrd Ft-ban)	Fizetett kamat összege (Mrd Ft-ban)**	Szerződés módosítási díj összege (Mrd Ft-ban)**
2007.03.21	2007.03.21													
2008.11.17	1.sz.mód.	Általános vállalatfinanszírozás	KDB Bank	2,00	60 hó	3 hó	3 hB+0,32%	2007.04.23	2,00	2012.03.21				
2010.04.07	2.sz.mód.	Általános vállalatfinanszírozás	KDB Bank	8,29	24 hó	3 hó	3 hB+0,4%	2007.10.16	8,29	2009.09.30	8,29			
2007. Szerződés összesen:														
2008.12.19	2008.12.19				12 hó			2008.12.19						
2009.09.15	1.mód.						1 hB+2,15%							
2009.10.13	2.mód.	Folyószámla-hitel	Budapest Bank	4,50										
2010.02.26	3.mód.													
2011.03.01	4.mód.													
2008.10.31	K12N-1370/0800	Általános vállalatfinanszírozás	MKB	4,50	54 hó	3 hó	3 hB+1,58%	2008.11.17	1,00	2012.04.30				
2008. Szerződés összesen:														
2009.06.08	11988/09	Folyószámla-hitel	UniCredit Bank	4,40	12 hó		1 hB+4,0%							
2010.03.25	1.mód.	Folyószámla-hitel módosítás												
2009.07.06	2009.07.06	Folyószámla-hitel	OTP Bank	4,50	12 hó		1 hB+3,0%	2009.07.06						
2010.03.22	1.mód.	Folyószámla-hitel módosítás												
2009.01.30	K12N-1013/0900	Folyószámla-hitel	MKB	8,90	12 hó		1 hB+1,50%	2009.01.30						0,009
2010.01.29	1.mód.	Folyószámla-hitel módosítás												
2010.10.25	2.mód.													
2009.03.31	K12N-1070/0900	Általános vállalatfinanszírozás	MKB	4,50	36 hó	1 hó	3 hB+3,30%	2009.03.31	4,1	2012.03.25				
2009.08.30	K12N-1136/0900	Általános vállalatfinanszírozás	MKB	2,00	36 hó	1 hó	3 hB+3,30%	2009.08.30	1,2	2012.06.22				
2009.09.30	K12N-1226/0900	Általános vállalatfinanszírozás	MKB	8,29	31 hó	1 hó	3 hB+2,50%	2009.09.30	8,29	2012.04.30				
2009. Szerződés összesen:														
2010.04.28	2010. április 28.	Általános vállalatfinanszírozás	KDB Bank	3,00	12 hó	3 hó	3 hB+3,98%	2010.05.05	1,00	2011.04.27	3,00			
2010.06.28	47050/10	Folyószámla-hitel	UniCredit Bank	2,00	12 hó		1 hB+2,10%	2010.07.01	2,00	2011.09.30				
2010.11.09	47082	Általános vállalatfinanszírozás	UniCredit Bank	5,00	15 hó	2 hó	3 hB+0,29%	2010.12.17	5,00	2012.03.17				
2010.04.28	2010.04.28	Általános vállalatfinanszírozás	CIB Bank	2,00	24 hó	3 hó	3 hB+2,0%	2010.05.05	2,00	2012.04.27				
2010.06.28	2010.06.28	Folyószámla-hitel	CIB Bank	2,40	12 hó		1 hB+2,5%	2010.07.01		2011.08.30				
2010. Szerződés összesen:														

Szerződés módosítása

*Folyószámlahitel-keretek esetében a felvett hitel összege a felhasználás szerinti naponta változó, így az igénybe vett összeget és a visszafizetést a táblázat nem tartalmazza
 ** a számviteli nyilvántartások szerinti kamattérletek az 1. számú melléklet tartalmazza
 *** a hitelszerződések összes (megvédéses) törlesztési tartalmazza 2010.12.31-ig
 **** lízingszerződés alapján előfinanszírozási költség
 A Leányvállalatok szerződéseit nem tartalmazza
 Nyilatkozat: A tanúsítványban szereplő adatok valóságot igazolom.

Kiállítás időpontja: 2011.05.24

Budapesti Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság

Bolla Tibor
 Gazdasági Vezetőigazgató-helyettes
 a közszolgálati képviselőben

Dr. Kócsa Gábor
 Pénzügyi Főosztályvezető

A szerződéskötés kelte	A hitel célja	Pénzüintézet megnevezése	Számveteli fizetett kamat összege (Mrd Ft-ban)
2002	foyószámlahitel	Budapest Bank	0,123
	Közép és hosszúlej.hitel		0,209
	foyószámlahitel	OTP Bank	0,099
	Közép és hosszúlej.hitel		0,198
	foyószámlahitel	MKB	0,089
	Közép és hosszúlej.hitel		0,608
	foyószámlahitel	CIB	0,025
	rujírozó hitel		0,094
	Közép és hosszúlej.hitel	ABN AMRO Bank	0,116
		Hypo Bank	0,073
Szerződés összesen:			1,634
2003	foyószámlahitel	Budapest Bank	0,128
	Közép és hosszúlej.hitel		0,147
	foyószámlahitel	OTP Bank	0,14
	Közép és hosszúlej.hitel		0,017
	foyószámlahitel	MKB	0,126
	Közép és hosszúlej.hitel		0,058
Szerződés összesen:			0,616
2004	foyószámlahitel	Budapest Bank	0,197
	Közép és hosszúlej.hitel		0,491
	foyószámlahitel	OTP Bank	0,316
	Közép és hosszúlej.hitel		0,501
	foyószámlahitel	MKB	0,2
	Közép és hosszúlej.hitel		1,276
	foyószámlahitel	UniCredit Bank	0,036
	Közép és hosszúlej.hitel		0,82
Szerződés összesen:			3,837
2005	foyószámlahitel	Budapest Bank	0,17
	Közép és hosszúlej.hitel		0,319
	foyószámlahitel	OTP Bank	0,228
	Közép és hosszúlej.hitel		0,493
	foyószámlahitel	MKB	0,189
	Közép és hosszúlej.hitel		1,502
	foyószámlahitel	UniCredit Bank	0,087
	Közép és hosszúlej.hitel		0,909
Szerződés összesen:			3,897
2006	foyószámlahitel	Budapest Bank	0,153
	Közép és hosszúlej.hitel		0,215
	foyószámlahitel	OTP Bank	0,208
	Közép és hosszúlej.hitel		1,284
	foyószámlahitel	MKB	0,386
	Közép és hosszúlej.hitel		1,393
	foyószámlahitel	UniCredit Bank	0,132
	Közép és hosszúlej.hitel		0,837
Szerződés összesen:			4,608
2007	foyószámlahitel	Budapest Bank	0,266
	Közép és hosszúlej.hitel		0,160
	foyószámlahitel	OTP Bank	0,208
	Közép és hosszúlej.hitel		1,413
	foyószámlahitel	MKB	0,498
	Közép és hosszúlej.hitel		1,503
	foyószámlahitel	UniCredit Bank	0,252
	Közép és hosszúlej.hitel		0,947
	Közép és hosszúlej.hitel	ERSTE	0,122
	Közép és hosszúlej.hitel	KDB	0,239
Szerződés összesen:			5,608

A szerződéskötés kelte	A hitel célja	Pénzintézet megnevezése	Számveteli fizetett kamat összege (Mrd Ft-ban)
2008	folyószámlahitel	Budapest Bank	0,317
	Közép és hosszúlej.hitel		0,138
	folyószámlahitel	OTP Bank	0,212
	Közép és hosszúlej.hitel		1,49
	folyószámlahitel	MKB	0,575
	Közép és hosszúlej.hitel		1,592
	folyószámlahitel	UniCredit Bank	0,348
	Közép és hosszúlej.hitel		1,008
	Közép és hosszúlej.hitel	ERSTE	0,130
Közép és hosszúlej.hitel	KDB	0,313	
Szerződés összesen:			6,123
2009	folyószámlahitel	Budapest Bank	0,123
	Közép és hosszúlej.hitel		0,063
	folyószámlahitel	OTP Bank	0,151
	Közép és hosszúlej.hitel		1,643
	folyószámlahitel	MKB	0,46
	Közép és hosszúlej.hitel		2,482
	folyószámlahitel	UniCredit Bank	0,298
	Közép és hosszúlej.hitel		1,119
	Közép és hosszúlej.hitel	ERSTE	0,15
Közép és hosszúlej.hitel	KDB	0,365	
Szerződés összesen:			6,854
2010	folyószámlahitel	Budapest Bank	0,261
	folyószámlahitel		0,205
	Közép és hosszúlej.hitel	OTP Bank	0,129
	Közép és hosszúlej.hitel	DEXIA (OTP engedményezés)	0,816
	folyószámlahitel	MKB	0,498
	Közép és hosszúlej.hitel		1,906
	folyószámlahitel	UniCredit Bank	0,158
	Közép és hosszúlej.hitel		0,478
	Közép és hosszúlej.hitel	ERSTE	0,097
	Közép és hosszúlej.hitel	KDB	0,419
	folyószámlahitel	CIB	0,044
Közép és hosszúlej.hitel	0,097		
Szerződés összesen:			5,108

2002. évi kamat összege, a 2002 év előtt megkötött szerződések kamatait is tartalmazza.
A táblázat nem tartalmazza a VB hitel kamatait.

Lizingszerződések után a futamidő alatt 2010. 12.31-ig fizetett összesen kamatok

01A11 BP 0502190			1,105
01A11 BP 0502190	50 + 6 DB Volvo 7700 A típusú autóbusz		0,087
01A11 BP 0502190	1.mód.		
01A11 BP 0502190	1.mód.		
01A11 BP 0502242			
01A11 BP 0502242	50 Volvo 7700 A típusú autóbusz		1,048
01A11 BP 0502242	1. mód		
01A11 BP 0502242	1. mód		
01A11 BP 0502190			
01A11 BP 0502191	10 db Ganz Solaris Trollino 12-A típusú trolibusz		0,198
01A11 BP 0502191	1. mód		
04F11 BP 0502195			
04F11 BP 0502195	Renault személygépkocsi és kishaszonjármű		0,022
04F11 BP 0502195	1. mód		
04F11 BP 0502195	1. mód		

TANÚSÍTVÁNY
A BKV eredménykimutatásairól
2002-2010 évek között

Megnevezés	Eredmény										Eredmény							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2010	2010							
Bevételek																		
Munkadíj bevételek kieg. GKIM	27 453	27 75	30 850	48 93	34 669	46 92	38 704	44 93	42 507	38 48	45 974	41 94	50 908	41 06	50 551	44 06	49 541	35 63
Munkadíj bevételek kieg. GKIM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11 49
Arkképzés	16 798	16 98	18 834	29 87	18 687	25 29	19 046	22 11	17 935	16 24	17 135	15 63	17 139	13 82	18 863	14 70	15 983	0,00
Oronmányzati hozzájárulás	15 905	16 08	3 000	4 76	3 000	4 06	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	14 70	0,00
Bonusz lehetőség	297	0,30	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Aggl. és kerületi támogatás bevé.	281	0,28	247	0,39	394	0,53	403	0,47	429	0,39	461	0,42	453	0,37	523	0,46	518	0,37
Szerz. és egyéb szolg. bevé.	345	0,35	405	0,64	610	0,83	733	0,85	900	0,81	893	0,81	916	0,74	709	0,62	874	0,63
Személyszállítási bevételek összesen	61 079	61 74	53 336	84 59	57 380	77 54	58 885	68 36	61 771	55 92	65 051	59 34	69 416	55 99	68 646	59 83	66 916	48 12
Egyéb tevékenység bevétele	1 519	1,54	2 199	3,49	1 971	2,67	3 549	4,12	2 142	1,94	2 349	2,14	2 721	2,19	3 040	2,65	2 670	1,92
Költséglejtés	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 000	8,07	0,00	0,00	0,00	0,00
Fővárosi működési támogatás	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000	3,60
Vissza nem térítendő állami támogatás	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17 500	12,59
Egyéb üzemi bevételek	1 630	1,65	1 901	3,01	2 338	3,16	5 625	6,53	1 711	1,55	2 365	2,16	5 021	4,05	6 068	5,29	32 198	23,16
Állami normatív támogatás	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11 965	13,89	32 140	29,10	32 198	29,37	32 198	25,97	32 198	28,06	32 198	23,16
Üzemi normatív támogatás	64 228	64,93	57 436	91,09	67 584	80,2	81 494	92,90	97 764	88,51	101 963	93,01	119 356	96,26	109 952	95,83	131 417	94,51
Átvett saját teljesítések értéke	2 451	2,48	2 705	4,29	3 231	4,37	2 843	3,30	3 171	2,87	3 181	2,90	3 034	2,45	3 904	3,40	4 167	3,00
Üzemi tevékenység bevételei összesen:	66 679	67,41	60 141	95,38	70 825	95,86	82 867	96,20	100 935	91,38	105 144	95,91	122 390	98,71	113 856	99,24	135 584	97,51
Pénzügyi műveletek bevételei	903	0,91	542	0,86	26	0,04	790	0,87	1 965	1,78	579	0,53	1 356	1,09	864	0,75	1 080	0,78
Rendkívüli bevételek	31 340	31,68	2 370	3,76	3 033	4,11	2 526	2,93	7 558	6,84	3 901	3,56	241	0,19	12	0,01	2 383	1,71
Összes bevételek:	98 922	100,00	63 033	100,00	73 884	100,00	86 143	100,00	110 458	100,00	108 824	100,00	123 987	100,00	144 732	100,00	139 047	100,00
Ráfordítások																		
Anyagköltség	32 886	39,93	36 758	41,73	38 961	38,85	40 931	37,19	42 445	34,94	44 794	35,42	48 716	37,55	52 073	37,66	53 381	38,67
Anyagköltség	8 582	10,42	9 224	10,47	9 761	9,73	9 314	8,58	9 289	7,63	8 275	6,54	8 078	6,23	9 356	6,77	10 033	7,27
Üzemeltetési gázdial	5 138	6,24	5 433	6,17	5 886	5,87	6 953	6,40	7 953	6,55	7 712	6,10	9 000	6,94	7 661	5,54	9 098	6,59
Vonlati áram	3 286	3,99	3 652	4,15	3 900	3,89	4 474	4,12	4 463	3,67	6 320	5,00	7 614	5,87	8 545	6,18	6 783	4,91
Egyéb energia	2 446	2,97	2 873	3,26	3 082	3,07	2 959	2,72	3 485	2,87	3 257	2,58	3 785	2,92	3 593	2,60	3 271	2,37
igénybevevett szolgáltatások ért.	11 090	13,46	13 068	14,84	13 989	13,95	12 665	12,58	14 014	11,54	14 876	11,76	14 716	11,34	16 434	11,89	17 352	12,57
Egyéb szolgáltatások értéke	529	0,64	620	0,70	808	0,81	907	0,84	966	0,80	1 053	0,83	986	0,76	1 223	0,88	1 504	1,09
Eladott áruk beszerzési értéke	396	0,48	419	0,48	44	0,04	225	0,21	52	0,04	47	0,04	78	0,06	121	0,09	210	0,15
Közvetített szolgáltatások ért.	1 419	1,72	1 469	1,67	1 491	1,49	1 894	1,74	2 243	1,85	3 254	2,57	4 459	3,44	5 140	3,72	5 130	3,72
Személyi jellegű ráfordítások	33 643	40,85	36 774	41,75	42 035	41,91	46 158	42,50	51 202	42,15	57 316	45,33	57 162	44,06	60 683	43,89	58 989	42,74
Bérek	22 562	27,42	24 756	28,11	28 048	27,97	30 805	28,36	34 512	28,41	38 682	29,01	37 521	28,92	40 043	28,96	39 320	28,45
Személyi jellegű egyéb kifizetések	2 589	3,14	2 919	3,31	3 726	3,72	4 110	3,78	4 465	3,68	7 238	5,72	5 860	4,52	5 931	4,29	6 173	4,47
Bérfelrakások	8 472	10,29	9 099	10,33	10 261	10,23	11 243	10,35	12 225	10,06	13 396	10,59	13 781	10,62	14 709	10,54	13 496	9,78
Értékpapírok értékesítési értéke	10 930	13,27	11 363	12,90	11 995	11,56	12 275	11,30	13 296	10,95	14 866	11,76	15 026	11,58	15 465	11,19	15 587	11,29
Egyéb ráfordítások	1 427	1,73	1 951	2,21	1 297	1,29	4 703	4,33	2 517	2,07	2 451	1,94	1 564	1,21	2 316	1,68	2 427	1,76
ebbk. ártávkészítés	69	0,08	82	0,09	102	0,10	171	0,16	68	0,06	32	0,03	50	0,04	118	0,09	178	0,13
Üzemi tevékenység ráfordításai összesen:	78 886	95,77	86 946	98,60	93 888	93,61	103 527	95,32	109 460	90,11	119 427	94,44	122 468	94,40	130 537	94,42	130 384	94,46
Pénzügyi műveletek ráfordításai	2 052	2,49	763	0,87	5 122	5,11	4 666	4,30	6 937	5,71	6 775	5,36	6 714	5,18	7 445	5,38	5 008	3,63
Rendkívüli ráfordítások	1 428	1,73	473	0,54	1 282	1,28	416	0,38	5 083	4,18	252	0,20	547	0,42	275	0,20	2 637	1,91
Összes ráfordítás:	82 366	100,00	88 082	100,00	100 292	100,00	108 609	100,00	121 480	100,00	126 454	100,00	129 729	100,00	138 257	100,00	138 028	100,00
Eredmény	16 556		-25 029		-26 408		-22 466		-11 022		-16 830		-5 742		-23 525		1 018	

(mille Ft-ban)

Nyilatkoztok: A tanúsítványban szereplő adatok valóságságát igazolom.
Kiadás időpontja: 2011. május 18.

Rudapesti Könyvtársai

Zárkörön Működő Részvénytársaság

[Handwritten signature]

a közszolgálati képviselő

Tisler László

Dr. Kócsa Gábor

NB. Kontrolling Főosztály - pénzügyi Főosztály vezető
vezető

TANUSÍTVÁNY
A BKV mérlegeiről
2002-2010. évek között

9/b. számú melléklet
a V-3007/2011. számú jelentéshez

Megnevezés	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Eszközök	207 770	227 137	238 169	271 578	335 717	393 130	448 117	498 309	527 512
Befektetett eszközök összesen	83	126	108	99	210	190	416	967	1 367
Immateriális javak	0,04	0,05	0,04	0,04	0,06	0,06	0,09	0,19	0,25
Tárgyi eszközök	205 368	225 378	236 362	270 326	334 347	391 773	446 567	496 230	524 499
Befektetett pénzügyi eszközök	2 319	1 633	1 699	1 153	1 160	1 167	1 134	1 112	1 646
Forráselemek	19 009	7 408	7 843	10 673	8 694	10 552	9 243	11 859	11 643
Készletek	1 627	1 982	1 990	2 030	2 121	2 751	2 872	3 073	2 916
Követelések	3 377	4 309	5 378	8 358	6 348	7 549	6 100	8 433	8 404
Értékpapírok	151	809	167	0	0	0	0	0	0
Pénzeszközök	13 854	308	308	285	225	252	271	353	323
Aktív időbeli elhatárolások	295	294	98	118	111	199	249	154	182
Eszközök összesen	227 074	234 839	246 110	282 369	344 522	403 881	457 609	510 322	539 337
Források	156 208	136 095	57,95	112 678	102 084	36,15	100 938	103 157	114 706
Saját tőke	127 000	127 000	54,08	127 000	127 000	44,98	127 000	127 000	127 000
Jegyztelt tőke	58 809	63 800	27,17	66 800	78 672	27,86	89 222	108 493	138 193
Tőketartalék	-46 157	-29 701	-12,65	-54 730	-81 138	-28,73	-104 278	-115 522	-138 094
Eredménytartalék	0,00	25	0,01	16	16	0,01	16	16	0
Lekötött tartalék	16 556	-25 029	-10,66	-26 408	-22 466	-7,96	-11 022	-16 830	-23 525
Méreg szerinti eredmény	143	484	0,21	187	514	0,18	1 304	1 747	955
Céltartalék	18 420	29 755	12,67	59 920	81 828	28,98	97 783	112 994	124 501
Kötelezettségek	0	12 262	5,22	32 256	52 305	18,52	49 787	14 45	44 837
Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0,00	0,00	9 000	7 860	2,78	4 720	1,37	0
Beruházási és fejlesztési hitelek	0	4 000	1,70	9 000	9 366	3,66	9 366	11,39	40 690
Egyéb hosszú lejáratú hitelek	0	8 000	3,41	23 045	41 254	14,61	39 224	12,78	7,97
Egyéb kötelezettségek	0	0,00	0,11	211	3 191	1,13	5 843	1,70	3 351
Rövid lejáratú kötelezettségek	18 420	17 493	7,45	27 664	28 523	10,46	47 996	13,93	79 664
Rövid lejáratú hitelek	6 207	4 249	1,81	11 803	10 082	3,57	18 606	5,40	32 839
Vevőktől kapott előlegek	100	0	0,00	0	0	0,00	20	0,01	0
Köl. áruszáll. és szolg. (szállítók)	7 762	3 368	3,14	9 741	11 835	4,19	20 901	6,07	36 123
RLK Kapcsolt vállalkozással sz.	513	1 298	0,55	1 319	1 034	0,37	869	0,25	1 465
RLK egyéb részesedési v. váll. sz.	201	254	0,11	291	310	0,11	252	0,07	495
Egyéb rövid lejáratú kötelezettség	3 637	4 324	1,84	4 510	6 262	2,22	7 348	2,13	8 742
Passzív időbeli elhatárolások	52 303	23,03	68 495	29,17	73 325	29,79	144 497	41,94	279 915
Források összesen	227 074	234 839	100,00	246 110	282 369	100,00	344 522	403 881	510 322

(millsió Ft-ban)

Nyilatkozat: A tanúsítványban szereplő adatok valóságát igazolom

Kiállítás időpontja: 2010. szeptember 15.

Erősen ajánlott
Közvetítői Szolgálat

a közszolgálati képviselőként

Dr. László Gábor
Pénzügyi Főosztály vezetője

[Handwritten signature]

Tiszlér László

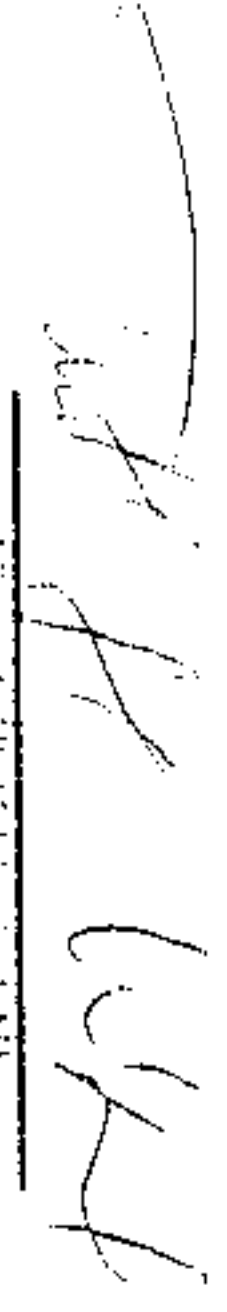
MB. Kontrolling Főosztály vezetője

	2005.			2006.			2007.			2008.			2009.			2010.			
	bérköltség (eFt)	átlaglétszám (fő)	átlagkereset (eFt/fő)	bérköltség (eFt)	átlaglétszám (fő)	átlagkereset (eFt/fő)	bérköltség (eFt)	átlaglétszám (fő)	átlagkereset (eFt/fő)	bérköltség (eFt)	átlaglétszám (fő)	átlagkereset (eFt/fő)	bérköltség (eFt)	átlaglétszám (fő)	átlagkereset (eFt/fő)	bérköltség (eFt)	átlaglétszám (fő)	átlagkereset (eFt/fő)	
Megnevezés																			
1. Gazdasági vezetők	2 439 528	362	6 739	2 649 837	366	7 240	3 032 508	339	8 945	3 129 095	323	9 688	2 983 978	320	9 325	2 743 118	325	8 440	
2. Egyelmi főisk. kezdő fogl.	1 189 067	314	3 787	1 346 760	328	4 106	1 409 826	313	4 504	1 515 563	295	5 138	1 763 487	318	5 545	1 663 671	318	5 232	
3. Egyéb felsől. közef. fogl.	3 382 013	1 297	2 608	3 720 553	1 306	2 849	3 784 375	1 222	3 097	3 841 244	1 129	3 402	3 977 192	1 092	3 642	3 829 374	1 085	3 529	
4. Irodai ügyviteli fogl.	1 156 188	552	2 095	1 278 404	551	2 320	1 333 481	542	2 460	1 342 829	504	2 664	1 433 757	494	2 902	1 277 525	471	2 712	
Szállimenti összesen (F.1+2+3+4)	8 166 786	2 525	3 234	8 986 554	2 551	3 526	9 560 190	2 416	3 957	9 828 731	2 251	4 366	10 158 394	2 224	4 568	9 513 886	2 199	4 326	
5. Szolg.jell.fogl. segédvez.néik.	1 676 804	949	1 767	1 961 077	963	2 036	2 102 474	965	2 179	2 172 103	943	2 303	2 322 145	942	2 465	2 313 481	961	2 407	
6. Mezőgazdasági foglalk.	6 639 919	3 500	1 897	7 498 111	3 524	2 128	7 735 450	3 295	2 348	7 801 807	2 979	2 619	8 372 215	3 024	2 769	8 377 782	3 018	2 776	
7. Ipari, építőipari fogl.	1 449 307	713	2 033	1 614 424	708	2 280	1 662 188	651	2 553	1 692 358	592	2 859	1 713 695	569	3 012	1 653 779	544	3 040	
8. Gépközleked. összesen	367 212	245	1 499	431 366	253	1 705	429 261	223	1 925	406 237	186	2 184	437 502	191	2 291	394 265	181	2 178	
9. Szakköz. nem igénylő fogl.	10 133 242	5 407	1 874	11 504 978	5 448	2 112	11 920 373	5 134	2 324	12 072 505	4 700	2 569	12 845 557	4 726	2 718	12 739 307	4 704	2 708	
Fizikai összesen jv. és segédvez.néikül	18 300 038	7 932	2 307	20 500 532	7 989	2 563	21 489 563	7 550	2 848	21 901 236	6 951	3 151	23 003 951	6 950	3 310	22 252 995	6 903	3 224	
Teljes munkaidős öszs. (jv. és segédvez.néik.)	2 010 041	810	2 482	2 279 215	853	2 672	2 571 015	889	2 836	2 694 717	911	2 958	2 933 685	895	3 278	2 961 221	913	3 243	
Járművezetők	817 244	338	2 418	901 197	361	2 496	958 282	343	2 794	1 016 428	335	3 034	1 008 208	322	3 131	1 050 290	319	3 292	
autóbusz jv.	7 333 228	3 091	2 372	8 164 413	3 144	2 597	8 810 230	3 170	2 779	9 334 163	3 151	2 962	10 213 610	3 238	3 154	10 316 781	3 400	3 034	
HEV jv.	242 948	113	2 150	274 131	120	2 284	305 956	122	2 508	350 360	124	2 825	380 361	132	2 882	377 856	139	2 718	
FAV jv.	121 269	62	1 956	130 135	60	2 169	145 393	63	2 308	168 027	68	2 471	174 691	64	2 730	179 198	70	2 560	
METRO jv.	521 567	230	2 268	562 016	229	2 454	603 635	228	2 648	704 997	242	2 913	776 245	264	3 066	786 437	260	3 025	
Törvénykez. jv. és segédvez.néikül	11 046 297	4 644	2 379	12 311 107	4 767	2 583	13 344 511	4 815	2 771	14 268 692	4 831	2 954	15 486 800	4 905	3 157	15 671 785	5 101	3 072	
METRO segédvezető	86 516	56	1 545	82 637	51	1 621	99 210	56	1 771	110 269	57	1 935	136 419	75	1 819	144 673	78	1 855	
Törvénykez. jv. és segédvez.néikül	11 132 813	4 700	2 369	12 393 764	4 818	2 572	13 443 721	4 873	2 759	14 378 961	4 888	2 942	15 623 219	4 980	3 137	15 816 458	5 179	3 054	
Fizikai összesen (F.5+6+7+8+9)	21 266 055	10 107	2 104	23 898 742	10 286	2 328	25 373 094	10 007	2 538	26 451 466	9 588	2 759	28 468 776	9 706	2 933	28 555 765	9 883	2 889	
TELJES MUNKAIKIDŐS ÖSSZESEN	25 322 854	10 107	2 104	28 094 288	10 286	2 328	29 928 284	10 007	2 538	26 451 466	9 588	2 759	28 468 776	9 706	2 933	28 555 765	9 883	2 889	
NEM TELJES MUNKAIKIDŐS ES EGYEB ÖSSZESEN	1 370 210	784	1 539 358	1 539 358	838	1 839 296	1 839 296	726	1 320 479	1 320 479	499	1 236 248	1 236 248	497	880 128	880 128	425	880 128	
Ezből jv./tanuló	80 218	109	104 793	104 793	126	73 051	73 051	92	68 067	68 067	58	100 393	100 393	109	78 756	78 756	82	78 756	
Eseli megbízás	13 563	97	26 951	26 951	164	9 527	9 527	99	19 630	19 630	107	25 760	25 760	101	24 577	24 577	102	24 577	
Nyugdíjas	396 447	280	472 851	472 851	297	426 223	426 223	246	367 915	367 915	182	300 867	300 867	150	190 214	190 214	129	190 214	
Felmentési bér	207 573		207 023	207 023		566 067	566 067		293 994	293 994		251 403	251 403		87 712	87 712		87 712	
Szakmunkástanuló	19 532	161	26 218	26 218	167	30 276	30 276	183	33 095	33 095	229	38 835	38 835	221	52 066	52 066	238	52 066	
MINDÖSSZESEN	26 693 064	10 268	3 643	29 633 646	10 414	4 167	31 767 580	10 190	4 866	27 781 961	10 217	6 085	29 706 711	10 427	7 793	29 380 531	10 421	8 113	

Az időbeli áthárítás, és az apák munkaidő kedvezményének béré miatt ellér az eredménykimutatás szemelti bérköltségét.

* Tájékoztató adat, a megbízások számlái mutatója.

Nyilatkozat: A tanusítványban szereplő adatok valóságságot igazolom.

 Tisler László
 NB. Controlling Főosztály - pénzügyi Főosztály vezető
 vezető

Budapesti Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság
 a Készítette: Dr. László Gábor
 Budapesti Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság

Ikt. szám: 70/94-45/2011.

Tárgy: A BKV gazdálkodási rendszere
számvevőszéki jelentés észrevételezése

Állami Számvevőszék
Domokos László elnök úr
részére

Tisztelt Elnök Úr!

Köszönettel vettem a „*Budapesti Közlekedési Zrt. gazdálkodásának ellenőrzéséről*” szóló [V-3007-89/2011.sz.] jelentésüket, amely észrevételezésére – figyelemmel a jogszabályi előírásokra – T. Elnök úr 15 napot biztosított. E lehetőséggel élve a jelentéshez az alábbiakban foglalom össze észrevételünket.

Alapvető, lényeges, szembetűnő és számunkra érthetetlen különbség állapítható meg az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 32. § (5) bekezdése alapján 2011. augusztus 3-i záró megbeszélésre megküldött számvevőszéki jelentés-tervezet és a jelen észrevételezésre megkapott számvevőszéki jelentés-tervezet között. E különbség érdemi lényege az, hogy az utóbb megküldött jelentés-tervezet kizárólagosan fővárosi – jelen körülmények között kezelhetetlen pénzügyi - feladatnak tekinti a főváros közlekedését biztosító BKV Zrt. működését és annak évek óta közismert pénzügyi problémáit.

A korábbi jelentés megállapítja, hogy „A Budapest Főváros Önkormányzata költségvetési és pénzügyi egyensúlyi helyzetének elemzése a költségvetés-tervezés és a zárszámadás-készítés folyamatában kialakított belső kontrollok működésének 2011. évi ellenőrzéséről készített ÁSZ jelentés alapján egyértelművé vált, hogy a 2011. évben többet források nélkül a Főváros Önkormányzata nem tudja biztosítani a BKK működését, valamint nossza távol a hiteltel visszafizetését”. E megállapítás alapján mind a belügyi-, mind a nemzetgazdasági miniszternek fogalmaz meg javaslatot a korábbi jelentés-tervezet.

„ a belügyminiszternek

fontolja meg a helyi önkormányzatokról szóló új törvény kidolgozásakor, hogy a fővárosi tömegközlekedési feladat ellátása maradjon-e a Főváros Önkormányzatának kötelező feladata.

a nemzetgazdasági miniszternek

1. kezdeményezze a mindenkori költségvetési törvényben szereplő helyi közösségi közlekedés támogatása jogcímen biztosított igénylési feltételek módosítását, annak érdekében, hogy az normatív módon, egységes elvek alapján a személyszállítási teljesítmények figyelembevétele mellett kerüljön meghatározásra,
2. kezdeményezze a belföldi menetrend szerinti személyszállítás kedvezményes és ingyenes utazásai után járó fogyasztási árkiegészítés felülvizsgálatát annak érdekében, hogy a Magyar Állam által nyújtott utazási kedvezmények miatti bevételkiesés teljes körűen ellentételezésre kerüljön. „

A javaslattal szinkronban, lényegében hasonló feladatot tartalmaz a – többek között a BKV 78 MdFt-os nagyságrendű konszolidációjára vonatkozó - 1269/2011.(VIII.4.) Korm. határozat 1/c-d. pontja is, a nemzetgazdasági miniszternek címezve.

A belügyminiszter számára nem fogalmazódik meg további kormányhatározattal elfogadott feladat.

A parlamenti tárgyalásra benyújtott *új önkormányzati törvény* tervezete változatlanul a főváros feladatkörébe utalja a „*helyi közösségi közlekedés, valamint a főváros kormányrendeletben meghatározott területén (belváros) a parkolás feltételrendszerének kialakítása és működtetése*” feladatát (Új ötv. tervezet 22.§. (4) bek. 5. pontja).

Az augusztus 3-i záró megbeszélést követően újólal megküldött számvevőszéki jelentés-tervezet sem a nemzetgazdasági miniszternek, sem a belügyminiszternek nem tesz javaslatot.

Jelen gazdasági helyzetben érthetőek a Kormány korlátozott lehetőségei. Azonban úgy vélem, hogy az ÁSZ támogató jellegű megállapításának és javaslatai megfogalmazásának hiánya nem veszélyeztetheti a Kormány - Főváros közötti eredményes tárgyalások megtartását, s így, kormányzati segítséggel – az idegenforgalmi és hazai turizmussal érintett - Budapest közlekedése fenntartható és egyben a főpolgármesternek címzett 3. és 4. számú - a közlekedési szolgáltatás minőségének emelésére vonatkozó - javaslatuk reálisan végrehajtható.

Tájékoztatom, hogy a főpolgármesternek címzett 2. sz. javaslatukra is figyelemmel a Fővárosi Közgyűlés 2011. december 14-i ülésére kerül benyújtásra a BKV Zrt. Felügyelőbizottsága ügyrendjének módosítására vonatkozó előterjesztés, amely több módosításon kívül a Felügyelőbizottság feladataként határozza meg a következőket:

„9. A felügyelőbizottság negyedévenként megküldi az Alapító részére az ügyvezetésről, a társaság vagyoni helyzetéről és az üzletpolitikai feladatok teljesítéséről szóló igazgatósági jelentéssel kapcsolatos határozatát.”

10. A Felügyelő Bizottság munkája során feltárt szabálytalanságokat és a szükségesnek tartott intézkedéseket a Felügyelő Bizottság elnöke írásban haladéktalanul köteles jelezni a társaság Alapítójának. A felügyelőbizottság a Társaság Alapítójának kérésére, de évente legalább egyszer beszámol végzett munkájáról.

11. A Felügyelő Bizottság elnöke az éves munkaterv elkészítéséhez javaslatot kér az Alapítótól, a társaság Igazgatóságától, a Vezérigazgatótól és a Könyvvizsgálótól.

A BKV Zrt. vezérigazgatójának címzett feladatokra természetesen elsődlegesen a BKV Zrt. vezérigazgatójának kell Önök felé reagálnia. Felhívom azonban szíves figyelmét arra, hogy a vezérigazgató úrhoz címzett 1.sz. javaslati pont realizálása - azaz a 2011. évre vonatkozó többletigény főváros részére történő benyújtása – esetén annak fővárosi pénzügyi teljesedése – kormányzati segítség nélkül - nem várható, mint ahogy azt Önök is megállapították az előzőekben idézett jelentés-tervezetükben. Nem vitatom, hogy a „megrendelt” szolgáltatás megfizetendő. Úgy vélem azonban, hogy a benyújtandó kompenzációs igény kielégítése alapos felülvizsgálata alapján - az Önök által BKV Zrt. érintő javaslataik realizálhatóságának bemutatását, elemzését követően - történhet, bár jelen jelentés-tervezetük már nem tesz javaslatot az üzleti tervkészítés középtávú stratégiájának elkészítése kötelezettségére.

Tájékoztatom továbbá arról, hogy a Főjegyzőnek címzett korábbi és jelen tervezetük 1.sz. javaslatukra figyelemmel a Főpolgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzési Osztálya 2012. évre vonatkozó – törvényes határidőben jóváhagyott – munkaterve már tartalmazza a BKV Zrt. gazdálkodásának ellenőrzési feladatait. A Szolgáltatási Szerződés szerinti - 2008-2009. évekre vonatkozó - hivatali ellenőrzések elmulasztása tekintetében a szükséges vizsgálatot megindítom.

Tisztelt Elnök Úr!

Ön a fővárost érintő legutóbbi három nagy vizsgálat eredményeképp tökéletesen átlátja a főváros, a BKV Zrt. pénzügyi helyzetét, a fővárosi közlekedés folyamatosságának biztosítása felelősségét és kötelezettségét. Kérem, hogy a legutóbb megküldött jelentés véglegesítésére a korábbi jelentéstervezet szakmai megállapításainak figyelembe vételével kerüljön sor.

Megértő intézkedését megköszönöm, s egyben tájékoztatom, hogy a végleges vizsgálati jelentésről, a szükséges intézkedéseket meghatározó intézkedési tervről a Fővárosi Közgyűlést tájékoztatni fogom.

Budapest, 2011 .november „39„

kezelt
2011.11.30
A. F. K. M. N. S. C.

11.30

Tisztelettel:

Bagdy Gábor
dr. Bagdy Gábor

Tarló István
Tarló

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

E L N Ö K

Ikt.szám: V-3007-95/2011-2012.

Ügyintéző: Molnár Gyula Mihály

Tarlós István úr
főpolgármester

Budapest Főváros Önkormányzata

Budapest

Tisztelt Főpolgármester Úr!

Köszönettel vettem a Budapesti Közlekedési Zrt. gazdálkodásának ellenőrzéséről készített jelentéstervezetünkkel kapcsolatosan küldött észrevételeit. Örömmre szolgált, hogy a jelentéstervezetben szereplő megállapítások, javaslatok alapján a BKV Felügyelőbizottságának beszámoltatására, illetve a Főjegyzőnek tett javaslatokra vonatkozóan már intézkedéseket kezdeményezett. Az intézkedések megfelelőségét a jelentés nyilvánosságra hozatalát követően, az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. tv. 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében 30 napon belül megküldött intézkedési tervben foglaltak alapján fogom értékelni.

Tájékoztatom továbbá arról, hogy a 15 napos észrevételezésre megküldött jelentéstervezet az Állami Számvevőszéknek az elnöki értekezlet által jóváhagyott hivatalos szakmai álláspontját tartalmazza, míg a 2011. augusztus 3-ai záró megbeszélésre átadott munkaanyagban a helyszíni ellenőrzés befejezését követő állapotnak megfelelő megállapítások és javaslatok szerepeltek. A munkaanyagban szereplő megállapítások minőségfelülvizsgálata a szakmai szabályoknak megfelelően megtörtént, így azok egy része módosult. Az Ön által felvetett és tapasztalt eltéréseknek ez az egyik indoka, másik pedig a 2011. július 1-én hatályba lépett új számvevőszéki törvény, melynek egyes rendelkezései a korábbihoz képest eltérőek.

Az új számvevőszéki törvény értelmében az ellenőrzött szerv vezetője köteles a megállapításokkal kapcsolatban intézkedési tervet készíteni, ezért a számvevőszéki javaslat címzettje is csak az ellenőrzött szerv vezetője lehet. Ennek következtében az Ön által hivatkozott minisztereknek címzett javaslatokat elhagytuk, mivel egyik minisztérium sem volt ellenőrzött szervezet. A Kormány az 1269/2011. (VIII. 4.) határozatában konkrét feladatokkal bízta meg az érintett minisztereket az adósságtólvállalás, valamint a BKV ésszerű alapokon nyugvó, költséghatékony átalakítására. Erre tekintettel is, korábbi javaslataink fenntartása okafogyottá vált, s az új helyi önkormányzatokról szóló, valamint Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatokban egyértelműen megfogalmazódott a kormányzati szándék mind a fővárosi tömegközlekedési feladat ellátása felelősségének változatlanlansága, mind a közösségi közlekedés finanszírozása tekintetében.

Nem vitatom, hogy a Főváros Önkormányzata pénzügyi helyzete a korábbi évekhez képest kedvezőtlen, s ezért nem a jelenlegi vezetés a felelős. Fontosnak tartom hangsúlyozni: a BKV finanszírozási problémáinak kiinduló pontja az, hogy a Főváros Önkormányzata nem tett eleget a Szolgáltatási szerződésben rögzített kötelezettségének és nem biztosította a BKV működéséhez szükséges forrásokat.

A Szolgáltatási szerződésben – az előírt szolgáltatási feladatok teljesítésének értékelése után – a bevételekkel nem fedezett indokolt költségek megtérítésére és a tervezett díjbevétel legfeljebb 4%-ának megfelelő összegű méltányos nyereség biztosítására kompenzáció fizetésben állapodott meg a Főváros Önkormányzata és a BKV. A számított kompenzációigényt a BKV-nak minden év november végéig kellett eljuttatnia a Főváros Önkormányzata részére. A BKV vezérigazgatója 2004 októberében megküldte a Főváros Önkormányzatának a független szakértő által auditált kompenzációsámítási modellt. A számított kompenzációigény megállapításához a BKV a kompenzációsámítási táblázatokban bemutatta a modell alapján a 2004-2012. évekre számított várható kompenzációigény összegét, amely évi 31,6 és 38,7 milliárd Ft között volt, a Közgyűlés megtárgyalta a modellel kapcsolatos előterjesztést és a 2005. évben elfogadta a modellt a számított kompenzációigény megállapításának alapjaként. A BKV vezérigazgatói a 2005-2011. évekre a Szolgáltatási szerződés előírását figyelmen kívül hagyva nem nyújtották be a számított kompenzációra vonatkozó igényt a Főváros Önkormányzatának. A Szolgáltatási szerződésben foglaltak ellenére a BKV és a Főváros Önkormányzata a 2004-2010. évekre vonatkozóan nem hajtotta végre a tömegközlekedési kompenzáció éves elszámolását sem.

A Szolgáltatási szerződés 2012. április végén lejár. Ezért nem tett az Állami Számvevőszék javaslatot az üzleti terv középtávú stratégiájának elkészítésére.

Az ellenőrzés lefolytatásához nyújtott segítő közreműködését ezúton is köszönöm.

Budapest, 2012. január „16”

Tisztelettel:

Domokos László

Hiv. sz.: V-3007-91/2011.

Iktatószám: 41198-212011/4.

2011 DEC 5.

Állami Számvevőszék

1052 Budapest,

Apáczai Csere János u. 10.

Domokos László úr
elnök

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK	
120 1-1	
Érkezett	2011 DEC 0 7.
Iktatószám	V-3007-91-96
Melléklet	1

Tisztelt Elnök Úr!

A BKV Zrt. gazdálkodásának ellenőrzéséről készült, 2011. novemberi Számvevői Jelentés-tervezetet áttanulmányoztuk és ahhoz a mellékelt észrevételeket tesszük.

Kérem, hogy a Jelentésben az ÁSZ által el nem fogadott észrevételek mellett szíveskedjenek feltüntetni a BKV Zrt. korábbi, ill. ahol pontosításra került, vagy eddig nem szerepelt, akkor a jelenlegi álláspontját.

Budapest, 2011. december 01.

Tisztelettel:

Melléklet: 1 db

dr. Várszegi Gyula

ÉSZREVÉTELEK

a BKV Zrt. gazdálkodásnak ellenőrzéséről készült 2011. novemberi számvevői
Jelentés-tervezethez

- 16. oldal, utolsó bekezdés: Az 1269/2011. (VIII. 4.) sz. Kormányhatározatban foglalt feladatok határidőre történő végrehajtásáról nem rendelkezünk információval, az adósságvállalás megvalósulása kérdéses.
- 18. oldal: „Továbbá részben volt megfelelő a közforgalmú közlekedési szolgáltatás minősége, mivel a tervezett és nyújtott minőség közötti eltérés megszüntetéséről a Fővárosi Önkormányzat nem intézkedett.”
A Jelentés megállapításai (24. oldal utolsó előtti bekezdés) szerint a Fővárosi Önkormányzat nem ellenőrizte megfelelően a nyújtott szolgáltatás minőségét. Ha viszont nem történt meg az ellenőrzés, akkor az sem állapítható meg, hogy eltérés lett volna a tervezett és a nyújtott szolgáltatás minősége között. A megállapítás indoklása így megkérdőjelezhető.
- 20. oldal 2. bekezdés: ill. még több helyen is hivatkozik az anyag arra, hogy a prémiumfeladatok kitűzésének az elvei nem megfelelőek, mert ezek a munkaköri feladatok részét képezik és többletösztönző szerepük nincs.

Erre tekintettel törekszünk a 2012. évi prémium kitűzési rendszer átalakítására oly módon, hogy a feladatok a munkakörön túlmutassanak.

A 33. oldal 1. pontjában foglalt, a Főpolgármester részére tett javaslat szerint, a fenti kitűzési elveket kell érvényesíteni a Vezérigazgató részére történő prémium kitűzés tekintetében, melyeket tovább fogunk érvényesíteni az alsóbb vezetői szinteken.

- 21. oldal: Az összefoglalóban is javasoljuk megjegyezni, hogy az inflációs hatások, valamint a technikai fejlődés okozta áremelkedés miatt, az értékcsökkenési leírás összege önmagában nem nyújtana fedezetet az eszközpark megújításához.
- 21. oldal: A Magyar Állam működési célú támogatásai esetében az összefoglalóban is javasoljuk megemlíteni, hogy:
  - Az állami normatív támogatás értéke 2006-tól kezdődően nem emelkedett nominálisan sem. A normatív támogatás indexálásának elmaradása jelentős bevételkiesést, és ezáltal hitelfelvételi kényszert jelentett a BKV Zrt. számára.
  - a fogyasztói árkiegészítés összességében meghatározott kulcsai nem emelkedtek, és nem fedezik a teljes árú és a kedvezményes árú menetdíjak közötti kiesést. (A részletes megállapításokban 29,8 milliárd forint bevételkiesés került bemutatásra.)
  - A két tényező okozta bevételkiesésen felül ki kell emelni a bevételkiesés miatt kényszerűségből felvett hitelek kamatkiadásait, amelyek szintén a BKV Zrt. ráfordításait növelték.
- 22. oldal: „A 2002-2010. közötti években a BKV működési finanszírozásához a Magyar Állam által biztosított források kétszeresen haladták meg a Fővárosi Önkormányzat által nyújtott támogatásokat.”

Amennyiben valóban csak a működési támogatásokat vesszük számításba az eltérés ennél lényegesen magasabb, abból következően, hogy a Fővárosi Önkormányzat tőkeágon finanszírozta a BKV Zrt-t.

- 23. oldal: viteldíjak alakulásáról készített grafikonban a 2010. évi index 3,67%-os értékkel szerepel, azonban a jó adat 5,84% (a 3,67% kiszámításánál valószínűleg nem került figyelembevételre az előző év áthúzó hatása).
- 25. oldal 1. bekezdés: ill. a jelentésben több helyen is szerepel, hogy a Közgyűlés által 2010 októberében kiadott bérlétszámvetésnek megfelelően a szellemi állománycsoportú munkavállalók ösztönzési elveinek átfogó felülvizsgálata, módosítása még nem történt meg.

Jelezzük, hogy a prémium rendszer átdolgozása megtörtént a Fővárosi Közgyűlés által kiadott elvek szerint, melynek eredményeképpen 2011. 08. 22-én megjelent a szellemi állománycsoportú munkavállalók bérsávba sorolásának és ösztönzésének (premierelési, jutalmazási) elveiről szóló 28/VU/2011 sz. utasítás.

- 27. oldal: *„üzletágankénti bevétel meghatározása sem helytálló”*
Az indoklásban a jelentés kifejti, hogy a bevételfelosztás utasszámlálási adatokon nyugszik, amely így nem kellően megalapozott. A BKV Zrt. az egységes, papíralapú jegy- és bérletrendszer működéséből adódóan nem rendelkezik üzleti bevételre vonatkozó alapadatokkal, így azokat közvetett módon állítja elő. Ez azonban nem jelenti azt, hogy helytelen adatokat használna fel a BKV Zrt. A menetdíjbevétel felosztása nem a 2004. évi háztartásfelvétel adatai alapján történik, annak eredményei alapján a BKV Zrt. csupán korrigálta a már korábban is alkalmazott kulcsokat. A szétosztási kulcsok korrekciójakor a BKV Zrt. felhasználja az éves rendszerességgel végzett műszeres és kézi utasszámlálások adatait is.
A jelentés nem tartalmaz javaslatot arra vonatkozóan, hogy milyen módszer szerint lehetne helytálló módon megállapítani az üzletágankénti bevételt.
- 28. oldal: *„2007-2010. években az eszközpótlások és a felújítások értéke 30,4 milliárd forinttal maradt el az elszámolt értékcsökkenési leírás és a kapott támogatás összegétől.”*
Az eszközpótlás és a felújítás az erre a célra kapott támogatásokból valósult meg. Eltérés az elszámolt értékcsökkenési leírást tekintve áll fenn a veszteséges gazdálkodásból eredően.
- 29. oldal: az átlagkeresetek összehasonlításánál a nemzetgazdasági szint helyett a fővárosi szintű összehasonlítást javasoljuk, mivel jelentős eltérés van a két érték között. A KSH adatai szerint 2009-ben az országos nettó átlagkereset 121 761 Ft volt, míg a budapesti 149 209 Ft, az eltérés megközelíti a 23 %-ot. A munkaerőpiac lokálisan működik, így egy országos érték összevetése a helyi értékkel helytelen következtetések levonását eredményezi.
- 33. oldal: A Főpolgármesternek címzett javaslatok közé javasoljuk beemlíteni a közszolgáltatás bevétellel nem fedezett indokolt ráfordításainak megtérítését (kötelező veszteségtérítés), amelyet mind a hazai, mind az európai uniós jogszabályok ((2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről, 2004. évi XXXIII. törvény az

autóbuszszal végzett menetrend szerinti személyszállításról), 1370/2007. EK rendelet) előírnak.

- 35. oldal, 1. javaslat: a BKV Zrt. 2011. szeptember 27-én kelt levelében fordult a Főpolgármester Úrhoz, hogy a BKV Zrt. kompenzációigényét a kialakításra kerülő KHEM tájékoztatót követő módszertan szerint nyújthassa be. A BKV Zrt. 2012. évi előzetes finanszírozási igénye dr. Bagdy Gábor Főpolgármester-helyettes Úrnak benyújtásra került a 2011. november 10-én kelt, 142/47-5/2011/144 iktatószámú levélben. A benyújtott finanszírozási igény a BKK Zrt-vel egyeztetett kompenzáció számítás új módszertanát követi.
- 35. oldal 5. javaslat: *„gondoskodjon arról, hogy a beszákolt, tőkesúlyos trezorban elhelyezett készpénzállományt a mérlegben mindaddig a pénzeszközök között mutassák ki, amíg az átadás-átvétel meg nem történik a pénztáros, illetve a pénzszállító vállalkozás között.”*

A javaslat végrehajtása már megtörtént.

Az Értékesítési Főosztály minden havi zárást megelőzően a beszákolt, tőkesúlyos trezorban elhelyezett, de a pénzszállító által el nem szállított összegekről a Számviteli Főosztály részére kimutatást küld. A Számviteli Főosztály az adatszolgáltatás alapján a gazdasági eseményt a pénzeszközök között könyveli le.

- 36. oldal 7. javaslat utolsó mondata: *„Intézkedjen, hogy a használt gépkocsik értékesítése előtt végezzenek előzetes vagyonértékelést az értékesítés ellenértékének valós piaci áron történő megállapítása érdekében.”*

A valós piaci ár megállapításához nem feltétlenül célszerű előzetes vagyonértékelést - ami tulajdonképpen egy becslés – végezteni, mivel az várhatóan megdrágítja az ügyletet.

Véleményünk szerint a kérdés megoldott, amennyiben a BKV nyilvános értékesítési eljárás keretében értékesíti használt gépjárműveit, mivel ez garantálja a tényleges piaci árat.

Előbbiekre való tekintettel kérjük a második mondat törlését, vagy pontosítását az alábbiak szerint: *„Intézkedjen, hogy a használt gépkocsik értékesítése a valós piaci áron történjen.”*

- 36. oldal 8. pont: A Számviteli törvény 3. §-a (4) bekezdésének 6. pontja pontosan meghatározza a maradványérték fogalmát, ami a következő: *„a rendeltetésszerű használatbevétel, az üzembe helyezés időpontjában – a rendelkezésre álló információk alapján, a hasznos élettartam függvényében – az eszköz meghatározott, a hasznos élettartam végén várhatóan realizálható értéke. Nulla lehet a maradványérték, ha annak értéke valószínűsíthetően nem jelentős.”*

A maradványérték meghatározása tulajdonképpen egy becslés, mely egyrészt az adott eszköz használatbevételekor fennálló piaci viszonyok, másrészt a hasonló eszközök használata során a vállalkozónál felhalmozódott gyakorlati tapasztalatok figyelembevételével történhet.

Ennek alapján a Társaság Számviteli Politikájában meghatározásra került, hogy mely eszközök esetén kell számolni nullától eltérő maradványértékkel, illetve mely eszközök esetében nulla a hasznos élettartam végén a megállapított maradványérték,

melyre a fent hivatkozott törvényi előírás lehetőséget biztosít. Társaságunknál az eszközök maradványértéke – a belszolgálati járművek és az épületek kivételével – „0”, mivel valamennyi eszközt a műszaki élettartam végéig üzemeltetünk.

Ez megfelel a Számviteli törvény fentiekben idézett előírásának, hiszen aszerint is lehet „nulla” a maradványérték, ha annak értéke valószínűsíthetően nem jelentős.

- 58. oldal utolsó bekezdés: Változatlanul fenntartjuk a BKV Vezérigazgatójának a záró tárgyaláson tett észrevételét, miszerint *„A hiba az SAP lekérdezésben volt, nem a főkönyvi és az analitikus adatokban, ezért kérjük kiemelni, hogy az analitika és a főkönyv megegyezik.”*
A BKV Zrt. főkönyvében szereplő adatok pontos analitikus nyilvántartással vannak alátámasztva. Az ÁSZ vizsgálat során a számviteli vezető arról nyilatkozott, hogy az adott időpontban programhiba miatt nem lehetett az SAP rendszerből a helyes lekérdezést megvalósítani. A vizsgálat nem győződött meg arról, hogy az eltérés valóban programhibára vezethető-e vissza és a hiba kijavítása után az analitika és a főkönyv közötti egyezőség fennáll-e. Nem megalapozott az ÁSZ azon állítása, hogy az analitika és a főkönyv eltérése fennállt, tekintettel arra, hogy technikai okok miatt megfelelő analitika nem állt rendelkezésre. Természetesen a programhiba kijavítása megtörtént és a tételes analitika helyesen lekérdezhető az SAP rendszerből, amely megegyezik a főkönyvi nyilvántartás megfelelő adatával.
- 60. oldal: *„A dokumentáció alapján a költségek 64%-a a járatokra közvetlenül (elsődlegesen, vagy megfelelő mutatószámok alapján) került elszámolásra.”*
Elsődlegesen nem kerül elszámolásra járatra költség, csak megfelelő vetítési alapokkal másodlagosan.
- 60. oldalon található táblázat értékesítési bevétel oszlopában 2009-re, a flottaszerződés keretén belüli értékesítésnél helytelen szám szerepel. A bevétel nem 63,4 mFt, hanem 60,8 mFt, (az eredeti számnak ellentmond az is, hogy a 2009. évi teljes bevétel kevesebb volt, 62,1 mFt 2009-ben). Az értékesítési/kivezetési arány pedig helyesen 29,1 %.
- 66. oldal: a táblázat a személyszállítási bevétel és az üzemi ráfordítás arányának változását mutatja be. A jelentés a 49. oldalon bemutatja az árkiegészítés változása miatti bevételkiesés évenkénti nagyságát. Ennek figyelembevételével a táblázat alapvetően más képet mutatna, a bevételkieséssel korrigált személyszállítási bevétel és az üzemi ráfordítás aránya közel állandó szinten maradna, csekély mértékben javulna. A táblázatban bemutatott arány romlását tehát kizárólag az árkiegészítés rendszerének változása, és az ennek következtében bekövetkezett bevételkiesés idézte elő, amely tényről a jelentés nem tesz említést.
- 68. oldal: *„...míg az autóbuszoké 72,4%...”* Az autóbuszok 72%-os aránya csak abban az esetben igaz, ha nem vesszük figyelembe a Kőbánya telephelyen lévő autóbuszokat. Az autóbuszok üzemeltetési költségének aránya, figyelembe véve a Kőbánya telephelyen (közös trolibusz és autóbusz telephely) lévő autóbuszokat is 77,2%.
- 81. oldal utolsó bekezdés: *„A szállítói állomány faktorálásnak engedélyezését az Alapítói Okirat nem rendelte a tulajdonos kizárólagos döntési jogkörébe. A faktorálás lehetőségét a 2007-évi üzleti terv nem tartalmazta, de az Igazgatóság határozatot hozott arról, hogy 2007. november hónaptól - a faktoráló bank felé fizetendő kamat*

teljesítése mellett – hozzájárul a szállítói kötelezettségek faktoring ügylethez kapcsolatosan történő teljesítéséhez maximum 4,0 milliárd Ft értékben. ..

A megállapítás pontosítását kérjük, mivel a szállítói számlák faktorálása a szállítói partner és a faktorcég (bank vagy más pénzügyi vállalkozás) között történik, az ügyletről a szerződéskötés e két fél között jön létre. Ez egy általános finanszírozási ügylet, ezzel a szállítónak a faktorált számlák esetében lehetősége van előfinanszírozást igénybe vennie a fizetési határidő előtt. Az ügyletnek ebben a szakaszában a BKV-nak nincs szerepe, a szállítók saját hatáskörben döntenek a számlájuk faktorálásáról.

A faktorálásról a faktorcég tájékoztatást küld a BKV-nak, hogy értesítse a számla engedélyezéséről. A BKV-nak, amennyiben van megállapodása a faktorcéggel, e megállapodás alapján a szállítók által már faktorált számlákra vonatkozóan kedvezményes késedelmi kamat megfizetése mellett, (a fizetési határidőt követően) fizetési haladékot nyújt a faktorcég a BKV részére, így a BKV által fizetett díj amennyiben határidőn túl teljesít, késedelmi kamatfizetést jelent. Amennyiben határidőben történik a számla kifizetése a BKV-t semmilyen további díjfizetési kötelezettség nem terheli.

- 82. oldal harmadik bekezdés utolsó mondata *„a BKV üzleti terveiben több évre vonatkozóan sem az adóság teljes egészére, sem az adott évben tervezett adósságot keletkeztető döntésekre nem mutatta be a kamat- és hitelköltségeket...”* és a 83. oldal első bekezdés utolsó mondata:

A megállapítás kamatokra vonatkozó részét kérjük pontosítani a következők szerint, *„az adósságot keletkeztető döntésekre vonatkozóan csak összesítve mutatta be a kamat és hitelköltségeket”* tekintettel arra, hogy az Üzleti terv részeként az adott évi kamatfizetési kötelezettség várható mértéke bemutatásra került minden esetben a pénzügyi ráfordítások között, így az ismert volt.

- 83. oldal harmadik bekezdés: *„az észrevétel nem megalapozott, mivel az üzleti tervek készítése során a hitelek átstrukturálását már tervezték, ennek költségei azonban elkülönítetten nem mutatták ki.”*

A megállapítással továbbra sem értünk egyet, mivel az Üzleti tervek készítésekor az évközben szükségessé vált átütemezések és költségeik még nem voltak ismertek, sőt több esetben az átütemezés ténye sem volt még ismert, ezért nem is tervezhettük. Az átütemezések és költségeik bemutatására év közben sor került, a pénzügyi helyzetet, annak változását bemutató igazgatósági előterjesztésekben.

- 84. oldal első bekezdés: Az Unicredit Bankkal aláírt szerződés aláíróival kapcsolatban tett észrevételünk az ÁSZ szerint nem megalapozott, mert a vezérigazgató meghatalmazása az akkori Aláírási Szabályzat rendelkezésébe ütközött.

Az ÁSZ érvelésével továbbra sem értünk egyet:

Az UniCredit Bankkal aláírt hitel-hosszabbítást a Vezérigazgató úr távollétében a Gazdasági vezérigazgató helyettes és a Pénzügyi főosztályvezető írta alá.

A Vezérigazgató úr meghatalmazta a Gazdasági vezérigazgató helyettes a társaság harmadik személyekkel szembeni teljes jogú képviselőjére, valamint a módosítást utólagosan jóváhagyta. A meghatalmazással, véleményünk szerint, a Vezérigazgató úr engedélyezte az általa kiadott Aláírási Szabályzattól való eltérést. Az Aláírási

Szabályzatot egyedül ő hagyja jóvá, ő adja ki, mint munkáltatói utasítást, ezért módosítani – akár esetenkénti eltéréssel is – véleményünk szerint jogosult.

- 87. oldal: az Üzemi ráfordítások 2009. évi adata nem helyes a táblázatban, nem egyezik meg a 66. oldalon található táblázatban feltüntetett helyes értékkel.
- 88. oldal utolsó táblázat (A 2010. december 31-én fennálló hitelállományhoz kapcsolódó jövőben esedékes törlesztő részletek évenkénti összegének alakulása):
A táblázat a megnevezésének megfelelően nem a teljes információt tartalmazza a 2011-es évre, mivel a hosszúlejáratú hitelek esetében a feltüntetett 12,4 Mrd Ft törlesztés ill. a 0,597 Mrd Ft lízingdíj nem a teljes évre vonatkozó, hanem a 2011. áprilist követően esedékes törlesztéseket tartalmazza. (éves szinten 16,2 Mrd Ft hiteltörlesztés és 0,8 Mrd Ft lízingtörlesztés merül fel)
- 1. számú függelék: 2010. évnél a trolibusz ágazat adata nem helyes. (Abszolút értékben jó, azonban nem mínusz, hanem plusz előjellel kellene szerepelnie.)
- 3. számú Függelék: a BKV mérlegbeszámolóinak leltárral történő alátámasztása 2-4. oldal: Főkönyv-analitika egyeztetés eredménye:
Nem értünk egyet azzal a megállapítással, hogy „*Bizonyos főkönyvi számlák esetében pedig eltérés mutatkozott a főkönyv és az analitika között*”, mivel az analitikus lekérdezés informatikai hibára visszavezethetően nem mutatott valós állományt. (lásd még az 58. oldal utolsó bekezdésére írt észrevételünket.)

Budapest, 2011. december 01.

**ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK**

E L N Ö K

Ikt.szám: V-3007-98/2011-2012.
Ügyintéző: Molnár Gyula Mihály

Várszegi Gyula úr
vezérigazgató

Budapest Közlekedési Zrt.

Budapest

Tisztelt Vezérigazgató Úr!

Köszönettel vettem a Budapesti Közlekedési Zrt. gazdálkodásának ellenőrzéséről készített jelentéstervezetünkkel kapcsolatosan küldött észrevételeit. Örömmre szolgált, hogy a jelentéstervezetben szereplő megállapítások, javaslatok alapján a prémium kitűzési rendszer átalakítása folyamatban van, a 2012. évi kompenzáció igény benyújtásra került a Főváros Önkormányzatához, illetve a beszákolt, tőkesúlyos trezorban elhelyezett, de a pénzszállító által el nem szállított összegek számviteli elszámolására már intézkedéseket kezdeményezett. Az intézkedések megfelelőségét a jelentés nyilvánosságra hozatalát követően, az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. tv. 33. § (1) bekezdése értelmében a 30 napon belül megküldött intézkedési tervben foglaltak alapján fogom értékelni.

Tájékoztatom arról, hogy a jelentéstervezet 16. oldal utolsó bekezdéséhez tett észrevétele, miszerint „Az 1269/2011. (VIII. 4.) sz. Kormányhatározatban foglalt feladatok határidőre történő végrehajtásáról nem rendelkezünk információval, az adósságvállalás megvalósulása kérdéses.” érdemben nem befolyásolja megállapításainkat, ezért azt tudomásul veszem.

A következő észrevételeit elfogadom és azok alapján a jelentés vonatkozó részét javítottuk:

- „23. oldal: viteldíjak alakulásáról készített grafikonban a 2010. évi index 3,67%-os értékkel szerepel, azonban a jó adat 5,84% (a 3,67% kiszámításánál valószínűleg nem került figyelembevételre az előző év áthúzó hatása).”

A 2010. évi 3,67%-os tarifaindex értéket a BKV-tól kaptuk, az észrevétel alapján a grafikon adatát 5,84%-ra, valamint az előző bekezdés szövegét is módosítottuk.

- „27. oldal: üzletágankénti bevétel meghatározása sem helytálló”

„Az indoklásban a jelentés kifejti, hogy a bevételfelosztás utasszámlálási adatokon nyugszik, amely így nem kellően megalapozott. A BKV Zrt. az egységes, papíralapú jegy- és bérletrendszer működéséből adódóan nem rendelkezik üzletági bevételekre vonatkozó alapadatokkal, így azokat közvetett módon állítja elő. Ez azonban nem jelenti azt, hogy helytelen adatokat használna fel a BKV Zrt. A menetdíjbevétel felosztása nem a 2004. évi háztartásfelvétel adatai alapján történik, annak eredményei alapján a BKV

Zrt. csupán korrigálta a már korábban is alkalmazott kulcsokat. A szétosztási kulcsok korrekciójakor a BKV Zrt. felhasználja az éves rendszerességgel végzett műszeres és kézi utasszámlálások adatait is. A jelentés nem tartalmaz javaslatot arra vonatkozóan, hogy milyen módszer szerint lehetne helytálló módon megállapítani az üzletágankénti bevételt.”

Az észrevételben leírtakat elfogadom azzal, hogy a menetdíj bevételek felosztása továbbra is a 2004. évi utasszámlálási adatokon alapszik, illetve az említett korrigált kulcsokra vonatkozó dokumentumokat nem adták át az ellenőrzést végző szakértőnek és számvevőnek. Ennek megfelelően a következőképpen módosítjuk a megállapítás szövegét: „az üzletágankénti bevétel meghatározása sem a korrigált 2004. évi utasszámlálási adatokon alapszik”.

- *„36. oldal 7. javaslat utolsó mondata: Intézkedjen, hogy a használt gépkocsik értékesítése előtt végezzenek előzetes vagyoneértékelést az értékesítés ellenértékének valós piaci áron történő megállapítása érdekében. ”*

„A valós piaci ár megállapításához nem feltétlenül célszerű előzetes vagyoneértékelést – ami tulajdonképpen egy becslés – végeztetni, mivel az várhatóan megdrágítja az ügyletet.

Véleményünk szerint a kérdés megoldott, amennyiben a BKV nyilvános értékesítési eljárás keretében értékesíti használt gépjárműveit, mivel ez garantálja a tényleges piaci árat.

Előbbiekre való tekintettel kérjük a második mondat törlését, vagy pontosítását az alábbiak szerint: Intézkedjen, hogy a használt gépkocsik értékesítése a valós piaci áron történjen. ”

A gépjárműflotta cserénél a közbeszerzési eljárás részét képezte az új járművek beszerzése és a régi járművek egyidejű eladása, az értékelési szempontok kialakítása során a valós piaci ár ismeretere a BKV-nak szüksége lett volna. Az értékesített járművek könyvszerinti értéke nem egyezett meg a valós piaci árral, ezért annak megállapítása érdekében szükséges az ezt biztosító eljárásrend kialakítása. Ennek megfelelően a javaslat második mondatát a következőképpen módosítjuk: *„Intézkedjen, olyan eljárásrend kialakítására, amely biztosítja, hogy a használt gépkocsik értékesítése a valós piaci áron történjen.”*

- *„60. oldal: A dokumentáció alapján a költségek 64%-a a járatokra közvetlenül elsődlegesen, vagy megfelelő mutatószámok alapján került elszámolásra.”*

„Elsődlegesen nem kerül elszámolásra járatra költség, csak megfelelő vetítési alapokkal másodlagosan.”

Az elsődleges elszámolásra vonatkozó megállapítást töröltük.

-
- „60. oldalon található táblázat értékesítési bevétel oszlopában 2009-re, a flottaszerződés keretén belüli értékesítésnél helytelen szám szerepel. A bevétel nem 63,4 millió Ft, hanem 60,8 millió Ft, (az eredeti számnak ellentmond az is, hogy a 2009. évi teljes bevétel kevesebb volt, 62,1 millió Ft 2009-ben). Az értékesítési/kivezetési arány pedig helyesen 29,1%.”

Az adatokat a BKV bocsátotta rendelkezésünkre (SAP lekérdezés alapján), a kifogásolt számokat javítottuk.

- „68. oldal: „... míg az autóbuszoké 72,4%, ... Az autóbuszok 72%-os aránya csak abban az esetben igaz, ha nem vesszük figyelembe a Kőbánya telephelyen lévő autóbuszokat. Az autóbuszok üzemeltetési költségének aránya, figyelembe véve a Kőbánya telephelyen (közös trolibusz és autóbusz telephely) lévő autóbuszokat is 77,2%.”

Az adatokat a BKV bocsátotta rendelkezésünkre, a kifogásolt számot javítottuk

- „87. oldal: az Üzemi ráfordítások 2009. évi adata nem helyes a táblázatban, nem egyezik meg a 66. oldalon található táblázatban feltüntetett helyes értékkel.”

Az észrevétel alapján a helyes adatokat tüntettük fel a táblázatban.

- „1. számú függelék: 2010. évnél a trolibusz ágazat adata nem helyes. (Abszolút értékben jó, azonban nem mínusz, hanem plusz előjellel kellene szerepelnie.)”

A 2010. évi adatnál elhagytuk a negatív előjelet.

Az alábbi észrevételekben foglaltakat nem fogadom el:

- „18. oldal: Továbbá részben volt megfelelő a közforgalmú közlekedési szolgáltatás minősége, mivel a tervezett és nyújtott minőség közötti eltérés megszüntetéséről a Fővárosi Önkormányzat nem intézkedett. A Jelentés megállapításai (24. oldal utolsó előtti bekezdés) szerint a Fővárosi Önkormányzat nem ellenőrizte megfelelően a nyújtott szolgáltatás minőségét. Ha viszont nem történt meg az ellenőrzés, akkor az sem állapítható meg, hogy eltérés lett volna a tervezett és a nyújtott szolgáltatás minősége között. A megállapítás indoklása így megkérdőjelezhető.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel a megállapítást az ÁSZ a Főváros Önkormányzata tömegközlekedési feladatellátásának megítéléséhez készítette, a Jelentés-tervezet 3/a számú mellékletében bemutatott minősítés 5. pontja alapján fogalmazta meg, nem pedig a Főváros Önkormányzata által a szolgáltatások minőségének megítélését célzó – nem megfelelő módon ellenőrzött – méréseket alapul véve. A minősítéshez figyelembe vettük és értékeltük, hogy a Főváros Önkormányzata meghatározta-e a szolgáltatási szerződésben a tömegközlekedési feladatellátás tervezett minőségét, értékelte-e a nyújtott szolgáltatás színvonalát, a tervezett minőség és a nyújtott minőség közötti eltérés esetén intézkedett-e a különbség rendezésére, a Szolgáltatási szerződésben meghatározottaknak megfelelő volt-e a közfeladat ellátása és a szolgáltatás színvonala, működtetett-e monitoring rendszert a

---

Szolgáltatási szerződés keretében nyújtott szolgáltatások mennyiségi és minőségi alakulásának értékelésére az ellenőrzés időszakában, figyelembe vette-e a nemzetközi normákat a szolgáltatási igény minőségi jellemzőinek meghatározásánál, továbbá végzett vagy végeztetett-e utas-elégedettségi vizsgálatot. A megállapítás nem a BKV, hanem a Főváros Önkormányzata tevékenységének megítélésére vonatkozott, amelyre az érintett jogosult észrevételt tenni. A Főváros Önkormányzata a megállapításra nem tett észrevételt.

- „21. oldal: *Az összefoglalóban is javasoljuk megjegyezni, hogy az inflációs hatások, valamint a technikai fejlődés okozta áremelkedés miatt, az értékcsökkenési leírás összege önmagában nem nyújtana fedezetet az eszközpark megújításához.*”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel az összefoglalóban a tőkepótló támogatások és az elszámolt értékcsökkenés összegének összehasonlítására vonatkozik a megállapítás. A visszapótlásnak az éves értékcsökkenés összegéig kell terjednie a külön megállapításban foglaltaknak megfelelően. A jelentés 21. oldalának diagram alatti bekezdése részletesen tartalmazza a Főváros Önkormányzata által az amortizációt pótló támogatáson túlmenően adott fejlesztési támogatásokat, vagyis az eredeti megállapítás is tartalmazta, hogy értékcsökkenési leírás összege nem elegendő önmagában az eszközpark megújításához.

- „21. oldal: *A Magyar Állam működési célú támogatásai esetében az összefoglalóban is javasoljuk megemlíteni, hogy:*
  - *Az állami normatív támogatás értéke 2006-tól kezdődően nem emelkedett nominálisan sem. A normatív támogatás indexálásának elmaradása jelentős bevételkiesést, és ezáltal hitelfelvételi kényszert jelentett a BKV Zrt. számára.*
  - *A fogyasztói árkiegészítés összegszerűen meghatározott kulcsai nem emelkedtek, és nem fedezik a teljes áru és a kedvezményes áru menetdíjak közötti kiesést. (A részletes megállapításokban 29,8 milliárd forint bevételkiesés került bemutatásra.)*
  - *A két tényező okozta bevételkiesésen felül ki kell emelni a bevételkiesés miatt kényszerűségből felvett hitelek kamatkiadásait, amelyek szintén a BKV Zrt. ráfordításait növelték.*”

Az Ön által leírtak szerepelnek a jelentésben a részletes és/vagy az összegző megállapítások között, ezért a kiegészítés beépítését nem tartom indokoltnak. A normatív támogatások indexálásának elmaradása nem egyedi eset, ez szinte valamennyi állami támogatásban részesülő szervezet esetében igaz. A jelentés 48. oldalán található diagram alapján egyértelműen megállapítható, hogy a normatív hozzájárulás összege a 2004. évi (a Szolgáltatási szerződés első éve, illetve a BKV adósságának 2002. évi átvállalását követő második év) 5,9 milliárd Ft-ról a 2005. évre 11,9 milliárd Ft-ra – az előző évhez viszonyítottnál több mint kétszeresére –, a 2006. évre pedig 32,1 milliárd Ft-ra (az előző évhez viszonyítottnál közel háromszorosára) növekedett, ami az infláció mértékét meghaladó, lényeges nagyságrendű „indexálást” jelentett.

A fogyasztói árkiegészítéssel kapcsolatos bevétel kiesésre vonatkozó megállapítás szerepel a jelentés részletes megállapításai között. A fogyasztói árkiegészítés elmaradásával kapcsolatos bevételkiesést szinte teljes egészében pótolta a Magyar Állam által a 2007. és

---

2010. között adott 28,1 milliárd Ft összegű rendkívüli támogatás. S nem hagyható figyelmen kívül a Szolgáltatási szerződés alapján járó, de a BKV által nem igényelt kompenzáció sem. Ennek kellett volna fedezetet nyújtania – az előírt szolgáltatási feladatok teljesítésének értékelése után – a bevételekkel nem fedezett indokolt költségek megtérítésére és a tervezett díjbevétel legfeljebb 4%-ának megfelelő összegű méltányos nyereségre.

- „22. oldal: *A 2002-2010. közötti években a BKV működési finanszírozásához a Magyar Állam által biztosított források kétszeresen haladták meg a Fővárosi Önkormányzat által nyújtott támogatásokat. Amennyiben valóban csak a működési támogatásokat vesszük számításba az eltérés ennél lényegesen magasabb, abból következően, hogy a Fővárosi Önkormányzat tőkeágon finanszírozta a BKV Zrt-t.* „

Az észrevétel nem megalapozott, mivel a jelentés az állam által biztosított működési célú források és a Fővárosi Önkormányzat által nyújtott támogatások összehasonlítására vonatkozó megállapítást tartalmazza a 2002-2010 évekre, függetlenül a Főváros Önkormányzata által nyújtott támogatások jellegétől, céljától. Az eredeti megállapítás, a „*BKV működésének finanszírozásához... nyújtott támogatásokat*” hasonlítja össze, ami nem azonos sem fogalmilag, sem tartalmilag a működési támogatással, illetve megítélésünk szerint a BKV működéséhez szükségesek voltak a fejlesztési támogatások is, vagyis a működés finanszírozásául szolgáló forrásokat nem tekintjük azonosnak a működési támogatással.

- „28. oldal: *2007-2010. években az eszközpótlások és a felújítások értéke 30,4 milliárd forinttal maradt el az elszámolt értékcsökkenési leírás és a kapott támogatás összegétől. Az eszközpótlás és a felújítás az erre a célra kapott támogatásokból valósult meg. Eltérés az elszámolt értékcsökkenési leírást tekintve áll fenn a veszteséges gazdálkodásból eredően.*”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel a jelentés 65. oldalán található táblázat adataiból egyértelműen kiderül, hogy az értéknövelő beruházások értéke minden évben meghaladta a fejlesztési célra kapott támogatás összegét, vagyis az összes forrás másik összetevőjeként bemutatott értékcsökkenési leírás is forrását képezte az értéknövelő ráfordításoknak.

- „29. oldal: *az átlagkeresetek összehasonlításánál a nemzetgazdasági szint helyett a fővárosi szintű összehasonlítást javasoljuk, mivel jelentős eltérés van a két érték között. A KSH adatai szerint 2009-ben az országos nettó átlagkereset 121 761 Ft volt, míg a budapesti 149 209 Ft, az eltérés megközelíti a 23%-ot. A munkaerőpiac lokálisan működik, így egy országos érték összevetése a helyi értékkel helytelen következtetések levonását eredményezi.*”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel az átlagkeresetknél nem a nemzetgazdasági szintű összehasonlítást, hanem az ágazati (személyszállítás) szintű összehasonlítást alkalmaztuk, ami megítélésünk szerint alkalmasabb összehasonlító adat, mint a fővárosi átlagkeresetekkel történő összevetés.

-
- „33. oldal: *A Főpolgármesternek címzett javaslatok közé javasoljuk beemelni a közszolgáltatás bevétellel nem fedezett indokolt ráfordításainak megtérítését (kötelező veszteségtérítés), amelyet mind a hazai, mind az európai uniós jogszabályok ((2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről, 2004. évi XXXIII. törvény az autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállításról), 1370/2007. EK rendelet) előírnak.*”

Az észrevételben tett javaslattal nem értek egyet. A jelentésben szereplő megállapítások alapján az ÁSZ elnökének van lehetősége javaslatot tenni. A kötelező veszteségtérítés a Fővárosi Önkormányzat és a BKV Zrt. között érvényben lévő Szolgáltatási szerződés alapján is fennálló kötelezettség, amit a BKV a hivatkozott jogszabályok alapján megkötött Szolgáltatási szerződés alapján érvényesíteni tud.

- „36. oldal 8. pont: *A Számviteli törvény 3. §-a (4) bekezdésének 6. pontja pontosan meghatározza a maradványérték fogalmát, ami a következő: a rendeltetésszerű használatbavétel, az üzembe helyezés időpontjában - a rendelkezésre álló információk alapján, a hasznos élettartam függvényében - az eszköz meghatározott, a hasznos élettartam végén várhatóan realizálható értéke. Nulla lehet a maradványérték, ha annak értéke valószínűsíthetően nem jelentős.*

A maradványérték meghatározása tulajdonképpen egy becslés, mely egyrészt az adott eszköz használatbevételekor fennálló piaci viszonyok, másrészt a hasonló eszközök használata során a vállalkozónál felhalmozódott gyakorlati tapasztalatok figyelembevételével történhet.

Ennek alapján a Társaság Számviteli Politikájában meghatározásra került, hogy mely eszközök esetén kell számolni nullától eltérő maradványértékkel, illetve mely eszközök esetében nulla a hasznos élettartam végén a megállapított maradványérték, melyre a fent hivatkozott törvényi előírás lehetőséget biztosít. Társaságunknál az eszközök maradványértéke – a belszolgálati járművek és az épületek kivételével – "0", mivel valamennyi eszközt a műszaki élettartam végéig üzemeltetünk.

Ez megfelel a Számviteli törvény fentiekben idézett előírásának, hiszen aszerint is lehet "nulla" a maradványérték, ha annak értéke valószínűsíthetően nem jelentős.”

Az észrevételben foglaltakat nem fogadom el, mivel a BKV Számviteli Politikájában nem került rögzítésre, hogy mi minősül jelentős értéknek az eszközök maradványértékének meghatározásánál. A Számv. tv. előírásai alapján ugyanis kötelező szabályozás hiányában minden esetben a gazdálkodó szervezet jogosult belső szabályzatban meghatározni az adott gazdasági esemény megítélése szempontjából a nem jelentősnek, illetve a jelentősnek való minősítés mértékét. A személyes egyeztetés során a BKV számviteli főosztályvezetője elismerte, hogy jelenleg sincs és ebből eredően az eszközök maradványértékének megállapításakor sem volt szabályozás a nem jelentős és a jelentős minősítésre vonatkozó mérték tekintetében a BKV Számviteli Politikájában, vagy más szabályzatában.

-
- „58. oldal utolsó bekezdés: Változatlanul fenntartjuk a BKV Vezérigazgatójának a záró tárgyaláson tett észrevételét, miszerint „A hiba az SAP lekérdezésben volt, nem a főkönyvi és az analitikus adatokban, ezért kérjük kiemelni, hogy az analitika és a főkönyv megegyezik. A BKV Zrt. főkönyvében szereplő adatok pontos analitikus nyilvántartással vannak alátámasztva. Az ÁSZ vizsgálat során a számviteli vezető arról nyilatkozott, hogy az adott időpontban programhiba miatt nem lehetett az SAP rendszerből a helyes lekérdezést megvalósítani. A vizsgálat nem győződött meg arról, hogy az eltérés valóban programhibára vezethető-e vissza és a hiba kijavítása után az analitika és a főkönyv közötti egyezőség fennáll-e. Nem megalapozott az ÁSZ azon állítása, hogy az analitika és a főkönyv eltérése fennállt, tekintettel arra, hogy technikai okok miatt megfelelő analitika nem állt rendelkezésre. Természetesen a programhiba kijavítása megtörtént és a tételes analitika helyesen lekérdezhető az SAP rendszerből, amely megegyezik a főkönyvi nyilvántartás megfelelő adatával. Továbbá 3. számú Függelék: a BKV mérlegbeszámolóinak leltárral történő alátámasztása 2-4. oldal: Főkönyv-analitika egyeztetés eredménye: Nem értünk egyet azzal a megállapítással, hogy „Bizonyos főkönyvi számlák esetében pedig eltérés mutatkozott a főkönyv és az analitika között”, mivel az analitikus lekérdezés informatikai hibára visszavezethetően nem mutatott valós állományt. (lásd még az 58. oldal utolsó bekezdésére írt észrevételünket.)”

A megállapításainkat továbbra is fenntartom, mert az ellenőrzés ideje alatt az eltérések közül egy került korrigálására, melyet a jelentéstervezetben figyelembe vettünk. A többi eltérés kijavításáról az ellenőrzés során meggyőződni nem tudtunk. A számviteli főosztályvezető nyilatkozata szerint az eltérés oka programhiba volt, melynek kijavítása az ellenőrzés időtartama alatt nem történt meg, ezért az analitikus és a főkönyvi nyilvántartások adatainak egyezősége nem volt biztosított.

- „66. oldal: a táblázat a személyszállítási bevétel és az üzemi ráfordítás arányának változását mutatja be. A jelentés a 49. oldalon bemutatja az árkiegészítés változása miatti bevételkiesés évenkénti nagyságát. Ennek figyelembevételével a táblázat alapvetően más képet mutatna, a bevételkieséssel korrigált személyszállítási bevétel és az üzemi ráfordítás aránya közel állandó szinten maradna, csekély mértékben javulna. A táblázatban bemutatott arány romlását tehát kizárólag az árkiegészítés rendszerének változása, és az ennek következtében bekövetkezett bevételkiesés idézte elő, amely tényről a jelentés nem tesz említést.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel a táblázat a tényleges bevételeket veti össze a tényleges ráfordításokkal, emiatt a bevételkiesés a táblázatban sem vehető figyelembe. A BKV által javasolt adatok a saját számításainkon alapulnak, amit a jelentésben nem minősítettünk az ÁSZ által elfogadottnak. A fogyasztói árkiegészítésből a BKV által számolt bevételkiesés összege az Állam által el nem ismert követelés, amely a számvitelben nem vehető figyelembe a bevételek között, ezért az ÁSZ jelentésben sem lehet az így kalkulált bevétel a megállapításaink alapja.

-
- „81. oldal utolsó bekezdés: *A szállítói állomány faktorálásnak engedélyezését az Alapítói Okirat nem rendelte a tulajdonos kizárólagos döntési jogkörébe. A faktorálás lehetőségét a 2007-évi üzleti terv nem tartalmazta, de az Igazgatóság határozatot hozott arról, hogy 2007. november hónaptól - a faktoráló bank felé fizetendő kamat teljesítése mellett - hozzájárul a szállítói kötelezettségek factoring ügylethez kapcsoltn történő teljesítéséhez maximum 4,0 milliárd Ft értékben.*

A megállapítás pontosítását kérjük, mivel a szállítói számlák faktorálása a szállítói partner és a faktorcég (bank vagy más pénzügyi vállalkozás) között történik, az ügyletről a szerződéskötés e két fél között jön létre. Ez egy általános finanszírozási ügylet, ezzel a szállítónak a faktorált számlák esetében lehetősége van előfinanszírozást igénybe vennie a fizetési határidő előtt. Az ügyletnek ebben a szakaszában a BKV-nak nincs szerepe, a szállítók saját hatáskörben döntenek a számlájuk faktorálásáról.

A faktorálásról a faktorcég tájékoztatást küld a BKV-nak, hogy értesítse a számla engedményezéséről. A BKV-nak, amennyiben van megállapodása a faktorcéggel, e megállapodás alapján a szállítók által már faktorált számlákra vonatkozóan kedvezményes késedelmi kamat megfizetése mellett, (a fizetési határidőt követően) fizetési haladékot nyújt a faktorcég a BKV részére, így a BKV által fizetett díj amennyiben határidőn túl teljesít, késedelmi kamatfizetést jelent. Amennyiben határidőben történik a számla kifizetése a BKV-t semmilyen további díj fizetési kötelezettség nem terheli.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel a BKV Zrt. egyes szállítói kötelezettségeinek szállítói factoring ügylethez kapcsoltn – a faktoráló bank felé fizetendő kamat teljesítése mellett – banki kiegészítő futamidő növeléssel tett eleget, melynek keretösszege négy milliárd Ft volt. A jelentésben szereplő megállapítások dokumentumokkal (Alapítói Okirat, az Igazgatóság 91./2007. számú határozata) alátámasztottak, a megállapítás nem tartalmaz olyan adatokat, hogy a faktorálás, mint ügylet mely felek között jött létre.

- „82. oldal harmadik bekezdés utolsó mondata *a BKV üzleti terveiben több évre vonatkozóan sem az adósság teljes egészére, sem az adott évben tervezett adósságot keletkeztető döntésekre nem mutatta be a kamat- és hitelköltségeket ...*” és a 83. oldal első bekezdés utolsó mondata: *A megállapítás kamatokra vonatkozó részét kérjük pontosítani a következők szerint, "az adósságot keletkeztető döntésekre vonatkozóan csak összesítve mutatta be a kamat és hitelköltségeket" tekintettel arra, hogy az Üzleti terv részeként az adott évi kamatfizetési kötelezettség várható mértéke bemutatásra került minden esetben a pénzügyi ráfordítások között, így az ismert volt.”*

Az észrevétel nem megalapozott, mert a BKV üzleti terveiben több évre vonatkozóan sem az adósság teljes egészére, sem az adott évben tervezett adósságot keletkeztető döntésekre nem mutatta be a futamidő alatti kamat- és hitelköltségeket.

-
- „83. oldal harmadik bekezdés: *az észrevétel nem megalapozott, mivel az üzleti tervek készítése során a hitelek átstrukturálását már tervezték, ennek költségeit azonban elkülönítetten nem mutatták ki.*

A megállapítással továbbra sem értünk egyet, mivel az Üzleti tervek készítésekor az évközben szükségessé vált átütemezések és költségeik még nem voltak ismertek, sőt több esetben az átütemezés ténye sem volt még ismert, ezért nem is tervezhettük. Az átütemezések és költségeik bemutatására év közben sor került, a pénzügyi helyzetet, annak változását bemutató igazgatósági előterjesztésekben.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel az üzleti tervek készítése során (2007-2008. években) terveztek hitel átstrukturálást, de annak költségeit elkülönítetten nem mutatták ki, továbbá becsült adatokat sem szerepeltettek az üzleti tervben.

- „84. oldal első bekezdés: *Az Unicredit Bankkal aláírt szerződés aláíróival kapcsolatban tett észrevételünk az ÁSZ szerint nem megalapozott, mert a vezérigazgató meghatalmazása az akkori Aláírási Szabályzat rendelkezésébe ütközött.*

Az ÁSZ érvelésével továbbra sem értünk egyet:

Az UniCredit Bankkal aláírt hitel-hosszabbítást a Vezérigazgató úr távollétében a Gazdasági vezérigazgató helyettes és a Pénzügyi főosztályvezető írta alá.

A Vezérigazgató úr meghatalmazta a Gazdasági vezérigazgató-helyettest a társaság harmadik személyekkel szembeni teljes jogú képviselőjére, valamint a módosítást utólagosan jóváhagyta. A meghatalmazással, véleményünk szerint, a Vezérigazgató úr engedélyezte az általa kiadott Aláírási Szabályzattól való eltérést. Az Aláírási Szabályzatot egyedül Ő hagyja jóvá, ő adja ki, mint munkáltatói utasítást, ezért módosítani – akár esetenkénti eltéréssel is – véleményünk szerint jogosult.”

Az észrevétel nem megalapozott, a vezérigazgató ugyan meghatalmazta a gazdasági vezérigazgató-helyettest, azonban a meghatalmazás megítélésünk szerint nem minősül az Aláírási szabályzat módosításának, ezért a szerződés módosítás ilyen módon való aláírása ellentétes volt az érvényben lévő Aláírási szabályzat előírásaival, nevezetesen, hogy a vezérigazgató távollétében a hitelszerződéseket a BKV igazgatóság két tagja írhatja alá. A vezérigazgató úrnak természetesen joga volt módosítani a szabályzatot, de ez ebben az esetben nem történt meg.

- „88. oldal utolsó táblázat (A 2010. december 31-én fennálló hitelállományhoz kapcsolódó jövőben esedékes törlesztő részletek évenkénti összegének alakulása):

A táblázat a megnevezésének megfelelően nem a teljes információt tartalmazza a 2011-es évre, mivel a hosszú lejáratú hitelek esetében a feltüntetett 12,4 Mrd Ft törlesztés, ill. a 0,597 Mrd Ft lízingdíj nem a teljes évre vonatkozó, hanem a 2011. áprilist követően esedékes törlesztéseket tartalmazza. (éves szinten 16,2 Mrd Ft hiteltörlesztés és 0,8 Mrd Ft lízingtörlesztés merül fel)”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel a hivatkozott táblázat formáját és tartalmát tekintve összhangban van a BKV által szolgáltatott adatokkal, így a táblázat a 2011 áprilisában fennálló állapotnak megfelelően külön oszlopban tartalmazza a 2011-ben (áprilisig) már törlesztett és a 2011-ben még törlesztendő (április után) 2010.12.31-én fennálló hitelállományhoz kapcsolódó tőketörlesztést. A két oszlop együttes összege megegyezik az észrevételben szerepeltetett 2011. évre vonatkozó tőketörlesztési és lízingdíj összegekkel.

Az ellenőrzés lefolytatásához nyújtott segítő közreműködését ezúton is köszönöm.

Budapest, 2012. január „16”

Tisztelettel:

Domokos László

1. számú függelék
a V-3007/2011. sz. jelentéshez

Év	Tervezett és nyújtott férőhely-kilométer eltérés a tervezett érték százalékában						
	Metro	Földalatti Vasút	HÉV	Villamos	Trolibusz	Autóbusz	Összes
2005.	- 0,04	0,44	0,34	- 0,13	- 0,15	0,05	0,02
2006.	- 0,02	0	- 0,44	- 1,47	- 1,09	- 0,35	- 0,53
2007.	0,45	0,44	- 0,37	- 3,2	0,47	1,4	- 0,03
2008.	-0,36	1,36	- 0,07	1,19	0,66	1,66	0,80
2009.	0,36	0	0	0,26	0,17	0,64	0,40
2010.	0,68	0	- 1,36	- 1,43	1,03	0,29	- 0,15

A nyújtott minőség paramétereinek alakulása a tervezetthez képest			
Év	A kimaradt indulások százalékos aránya a tervezetthez képest	A pontatlan indulások százalékos aránya a tervezetthez képest	Eltérés a tárgyi és a bázis időszak balesetei között (%)
2005.	1,56	2,79	0
2006.	1,86	2,94	4,94
2007.	1,48	2,53	- 0,8
2008.	2,29	2,81	- 7,5
2009.	1,86	2,43	- 2
2010.	3,61	2,77	-2,03

**A BKV
mérlegbeszámolóinak leltárral történő
alátámasztása**

Tárgyi eszközök és szoftver termékek leltározása

A BKV a leltározást a tárgyév 10. napjáig elkészített leltározási ütemtervben foglaltaknak megfelelően, a leltározási szabályzattal összhangban hajtja végre. A leltározás folyamatos, az Eszközelszámolási Osztály az ütemtervben rögzített leltári fordulónapra készíti el a leltártablót és a leltárfelvételi jegyeket költség-helyenként. A tárgyi eszközök és a szoftvertermékek esetében a leltártabló tartalmazza a mennyiségeket, ezért a leltárfelvétel és a leltárkiértékelés nem különül el egymástól. A BKV-nál a műszaki gépek, berendezések körében fokozatosan bevezetésre kerül a vonalkódos leltározás, így a leltározás folyamata és módszerei is ennek függvényében történnek.

Mivel a leltározás folyamatos, így a mérleg fordulónapján főkönyv-analitika egyeztetést hajtanak végre. Ennek megfelelően a leltárral való alátámasztás ellenőrzését is két szinten végeztük el:

- Egyrészt egy leltárfelvételi tablóról tetszőlegesen kiválasztott leltáreltéssel kapcsolatban ellenőriztük, hogy minden, a leltározási szabályzat által előírt dokumentumot elkészítettek-e, illetve átvezették-e az analitikán a változásokat, megfelelően könyvelték-e azt,
- Másrészt elvégeztük a mérleg-fordulónapra vonatkozó főkönyv-analitika egyeztetést.

Leltárral való alátámasztás ellenőrzésének eredménye

A kiválasztott leltártabló tartalmazott hiányt, illetve többletet. Mindkét esetben megfelelő adattartalommal és aláírással, illetve pecséttel rendelkezésre állt a mozgást rögzítő tárgyi eszköz állományváltozási bizonylat, illetve a leltári hiány-többlet rögzítő jegyzőkönyv, az SAP eszközmozgási és könyvelési bizonylata.

Főkönyv-analitika egyeztetés eredménye

A főkönyv-analitika egyeztetés során bizonyos tárgyi eszköz soroknál eltérés mutatkozott a főkönyvi alszámlákat összesítő táblázat adott összege és az alszámlához kapcsolódó részletes analitika végösszege között. Az alszámlákat összesítő SAP tábla végösszege egyezett a főkönyvvel. Az eltérés okát nem tudták meghatározni és jelezték az SAP központ felé, mint rendszerhibát. Az eltérések összege főkönyvi alszámlánként a következő:

Ft

Főkönyvi alszámla	Megnevezés	Alszámla összege	Főkönyvi összesítő összege	Eltérés	Év
1322	Bruttó érték	5 144 300 567	5 147 936 346	-3 635 779	2005
	Halmazott Écs	-1 208 545 129	-1 211 163 411	2 618 282	2005
	Nettó érték	3 935 755 438	3 936 772 935	-1 017 497	2005
1322	Bruttó érték	8 256 365 440	8 252 729 661	3 635 779	2006

Főkönyvi alszámla	Megnevezés	Alszámla összege	Főkönyvi összesí- tő összege	Eltérés	Év
	Halmozott Écs	-1 378 589 582	-1 375 926 833	-2 662 749	2006
	Nettó érték	6 877 775 858	6 876 802 828	973 030	2006
1322	Bruttó érték	9 340 769 756	9 344 218 910	-3 449 154	2007
	Halmozott Écs	-1 683 233 690	-1 685 910 269	2 676 579	2007
	Nettó érték	7 657 536 066	7 658 308 641	-772 575	2007
1322	Bruttó érték	9 352 362 988	9 355 812 142	-3 449 154	2008
	Halmozott Écs	-2 028 496 349	-2 031 209 930	2 713 581	2008
	Nettó érték	7 323 866 639	7 324 602 212	-735 573	2008
1322	Bruttó érték	9 385 001 258	9 387 525 368	-2 524 110	2009
	Halmozott Écs	-2 360 185 131	-2 362 709 241	2 524 110	2009
	Nettó érték	7 024 816 127	7 024 816 127	0	2009

Bizonyos főkönyvi számlák esetében pedig eltérés mutatkozott a főkönyv és az analitika között. Ezek a következők:

Főkönyvi alszámla	Megnevezés	Alszámla összege	Főkönyvi össze- sítő összege	Eltérés	Év
1578	DBR - kapcs. beruh.	5 135 673 389	5 184 447 084	-48 773 695	2008
1578	DBR - kapcs. beruh.	8 291 854 937	8 867 229 169	-575 374 232	2009

Főkönyvi alszámla	Megnevezés	Analitika	Főkönyvi egyen- leg	Eltérés	Év
143	Bruttó érték	688 992 304	689 081 500	-89 196	2007
	Halmozott Écs	-413 397 345	-413 486 541	89 196	2007
	Nettó érték	275 594 959	275 594 959	0	2007
143	Bruttó érték	742 231 060	742 320 256	-89 196	2008
	Halmozott Écs	-468 138 645	-468 227 841	89 196	2008
	Nettó érték			0	2008
143	Bruttó érték	769 214 650	769 303 846	-89 196	2009
	Halmozott Écs	-518 080 302	-518 169 498	89 196	2009
	Nettó érték	251 134 348	251 134 348	0	2009

Ezen eltérésekről a főkönyvelő, illetve az informatikai vezető nyilatkozott, melyben jelezték, hogy az eltérés fennáll, illetve az összesítő táblázatban sze-

---

replő adatok felelnek meg a valóságnak. A BKV informatikai szolgáltatója azonnal megkezdte a hiba azonosítását, illetve jelezte, hogy a javítás gyártói kompetencia, ezért az SAP Online Service System hibajegy alapján vizsgálja a BKV SAP rendszerét javítás céljából. Az analitikában mutatkozó hibát az 1578 főkönyvi alszámla esetében még a vizsgálat lezárása előtt javították. Az eltérések okáról az ÁSZ a vizsgálat során nem tudott meggyőződni.

Az eltérés főkönyvi számlánként – a már javított analitika kivételével – a főkönyvi egyenleg 0,1-0,2%-a. Az 1578 főkönyvi számlához tartozó analitika javított összege meghaladja a Számviteli törvény szerinti jelentős hibahatárt, azonban a javítás a főkönyvi számla összegét nem érintette.

A társaság számviteli politikája szerint „beruházások kalkulált értéke és a tényleges értéke közötti különbség akkor minősül jelentősnek, ha az eltérés meghaladja az adott eszköz aktiválási értékének 0,1%-át, vagy a 200 000,- Ft-ot”. Ezt a szabályt tekintve az analitikában található eltérések elérhetik a jelentős összegű hiba határát.

Befektetett pénzügyi eszközök

A részesedések leltározása egyeztetéssel történik. A főkönyv és az analitikus nyilvántartás (mozgástábla) között eltérés nem volt.

A dolgozók lakásépítési kölcsön leltározása egyeztetéssel történik. A mérlegben a munkáltatói kölcsönben részesült dolgozókkal szembeni követelés év végi egyenlegét nem a hitelintézetek által kiküldött, a tárgy év december 31-én fennálló adósokkal szembeni követelést tartalmazó nyilvántartás szerint mutatják be. A különbözetet minden évben kimutatják és azzal indokolják, hogy az adósok által befizetésre kerülő törlesztések a banki kimutatásban már szerepelnek, azonban a Lakásépítési Alap számlára később kerülnek átutalásra.

Készletek leltára

A BKV Leltározási Szabályzata szerint a raktári készletek leltározását évente egyszer mennyiségi felvétellel (méréssel, számolással), a nyilvántartástól függetlenül, a tárgyév január 10-ig elkészített leltározási ütemtervnek megfelelően kell a Társaság összes raktárában elvégezni. A leltárfelvétel tételeit az SAP MM moduljában létrehozott leltárbizonylaton kell rögzíteni. A leltáreltérésekről leltárkülönbözeti listát kell készíteni, a különbözeteket rögzíteni kell a leltárfelvételi jegyzőkönyvben és az SAP rendszerben könyvelni kell.

A leltározás az év során folyamatosan történik, a tényleges leltárfelvétel és a mérleg fordulónapja között felmerülő gazdasági események az analitikus nyilvántartásban kerülnek rögzítésre. A leltárral való alátámasztás vizsgálata során a leltár felvétel végrehajtásának szabályosságát és a főkönyvi könyvelés és az analitikus nyilvántartások egyezőségét ellenőriztük.

Az ellenőrzésre kiválasztott leltározás során a mennyiségi felvétel eredménye az SAP MM moduljában leltárbizonylaton rögzítésre került, a leltári eltérésről kiállították a készlethelyesbítő jegyet, és a különbözetet szerepeltették a jegyzőkönyvben. A különbözetet az SAP rendszerben könyvelték. A leltárfelvételről

---

jegyzőkönyv készült, melynek melléklete a leltári különbözetről készült feljegyzés.

A raktári készletek főkönyvi könyvelése az analitikus nyilvántartásokkal megegyezett.

A befejezetlen termelés leltározását az év utolsó napján a nyilvántartásoktól függetlenül, ipari befejezetlen termelések esetében mennyiségi felvétellel, építőipari befejezetlen termelés esetében az építési naplóba bejegyzett mennyiség alapján kell elvégezni. Az állományi leltárt egyeztetni kell az analitikus nyilvántartás adataival és az Értékelési Szabályzat szerint el kell végezni az értékelést. Az így elkészített leltárt kell egyeztetni a főkönyvvel, és az eltéréseket rögzíteni. A főkönyvben szereplő érték és a leltári érték között eltérést nem találtunk.

A munkahelyi készletek leltározási körébe tartozik a tankkészlet, étkezési anyag és az „U” jelű utazási igazolványok leltározása. A tankkészlet leltározásához az üzemképes járművek üzemanyagtartályát december 31-ig fel kell tölteni, azok úrmérete, darabszáma alapján üzemanyag fajtanként készül a leltár. Az étkezési anyagok és az „U” jelű utazási igazolványok, hologramok leltározása mennyiségi felvétellel történik a leltár fordulónapjáig. Az elkészült leltárfelvételi bizonylat alapján történik a főkönyvi könyvelés. A leltár és a főkönyvi könyvelés között eltérést nem találtunk.

Az idegen kivitelezőknek javításra, gyártásra, garanciális javításra és az alvállalkozóknak térítésmentesen átadott anyagok leltározásához a javítást, gyártást végző társaságtól a december 31-i állapotnak megfelelő mennyiségi leltárkimutatást kell kérni. A raktár-irányítási szervezetnek a mennyiségi egyeztetés után kell a leltározást leltárfelvételi jegy kiállításával elvégezni.

Az idegen helyen tárolt anyagokat minden év október 31-i fordulónappal kell leltározni, és nyilatkozni az idegen helyen tárolt készlet teljességéről, illetve bizonylatolni az esetleges felhasználást.

Az úton lévő készletek leltározása során a társaság tulajdonát képező, de idegen helyen tárolt készletekről (számla már megérkezett), leltárt kell készíteni. A főkönyv a kimutatás értékével megegyezett.

A Leltározási Szabályzat szerint az adott gazdasági évre vonatkozó, de továbbszámlázásra nem került tételekről leltárt kell készíteni, mely tartalmazza a szállító nevét, a továbbszámlázás értékét, az SD rendelés számot. A BKV számviteli vezetőjének nyilatkozata alapján az SAP rendszerben a továbbszámlázott szolgáltatások analitikus nyilvántartása a főkönyvi számlákon történik, mert azokat tételesen rögzítik, a főkönyvi számlák „nyitott tétel” kezelésűek, a főkönyvi kartonokon a tételek (szállítónként, vevőnként, szerződésenként) összegezhetők.

Követelések leltározása

A Sztv. 69. § (2) bekezdése szerint a leltárba bekerülő adatok valódiságáról a csak értékben kimutatott eszközöknél (követelések) és kötelezettségeknél egyeztetéssel kell meggyőződni. A BKV leltározási szabályzatában rögzítette, hogy a követelésekre vonatkozóan olyan leltárt kell készíteni, amely tételesen (partnereként) ellenőrizhető módon tartalmazza a követelések értékét, vagyis fordu-

---

lónapra vonatkozóan rendelkezésre kell állnia a követelésekre vonatkozó analitikus nyilvántartásnak. A leltározási szabályzatban rögzítik, hogy a követelések leltározását minden évben partnerenkénti egyeztetéssel kell elvégezni. A fordulónapon nyitott egyenleggel rendelkező vevők esetében minden évben kiküldésre kerültek az egyenlegértékesítő levelek, melyek írásos feldolgozását, illetve az esetleges eltéréseket, azok tisztázását teljes körűen egyik vizsgált évben sem végezték el, így az egyenlegközlőkkel való alátámasztás a vevők esetében nem megfelelő.

A közbenső egyeztetés során a BKV vezérigazgatójának észrevétele szerint: „A vevők esetében az egyenleggel rendelkező partnereknek küldünk ki egyenlegközlőket a mérleg-fordulónap vonatkozásában, a szállítók esetében a tárgyévben forgalommal rendelkező partnereknek küldünk ki egyenlegközlőt. A szállítók esetében 2009.12.31 és 2010.12.31., a vevők esetében 2010.12.31. vonatkozásában került regisztrálásra, hogy mely partnerek nem küldték vissza az egyenlegközlőket, illetve melyek azok, amelyek nem az általunk nyilvántartott egyenleget igazolták vissza. A nem egyező egyenlegek esetében az egyeztetések megtörténtek, a különbségből adódó tételek rendezésre kerültek.

Minden esetben olyan egyenlegközlő kerül kiküldésre, amelynek szövegezésében megtalálható, hogy amennyiben a megküldött egyenlegközlőre 10 nap elteltével észrevétel nem érkezik, úgy az általunk közölt tartozásokat elfogadottnak tekintjük. Ennek alapján nem tartunk szükségesnek intézkedést abban az esetben, ha nem érkezik vissza észrevétel. Ezzel az eljárással szemben a könyvvizsgáló sem élt kifogással.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel a hivatkozott egyeztetések vevők esetében egy, szállítók esetében két évben történtek meg, de ezekben az években sem történt teljes körű egyeztetés (az eltérés összege, oka és rendezése nem dokumentált). Az egyenlegközlők 10 napos határidőn belül történő észrevételezésének elmaradása nem tekinthető egyenértékűnek az egyenleg írásos visszaigazolásával (egyeztetésével).

Az SAP rendszerből előállított analitikákban az összesítő sorok minden esetben egyeztek a főkönyvi egyenleggel.

Pénzeszközök leltározása

A pénzeszközök leltározására vonatkozó évközi feladatokat a pénz- és értékkezelési szabályzat tartalmazza. A pénzeszközök év végi leltározását egyeztetéssel (analitikus és főkönyvi nyilvántartás) a pénzügyi főosztálynak kell elvégeznie, a DBR Metró, a Lakásalap számla és az átvezetési számla kivételével, melynek felelőse a Számviteli főosztály Könyvelési és Mérleg osztálya.

A pénztárakkal kapcsolatos pénzmozgások rögzítése, illetve a kapcsolódó nyilvántartás vezetése a MenDi programban történik. A pénztári csoportoknál 5 naponta, az utánfizetési és jegyellenőri pénztárban naponta, a MÁV-Start Zrt. pénztáraiban, illetve az egyéb pénztárak esetében havonta egyszer, míg az El-látás és Ügyviteli Csoportnál alkalmasszerűen rögzítik a pénzmozgást. A pénzmozgással és elszámolással összefüggő eltérést, nem tapasztaltunk.

A pénzszállító vállalkozás részére átadásra váró készpénzállományt a fordulónapra vonatkozó pénztárleltárak nem tartalmazták, azokat a követelések kö-

---

zött számolták el. Követelésként kimutatott, el nem szállított készpénzállomány összegének alakulása 2005. évben 7,6 millió Ft, 2006. évben 67,8 millió Ft, 2007. évben 70,3 millió Ft, 2008. évben 14,6 millió Ft, 2009. évben 52,6 millió Ft és 2010. évben 25,6 millió Ft volt. A pénzeszközöket a BKV tőkesúlyos trezorban helyezi el, amelyhez nem tud a pénzzállító vállalkozás nélkül hozzáférni. A pénzzállító vállalkozás a vele szemben fennálló követelésekről fordulónapra vonatkozóan egyenlegközlő levelet küldött, amely nem tartalmazta a trezorba helyezett, de el nem szállított összegeket. Az érvényes szerződés szerint a pénzzállító vállalkozás a tőkesúlyos trezor kinyitásától viseli a felelősséget, így a trezorból el nem szállított pénz a BKV mérlegében követelésként való elszámolása nem felelt meg a szerződésben foglaltaknak.

A bankbetétek esetében a banki egyenlegközlőkkel és/vagy a fordulónapi záró bankkivonatban rögzített záró egyenleggel vetik össze a főkönyvi nyilvántartásban szereplő, záró egyenleggel.

Saját tőke

A saját tőke mérlegértékének alátámasztása az éves beszámolóknak is bemutatott analitikával (mozgástábla) történt. A tőketartalék és a lekötött tartalék sorok változásához kapcsolódó gazdasági eseményeket tételesen bizonylatokkal alátámasztották. Az analitikus nyilvántartás és a főkönyv között eltérés nem volt.

Céltartalékok

A céltartalék mérlegsor leltározása egyeztetéssel történik. A céltartalékokról analitikus nyilvántartást (mozgástáblát) vezettek, mely minden évben egyezett a főkönyvi könyveléssel.

Kötelezettségek és hitelek leltára

A leltározási szabályzat alapján a rövid és hosszú lejáratú hitelek és kölcsönök esetében a banki egyenlegközlőkkel történő egyeztetéssel kell a leltárral való alátámasztást végrehajtani. A vizsgált időszakban a főkönyvi egyenlegek összegükben a banki visszaigazolásokkal megegyeznek. A kapott hitelanalitika egyezik a főkönyvi kivonat hitelekhez kapcsolódó egyenlegeivel.

A beruházási hitelként kimutatott összegeknél 2004-2007. évek között helytelen összeg szerepel. A társaság 2004. évi üzleti tervében 20 milliárd Ft működési és 8 milliárd Ft fejlesztési célú hitel felvételét tervezte, az Igazgatóság 60/2004. számú határozatával a konstrukciót 15 milliárd Ft beruházási és 12 milliárd Ft működési célú hitel felvételére változtatta, ténylegesen 23,9 milliárd Ft forgóeszköz finanszírozási célú hitel felvétele történt. A BKV 2004. december 3-án négy hitelszerződést kötött forgóeszköz finanszírozási céllal 5,0, 3,0, 2,0 és 1,0 milliárd Ft értékben. Számviteli nyilvántartásaiban az 5 milliárd forintos hitelt hibásan a fejlesztési célú hitelek között mutatta ki, ezzel megsértette az Sztv. 22. § (1) bekezdésében foglaltakat, azaz a társaság nem megfelelő mérleg-soron mutatta ki a hitelt. Az 5 milliárd forint refinanszírozási céllal felvett és felhasznált hitel fejlesztési hitellé történő átminősítésével biztosították, hogy a 2004-ben felvett hitelek struktúrája megegyezzen az üzleti tervben jóváhagyott hitelszerkezettel.

A BKV Leltározási Szabályzata szerint kötelezettségek leltározása alatt szállítókkal szembeni tartozás esetén a nyitott tételekkel rendelkező partnerekkel, adók és járulékok esetén az adóelszámolásról szóló bizonylatokkal, adóbevallással, illetve egyéb dokumentumokkal, jövedelem elszámolással kapcsolatos egyeztetések esetén az analitikus nyilvántartásoknak a könyvviteli számlákkal történő egyeztetését kell érteni.

A szállítókkal szembeni tartozások egyeztetéséhez a társaság minden évben elküldte a nyitott tételekkel rendelkező partnereknek az egyenlegközlőt. Az egyenlegközlők visszaérkezését, az egyenlegek helyességét azonban nem kísérte figyelemmel (2005-2010. időszakban a visszaérkezett, analitikus nyilvántartással megegyező egyenlegközlők száma a vizsgált, száz legmagasabb kötelezettség állománnyal rendelkező partner esetében a következő volt: 2005-ben 6 db, 2006-ban 14 db, 2007-ben 2 db, 2008-ban 12 db, 2009-ben 49 db és 2010-ben 51 db). A szállítókról vezetett analitikus nyilvántartás és a főkönyv minden évben megegyezett.

Az adók és járulékok esetén a szakképzési hozzájárulás kivételével analitikus nyilvántartás készült, mely a főkönyvi könyveléssel megegyezett (kivétel: 2006-2007 években az innovációs járulék, eltérés: 6 illetve 2,4 millió Ft, amelyek azonban indokolt eltérések voltak).

A jövedelem elszámolással kapcsolatos kötelezettségek egyeztetése során a főkönyvi kimutatás és a bizonylatok között három esetben mutatkozott eltérés, egyik összege sem haladta meg a tízezer forintot.

A belföldi vevő előlegekről partnereenként tételes leltár készült, mely minden évben megegyezett a főkönyvvel.

A helyiségbérleti szerződésekhez kapcsolódó óvadékok leltára tekintetében az SAP rendszerben készült analitikus nyilvántartás, az analitika és a főkönyv egyezőse minden évben biztosított volt.

Az egyéb kötelezettségek között nyilvántartott szerződéses letétek, Budapest Kártya elszámolás, lakóknak adott támogatások elszámolása, DBR kötelezettségek elszámolása és egyéb rövidlejáratú kötelezettségek tekintetében analitikus nyilvántartás nem készül, azokat a főkönyvi számlán tételenként könyvelik, mely kezeléséről a BKV számviteli vezetője nyilatkozott.

Időbeli elhatárolások leltára

A Leltározási Szabályzat szerint az időbeli elhatárolások év végi leltározásához minden igazgatóságnak felül kell vizsgálni, milyen – a mérlegkészítés évére vonatkozó – gazdasági esemény nem került számlázásra, bizonylatolásra. Ezekről az eseményekről értesítenie kell a Könyvelési és Mérleg osztályt, aki a könyvelést elvégzi.

Az aktív időbeli elhatárolások esetében a könyvelés tételesen történik a főkönyvi számlára, analitikus nyilvántartás nem áll rendelkezésre. A BKV számviteli vezetőjének nyilatkozatában tájékoztat arról, hogy az SAP rendszer az időbeli

---

elhatárolások tételeit „nyitott tételekként” kezeli, ennek kapcsán a gazdasági esemény státusza nyomon követhető.

A passzív időbeli elhatárolásoknál a költségek és bevételek elhatárolása esetében a folyamat megegyezik az aktív időbeli elhatárolásnál leírtakkal.

A halasztott bevételek esetében minden főkönyvi számla analitikus nyilvántartással alátámasztott, a főkönyv és az analitika között eltérés nem volt.